

Un roman despre oameni și zei, despre furia războiului
și dulcele chin al dragostei, în umbra vechilor eroi greci.

POLIROM

Madeline Miller

Cântul lui Ahile

BIBLIOTECA POLIROM

Madeline Miller

Cântul lui Ahile

Traducere din limba engleză de Ioana Filat

POLIROM
2013

© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-3354-8

ISBN PDF: 978-973-46-3355-5

ISBN print: 978-973-46-3333-3

Coperta: Laurențiu Midvichi

Pe copertă: vas grecesc, detaliu, cca 500 î.Hr.

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

MADLINE MILLER s-a născut în Boston și a crescut în New York și Philadelphia. Și-a definitivat studiile universitare la Brown University, unde s-a și specializat în domeniul studiilor clasice. A studiat de asemenea la secția de dramaturgie a Yale School of Drama, unde și-a îndreptat atenția asupra adaptării textelor clasice pentru publicul contemporan. În ultimii zece ani a predat elevilor de liceu cursuri de latină, greacă și studii shakespeariene.

Mamei mele, Madeline, și lui Nathaniel

Capitolul 1

Tata era rege din neam de regi. Era scund, ca mai toți dintre noi, și spătos ca un taur. S-a căsătorit cu mama la jurămintele preotesei că o să poarte rod în pântece, pe vremea când ea împlinise paisprezece ani. A fost o partidă bună: era singură la părinți și averea tatălui ei avea să fie moștenită de bărbatul ei.

N-a aflat decât la nuntă că era sărăcuță la minte. Tatăl ei ținuse morțiș să nu-și dea vălul jos până la ceremonie, iar tatăl meu i-a făcut pe plac. Dacă era hâdă, avea oricum la îndemână sclave și paharnici tineri. În clipa în care i-au scos în sfârșit vălul, se zice că mama ar fi zâmbit. Așa au știut că era cam prostuță. Miresele nu zâmbeau.

Când am venit pe lume, băiat fiind, tata m-a smuls din brațele mamei și m-a dat unei doici. Moașei i s-a făcut milă de ea și i-a dat să țină o pernă în loc. Mama a strâns-o cu drag. Nu părea să-și fi dat seama de schimbare.

Curând, ajunsesem o dezamăgire pentru tata: eram mic și plăpând. Nu eram iute de picior. Nu eram tare. Nu puteam să cânt. Măcar nu eram bolnăvicios, atâta lucru de laudă se putea zice. Frigurile și spasmele care-i chinuiau pe cei de-o seamă cu mine păreau să mă ocolească. Tata a devenit bănuitor. Eram vreo făptură necurată cu chip de copil, de pe alte tărâmurii decât cel al oamenilor? Mă tot privea chiorâș. Îmi tremura mâna simțindu-i privirea ațintită asupra mea. Iar mama își vărsa vinul pe ea.

Am cinci ani la vremea când vine rândul tatei să țină jocurile. S-au adunat oameni de departe, din Tesalia și Sparta, iar cu aurul lor ne-am umplut din belșug hambarele. O sută de slugi au trudit douăzeci de zile la

rând, bătătorind făgașul pentru alergări și curățându-l de pietre. Tata e hotărât să țină cele mai mărețe jocuri din vremea sa.

Cel mai bine îmi amintesc alergătorii, trupurile maronii ca nucile, unse cu ulei, încălzindu-se pe câmpul de întreceri, în soare. Se amestecă bărbați spătoși, tineri și băietani spâni, cu pulpe groase, musculoase.

Taurul a fost jertfit, vărsându-și ultima picătură de sânge în praf și în cupele pământii de bronz. Și-a dat viața fără zbucium, semn bun pentru jocurile ce ne așteaptă.

Alergătorii s-au strâns în fața podiumului unde stăm noi, tata și cu mine, înconjurați de trofee pe care le vom înmâna câștigătorilor. Sunt vase de aur pentru amestecat vinul cu apă, trepiede din bronz bătut, sulite din lemn de frasin cu vârful din fier scump. Însă adevăratul trofeu se află în mâinile mele: o coroană de frunze de un verde pal, proaspăt tăiate, pe care le-am lustruit cu degetul mare până au căpătat luciu. Tata mi-a dat-o cu inima îndoită. Ca să se liniștească își spune că nu trebuie decât s-o țin.

Mai întâi aleargă băieții cei mai mici, care așteaptă târșându-și picioarele în nisip ca preotul să le facă semn din cap. De-abia au prins să crească, oscioarele ascuțite ca fusul le ies prin pielea întinsă. Privirea îmi e atrasă de un creștet bălai printre zeci de coame brune ciufulite. Mă aplec puțin ca să văd mai bine. Îi lucește părul ca mierea în soare, iar între bucle, sclipiri de aur – cununa unui prinț.

E mai scund decât restul, încă păstrând rotunjimile copilăriei, spre deosebire de ceilalți. Părul lung, legat cu o panglică de piele, pare să-i ardă pe pielea smeadă, dezgolită a spatelui. Când se întoarce, are un chip serios, de om mare.

Preotul izbește pământul, iar el țâșnește în față, depășind trupurile îndesate ale băieților mai mari. Se mișcă fără efort, de-i sfârâie călcâiele roz ca niște limbi ce ling pământul. Câștigă.

Privesc cum tata ridică cununa din poala mea și i-o pune pe cap; frunzele par aproape negre în părul său bălai. Tatăl său, Peleu, vine să-l ia,

zâmbind cu mândrie. Regatul lui Peleu e mai mic decât al nostru, însă se zvonește că nevasta lui e zeiță, iar supușii îl iubesc. Și tata îi urmărește cu pizmă. El are o nevastă proastă și un fiu prea mocăit ca să fie primit în întrecerile de alergări, nici măcar în grupul celor mai mici. Se întoarce spre mine.

— Așa se cuvine să fie un fiu.

Fără cunună, îmi simt mâinile goale. Mă uit cum regele Peleu își îmbrățișează fiul. Văd cum băiatul azvârle cununa în aer și o prinde. Râde, cu chipul luminat de triumf.

Mai mult de-atât nu prea îmi amintesc mare lucru, doar imagini răzlețe din viața pe care o duceam pe atunci: tata stând încruntat pe tron, un căluț de jucărie frumos lucrat care îmi plăcea la nebunie, mama pe plajă, cu ochii întorși spre Egee. În ultima amintire, ca s-o distrez, azvârl cu pietre care saltă, *plinc, plinc, plinc*, pe suprafața apei. Pare să-i placă vălurelele ce se formează și se topesc la loc în oglinda mării. Sau poate-i place marea și atât. La tâmplă are o jerbă de scânteii albe ca osul, cicatricea care i-a rămas după ce a lovit-o tatăl ei cu mânerul sabiei. Degetele de la picioare i se ițesc îngropate în nisip și caut să nu le zgândăr, în vreme ce scormonesc după pietre. Aleg una și o azvârl, bucuros că sunt bun la așa ceva. E singura amintire cu mama, atât de luminoasă, încât aproape sigur am născocit-o. La urma urmei, e greu de crezut că tata ne-a îngăduit vreodată să rămânem singuri – fiul nerod și nevasta și mai neroadă. Și unde suntem oare? Nu recunosc plaja și peisajul coastei. A trecut atâta amar de vreme de atunci.

Capitolul 2

Regele m-a chemat la el. Țin minte cât de nesuferită mi-era plimbarea aceea, care nu se mai termina, dintr-un capăt în altul al sălii tronului. Ajuns în față, am îngenuncheat pe dalele de piatră. Unii regi alegeau să se aștearnă covoare, pentru ca solii ce aveau de dat vești lungi să-și poată odihni genunchii. Tata nu se număra printre ei.

— Fiica regelui Tyndareos e în sfârșit bună de măritiș, zise el.

Numele mi-era cunoscut. Tyndareos era regele Spartei și avea întinderi uriașe din cel mai bogat pământ de la miazăzi, tocmai ce râvnea tata. Auzisem și de fiica lui, se zvonea că ar fi cea mai frumoasă femeie din regatele noastre. Pe mama ei, Leda, se zicea că o siluise însuși Zeus, regele zeilor, deghizat în lebădă. După nouă luni, din pânțece a zămislit două perechi de gemeni: Clytaimnestra și Castor, copiii bărbatului ei muritor, și Elena și Polux, strălucitorii boboci de lebădă ai zeului. Însă se știa prea bine că zeii sunt părinți răi, era de așteptat ca Tyndareos să le dea tuturor avere.

N-am răspuns când tata mi-a dat de știre despre toate acestea. Asemenea lucruri nu-mi spuneau nimic.

Tata și-a dres glasul, stârnind larmă în sala cufundată în tăcere.

— Ne-ar prinde bine s-o avem în sânul familiei. Mergi s-o pețești.

Nu mai era nimeni în sală, așa că icnetul meu uimit n-a încăput în alte urechi. Însă aveam destulă minte încât să nu dau glas neplăcerii pe care o simțeam. Tata știa deja tot ce-aș fi putut să zic: că aveam nouă ani, că nu eram deloc arătos, promițător sau doritor.

Am plecat la drum a doua zi dimineață, încărcăți cu daruri și merinde. Eram înconjuțați de un convoi de soldați în platoșele cele mai arătoase.

Nu prea mai țin minte călătoria – a fost pe uscat, prin ținuturi ce nu-ți lăsau nici o impresie. În fruntea coloanei, tata dicta noi porunci secretarilor și solilor ce o luau la galop în toate părțile. Priveam în jos la frâiele de piele, le netezeam pe unde se scămoșaseră cu degetul mare. Nu mi vedeam deloc rostul. Era ceva de neînțeles, ca mai tot ce făcea tata. Măgărușul meu pășea legănat și eu mă legănam odată cu el, bucurându-mă până și de această mărunță abatere a atenției.

Nu eram primii pețitori sosiți la cetatea lui Tyndareos. Grajdurile gemeau de cai și măgăruși, slujitorii roiau care încotro. Tata n-a părut mulțumit de primirea ce ni s-a făcut: ajunși în odăile noastre, l-am văzut trecându-și mâna pe polița de piatră a căminului și încruntându-se. Adusesem o jucărie de acasă, un căluț cu picioare mișcătoare. Am săltat o copită, apoi pe cealaltă și mi-am imaginat că venisem călare pe el, nu pe măgărușul acela. Un soldat și-a făcut milă de mine și mi-a încredințat zarurile lui. Le-am dat de-a dura pe podea până am nimerit șase-șase.

În sfârșit, a venit și ziua în care tata a dat poruncă să fiu îmbăiat și pieptănat. M-a pus să mă schimb de tunică iar și iar. M-am supus, cu toate că violet cu auriu sau purpuriu cu auriu mi se părea totuna. Oricum nu mi-ar fi ascuns genunchii osoși. Tata părea puternic și sever, cu barba lui brună tăindu-i chipul. Darul pentru Tyndareos era gata, o amforă de aur bătut pentru vinuri, pe care fusese dăltuită povestea prințesei Danae. Zeus o ademenise într-un șuvoi de lumină aurie și ea îi născuse un fiu, pe Perseu, nimicitorul Gorgonei, întrecut doar de Heracles în eroism. Tata mi-a întins-o mie.

— Nu ne face de rușine, mi-a zis.

Sala cea mare mi-a ajuns mai întâi la urechi, larma a sute de glasuri izbindu-se de pereții de piatră, zăngănitul pocalelor și platoșelor. Slugile deschiseseră larg ferestrele și întinseseră tapiserii, din belșug, pe toți pereții, pentru a mai înăbuși gălăgia. Nu mai văzusem atâția bărbați laolaltă. Nu bărbați, m-am corectat singur. Regi.

Am fost poftiți să ne alăturăm adunării, pe banchete așternute cu piei de vacă. Slujitorii s-au tras în spate, contopindu-se cu umbrele. Tata și-a afundat degetele în gulerul meu, prevenindu-mă să nu cumva să încep să mă fâțâi.

Încăperea avea un aer sălbatic, cu toți prinții, eroii și regii aceia întrecându-se pentru a pune mâna pe premiul cel mare, însă ne pricepeam să ne dăm drept oameni civilizați. Rând pe rând, s-au înfățișat adunării toți acești tineri ce se făleau cu pletele lor lucitoare, mijlocul mlădios și veșmintele în culori bogate. Mulți dintre ei erau fii sau nepoți de zei. Despre toți se scrisese câte un cânt, două sau mai multe, care le ridicau în slăvi isprăvile. Tyndareos îi întâmpina pe rând, primindu-le darurile, adunate morman în mijlocul sălii. Îl poftea pe fiecare să vorbească și să-și pledeze cauza.

Tata era cel mai bătrân dintre ei, în afara unui ins care, venindu-i rândul, s-a prezentat drept Filoctet.

— Un fârtat de-al lui Heracles, șopti bărbatul de lângă noi, cu o venerație pe care o înțelegeam întru totul.

Heracles era cel mai mare erou din câți aveam, iar Filoctet îi fusese cel mai apropiat tovarăș de arme, singurul care mai trăia. Avea părul cărunt și degete groase și vânjoase, semn al dibăciei și forței de arcaș. Și numaidecât ridică cel mai mare arc pe care-l văzusem în viața mea, din tisă lustruită, cu mâner acoperit cu piele de leu.

— Arcul lui Heracles, anunță Filoctet, pe care mi l-a lăsat cu limbă de moarte.

În regatul nostru arcul era privit cu dispreț, drept arma lașilor. Însă nimeni nu putea să zică una ca asta despre arcul acela; toți ne simțeam smeriți gândindu-ne ce forță avea omul care putea să-l întindă.

Următorul bărbat, sulemenit pe la ochi precum femeile, se înfățișă îndată.

— Ideomeneu, regele Cretei.

Era zvelt și părul îi cădea până-n brâu. Adusese fier în dar, lucru rar, o secure cu două tășuri.

— Simbolul poporului meu.

Mișcările lui îmi aminteau de dansatorii îndrăgiți de mama mea.

Urmă Menelau, fiul lui Atreu, stând lângă huiduma de frate-său, Agamemnon, cât un urs de mare. Părul lui Menelau era roșu de-ți lua ochii, ca bronzul lucrat în vatră. Era zdravăn la trup, îndesat și vânos, plin de viață. Avea un dar bogat, o pânză de preț, frumoasă.

— Cu toate că domniței nu-i trebuie nici o podoabă, adăugă el zâmbind.

Vorbise frumos. Mi-am dorit să-mi vină și mie în minte asemenea vorbe meșteșugite. Eu eram singurul mai tânăr de douăzeci de ani și nu mă trăgeam din nici un zeu. Poate că feciorul acela bălai al lui Peleu n-ar fi fost mai prejos decât ceilalți, mi-am zis. Însă tatăl său nu-l pusese pe drumuri.

Bărbații s-au perindat unul după altul, până când numele începuseră să mi se amestece în minte. Atenția mi-a fost atrasă de podium, unde am observat, pentru prima oară, trei femei înveșmântate în văluri, stând alături de Tyndareos. M-am tot zgâit la pânzele albe ce le acopereau chipurile, de parcă astfel aș fi putut să ghicesc femeile din spatele lor. Tata își dorea să-mi iau mireasă dintre ele. Trei perechi de mâini gingașe, împodobite cu brățări, stăteau cumiți în poală. Una dintre femei era mai înaltă decât celelalte două. Mi s-a părut că văd o șuviță întunecată ițindu-se din partea de jos a vălului ei. Elena e bălaie, mi-am amintit. Așadar nu era Elena. Nu mai aveam urechi pentru cele spuse de regii ce ni se perindau prin față.

— Bine-ai venit, Menoitios.

Am tresărit auzind numele tatălui meu. Tyndareos ne privea.

— Am auzit cu tristețe de moartea nevestei tale.

— Nevasta mea nu a murit, Tyndareos. Iată-l pe feciorul meu, venit să-ți ceară fata de mireasă.

Am îngenuncheat, în liniștea ce s-a lăsat, amețit de toate chipurile din jur, sucite spre mine.

— Feciorul tău nu e încă bărbat.

Glasul lui Tyndareos părea să vină de departe și nu lăsa să se ghicească nimic.

— Nici nu trebuie să fie. Sunt eu bărbat pentru amândoi.

Ai noștri se dădeau în vânt după asemenea vorbe de duh îndrăznețe și fudule. Însă n-a răs nimeni.

— Înțeleg, zise Tyndareos.

Podeaua de piatră îmi julise pielea, însă nu m-am urnit. Eram obișnuit să stau în genunchi. Mă învățasem să îngenunchez în sala tatei și era pentru prima dată când mă bucuram de una ca asta.

Tata grăi din nou, în liniștea ce se lăsase:

— Alții ți-au adus bronz și vin, uleiuri și lână. Eu îți aduc aur, doar o mică parte din ce-am în visterie.

Îmi simțeam mâinile în jurul frumoasei amfore, atingând siluetele din povestea prințesei Danae: Zeus desprins din șuvoiul de raze, prințesa speriată, împreunarea.

— Eu și fiica mea îți rămânem recunoscători că ne-ai adus un dar atât de însemnat, cu toate că ție ți se pare mărunț.

Din rândurile regilor se înălță un murmur. Vorbele acelea erau înjositoare, însă tatăl meu nu părea să înțeleagă. M-am împurpurat la față.

— Elena ar fi regina palatului meu. Căci nevasta mea, cum bine știi, nu e în stare să domnească. Sunt mai presus în bogății decât toți tinerii aceștia, iar faptele mele vorbesc de la sine.

— Credeam că fiul tău a venit cu peșitul.

Mi-am înălțat ochii, auzind glasul cel nou. Era un bărbat care nu mai vorbise. Ultimul din șir; ședea în largul său pe banchetă, iar părul ondulat

îi lucea la lumina focului. Pe picior avea o cicatrice zimțată, o cusătură ce-i brăzda carnea smeadă de la călcâi la genunchi, înconjurându-i mușchii pulpei și adâncindu-se în umbra de sub tunică. Lama unui pumnal, mi-am zis, sau ceva asemănător, spintecase carnea de jos în sus, lăsându-i o rană cu muchii dantelate, de o moliciune ce contrasta izbitor cu gestul violent care o pricinuisese.

Tata s-a mâniat pe dată.

— Fiu al lui Laertes, nu țin minte să te fi poftit să deschizi gura.

Bărbatul zâmbi.

— Nu m-a poftit nimeni. M-am vârât în vorbă. Însă n-ai de ce să te temi de amestecul meu. Nu am vreo legătură cu toată povestea asta. Vorbesc doar în calitate de privitor.

Un freamăt mărunț îmi atrase privirea spre podium. Una dintre siluetele acoperite de văluri ieșise din nemișcare.

— Ce vrea să-nsemne una ca asta? Întrebă tatăl meu încruntat. Dacă n-a venit pentru Elena, atunci ce mai caută aici? N-are decât să se ducă la pietrele și caprele lui.

Omul ridică din sprâncene, dar nu răspunse.

Nici Tyndareos nu dădu vreun semn de mânie.

— Dacă fiul tău e pețitor, așa cum zici, atunci dă-i lui voie să se prezinte.

Până și eu am știut atunci că îmi venise rândul să vorbesc.

— Sunt Patroclu, fiul lui Menoitios.

Îmi auzeam propriul glas, care devenise ascuțit și pițigăiat, de când nu mai deschisesem gura.

Am venit s-o pețesc pe Elena. Tatăl meu e rege, din neam de regi.

Altceva n-am mai știut ce să zic. Tata nu mă învățase nimic; nu-i trecuse prin cap că Tyndareos o să mă pună să vorbesc. M-am ridicat și am dus amfora la mormanul de daruri, așezând-o cu grijă să nu se răstoarne. M-am întors la banchetă. Nu mă făcusem de răs tremurând sau

împiedicându-mă și nu spusese nimic prostesc. Însă fața îmi ardea de rușine. Știam cum mă vedeau toți bărbații aceia.

Fără să ia seama, șirul pețitorilor se perindă mai departe. Bărbatul care îngenunchea în clipa aceea era o matahală de om, înălțându-se deasupra tatei cu jumătate din statura lui, și mai era și lat în spate. În urmă, doi slujitori sprijineau un scut uriaș. Părea să facă parte din portul său ostășesc, ajungându-i din călcâie și până-n creștet; nici un om de rând n-ar fi fost în stare să-l poarte. Și nu era doar de ochii lumii: muchiile scrijelite și ciobite stăteau mărturie că trecuse prin multe bătălii. Aias, fiul lui Telamon, așa se prezentă colosul. Era scurt la vorbă și necioplit și pretindea că ar fi coborât din Zeus, oferind statura sa urieșească drept dovadă că străbunicul lui își vărsa încă binecuvântările asupra neamului său. Adusese în dar o sulită cu mâner de lemn mlădiu, frumos cioplit. Vârful făurit în foc lucea la lumina torțelor.

În sfârșit veni rândul bărbatului cu cicatricea.

— Ei, fiu al lui Laertes? zise Tyndareos, întorcându-se spre el. Ce are de zis un privitor despre cum merg lucrurile aici?

Bărbatul se lăsă pe spate.

— Aș vrea să aflu cum o să faci ca pețitorii respinși să nu-ți ceară socoteală în luptă. Ție sau fericitului bărbat al Elenei. Văd deja o mână de oameni gata să-și sară la beregată.

— Pari să te veselești.

— Nebunia omenească mă înveselește, răspunse bărbatul, ridicând din umeri.

— Fiul lui Laertes își bate joc de noi!

Vorbise uriașul, Aias, al cărui pumn încleștat era mare cât capul meu.

— Fiu al lui Telamon, nici vorbă!

— Atunci cum vine asta, Odysseu? O dată în viață, vorbește verde-n față.

Nu-l mai auzisem pe Tyndareos să grăiască atât de tăios.

Odysseu ridică iar din umeri.

— A fost un joc primejdios, cu toate comorile și faima pe care le-ai câștigat. Toți bărbații aici de față sunt vrednici și o știu prea bine. N-o să se lase așa de ușor bătuți.

— Mi-ai mai zis toate astea între patru ochi.

Tata împietri lângă mine. *Uneltiri*. Nu numai el avea chipul întunecat de furie.

— Adevărat. Însă acum vin cu o dezlegare. Își întinse mâinile goale. N-am adus nici un dar și n-am de gând s-o pețesc pe Elena. Eu domnesc, cum s-a zis prea bine, peste pietre și capre. În schimbul dezlegării mele, îți cer răsplata pe care am convenit-o deja.

— Zi-mi dezlegarea și a ta e răsplata.

Iarăși o mișcare aproape nevăzută pe podium. Mâna unei femei zvâcnise, atingând veșmântul însoțitoarei sale.

— Atunci iată. Socot că trebuie s-o lăsăm pe Elena să hotărască.

Odysseu tăcu, ca să lase loc murmurilor de neîncredere; femeile nu aveau nici un cuvânt de zis în asemenea treburi.

— Așa nimeni nu-ți poate găsi vreo vină. Însă trebuie să hotărască acum, în clipa asta, astfel nu se va putea zice c-ai sfătuit-o sau ai învățat-o tu ce să facă. Și... ridică un deget. Înainte să aleagă, toți bărbații de față trebuie să se lege cu jurământ: să sprijine hotărârea Elenei și să-i apere bărbatul împotriva oricui ar vrea să i-o răpească.

Am simțit cum neliniștea se întinde în sală. Un jurământ? Într-o treabă atât de neobișnuită cum ar fi o femeie care să-și aleagă bărbatul? Toți erau bănuitori.

— Prea bine. Tyndareos, pe al cărui chip nu se citea nimic, se întoarse spre femeile ascunse sub văluri. Elena, te învoiești să faci precum s-a spus?

Glasul ei jos și minunat răzbătu până în toate ungherele sălii.

— Da.

Atât a zis, dar am simțit cum se înfioară toți bărbații din jur. Deși eram doar un copil, și eu am făcut la fel, minunându-mă ce putere avea această femeie care, din dosul vălului ei, era în stare să pună pe jar o sală întreagă.

Pielea ei, ne-am amintit cu toții dintr-odată, se zvonea că e ca suflată cu aur, ochii, întunecați și strălucitori ca pietrele netede de obsidian, pe care le primeam în schimbul măslinelor noastre. În acea clipă, pentru ea am fi dat tot mormanul de comori din mijlocul sălii și încă pe-atât. Pentru ea ne-am fi dat viețile.

Tyndareos încuviință.

— Atunci așa să fie. Toți cei ce vor să se lege cu jurământ s-o facă acum.

Am auzit mormăituri și câteva glasuri cam mânioase. Dar nimeni n-a plecat. Glasul Elenei și vălul fluturat ușor de răsufierea ei ne țintuiau pe toți locului.

Un preot chemat degrabă duse o căpriță albă la altar. Aici, înăuntru, jertfirea unui taur ar fi împrășcat cu sânge murdar din gâtul despicat podeaua de piatră. Animalul muri repede și bărbatul amestecă sângele întunecat cu cenușa de chiparos din cămin. Vasul sfârâi zgomotos în liniștea încăperii.

— Tu primul, zise Tyndareos arătându-l pe Odysseu.

Până și un copil de nouă ani își dădea seama că așa era drept. Odysseu se arătase deja mult prea șiret. Legăturile șubrede dintre noi țineau doar atâta vreme cât nici unuia nu i se îngăduia să fie cu mult mai puternic decât restul. Plimbându-mi privirea prin odaie, am zărit zâmbete înfumurate și mulțumirea ce se citea pe chipurile unor regi; nu va avea cum să scape din propriul laț.

Pe buzele lui Odysseu se așternu un surâs.

— Firește. Nimic nu-mi va fi mai pe plac.

Însă bănuiam că nu simțea nici o plăcere. În timpul jertfei, îl văzusem cum se trage în spate, în penumbra sălii, ca pentru a fi dat uitării. Acum se

ridică și se îndreptă spre altar.

— Elena, zise Odysseu oprindu-se, cu mâna întinsă spre preot, ține minte că mă leg cu jurământ doar din prietenie, și nu ca pețitor. Nu ți-ai ierta-o în veci dacă ar fi să mă alegi pe mine.

Vorbise pe un ton glumeț care iscă râsete ici-colo. Cu toții știam că nu era cu puțință ca o ființă atât de strălucitoare ca Elena să-l aleagă pe regele Ithacăi, cu pământurile sale cele sterpe.

Preotul ne-a chemat pe rând la vatră, însemnându-ne încheieturile mâinilor cu sânge și cenușă, ce ne legau ca niște lanțuri. Am recitat jurământul, rostind cuvintele după el, cu brațele ridicate la vedere.

Când ultimul bărbat s-a întors la locul său, Tyndareos se ridică în picioare.

— Alege acum, fiica mea.

— Menelau, zise ea fără șovăială, lăsându-ne pe toți buimaci.

Ne așteptaserăm la un răstimp apăsător de nehotărâre. M-am întors spre roșcovan, care s-a ridicat cu un rânjet lățit pe față. Fără să-și poată ține în frâu bucuria, își plesni peste spinare fratele taciturn. În jur domneau mânia, dezamăgirea și chiar jalea. Însă nimeni nu duse mâna la sabie; sângele închegat ni se uscaseră la încheietură.

— Așa să fie, zise Tyndareos ridicându-se la rândul lui. Mă bucur să primesc încă un Atrid în familia mea. Ți-o dau pe Elena, așa cum vrednicul tău frate mi-a cerut-o cândva pe Clytaimnestra.

O arată pe femeia mai înaltă de parcă o poftea să se ridice. Ea nu se mișcă. Poate nu-l auzise.

— Cum rămâne cu cea de-a treia fată? strigă un ins mărunțel, care stătea lângă uriașul Aias. Nepoata ta. Nu mi-o dai mie?

Bărbații izbucniră în răs, bucurându-se că apăsarea din aer se mai risipise.

— Prea târziu, Teucer, zise Odysseu acoperind larma. Fata mi-a fost făgăduită mie.

N-am mai apucat să aud nimic. Mâna tatei m-a apucat de umăr, smucindu-mă cu mânie de pe scaun.

— Aici nu mai e de noi.

Am plecat spre casă chiar în aceeași seară și am încălecat iarăși pe măgăruș, amărât până în adâncul sufletului: nu mi se îngăduise nici măcar să zăresc chipul de legendă al Elenei.

Tata n-a mai pomenit niciodată acea călătorie, iar odată ce-am ajuns acasă, faptele au început să mi se preschimbe în chip ciudat în amintire. Sângele și legământul, odaia plină de regi: toate păreau depărtate și șterse, de parcă ar fi fost urzite de un aed, nu ceva ce trăisem chiar eu. Chiar îngenuncheasem în fața lor? Dar legământul pe care-l rostisem? Mi se părea nebunesc până și gândul la una ca asta, prostesc și cu neputință, așa cum îți apare un vis în miezul zilei.

Capitolul 3

Eram pe un câmp. Aveam în mâini două perechi de zaruri primite în dar. Nu de la tata, nici nu i-ar fi trecut prin cap măcar. Nici de la mama, care uneori nu mă recunoștea. Nu mai știam cine mi le dăduse. Un rege venit pe la noi? Vreun nobil dornic să parvină?

Erau cioplite în fildeș, încrustate cu onix, netede sub deget. Vara era pe sfârșite, iar eu gâfâiam, căci o ținusem tot într-o fugă de la palat. Din ziua alergărilor fusesem trecut în grija unui bărbat care să mă învețe toate artele atletice: box, lupta cu sabia și sulița, aruncarea discului. Însă scăpasem de el și mă simțeam ușor ca un fulg, amețit de plăcerea solitudinii. Nu mai fusesem singur de săptămâni întregi.

Apoi a apărut băiatul. Îl chema Clysonim și era fiul unui nobil care venea adesea la palat. Mai în vârstă, mai solid și neplăcut de cărnos. Zărise lucirea zarurilor în palma mea. Cu o privire pofticioasă, întinse mâna.

— Ia să le văd și eu.

— Nu.

Nu voiam să-și pună degetele lui murdare și borcănate pe ele. Eram un prinț, chiar dacă mărunțel de statură. N-aveam nici măcar dreptul ăsta? Însă feciorii ăștia de nobili se învățaseră să joc cum îmi cântau ei. Știau că tata n-o să se amestece.

— Le vreau eu.

Încă nu se sinchisea să treacă la amenințări. L-am urât pentru asta. Ar fi trebuit să fiu demn de amenințări.

— Nu.

— Dă-mi-le, zise pășind în față.

— Sunt ale mele.

Mi-au crescut colți. Dădeam să mușc precum potăile care se încaieră pentru resturile de la masa noastră.

A dat să le-apuce și l-am împins în spate. Cât pe ce să cadă, lucru care m-a bucurat. N-o să pună el laba pe ce-i al meu.

— Hei!

Îl apucase furia. Eram așa de mic și se zvonea că sunt slab de minte. Dacă dădea înapoi, se făcea de rușine. Veni spre mine, roșu la față. Fără să vreau, am făcut un pas în spate. Atunci a zâmbit batjocoritor.

— Lașule.

— Nu-s laș, am zis cu glas răstit, aprinzându-mă tot.

— Tatăl tău așa te crede, rosti el răspicat, de parcă ar fi savurat fiecare cuvânt. L-am auzit cum i-a zis tatei.

— Ba nu.

Însă știam că îi zisese.

Băiatul veni mai aproape. Ridică pumnul.

— Mă faci mincinos?

Acum știam c-o să mă lovească. Aștepta doar să-i dau un pretext. Îmi închipuiam cum vorbise tata. *Laș*. Mi-am proptit mâinile în pieptul lui și l-am împins cât de tare am putut. Pământul nostru era acoperit cu pășuni și grâne. Doar nu te rănești de la o căzătură.

Îmi caut pricină de iertare. Era un pământ presărat și cu pietre.

S-a izbit surd cu capul de o piatră și l-am văzut cum își holbează uluit ochii. În jurul lui, pământul începuse să sângereze.

Mă zgâiam gătit de groază la isprava mea. Nu mai văzusem nici un om murind. Tauri și capre da, până și pești care se sufocau fără să verse sânge. Și văzusem așa ceva în picturi, pe tapiserii, figurile negre desenate pe fundul tipsiilor noastre. Dar nu așa: horcăitul sufocat și degetele scurmând pământul. Mirosul zeurilor lepădate de trup. Am luat-o la goană.

Ceva mai târziu, m-au găsit la poalele noduroase ale unui măslin. Eram moale și palid, înconjurat de propria mea vomă. Zarurile nu mai erau, le pierdusem în goană. Tata m-a privit crunt de sus, cu buzele răsfrânte peste dinții galbeni. La un gest al lui, slugile m-au luat pe sus și m-au dus înăuntru.

Familia băiatului a cerut fie surghiunul neîntârziat, fie moartea. Erau puternici și băiatul era fiul lor cel mai mare. I-ar fi îngăduit, poate, regelui să le pârjolească pământurile sau să le necinstească fiicele, dacă primeau în schimb ceva bani. Dar de fii nu te atingi. Pentru una ca asta, nobilii stârnesc răzmerițe. Știam cu toții legile; ne agățam de ele ca să evităm haosul care ne păștea întruna. *Vrajba ucigașă*. Slugile făceau semnul care să le apere de rău.

Tata se luptase cu disperare toată viața să nu-și piardă tronul și nu avea de gând să riște din pricina unui fiu ca mine, când moștenitorii și pântecelii care să-i poarte erau la îndemână. Așa că s-a învoit: voi fi surghiunit și voi crește pe pământurile altui rege. În schimbul greutății mele în aur, vor face alții din mine bărbat. Nu voi avea nici părinți, nici nume de familie și nici vreo moștenire. În vremurile noastre, mai bine aș fi murit. Însă tata era om chibzuit. Greutatea mea în aur făcea mai puțin decât ar fi cerut înmormântarea fastuoasă ce se cerea după moartea mea.

Așa am ajuns orfan la zece ani. Și așa am ajuns în Ftia.

Cât o nestemată, Ftia era cel mai mic dintre regatele noastre, o fâșie de pământ ca un cârlig, întinzându-se între poalele muntelui Othrys și mare. Regele, Peleu, se număra printre oamenii îndrăgiți de zei, fără a fi el însuși din stirpe zeiască, doar un bărbat isteț, curajos, chipeș și nespus de evlavios. Drept răsplată, cei de sus îi dăruiseră o nereidă s-o ia de nevastă. O cinste mai mare nici că puteau să-i facă, socoteau ei. La urma urmelor, ce muritor nu-și dorea în patul său o zeiță care să-i nască un fiu? Sângele ceresc ne curăța stirpea tulbure și plămădea eroi din tină și lut. Iar zeița

aceasta aducea cu sine o promisiune și mai măreață: Parcele ursiseră că fiul ei își va întrece cu mult tatăl. Stirpea lui Peleu n-avea cum să piară. Însă, asemenea tuturor darurilor oferite de zei, exista un neajuns – zeița cu pricina se împotriva.

Toată lumea, până și eu, auzise cum fusese cucerită Thetis. Zeii îl duseseră pe Peleu într-un loc tănuit, unde-i plăcea ei să stea pe țărmul mării. L-au prevenit să nu piardă vremea cu vreun preambul – n-o să se învoiască în veci să ia de bărbat un muritor.

L-au prevenit și la ce să se aștepte după ce o prindea – căci nimfa Thetis era vicleană, ca tatăl ei, Proteu, uncheșul cel înșelător al mării și știa cum să-și preschimbe pielea în sute de forme felurite, în blană, pene sau carne vie. Dar în ciuda ciocurilor, ghearelor, colților, tentaculelor și cozilor usturătoare care-l vor jupui de viu, Peleu nu trebuia în ruptul capului să-i dea drumul.

Peleu era evlavios și ascultător de felul său și a făcut întocmai cum îl învățaseră zeii. A așteptat-o să iasă din valurile cenușii ca ardezia, cu pletele ei negre și lungi ca o coadă de cal. Apoi a înșfăcat-o și nu i-a dat drumul oricât de aprig s-a zvârcolit ea, ținând-o în strânsoare până au obosit amândoi și și-au pierdut suflul, cu pielea zgâriată de nisip. Sângele din rănille pe care i le iscase ea s-a amestecat cu zeturile fecioriei răpitate ce-i mânjeau coapsele. Împotrivirea ei nu mai avea nici o însemnătate – pierderea fecioriei o lega la fel de strâns precum jurămintele căsătoriei.

Zei au silit-o să jure că va sta cu bărbatul ei muritor cel puțin un an și a rămas pe uscat din datorie, tăcută, placidă și ursuză. Acum, când o înșfăca, nu se mai sinchisea să se zvârcolească și să se sucească drept împotrivire, ci zăcea țeapănă și tăcută, jilavă și rece ca un pește mort. Pântecele-i îndărătnic născuse doar un prunc. Și de cum i-a venit vremea libertății, a zbughit-o din casă și s-a azvârlit înapoi în mare.

Nu s-a mai întors decât ca să-și vadă feciorul, atâta, și doar pentru scurt timp. În rest, copilul a fost crescut de tot felul de dascăli și doici,

vegheat de Foinix, cel mai credincios sfetnic al lui Peleu. Oare Peleu regretase vreodată că zeii îi făcuseră un asemenea dar? O nevastă de rând s-ar fi socotit norocoasă să aibă parte de un bărbat blajin ca Peleu, cu chipul mereu zâmbitor. Însă pentru Thetis, nereida, nimic n-ar fi putut să umbrească josnica lui mediocritate de simplu muritor.

Am fost condus prin palat de un slujitor al cărui nume nu-mi rămăsese în minte. Poate nici nu mi-l spusese. Sălile erau mai mici decât acasă, păreau mărginite de modestia regatului asupra căruia domneau. Pereții și podelele erau din marmura ce se găsea prin părțile locului, mai albă decât în miazăzi. Îmi vedeam picioarele întunecate pe întinderea lor pală.

Nu aveam nimic la mine. Cele câteva lucruri pe care le avea tocmai erau duse în odaia mea, iar aurul trimis de tata era pe drum spre visterie. Simțisem o teamă ciudată când mă despărțisem de el. Aurul acela îmi ținuse tovărășie în săptămânile petrecute pe drum, amintindu-mi cât valoram. Știam pe de rost ce-l alcătuiește: cinci pocale cu steme încrustate, un sceptru cu măciulie mare, un colier de aur bătut, două statuete ornamentale în formă de păsări și o liră sculptată, cu vârfurile suflate în aur. Ultimul obiect, știam prea bine, era înșelător. Lemnul era ieftin, se găsea pe toate drumurile, cântărea mult și uzurpa locul aurului. Însă era o liră atât de frumoasă, că nu putea nimeni să-i caute nod în papură; se aflase în zestrea mamei mele. Mergând călare, îmi vâram mâna în desagi ca să mângâi lemnul lustruit.

Din câte bănuiam, eram condus spre sala tronului, unde aveam să îngenunchez și să-mi revărs recunoștința. Însă sluga se opri fără veste la o ușă lăaturalnică. Regele Peleu nu era la palat, îmi zise el, așa că aveam să fiu dus în fața fiului său. M-am neliniștit. Nu pentru asta mă pregătisem, repetându-mi vorbe supuse, călare pe măgărușul meu. Fiul lui Peleu. Încă-mi aminteam cununa întunecată pe pletele-i bălaie, tălpile trandafirii lucind pe nisip. *Așa se cuvine să fie un fiu.*

Stătea tolănit pe spate pe o banchetă lată, căptușită cu perne, ținând o liră pe burtă. O ciupea alene. Nu m-a auzit când am intrat sau n-a vrut să se uite. Așa am început să înțeleg care-mi era locul acolo. Până atunci fusesem un prinț, așteptat și anunțat. Acum eram neînsemnat.

Am mai făcut un pas în față, târșându-mi picioarele, iar el și-a lăsat capul într-o parte, ca să mă privească. În cei cinci ani care trecuseră de când îl văzusem, se lepădase de rotunjimile prunciei. Am rămas cu gura căscată, străbătut de un fior rece, văzând cât de frumos era, ochi verzi adânci, trăsături delicate de fată. Pe dată parcă m-a lovit dezgustul, tâșnind din mine ca un izvor. Eu nu mă schimbasesm atât de mult, nici atât de prielnic.

A căscat, cu pleoapele grele.

— Cum te cheamă?

Regatul lui era cât jumătate, cât un sfert, cât o optime din regatul tatălui meu, eu uciseseam un băiat și fusesem surghiunit, iar el tot nu știa cine sunt. Mi-am încleștat fălcile, nu voiam să scot un cuvânt.

A întrebat iarăși, mai tare:

— Cum te cheamă?

Tăcerea îmi putea fi iertată prima oară – poate că nu-l auzisem. Acum, însă, nu mai mergea.

— Patroclu.

Tata îmi dăduse la naștere acest nume plin de speranță, dar nesocotit, și îl simțeam amar pe limbă. „Mândria tatălui“, asta însemna. Am așteptat să glumească, vreo vorbă batjocoritoare pe seama rușinii de care mă acoperisem. Nu s-a întâmplat. Poate e prea prost ca să-l ducă mintea la așa ceva, mi-am zis.

S-a întors pe-o parte, spre mine. O șuviță i se desprinsese, căzându-i în ochi; o suflă în lături.

— Eu mă numesc Ahile.

Mi-am săltat doar un pic bărbia, în semn de răspuns. Ne-am privit o clipă. Apoi a clipit și a căscat iar, larg, ca pisicile.

— Bine-ai venit în Ftia.

Crescusem și eu la palat, așa că știam când sunt trimis la plimbare.

În după-amiaza aceea am descoperit că nu eram singurul copil lăsat în grija lui Peleu. Umilul rege părea să aibă fii de pripas din belșug. Și el fugise pe vremuri de acasă, se zicea, și i se dusese vorba că era milos cu cei aflați în surghiun. Aveam o saltea de paie drept pat, într-o odaie lungă, ca o baracă militară, plină de băieți care țopăiau și se îmbrânceau carencotro. Un slujitor îmi arată unde-mi puseseră lucrurile. Câțiva băieți ridicară capetele, zgâindu-se. Pesemne că vreunul din ei a intrat în vorbă cu mine, m-a întrebat cum mă cheamă. Pesemne că i-am zis. S-au întors la joaca lor. *Nimeni de seamă*. M-am îndreptat țeapăn spre salteaua mea și am așteptat să vină vremea cinei.

În amurg, ne-a chemat la masă un clopoțel de bronz lovit de cineva, undeva în adâncurile întortocheate ale palatului. Băieții lăsară baltă jocurile și dădură năvală pe hol. Palatul era clădit ca o crescătorie de iepuri, cu o sumedenie de coridoare sucite, ce dădeau brusc în câte o sală. Era să mă împiedic de călcâiele băiatului din față, de teamă să nu mă rătăcesc, lăsat în urmă.

Odaia unde se mânca era o sală lungă, în partea din față a palatului, cu ferestre ce dădeau spre poalele muntelui Othrys. Era destul de încăpătoare, să mâncăm toți odată acolo, ba ar fi încăput chiar și mai mulți. Peleu era dintre regii iubitori de petreceri și distracții. Ne-am așezat pe banchete de stejar, la mesele zgâriate de ani întregi de trântit blide. Mâncarea era simplă, dar din belșug – pește sărat și pâine groasă, brânză amestecată cu ierburi. Nu tu carne de capră, nici carne de taur. Asta era doar pentru neamurile regești sau pentru sărbători. În cealaltă parte a odăii am zărit lucirea unor plete bălaie la lumina lămpilor. *Ahile*. Stătea cu un

grup de băieți care râdeau cu gurile până la urechi de ceva ce zisese sau făcuse el. *Așa se cuvine să fie un prinț.* M-am uitat în jos, la pâinea zgrunțuroasă pe care o țineam între degete.

După cină ni s-a dat voie să facem ce poftim. Câțiva băieți se strânseseră într-un colț să se joace.

— Vrei să te joci cu noi? m-a întrebat unul.

Pletele îi atârnavă încă în bucle de copil; era mai mic decât mine.

— Să mă joc?

— Zaruri.

Și-a deschis palma ca să mi le arate, oscioare cioplite cu picățele negre de vopsea. Am tresărit, dându-mă un pas în spate.

— Nu, am zis prea tare.

A clipit uimit.

— Bine.

A dat din umeri și a plecat.

În acea noapte l-am visat pe băiatul mort, cu țeasta crăpată ca un ou în tină. *M-a urmărit.* Sângele se întinde, întunecat precum vinul vărsat. Deschide ochii și începe să-și miște gura. Îmi astup urechile cu mâinile. Se zicea că glasurile morților au puterea să-i înnebunească pe cei vii. *Nu trebuie să aud ce zice.*

M-am trezit îngrozit, sperând că n-am țipat în somn. Gămăliile strălucitoare ale stelelor de la fereastră erau singura lumină; nu vedeam nici o lună. Răsuflarea îmi răsună răgușit în tăcere, iar acoperitoarea de trestie împletită a saltelei foșnea ușor sub mine, împungându-mi spatele cu degetele ei subțiri. Prezența celorlalți băieți nu mă mângâia deloc; morții noștri veneau să se răzbune fără să țină seama de martori.

Stelele s-au rotit și luna a alunecat din ascunzișul ei pe cer. Când mi s-au închis iar ochii îngreunați, băiatul mă aștepta în continuare, plin de sânge, cu chipul alb ca oasele. Firește. Nici un suflet nu voia să fie trimis

de timpuriu în jalea cea veșnică a țărâmului de jos. Surghiunul potolea mânia celor vii, dar nu-i îmbuna pe morți.

M-am trezit cu ochii împăienjeniți, cu măduarele grele și amorțite. Ceilalți băieți roiau în jurul meu, îmbrăcându-se pentru masa de dimineață, nerăbdători să înceapă ziua. Umblase iute vorba că eram sucit și ceilalți băieți n-au mai venit la mine, nici cu zaruri, nici cu altceva. La masă mi-am vârât cu degetele pâine în gură și gâtlejul meu a înghițit dumicat după dumicat. Cineva mi-a turnat lapte. L-am băut.

După aceea am fost duși în soarele și praful curților de luptă ca să învățăm să ne batem cu sulița și spada. Aici am dat de rostul bunătății lui Peleu: bine învățați și îndatorați, într-o bună zi aveam să-i fim soldați de nădejde.

Am primit o suliță și o mână butucită mi-a arătat cum s-o țin cum trebuie, iar și iar. Am aruncat-o, atingând în treacăt scoarța stejarului ales drept țintă. Dascălul oftă și-mi mai dădu o suliță. M-am uitat în treacăt la ceilalți băieți, căutându-l pe fiul lui Peleu. Nu era. Mi-am îndreptat iar privirea spre stejar, cu scoarța lui scobită și crăpată, sângerându-și seva prin răni. Am aruncat.

Soarele se înălța tot mai mult pe boltă. Aveam gâtlejul din ce în ce mai uscat și mai înfierbântat și simțeam cum mă râcâie în gâtlej de la tot praful încins. Când dascălii ne lăsară liberi, cei mai mulți băieți fugiră într-un suflet pe țărm, unde adia încă un vânticel. Acolo au tras la sorti și s-au luat la întrecere, aruncându-și glume în graiurile ascuțite, necizelate de la miazănoapte.

Îmi simțeam ochii grei și mă durea brațul de cât mă sforșasem toată dimineața. M-am așezat la umbra pipernicită a unui măslin, ca să privesc la valurile oceanului. Nimeni nu mi-a vorbit. Eram ușor de dat uitării. La o adică, și acasă era aproape la fel.

A doua zi, la fel, dimineața exerciții plicticoase de luptă, iar apoi ceasurile lungi ale după-amiezii în singurătate. Noaptea se desfăcea în așchii tot mai subțiri. Mă uitam țintă, până când o vedeam și cu ochii închiși: secera galbenă lucind în bezna de sub pleoape. Speram să mă păzească de nălucirile băiatului mort. Zeița lunii are darul farmecelor, stăpânește peste cei morți. Ar putea să alunge visele, dacă așa dorește.

Nu a făcut-o. Băiatul a venit noapte de noapte, cu ochii lui holbați și țeasta țândări. Uneori se întorcea și-mi arăta gaura din cap, unde-i atârna aluatul moale al creierului. Uneori se întindea să mă prindă. Atunci mă trezeam, sufocat de groază, și rămâneam cu ochii holbați în beznă până-n zori.

Capitolul 4

Mă simțeam ușurat doar la masă, în sala cea boltită. Acolo pereții nu păreau să mă apese atât de tare, nici praful din curte nu-mi încleia gâtul. Larma neîntreruptă a glasurilor se mai potolea când gurile se îndopau. Puteam să stau singur cu mâncarea în față și să respir din nou.

Doar atunci îl vedeam pe Ahile. Își ducea zilele departe de noi, restul, ca un prinț ce era, îndeplinind sarcini la care nu luam parte. Însă mânca de fiecare dată cu noi, perindându-se de la o masă la alta, în sala imensă, luminată de frumusețea sa ca o flacăra, însuflețită și orbitoare, care-mi atrăgea privirile în ciuda oricărei împotriviri. Buzele sale alcătuiau un arc frumos rotunjit, nasul, o săgeată nobilă. Când ședea, mădularele nu-i stăteau strâmb ca ale mele, ci își găseau locul, cu o grație desăvârșită, de parcă l-ar fi modelat un sculptor. Poate cea mai uimitoare era purtarea lui lipsită de prefăcătorie. Nu se fălea și nu se bosumfla ca alți copii chipeși. De fapt, părea să nu-și dea seama deloc ce înrâurire avea asupra băieților din jurul lui. Deși, cum de izbutea, nu-mi închipui – îl împresurau ca o haită de câini leșinați, cu limbile atârându-le.

Priveam toate astea de la locul meu, într-un colț al mesei, fărâmițând miezul de pâine între degete. Invidia ascuțită ce mă cuprinsese scăpăra ca un amnar, gata să se aprindă în orice clipă.

Într-una din zile s-a așezat mai aproape decât de obicei, doar o masă ne despărțea. Picioarele-i prăfuite i se frecau de dale în timp ce mânca. Nu erau crăpate și bătătorite ca ale mele, ci rozalii și de un arămiu încântător pe sub stratul de praf. *Prințisorul*, mi-am zis în sinea mea batjocoritor.

S-a întors, de parcă auzise. Preț de-o clipă, ochii ni s-au întâlnit și am simțit un fior. Mi-am smuls privirea și mi-am făcut de lucru cu pâinea.

Obrajii îmi ardeau și pielea mă furnica de parcă stătea să izbucnească o furtună. Când am îndrăznit într-un târziu să-mi ridic privirea, se întorsese spre masă și vorbea cu ceilalți băieți.

După aceea, am încercat să-l iscodesc cu mai multă șiretenie, ținându-mi capul plecat și ochii, gata să țâșnească în lături. Însă el era și mai șiret. Cel puțin o dată în timpul mesei se întorcea și mă prindea înainte să apuc să mă prefac nepăsător. Doar în acele clipe, frânturi de clipă, când ni se uneau privirile eram în stare să simt ceva. Strângerea de stomac, mânia ce mi se revărsa în vine. Eram ca un pește cu ochii fermecați de cârlig.

În cea de-a patra săptămână de când eram în surghiun, am intrat în sală și l-am găsit la masa unde stăteam de obicei. Masa mea, cum ajunsesem s-o socotesc, căci puțină lume avea chef să stea cu mine. Acum, din pricina lui, pe banchete se îmbulziseră băieți neastâmpărați. Am înlemnit, pradă pornirii de a fugi, dar și țintuit locului de furie. Mânia a învins. Acolo era masa mea, n-o să mă silească el să plec, cu toți băieții pe care-i aducea cu el.

M-am așezat pe ultimul loc gol, cu umerii încordați, gata de bătaie. Băieții de pe cealaltă parte a mesei își dădeau în petic, șușotind despre ceva legat de o pasăre care murise pe țarm, o sulită și întrecerile din primăvară.

Nu-i auzeam. Prezența lui era ca o pietricică strecurată în încălțări, mi-era cu neputință să n-o iau în seamă. Avea pielea de culoarea uleiului de măsline proaspăt tescuit și netedă ca lemnul lustruit, fără juliturile și petele cu care eram presărați noi, restul.

Masa s-a terminat și blidele au fost luate. O lună plină, tomnatică, muiată în culori naramzii plutea în amurgul din ferestrele sălii. Și Ahile tot mai zăbovea. Își dădu absent la o parte părul din ochi; crescuse lunguț în săptămânile scurse de când eram acolo. Se întinse spre un blid cu smochine de pe masă și luă câteva în mâini.

Cu o răsucire din încheietură, azvârli smochinele în aer, una, două, trei, mânuindu-le cu atâta băgare de seamă, că pielița plăpândă le rămase teafără. O adăugă pe a patra, apoi pe a cincea. Băieții chiuiau și băteau din palme. Mai multe, mai multe!

Poamele zburau prin aer, amestecându-și culorile, atât de iute, că parcă nici nu-i atingeau mâinile, făcând singure tumburi. Jongleria era un joc ieftin, de saltimbanci și cerșetori, însă el o preschimba în altceva, într-un desen însuflețit în aer, atât de frumos, că nici măcar eu nu puteam să mă prefac nepăsător.

Privirea lui, care urmărise rotirea poamelor, se întoarse spre mine o clipă. Nici n-am apucat să-mi întorc ochii, că mi-a și zis, încet, dar limpede:

— Prinde.

O smochină se desprinsese din desen, schițând o boltă elegantă spre mine. Îmi căzu în căușul palmelor, moale și căldicică. I-am auzit pe băieții chiuind.

Pe rând, Ahile prinse restul poamelor și le puse la loc pe masă, cu o înfloritură de artist. În afară de ultima, pe care a mâncat-o, retezând cu dinții pulpa întunecată pentru a dezveli semințele rozalii. Poama era coaptă bine, zeama dădea pe-afară. Fără să mă gândesc, am dus-o la buze pe aceea azvârlită de el. Dulceața ei grunțuroasă mi-a umplut gura; îi simțeam pielița pufoasă pe limbă. Pe vremuri îmi plăcuseră mult smochinele.

S-a ridicat în picioare și băieții l-au salutat în cor, de plecare. M-am gândit că o să-mi mai arunce o privire. Însă doar ne-a întors spatele și s-a făcut nevăzut în odaia lui, în cealaltă aripă a palatului.

A doua zi s-a întors Peleu la palat și am fost adus dinaintea lui, în sala tronului, duhnind a fum, de la tisa ce ardea în cămin. Am îngenuncheat

așa cum se cuvine, l-am salutat și m-a răsplătit cu faimosul său zâmbet milos.

— Patroclu, i-am spus, când m-a întrebat cum mă cheamă.

Mai că mă obișnuisem de-acum cu numele acesta sărac, neurmat de cel al părintelui meu. Peleu a încuviințat. Mi se părea bătrân și gârbovit, însă n-avea mai mult de cincizeci de ani, era de-o vârstă cu tatăl meu. Nu arăta ca un bărbat în stare să cucerească o zeiță sau să zămislească un fiu cum era Ahile.

— Te afli aici pentru că ai ucis un băiat. Înțelegi?

Așa erau de cruzi oamenii mari. *Înțelegi?*

— Da, i-am răspuns.

Aș fi putut să-i zic mai multe, despre visele care mă lăsau năuc și cu ochii roșii, țipetele care-mi creștau gâtlejul când mi le înghițeam. Cum străbăteau stelele bolta de deasupra ochilor mei neadormiți.

— Ești binevenit la curtea mea. S-ar putea, în ciuda celor făptuite, să iasă din tine un bărbat de ispravă.

Voia să mă aline.

Mai târziu în ziua aceea, poate de la el, poate de la vreo slugă care trăsesese cu urechea, băieții au aflat în sfârșit pricina surghiunului meu. Ar fi trebuit să mă aștept. Îi auzisem destul de des cum îi bârfeau pe alții; zvonurile erau singura monedă de schimb între ei. Și totuși m-a mirat să-i văd așa schimbați dintr-odată, să observ cum le înflorește frica și fascinația pe chipuri când treceam pe lângă ei. Acum până și cel mai îndrăzneț dintre ei șoptea o rugă dacă se atingea din întâmplare de mine, ca să nu se aleagă cu ghinion, căci eriniile, furtunoasele noastre duhuri răzbunătoare, nu erau tot timpul conștiincioase. Băieții stăteau la adăpost și îl urmăreau cu privirea ca vrăjiți. *Ce zici, o să-i bea sângele?*

Simțeam că mă înec când îi auzeam șușotind, de parcă mâncarea mi s-ar fi preschimbat în cenușă. Îmi împingeam blidul în lături și mă duceam

să caut un ungher sau un coridor pustiu unde să nu mă tulbure nimeni, în afară de vreo slugă aflată în trecere. Lumea cea mărginită s-a îngustat și mai tare: au mai rămas doar crăpăturile din podea și spirele sculptate în pereții de piatră. Scrâșneau încetișor când îmi treceam degetele de-a lungul lor.

— Am auzit că ești aici.

Un glas limpede, ca pâraiele după dezgheț.

Mi-am ridicat capul brusc. Eram într-o cămară, ghemuit cu genunchii la piept, între amfore cu ulei de măsline gros. Mă visasem pește, argintat de soare într-un salt deasupra mării. Valurile se topiră, preschimbându-se iarăși în amfore și saci cu grâne.

Ahile stătea deasupra mea. Mă privea serios, cu ochii lui de un verde neschimbător. M-am zbârlit tot, simțindu-mă vinovat. Nu acolo trebuia să fiu și o știam prea bine.

— Te-am căutat, mi-a zis.

Vorbele lui nu vădeau nici un simțământ anume, nu puteam să ghicesc mai nimic în ele.

— Nu te-ai dus la exercițiile de dimineață.

M-am făcut roșu la față. O furie surdă se înălță din spatele vinovăției. Avea dreptul să mă mustre, însă îl uram pentru asta.

— De unde știi? Tu nu ești de față.

— A băgat de seamă dascălul și s-a dus să vorbească cu tata.

— Și el te-a trimis.

Voiam să-l zgândăr; nu-mi plăcea că ducea vorba.

— Nu, eu am vrut să vin. Glasul îi era potolit, dar i se încleștaseră un pic fălcile. I-am auzit vorbind. Am venit să văd dacă nu cumva ți-e rău.

N-am răspuns. Mă cercetă o clipă.

— Tata se gândește dacă să te pedepsească, zise.

Știam ce însemna asta. Pedepsele erau trupești, împărțite de obicei în public. Prinții nu erau biciuiți niciodată, însă eu nu mai eram prinț.

— Nu ți-e rău, spuse el.

— Nu, am răspuns sec.

— Atunci n-o să ai ce spune ca să te ierte.

— Ce?

Înfrișat cum eram, nu mai știam ce zice.

— N-ai să poți spune că erai în altă parte, îmi zise răbdător. Ca să nu fii pedepsit. Ce-o să zici?

— Nu știu.

— Trebuie să zici ceva.

M-am aprins tot de furie, văzându-l cum stăruie.

— Tu ești prințul, m-am răstit.

M-a privit cu surprindere, înclinându-și ușor capul, ca o pasăre curioasă.

— Și?

— Vorbește cu tatăl tău și spune-i că eram cu tine. Așa o să mă ierte.

Vorbisem cu o siguranță de sine pe care nu o simțeam. Dacă eu aș fi vorbit cu tata în apărarea altui băiat, l-ar fi biciuit ca să-mi facă în ciudă. Dar eu nu eram Ahile.

Între ochi îi apăru o cută mărunță.

— Nu-mi place să mint, spuse el.

Era un soi de nevinovăție de care te dezobișnuiai repede, ca să scapi de batjocura celorlalți băieți; nici dacă ai fi simțit așa ceva, n-o ziceai deschis.

— Atunci ia-mă cu tine la lecții, i-am spus. Ca să nu fie o minciună.

Ridică din sprâncene și mă privi cercetător. Stătea neclintit, pătruns de o liniște pe care n-o crezusem omenească, cu desăvârșire încremenit, fără suflare și puls – ca o căprioară cu urechile ciulite să asculte arcul vânătorului. Mi-am dat seama că-mi țineam răsuflarea.

Apoi pe chip i s-a schimbat ceva. Luase o hotărâre.

— Vino, îmi zise.

— Unde?

Eram neîncrezător; poate că aveam să fiu pedepsit că propusesem o înșelăciune.

— La lecția de liră. Ca să nu fie o minciună, cum ai zis tu. După aceea o să vorbim cu tata.

— Acum?

— Da. De ce nu?

Mă privea curios. *De ce nu?*

Când m-am ridicat să-l urmez, mă dureau mădularele de cât stătusem pe piatra rece. Pieptul îmi vibra de un simțământ pe care nu reușeam să-l numesc întocmai. Eliberare, primejdie și speranță totodată.

Am pășit în liniște pe coridoarele întortocheate și am ajuns până la urmă într-o odaie mică, unde nu erau decât un cufăr mare și scaune fără spătar. Ahile îmi făcu semn spre unul și m-am dus să mă așez – un petic de piele bine întins peste un schelet de lemn. Un scaun de muzicant. Le văzusem doar arareori, când veneau rapsozi să-i cânte tatei la foc.

Ahile deschise cufărul. Scoase o liră și mi-o întinse.

— Nu cânt, i-am zis.

Și-a încrețit fruntea.

— Niciodată?

Ciudat, dar dintr-odată îmi doream să nu-l dezamăgesc.

— Tatei nu-i plăcea muzica.

— Și? Tatăl tău nu e aici.

Am luat lira. Era rece la atingere și netedă. Mi-am trecut degetele pe strune, auzind zumzetul unei note încă necântate; era lira cu care îl văzusem în prima mea zi aici.

Ahile se aplecă iar deasupra cufărului, mai scoase un instrument și veni lângă mine.

Și-l puse pe genunchi. Lemnul era bine șlefuit, suflat în aur și se vedea că fusese întreținut cu mare grijă. Era lira mamei, pe care o trimisese tata ca parte din prețul meu.

Ahile ciupi o strună. Se înălță o notă caldă și vibrantă, dulce și pură. Mama își trăgea întotdeauna scaunul aproape de aezi când veneau, atât de aproape, că tata se strâmba și slugile șușoteau. Mi-am amintit dintr-odată cum îi luceau ochii întunecați la lumina focului, în timp ce urmărea mâinile aedului. Privirea de pe chipul ei părea însetată.

Ahile mai ciupi o strună și în aer vibră o notă mai adâncă decât prima. Duse mâna la un cârlig, îl suci.

E lira mamei, îmi venea să zic. Vorbele îmi stăteau pe limbă, altele îngrămădindu-se chiar după ele. *E lira mea*. Dar n-am vorbit. Ce putea să zică dacă declaram una ca asta? Acum lira era a lui.

Am înghițit în sec, cu gâtlejul uscat.

— E frumoasă.

— Mi-a dat-o tata, zise el neatent.

Doar gingășia cu care o ținea mi-a oprit o nouă izbucnire de mânie.

N-a băgat de seamă.

— Poți s-o ții dacă vrei.

Lemnul avea să fie neted, l-aș cunoaște la atingere ca pe pielea mea.

— Nu, am zis, cu durere în piept.

N-o să plâng în fața lui.

A dat să zică ceva. Însă chiar atunci a intrat dascălul, un bărbat trecut de floarea vârstei. Avea mâini bătătorite, de muzicant, și-și aducea propria liră, sculptată din lemn de alun, închis la culoare.

— Cine-i ăsta? a întrebat.

Avea un glas aspru și zgomotos. Era muzicant, dar nu cântăreț.

— El e Patroclu, zise Ahile. Nu cântă, dar o să învețe.

— Nu la instrumentul ăla.

Bărbatul întinse mâna repezit ca să-mi smulgă lira. Degetele mi s-au încleștat din instinct pe ea. Nu era la fel de frumoasă ca lira mamei, însă tot era un instrument vrednic de un prinț. Nu voiam să renunț la el.

N-a fost nevoie. Ahile îl prinsese de încheietură, înainte să mă atingă.

— Ba la instrumentul ăla, dacă așa îi place.

Dascălul era furios, însă nu mai zise nimic. Ahile îi dădu drumul și se așeză, țeapăn.

— Începe, zise el.

Ahile încuviință și se aplecă asupra lirei. N-am apucat să mă întreb, cu mirare, de ce oare se amestecase. Degetele îi atinseră strunele și toate gândurile mi-au fost risipite. Sunetul era curat și dulce ca apa, luminos ca galbenul lămâilor. Nu semăna cu nici o muzică din câte auzisem. Avea căldură, ca un foc, avea substanță și greutate ca fildeșul sculptat. Te purta avântat și te mângâia totodată. Câteva fire de păr i se desprinseră, acoperindu-i ochii în vreme ce cânta. Erau subțiri ca strunele de liră și străluceau.

Se opri, își dădu părul din ochi și se întoarse spre mine.

— Acum tu.

Am clătinat din cap, simțindu-mi-l atât de plin, încât părea gata să se reverse. Acum nu mai puteam să cânt. Și n-aș mai fi cântat nicicând dacă puteam să stau și să-l ascult pe el.

— Cântă tu, i-am zis.

Ahile se întoarse la strune și muzica se înălță iarăși. De astă dată, cântă și din gură, împletindu-și propriul instrument cu un glas înalt, limpede și bogat. Capul i se lăsă puțin pe spate, dându-i în vileag gâtul mlădios și mățos ca de căprior. Un surâs blând îi rotunzea colțul din stânga al buzelor. Fără să vreau, m-am trezit că mă aplec spre el.

Când s-a oprit într-un târziu, am simțit un gol ciudat în piept. L-am urmărit cum se ridică, pune lirele la locul lor și închide cufărul. Și-a luat

rămas-bun de la dascăl, care s-a întors și a ieșit. Mi-a luat mult să-mi revin și să bag de seamă că mă aștepta.

— Acum mergem la tata.

Nu mă încredeam în propriul glas, așa că am încuviințat și l-am urmat afară din odaie, apoi pe coridoarele cotite, ducându-ne la rege.

Capitolul 5

Ahile mă opri când ajunserăm dincolo de ușile cu ținte de bronz deschizându-se în sala de primire a lui Peleu.

— Așteaptă aici, îmi zise el.

Peleu stătea pe un jilț, în celălalt capăt al încăperii. Un bărbat mai în vârstă, pe care-l mai văzusem împreună cu Peleu, stătea în picioare lângă el, de parcă cei doi tocmai se sfătuiseră. Focul scotea un fum gros și încăperea părea încinsă și fără aer.

Pe pereți erau tapiserii vopsite în culori vii și arme vechi ce luceau de cât le lustruiseră slugile. Ahile păși prin dreptul lor și îngenunche la picioarele tatălui său.

— Tată, am venit să-ți cer iertare.

— Ah! exclamă Peleu ridicând din sprânceană. Să auzim atunci.

De unde stăteam eu, pe chip i se citea o anume răceală și nemulțumire. Dintr-odată m-am temut. Îi oprisem de la treburile lor, iar Ahile nici nu bătuse măcar înainte să intre.

— L-am luat pe Patroclu de la lecții.

Numele meu suna ciudat pe buzele lui, mai să nu-l recunosc.

Bătrânul rege își uni sprâncenele.

— Pe cine?

— Menețianul, zise Ahile.

Fiul lui Menoitios.

— Ah. Peleu își plimbă privirea de-a lungul covorului, spre locul unde stăteam eu, încercând să nu mă foiesc. Da, băiatul pe care vrea să-l biciuiască dascălul care-i învață luptele.

— Da. Însă nu e vina lui. Am uitat să zic că aș vrea să-mi fie soț.

Therapon, așa a zis. Un tovarăș de luptă, legat de un prinț prin jurăminte de sânge și dragoste. La război, acești bărbați îi erau strajă de onoare; în vreme de pace, sfetnicii săi cei mai apropiați. Era un rang dintre cele mai prețuite, unul dintre motivele pentru care toți băieții aceia se țineau roi după fiul lui Peleu; sperau să fie aleși.

Peleu își îngustă ochii.

— Vino încoace, Patroclu.

Mi se afundau tălpile în grosimea covorului. Am îngenuncheat ceva mai departe, în spatele lui Ahile. Simțeam pe piele privirea regelui.

—Atâția ani, Ahile, te-am îndemnat să-ți alegi soți și i-ai refuzat pe toți. De ce tocmai băiatul ăsta?

Și mie îmi venise să întreb. N-aveam ce să-i ofer unui asemenea prinț. Atunci de ce își făcuse milă de mine? Peleu și cu mine i-am așteptat răspunsul.

— E un băiat uimitor.

Mi-am ridicat privirea, încruntat. Dacă așa mă găsea, era singurul.

— Uimitor, repetă Peleu ca un ecou.

— Da.

Ahile n-a mai dat lămuriri, deși sperasem să o facă.

Peleu își frecă nasul, dus pe gânduri.

— Băiatul acesta e în surghiun, are onoarea pătată. N-o să aducă nimic bun numelui tău.

— Nici n-am nevoie, spuse Ahile. N-a vorbit nici mândru, nici fudul. Doar cinstit.

Peleu încuviință.

— Însă ceilalți băieți te vor pizmui că ți-ai ales un asemenea soț. Ce le vei zice?

— Nu le voi zice nimic, veni răspunsul fără șovăială. Nu ei îmi spun ce să fac.

Am simțit cum îmi zvâcnește sângele mai tare în vine de teama mâniei lui Peleu. Însă aceasta nu s-a făcut simțită. Tatăl și fiul și-au unit privirile și o notă foarte slabă de veselie înflori în colțul buzelor lui Peleu.

— Ridicați-vă amândoi.

Am făcut întocmai, simțindu-mă amețit.

— Acum vă voi spune ce-am hotărât. Ahile, îți vei cere iertare de la Amfidamas și la fel și Patroclu.

— Da, tată.

— Atât am avut de spus.

Și cu asta ne întoarse spatele, îndreptându-se spre sfetnicul său, ca semn că puteam să plecăm.

Când am ajuns iarăși afară, Ahile m-a trimis iute la plimbare.

— Ne vedem la masă, zise el și dădu să plece.

Cu un ceas înainte aș fi fost bucuros să scap de el; acum, curios, simțeam imboldul de a-l urma.

— Unde te duci?

Se opri.

— La lecții.

— Singur?

— Da. Nimeni nu poate să vadă cum mă lupt.

Părea obișnuit să dea acest răspuns.

— De ce?

Mă privi lung, de parcă și-ar fi cântărit gândurile.

— Din porunca mamei. Din pricina oracolului.

— Ce oracol?

— Că voi fi cel mai bun războinic dintre cei de-o vârstă cu mine.

Părea o pretenție copilărească, o scorneală. Însă el a zis-o cu simplitate, de parcă ar fi spus cum îl cheamă.

Îmi venea să întreb: *Și chiar ești cel mai bun?* Dar n-am făcut altceva decât să zic fâstâcindu-mă un pic:

— Când s-a făcut oracolul ăsta?

— La nașterea mea. Un pic înainte. Ilitia a venit și i-a zis-o mamei.

Ilitia, zeița nașterilor, se zicea că moșește chiar ea când vin pe lume semizeii. Cei a căror naștere era prea de seamă ca să fie lăsată la voia întâmplării. Uitasem. *Mama lui e zeiță.*

— Și lumea știe? am întrebat șovăitor, nevoind să întind coarda.

— Unii știu, alții nu. Însă de asta mă duc singur la lupte.

Dar n-a plecat. Mă privea. Părea să aștepte.

— Atunci ne vedem la masă, am zis într-un târziu.

A încuviințat și s-a dus.

Când am ajuns eu, se așezase deja la masa mea, înconjurat de liota lui de băieți. Cumva, mă așteptasem să nu fie acolo; să fi visat tot ce se întâmplase în dimineața aceea. Când m-am așezat, i-am întâlnit ochii, simțindu-mă aproape vinovat, apoi mi i-am ferit cu iuțeală. Eram roșu la față, puteam să jur. Îmi simțeam mâinile grele și stângace când le-am întins spre bolurile de mâncare. Eram atent la fiecare înghițitură și fiecare expresie de pe chipul meu. În seara aceea am avut parte de o cină foarte gustoasă, pește fript cu lămâie și ierburi, brânză și pâine proaspătă, iar el a mâncat pe săturate. Băieții nu-mi luau în seamă prezența. De mult nu mă mai vedeau.

— Patroclu.

Ahile nu-mi rostea numele împleticit, cum făcea lumea mai tot timpul, chinându-se să toarne toate literele deodată, de parcă voiau să scape de el. El, în schimb, rostea răsunător fiecare silabă: *Pa-tro-clu*. În jur, cina ajunsese la sfârșit și slujitorii strângeau mesele. Am ridicat ochii și băieții au amuțit, privind cu interes la noi. De obicei nu ne spunea nici unuia pe nume.

— La noapte dormi în odaia mea, zise el.

Eram atât de surprins, încât aproape că rămăsesem cu gura căscată. Însă erau și băieții de față și mi se insuflase prin creștere o mândrie princiară.

— Bine, am zis.

— O să-ți aducă un slujitor lucrurile.

Parcă-i auzeam pe băieții ce se zgâiau la noi spunându-și în sinea lor: *De ce tocmai el?* Peleu nu mințise: îl încurajase adesea pe Ahile să-și aleagă soți. Însă în toți anii aceia, nici un băiat nu-i stârnise lui Ahile vreo curiozitate aparte, dar se purta cuviincios cu toți, așa cum se cuvenea, prin buna lui creștere. Iar acum îi încredințase această cinste celui mai îndoielnic dintre noi, mărunțel, nerecunoscător și pesemne blestemat.

S-a întors să plece și m-am luat după el, încercând să nu mă împiedic, cu toate privirile celor de la masă pironite în spatele meu. M-a condus pe lângă odaia unde dormisem și pe lângă sala orânduirii, cu tronul ei înalt. Am mai dat un cot și m-am pomenit într-o parte a palatului pe care n-o știam, o aripă înclinată spre apă. Pe pereți erau desene colorate, care păreau să lase dâre cenușii când treceam cu torța aprinsă prin dreptul lor.

Odaia lui era atât de aproape de mare, că aerul avea gust de sare. Aici nu era nici un desen pe pereți, doar piatră simplă și un singur covor moale. Mobila era simplă, dar bine făcută, dintr-un lemn noduros și întunecat care părea adus de pe meleaguri străine. Mai lângă perete, am văzut o saltea de paie groasă. A făcut semn spre ea.

— E pentru tine.

— Ah.

Nu părea potrivit să-i mulțumesc.

— Ești obosit? mă întrebă.

— Nu.

Încuviință de parcă spusese ceva înțelept.

— Nici eu.

Am încuviințat la rândul meu. Amândoi prudenți și politicoși, dând din cap ca niște păsări. Urmă un răstimp de tăcere.

— Vrei să mă ajuți cu jongleriile?

— Nu mă pricep.

— Nu-i nevoie să te pricepi. Îți arăt eu.

Îi spuseseam că nu sunt obosit și deja regretam. Nu voiam să mă fac de râs în fața lui. Însă pe chip i se citea speranța și simțeam că ar fi fost meschin să refuz.

— Bine.

— Câte poți să ții în mână?

— Nu știu.

— Arată-mi mâna.

I-am arătat-o, cu palma în sus. Și-a pus palma lui deasupra. Am încercat să nu tresar. Avea pielea moale și un pic lipicioasă de la masă. Îi simțeam buricele cărnoase ale degetelor foarte calde la atingere.

— Cam la fel. Atunci mai bine începem cu două. Ia astea.

A luat șase mingiuțe de piele, de soiul celor folosite de saltimbanci. Mi-am oprit ascultător două.

— Când îți zic, aruncă-mi una.

De felul meu, m-aș fi burzului dacă mă lua cineva așa de sus. Însă cumva vorbele lui nu păreau porunci. Începu să jongleze cu restul mingilor.

— Acum, zise el.

Am azvârlit mingea spre el și am văzut cum o atrage fără efort în cercul desenat în aer.

— Încă o dată, zise el.

I-am mai aruncat o minge, care s-a alăturat celorlalte.

— Ești bun, îmi zise el.

M-am uitat repede la el. Își bătea joc de mine? Însă fața îi părea sinceră.

— Prinde.

O minge se întoarce la mine, precum smochina de la masă.

Nu-mi trebuia cine știe ce meșteșug ca să-mi fac treaba, dar îmi plăcea oricum. Ne-am trezit zâmbind de câte ori prindeam sau aruncam bine o minge.

După o vreme s-a oprit și a căscat.

— S-a făcut târziu, spuse.

Cu mirare, am zărit pe fereastră luna înălțată pe boltă; nici nu băgasem de seamă cum s-au scurs minutele.

M-am așezat pe salteaua mea și l-am privit îndeletnicindu-se cu pregătirile de culcare: s-a spălat pe față cu apă dintr-un urcior cu gură largă, și-a dezlegat bucata de piele care-i ținea părul legat. Liniștea îmi readuse stinghereala în suflet. *De ce eram aici?*

Ahile stinse torța.

— Noapte bună, îmi zise.

— Noapte bună.

Cuvintele sunau ciudat, ca o limbă străină.

Timpul trecea. În lumina lunii, abia îi deslușeam forma feței, desăvârșită ca o sculptură, în cealaltă parte a odăii. Ținea buzele un pic depărtate și un braț ridicat fără grijă deasupra capului. Arăta altfel adormit, frumos, însă rece ca luna. M-am trezit dorindu-mi să se deștepte, ca să-l văd iarăși însuflețit.

A doua zi, după masa de dimineață, m-am întors în odaia băieților, așteptându-mă să-mi găsesc lucrurile la locul lor. Nu erau și am văzut că așternuturile fuseseră luate de pe patul meu. M-am mai uitat o dată după prânz, apoi din nou după lecțiile cu lancea și încă o dată înainte de culcare, însă locul dinainte a rămas gol și nefăcut. *Așa deci. Tot acolo.* M-am îndreptat prudent spre odaia lui, așteptându-mă cumva să mă oprească vreun slujitor. Nimeni n-a făcut-o.

În pragul ușii lui, am șovăit. Era înăuntru, tolănit cum îl văzusem în prima zi, cu un picior atârându-i din pat.

— Salutare, mi-a zis.

Dacă ar fi arătat cel mai mic semn de șovăială sau mirare, aș fi plecat, m-aș fi dus înapoi și aș fi dormit mai bine pe un mănunchi de stuf, decât să rămân acolo. Însă nu a arătat. Nu am băgat de seamă decât tonul lejer și o atenție vie în ochii lui.

— Salutare, am răspuns, ducându-mă la locul meu, pe salteaua din cealaltă parte a odăii.

Încet, încet, m-am obișnuit. Nu mai tresăream când vorbea el, nu mă mai așteptam să fiu certat. Nu-mi mai închipuiam că voi fi dat pe ușă afară. După masă, picioarele mă purtau din obișnuință spre odaia lui, iar salteaua pe care mă întindeam o socoteam a mea.

Noaptea, încă-l mai visam pe băiatul mort. Însă când mă trezeam, asudat și înspăimântat, luna lucea pe ape afară și auzeam valurile cum lingeau țărmul. În penumbră, îl vedeam pe el, cum respiră ușor, cu mădularele odihnind în cele mai întâmplătoare poziții. Fără să vreau, pulsul îmi încetinea. Chiar și adormit, avea o însuflețire ce dădea morții și spiritelor un aer prostesc. După un timp, mi-am dat seama că puteam să dorm din nou. După încă un timp, visele s-au rărit și au dispărut.

Am aflat că nu era atât de sobru cum părea. Dincolo de postura sa obișnuită, neclintită, exista un alt chip, neastâmpărat, șlefuit ca o nestemată, ce atrăgea lumina. Îi plăcea să-și pună la încercare în joacă propriul meșteșug, să prindă obiectele cu ochii închiși, să pună la cale salturi imposibile, peste paturi și scaune. Când zâmbea, coada ochilor i se încrețea ca o frunză ținută la foc.

Era tot o văpaie. Scânteia, atrăgea privirile. Răspândea o anume vrajă, chiar și la deșteptare, cu părul ciufulit și chipul încă buimac de somn. De aproape, picioarele îi păreau aproape nepământene: buricele desăvârșite

ale degetelor, tendoanele ce tremurau ca strunele de liră. Avea călcâiele bătătorite, albe cu trandafiriu, pentru că umbla peste tot desculț. Tatăl său îl punea să le ungă cu uleiuri ce miroseau a santal și rodie.

Începuse să-mi povestească tot ce făcuse peste zi, înainte să ne fure somnul. O vreme l-am ascultat doar, însă apoi am prins și eu glas. Îi povesteam la rândul meu, mai întâi despre palat, apoi crâmpeie de *dinainte*: pietrele săltărețe azvârlite în apă, căluțul de lemn cu care mă jucasem, lira din zestrea mamei.

— Mă bucur că tatăl tău te-a lăsat s-o aduci cu tine, zise el.

Nu după mult timp, discuțiile s-au revărsat și în afara nopții. M-am mirat singur câte erau de zis, despre toate, despre țarm, despre mesele pe care le luam, vreun băiat sau altul.

Am încetat să mă păzesc de batjocură, coada de scorpion tăinuită printre vorbele lui. Căci el spunea tot ce gândea; rămânea nedumerit dacă nu făceai și tu întocmai. Unii ar fi luat-o drept sărăcie sufletească. Însă nu e și asta un soi de înzestrare – să vorbești întotdeauna drept din inimă?

Într-una din după-amiezi, când am vrut să-l las să se ducă singur la lecții, mi-a zis:

— Ce-ar fi să vii cu mine?

Avea glasul ușor forțat; dacă nu mi s-ar fi părut cu neputință, aș fi zis că are emoții. În aerul dintre noi, de la o vreme atât de tihnit, se simți dintr-odată o încordare.

— Bine, am zis.

Erau ceasurile de liniște de la sfârșitul după-amiezii; palatul adormise toropit de arșiță, lăsându-ne singuri. Am luat-o pe unde ocoleam cel mai mult, pe poteca șerpuitoare din crângul de măslini, spre casa unde se țineau armele.

Am rămas în prag cât timp și-a ales armele cu care se pregătea, o lance și o sabie, cu vârful un pic tocit. Am dat să fac la fel, dar am șovăit.

— Să-mi aleg?

Clătină din cap. *Nu.*

— Nu mă lupt cu nimeni, îmi zise.

L-am urmat afară, în cercul arenei.

— Niciodată?

— Nu.

— Atunci de unde știi că...

M-am întrerupt când Ahile a luat poziție de luptă în centru, cu lancea în mână și sabia la șold.

— Că profeția e adevărată? Cred că n-am de unde.

Sângele zeiesc curge altfel în vinele fiecărui vlăstar ceresc. Glasul lui Orfeu pune copacii pe plâns, Heracles putea să te omoare doar bătându-te pe spate. Minunea lui Ahile era iuțimea sa. Lancea sa, când se pregătea s-o arunce, se mișca de nici n-o vedeam. Se repezea scânteind înainte și înapoi, răsucindu-se. Coada lăncii părea să curgă în mâinile lui, vârful cenușiu întunecat vibra ca o limbă de șarpe. Tălpile-i băteau în pământ ca la dans, nu stăteau o clipă.

Rămăsesem țintuit locului, privind. Mai că mi se tăiase răsuflarea. Chipul îi era liniștit și golit de gânduri, nu i se citea pe el nici urmă de străduință. Se mișca atât de curgător, că parcă și vedeam bărbații cu care se lupta, câte zece, douăzeci o dată, împresurându-l din toate părțile. Sări, despicând aerul cu lancea, și totodată cu cealaltă mână își scoase sabia din teacă. Se repezi cu amândouă, mișcându-se ca o apă, ca un pește prin valuri.

Deodată se opri. Îl auzeam cum răsuflă, doar puțin mai tare decât de obicei, în aerul nemișcat al după-amiezii.

— Cine te-a învățat? l-am întrebat.

Nu știam ce să zic altceva.

— Tata, puțin.

Puțin. Mai că mi-era teamă.

— Nimeni altcineva?

— Nu.

Am pășit în față.

— Luptă-te cu mine.

Scoase un sunet care aproape semăna cu un hohot de râs.

— Nu. Firește că nu.

— Luptă-te cu mine.

Parcă nu eram eu. Tatăl lui îl învățase puțin să se lupte. Și restul de unde venea? De la zei? Ceva mai zeiesc nu mai văzusem nicicând. La el, meșteșugul acesta al nostru din topor, care atâta ne făcea să asudăm, părea frumos. Înțelegeam de ce nu-i îngăduia tatăl lui să se lupte de față cu alții. Cum ar fi putut vreun muritor de rând să se fălească cu priceperea sa, când exista o asemenea făptură pe lume?

— Nu vreau.

— Te poftesc să te bați.

— N-ai nici o armă.

— O să-mi aleg.

Îngenunche și-și lăsă armele în tină. Îmi căută privirea.

— Nu mă bat cu tine. Nu-mi mai cere așa ceva.

— Ba o să-ți cer. N-ai cum să mă oprești.

Am făcut un pas în față, trufaș. Ceva mă ardea pe dinăuntru, o nerăbdare, o încredere deplină. Îmi doream această luptă, iar el avea să mi-o ofere.

A făcut o strâmbătură și aproape că i-am citit mânia pe chip. M-am bucurat. O să-l întărât, dacă altfel nu se poate. Așa o să se bată cu mine. Îmi zumzăiau nervii, simțind primejdia.

Însă el a plecat de lângă mine, lăsându-și armele în tină.

— Vino înapoi, i-am zis. Apoi mai tare: Vino înapoi. Ți-e frică?

Iarăși râsul acela înăbușit al lui, fără să-și întoarcă fața spre mine.

— Nu, nu mi-e frică.

— Ar trebui să-ți fie.

Am zis-o în glumă, ca să mai risipesc încordarea, însă în atmosfera aceea încordată dintre noi n-a sunat așa. Încă stătea cu spatele la mine, neclintit și de neclintit.

Îl fac eu să se uite la mine, mi-am zis. Picioarele mele au înghițit cât ai clipi cei cinci pași dintre noi și m-am izbit de spatele lui.

A făcut un pas în față, prăbușindu-se, cu mine agățat de el. Am căzut amândoi, de l-am auzit icnind când i-a ieșit răsuflarea din piept. Însă nici n-am apucat să vorbesc, că s-a răsucit pe sub mine și m-a apucat de încheieturi. M-am zbătut, fără să mai știu prea bine ce avusesem de gând. Însă iată că îmi ținea piept și trebuia să mă lupt să scap.

— Dă-mi drumul!

Am încercat să-mi eliberez mâinile din strânsoarea lui.

— Nu.

Cu o mișcare iute, mă întoarse sub el și mă țintui la pământ, cu genunchii înfiți în burta mea. Am început să gâfâi, mânios, însă ciudat de mulțumit.

— N-am mai văzut pe nimeni să lupte ca tine, i-am zis.

O mărturisire sau o învinuire – sau amândouă.

— Nu prea ai văzut multe la viața ta.

M-am oțărât la el, cu toate că mi-o spusese fără răutate.

— Știi ce vreau să zic.

Nu puteam să-i citesc nimic în ochi. Deasupra noastră, măslinile verzi foșneau încet.

— Poate. Ce vrei să zici?

M-am zbătut tare și mi-a dat drumul. Ne-am ridicat în capul oaselor, cu tunicile prăfuite și lipite de spinare.

— Vreau să zic...

Am tăcut. Mă stârnise de-acum, simțeam cum mă sfredelesc mânia și invidia bine cunoscute, aprinzându-se dintr-odată, ca flacăra dintr-un

amnar. Însă cuvintele amare pieriră de cum le-am gândit.

— Nu-i nimeni ca tine, am zis în cele din urmă.

Mă privi o clipă, în liniște.

— Și?

Ceva din felul cum o zisese m-a golit de ultimul strop de mânie. Pe vremuri poate că aș fi avut ceva împotriva. Dar acum, cine mă credeam să privesc așa ceva cu pizmă?

De parcă îmi auzise gândurile, Ahile zâmbi, iar fața i se luminează ca soarele.

Capitolul 6

După cele întâmplate, ne-am împrietenit dintr-odată, ca năvala șuvoaielor primăvăratice din munți. Pe vremuri, eu și ceilalți băieți ne închipuiam că toată ziua e ocupat cu lecțiile lui de prinț, treburi de stat și luptele cu lancea. Însă între timp aflasem adevărul: în afară de lecțiile de liră și exercițiile de luptă, altceva nu mai învăța. Într-una din zile mergeam să înotăm, în alta ne cățaram în copaci. Născoceam tot felul de jocuri, întreceri și giumbușlucuri. Stăteam lungiți pe nisipul cald și ziceam:

— Ia ghici la ce mă gândesc.

Șoimul pe care-l văzuserăm de la fereastră.

Băiatul cu un dinte strâmb în față.

Mâncare.

Iar în vreme ce înotam, ne jucam sau vorbeam, eram pătruns de un simțământ anume. Semăna aproape cu teama, cum mă cuprindea, înălțându-mi-se în piept. Semăna cu lacrimile, așa de iute venea. Însă nu era nici una, nici alta, căci era ușor ca fulgul, pe când celelalte erau apăsătoare, și era plin de viață, pe când celelalte erau surde. Îmi fusese dat să cunosc mulțumirea, crâmpie de timp în care îmi urmasem plăceri singuratice: să azvârl cu pietricele, să mă joc cu zarurile sau să visez. Însă, de fapt, sentimentul de atunci fusese mai puțin o prezență și mai degrabă o lipsă, o lepădare a groazei: tata nu era prin preajmă și nici băieții. Nu mi-era foame, nu eram obosit, nici bolnav.

Simțământul de acum era altfel. Mă trezeam că mă dor obrajii de atâta zâmbit, mă furnica pielea din creștetul capului, de credeam că o să mi se desprindă și o să se ridice în aer. Limba mi-o lua înainte, amețită de atâta libertate. Îi ziceam ba una, ba alta. Nu trebuia să mă tem că vorbesc prea

mult. Nu trebuia să-mi fac griji că sunt prea plăpând sau prea domol. Ce-mi mai umbla gura! L-am învățat cum să azvârle pietre săltărețe pe luciul apei, iar el m-a învățat să cioplesc în lemn. Simțeam fiecă nerv din trup, fiecă adiere pe piele.

Ahile cânta la lira mamei și eu îl priveam. Când îmi venea rândul să cânt, degetele mi se împleticeau între strune, iar pe dascăl îl apuca disperarea. Mie nici că-mi păsa.

— Mai cântă tu o dată, îi ziceam.

Iar el cânta până ce abia îi mai vedeam degetele în întuneric.

Atunci am văzut cât de mult mă schimbasem. Nu mă mai necăjeam când pierdeam întrecerea, că pierdeam când înotam împreună spre stânci și pierdeam iarăși când azvârleam cu lancea sau cu pietre. Căci cum să te rușinezi că pierzi când ai în fața ochilor atâta frumusețe? Mi-era de-ajuns să-l privesc cum câștigă, să văd cum îi scapără tălpile stârnind nisipul sau cum i se înalță și coboară umerii când își croiește drum prin spuma sărată. Era de-ajuns.

Ne apropiam de sfârșitul verii, la mai bine de un an de când începuse surghiunul meu, când i-am zis până la urmă cum ajunsese să-lucid pe băiat. Eram cocoțați pe ramurile stejarului din curte, ascunși de peticele de frunziș. Cumva, îmi venea mai ușor acolo, desprins de pământ, cu spatele sprijinit de trunchiul robust. M-a ascultat în liniște și, după ce am sfârșit, m-a întrebat:

— De ce n-ai zis că te-ai apărat?

Îi stătea în fire să întrebe una ca asta, tocmai lucrul care nu-mi trecuse prin cap.

— Nu știu.

— Sau ai fi putut să minți. Să zici că era deja mort când l-ai găsit.

M-am uitat lung la el, uluit de cât de simplu ar fi fost. Aș fi putut să mint. Apoi descoperirea ce urma de aici: *dacă aș fi mințit, acum eram în*

continuare prinț. Nu fusesem surghiunit pentru că făcusem moarte de om, ci pentru că nu fusesem îndeajuns de viclean. Acum înțelegeam dezgustul din ochii tatălui meu. Neghiobul de fecior mărturisea tot. Mi-am amintit cum își încleștase fălcile în timp ce vorbeam. *Nu merită să fie rege.*

— Tu n-ai fi mințit, am zis.

— Nu, recunosc el.

— Ce-ai fi făcut? l-am întrebat.

Ahile ciocăni cu un deget în craca pe care ședea.

— Nu știu. Nici nu-mi închipui. Cum ți-a vorbit băiatul acela... Dădu din umeri. Nimeni n-a încercat vreodată să-mi ia ceva.

— Niciodată?

Nu-mi venea a crede urechilor. O viață lipsită de asemenea lucruri părea cu neputință.

— Niciodată. O clipă tăcu, dus pe gânduri. Nu știu, repetă el într-un sfârșit. Cred că m-aș mânia.

Închise ochii și-și sprijini iar capul de o ramură. Frunzele verzi de stejar îi înconjurau creștetul ca o coroană.

Acum îl vedeam adesea pe regele Peleu; uneori eram chemați la adunări și la mesele date în cinstea regilor sosiți la palat. Mi se îngăduia să stau la masă lângă Ahile, chiar să vorbesc dacă doream. Nu doream; mă mulțumeam să privesc în tăcere bărbații din jur. *Skops*, așa mă poreclise Peleu. Bufnița, de la ochii mei mari. Se pricepea să-și arate căldura atotînvăluitoare și fără nici un fel de obligații.

După ce plecau bărbații, rămâneam la foc împreună cu el și ascultam povești din tinerețea lui. Bătrânul, cărunț și veștejit acum, ne-a povestit că pe vremuri luptase cot la cot cu Heracles. Când am zis că-l văzusem pe Filoctet, a zâmbit.

— Da, cel ce poartă marele arc al lui Heracles. Pe vremurile acelea, era lăncier, cel mai curajos dintre noi.

Și așa ceva îi stătea în fire, laudele de soiul acesta. Acum înțelegeam cum își umpluse visteria cu atâtea daruri primite pentru a pecetlui înțelegeri și alianțe. Între eroii noștri fanfaroni și plini de patos, Peleu era excepția: un om modest. Stăteam să-l ascultăm, iar slujitorii mai puneau un buștean pe foc și încă unul. Când mijea de ziuă, ne trimitea la culcare.

Singurul loc unde nu-l urmam era atunci când se ducea să-și vadă mama. Pleca în faptul nopții sau în zori, înainte să se trezească palatul, și se întorcea îmbujorat și mirosind a mare. Când îl întrebam, îmi răspundea fără înconjur, cu un glas șters, cum nu te-ai fi așteptat.

— E mereu la fel. Vrea să știe ce fac și dacă sunt bine. Îmi vorbește de faima pe care o am în rândul bărbaților. La sfârșit mă întreabă dacă vreau să vin cu ea.

Îi sorbeam fiecare cuvânt.

— Unde?

— În peșterile de pe fundul mării. Unde trăiau nereidele, atât de adânci, că soarele nici nu pătrundea în ele.

— Și-ai să te duci?

A clătinat din cap.

— Tata spune să nu mă duc. Zice că nici un muritor care le vede nu se mai întoarce cum era înainte.

S-a întors o clipă cu spatele și am făcut semnul din popor care te păzea de rele. *Zeii să ne aibă în pază!* Mă speria puțin să-l aud vorbind atât de liniștit de asemenea lucruri. În poveștile noastre nu ieșea deloc bine când se amestecau zeii cu muritorii. Însă era mama lui, îmi ziceam ca să mă liniștesc, iar el era semizeu.

Cu timpul, vizitele pe care le făcea mamei lui au devenit o altă ciudățenie de-a lui cu care m-am obișnuit, precum miraculoasele sale picioare sau dibăcia neomenească a degetelor lui. Când îl auzeam cum pătrunde înapoi pe fereastră în zori, bâiguam din patul meu:

— Mama ta e bine?

Iar el răspundea:

— Da, e bine. Și adăuga, poate: Azi apa e plină de pești. Sau: Golful e cald ca apa din covată.

Iar apoi adormeam la loc.

Într-o dimineață din a doua primăvară, s-a întors de la mama lui mai târziu decât de obicei; soarele aproape că se înălțase din apă și tălăngile răsunau pe dealuri.

— Mama ta e bine?

— E bine. Vrea să te cunoască.

Am simțit un fior de teamă, dar mi l-am înăbușit.

— Crezi că se cuvine?

Nu-mi închipuiam ce voia de la mine. Știam că i se dusesese vorba cât de mult ura muritorii.

Nu s-a uitat în ochii mei; întorcea fără încetare între degete o piatră pe care o găsise.

— Nu are ce să ți se întâmple. Mâine-noapte, așa zice.

Atunci am înțeles că primise poruncă. Zeii nu te rugau. Îl cunoșteam destul de bine și vedeam că se simte stânjenit. Cu mine nu se purta niciodată așa de bățos.

— Mâine?

Încuviință.

Nu voiam să vadă că mă tem, cu toate că de obicei nu ne tănuiam nimic.

— Să... să-i aduc un dar? Vin îndulcit cu miere?

Îl turnam pe altarele zeilor de sărbători. Era una dintre cele mai bogate ofrande. Ahile clătină din cap.

— Nu-i place.

În noaptea următoare, când toată casa dormea dusă, am coborât pe fereastra odăii noastre. Luna în pătrar strălucea destul de tare, așa că puteam să mă cațăr pe stânci fără ajutorul torței. Ahile îmi spusese că trebuie să stau la țarm, în bătaia valurilor, iar ea o să vină. Nu, m-a liniștit, nu trebuie să spun nimic. O să știe.

Valurile erau calde și pline de nisip. Mă mutam de pe un picior pe celălalt, privind cum se fugăresc răcușorii albi prin spuma valurilor. Stăteam cu urechile ciulite, gândindu-mă că aș putea să aud clipocitul apei la picioarele ei, în vreme ce se apropia. Pe țarm sufla un vânticel și am închis ochii, recunoscător. Când i-am deschis, ea îmi stătea în față.

Era mai înaltă decât mine, mai înaltă decât orice femeie pe care-o văzusem în viața mea. Părul negru îi curgea pe spate, iar pielea îi strălucea, nespus de palidă, de parcă sorbea lumina lunii. Era atât de aproape, că îi simțeam mirosul în nări, apă de mare și miere arămie. Nici nu mai suflam. Nu îndrăzneam.

— Ești Patroclu.

Am tresărit auzindu-i glasul, răgușit și tăios. Mă așteptasem la clopoței, nu la pietriș măcinat de valuri.

— Da, slăvită Thetis.

Pe chip i se așternu dezgustul. N-avea ochi omenești; erau negri până-n miez, cu stropi aurii. Nu îndrăzneam să-i întâlnesc privirea.

— O să fie zeu, spuse ea.

N-am știut ce să răspund, așa că n-am zis nimic. Se aplecă înainte, mai să cred c-o să m-atingă. Însă firește că nu m-a atins.

— Înțelegi?

Îi simțeam răsuflarea pe obraz, deloc caldă, ci rece precum adâncurile mării. *Înțelegi?* Ahile îmi spusese că nu-i place deloc să aștepte.

— Da.

Se aplecă și mai mult deasupra mea. Gura îi era o rană roșie, precum burta spintecată a unui animal jertfit, însângerat și profetică. În spate,

dinții îi luceau, ascuțiți și albi ca niște oscioare.

— Prea bune. În trecut, de parcă ar fi vorbit cu sine, adăugă: O să mori nu peste multă vreme.

Se întoarse și se aruncă în mare, fără să stârnească nici cel mai mic val.

Nu m-am întors pe dată la palat. Nu eram în stare. Dar, m-am dus în crângul de măslini, așezându-mă printre trunchiurile răsucite și poamele căzute. Era departe de mare. Nu voiam să simt în nări mirosul de sare.

O să mori nu peste multă vreme. O zisese cu răceală, ca pe ceva bine știut. Nu-și dorea să-i fiu soț fiului ei, însă nici să mă omoare nu se sinchisea. Pentru o zeiță, cele câteva decenii ale unei vieți omenești abia dacă treceau drept o mărunță neplăcere.

Și își dorea ca fiul ei să fie zeu. O zisese cu atâta simplitate, de parcă era la mîntea cocoșului. Zeu. Nici nu mi-l puteam închipui astfel. Zeii erau reci, departe, ca luna, nu se potriveau deloc cu ochii lui strălucitori, zâmbetele lui calde și jucăușe.

O dorință ambițioasă. Era greu până și să faci dintr-un semizeu un nemuritor. Ce-i drept, se mai întâmplase cu Heracles, Orfeu și Orion. Acum erau pe boltă, tronau sub chip de constelații și se ospătau cu ambrozie la masa zeilor. Însă ei fuseseră fiii lui Zeus, aveau mușchi întăriți de cel mai curat sânge zeiesc. Thetis era o zeiță dintre cele mărunte, doar o nereidă. În poveștile noastre, asemenea zeități erau silite să-și împlinească voia folosindu-se de vorbe mieroase și lingușiri pentru a câștiga favorurile zeilor mai puternici. Singure nu puteau face mai nimic. Doar să trăiască veșnic.

— La ce te gândești?

Ahile venise să mă caute. Glasul i-a răsunat tare în crângul liniștit, însă n-am tresărit. Mă așteptasem cumva să vină. Voisem să vină.

— La nimic, am zis.

Nu era adevărat. Cred că niciodată nu e.

Se așeză lângă mine, desculț și cu tălpile prăfuite.

— Ți-a zis cumva c-o să mori curând?

M-am întors spre el, mirat.

— Da, am răspuns.

— Îmi pare rău, spuse.

Vântul sufla printre frunzele cenușii de deasupra noastră și de undeva am auzit pocnetul slab al unei măslinے căzute.

— Ea vrea să fii zeu, i-am zis.

— Știu.

S-a strâmbat la mine stingherit și, fără voie, mi-am simțit inima mai ușoară. Era un răspuns obișnuit pentru un băiat. Pentru un om. Părinții ăștia, peste tot la fel.

Însă întrebarea încă se cerea pusă; nu puteam să fac nimic până nu aflam răspunsul.

— Tu vrei să fii...

M-am întrerupt, luptându-mă cu mine însumi, deși îmi făgăduisem că n-o să fac așa. Stătusem în crâng, repetându-mi întrebarea și așteptându-l să mă găsească.

— Tu vrei să fii zeu?

În penumbră, ochii lui erau întunecați. Nu deslușeam stropii aurii în verdele lor.

— Nu știu, răspunse el în sfârșit. Nu știu ce înseamnă sau cum se întâmplă una ca asta. Se uită în jos la mâinile lui, cuprinzându-și genunchii. Nu vreau să plec de-aici. Și, oricum, când s-ar întâmpla asta? Curând?

Nu știam ce să zic. Habar n-aveam cum devii zeu. Eram un simplu muritor.

Iar el stătea încruntat de-acum și ridicase glasul:

— Oare chiar există un asemenea loc? Olym̃p? Nici nu știe cum o să facă. Se preface doar că știe. Crede că dacă ajung destul de faimos...

Glasul îi pieri.

Măcar atâta lucru pricepeam și eu.

— Atunci zeii o să te primească printre ei fără să le ceară nimeni.

Încuviință din cap. Însă tot nu-mi răspunsese la întrebare.

— Ahile.

Se întoarse spre mine, cu o nemulțumire vădită în ochi, un soi de buimăceală mânioasă. Nici nu împlinise doisprezece ani.

— Vrei să fii zeu?

De data asta a fost mai ușor.

— Încă nu, spuse el.

Încordarea de care nici nu știusem slăbi nițel. Încă n-aveam să-l pierd.

Își duse mâna căuș sub bărbie; trăsăturile îi păreau mai fine decât de obicei, precum marmura cioplită.

— Însă mi-ar plăcea să fiu erou. Cred că sunt în stare. Dacă profeția e adevărată. Dacă va fi război. Mama spune că l-aș putea întrece până și pe Heracles.

N-am știut ce să zic. Nu știam dacă era o exagerare de mamă sau adevărul. Nici nu-mi păsa. Încă nu.

Rămase tăcut o clipă. Apoi se întoarse spre mine dintr-odată.

— Tu-ți dorești să fii zeu?

Acolo, așezați pe un strat de mușchi, între măslini, mi s-a părut tare nostim. Am râs și a râs și el peste o clipă.

— Nu cred să se întâmple așa ceva, i-am zis.

M-am ridicat și i-am întins mâna. M-a apucat și s-a săltat. Aveam tunicile pline de praf și mă furnicau picioarele de la apa de mare care aproape se uscaser.

— Erau smochine la bucătărie. Am văzut eu, spuse el.

Aveam doar doisprezece ani, eram prea mici ca să depănăm gânduri negre.

— Pun rămășag că pot să mănânc mai multe ca tine.

— Hai să ne-ntrecem!

Am râs. Am zbughit-o la fugă.

Capitolul 7

Vara următoare am împlinit treisprezece ani, mai întâi el, apoi eu. Trupurile ni s-au lungit, întinzându-se din toate încheieturile, de ni le simțeam dureroase și șubrede. În oglinda de bronz a lui Peleu, sclipind de lustruită ce era, mai că nu mă recunoșteam – deșirat și ciolănos cum eram, cu picioare de barză și bărbie ascuțită. Ahile era și mai înalt, părea să mă privească de hăt sus. Până la urmă am crescut la fel de înalți, însă el s-a maturizat mai devreme, cu o iuțime uluitoare, poate îmboldit de sângele său zeiesc.

Și băieții creșteau. Acum auzeam mereu gemete de după uși închise și zăream umbre întorcându-se în paturile lor înainte de revărsatul zorilor. Pe la noi, flăcăii își luau neveste când nici nu le dăduseră de tot tuleiele. Dacă e pe-așa, cât de devreme dădeau iama printre slujnice? Asta se și aștepta de la ei; foarte puțini bărbați ajungeau în noaptea nunții fără să fi avut parte de asemenea isprăvi. Și aceștia erau cei mai ghinionști: prea slabi ca să siluiască, prea pociți ca să vrăjească și prea săraci ca să tocmească.

După obicei, fiecare palat avea o suită de femei nobile în chip de slujnice ale stăpânei casei. Însă Peleu n-avea nevestă la palat, așa că mai toate femeile pe care le vedeam erau sclave. Fuseseră cumpărate, luate ca pradă de război sau erau odraslele acestora. Ziua turnau vin, spălau podelele și trebăluiau pe la bucătărie. Noaptea erau la cheremul soldaților, al băieților de pripas sau al regilor veniți de aiurea și al lui Peleu însuși. Pântecele umflate în urma isprăvilor nu erau lucru de rușine; erau un câștig – alți sclavi. Împerecherile acestea nu erau neapărat silnice; uneori exista mulțumire de ambele părți și chiar căldură sufletească. Sau cel puțin așa credeau bărbații care povesteau despre asemenea lucruri.

Mie sau lui Ahile ne-ar fi fost ușor, floare la ureche, să ne culcăm cu una dintre fetele acestea. La cei treisprezece ani ai noștri, aproape că rămăseserăm deja în urmă, mai cu seamă el, căci prinții sunt faimoși pentru poftetele lor. În schimb, ne uitam în tăcere la frații noștri vitregi, cum înhățau fete în poală, sau la Peleu, chemând-o pe cea mai frumoasă dintre toate în odaia lui, după masă. Ba chiar l-am auzit pe rege cum i-o face plocon feciorului său, care i-a răspuns aproape cu sfială: *În seara asta sunt ostenit*. Mai târziu, când mergeam spre odaia noastră, se ferea să mă privească în ochi.

Iar eu? Eu eram timid... și tăcut cu toată lumea, în afară de Ahile; de-abia dacă puteam să vorbesc cu ceilalți băieți, d-apoi cu fetele. Ca soț al prințului, bănuiesc că nici nu era nevoie să deschid gura; erau de-ajuns un gest sau o privire. Dar nici nu mi-a trecut prin cap. Ciudat, sentimentele ce mă încercau meu noaptea n-aveau legătură cu slujnicele acelea, cu ochii lor plecați și aerul lor supus. M-am uitat cum un băiat ridica pe bâjbâite rochia unei fete, privirea ei goală în vreme ce-i turna vin. Nu-mi doream deloc una ca asta.

Într-una din nopți am rămas până târziu în odaia lui Peleu. Ahile era întins pe podea, cu un braț sub cap în chip de pernă. Eu stăteam ceva mai cuviincios, pe un scaun. Nu doar din pricina lui Peleu. Nu-mi erau pe plac mădularele mele lungane.

Bătrânul rege își ținea ochii întredeschiși. Ne spunea o poveste.

— Meleagru era cel mai bun războinic al vremii, însă și cel mai mândru. Se aștepta la tot ce-i mai bun și, cum era iubit de semeni, chiar se bucura de ce-și dorea.

Privirea mi-a fost atrasă de Ahile. Își mișca degetele ușor în aer. Făcea adesea asemenea gesturi când compunea un cântec nou. Povestea lui Meleagru, am ghicit, istorisită de tatăl său.

— Însă într-o bună zi, regele Calidonului a spus: „De ce se cuvine să-i dăm atâtea daruri lui Meleagru? În Calidon există și alți bărbați de ispravă“.

Ahile se răsuci, iar tunica i se întinse pe piept. În ziua aceea o auzisem pe o slujnică șoptindu-i prietenei sale: „Ți se pare că prințul s-a uitat la mine în timpul mesei?“. În glas i se citea speranța.

— Meleagru auzi vorbele regelui și se mânie.

Dimineața, sărise peste mine în pat și-și lipise nasul de al meu. „Bună dimineața!“, îmi urase.

Mi-am amintit căldura lui pe piele.

— Zise: „N-o să mă mai lupt pentru tine“. Și se întoarse acasă, căutând alinare în brațele nevestei sale.

Am simțit că mă trage cineva de picior. Era Ahile, care-mi zâmbea cu gura până la urechi de pe podea.

— Calidon avea dușmani înverșunați și când aceștia prinseră de veste că Meleagru nu va mai lupta pentru Calidon...

Mi-am împins puțin piciorul spre el, ca să-l stârnesc. Mi-a cuprins glezna cu degetele.

— Trecură la atac. Iar cetatea Calidon suferi pierderi îngrozitoare.

Ahile a tras și eu m-am trezit pe jumătate săltat de pe scaun. M-am agățat de cadrul de lemn, ca să nu fiu smucit pe podea.

— Astfel că lumea se duse la Meleagru, ca să-l implore să-i ajute. Iar... Ahile, mă ascuți?

— Da, tată.

— Ba nu mă ascuți. Îl chinui pe sârmanul Skops.

Am încercat să-mi iau un aer chinuit. Dar nu simțeam decât aerul rece pe gleznă, în locul unde fuseseră degetele lui puțin mai devreme.

— Ei, poate e mai bine așa. M-a luat oboseala. O să isprăvim povestea în altă seară.

Ne-am ridicat și i-am urat bătrânului noapte bună. Dar când ne întorceam, acesta zise:

— Ahile, poate-o cauți pe fata aceea bălaie de la bucătărie. Te tot pândește pe la uși, din câte-am auzit.

Greu de zis, dar în lumina focului, poate, chipul i s-a schimbat dintr-odată.

— Poate, tată. În seara asta sunt ostenit.

Peleu râse pe înfundate, parcă veselindu-se de o glumă.

— Sunt sigur că ți-ar alunga osteneala.

Și ne făcu semn de rămas-bun.

Am fost silit să grăbesc pasul ca să nu rămân în urmă pe coridoare, înspre odaia noastră. Ne-am spălat pe față în tăcere, însă mă supăra o durere, ca un dinte stricat. Nu puteam să-mi iau gândul.

— Fata aia – îți place?

Ahile se întoarse spre mine, din cealaltă parte a odăii.

— De ce? Îți place ție?

— Nu, nu, am zis roșind. Nu asta voiam să spun. Nu mă mai simțisem atât de stingher cu el din primele zile. Adică ai vrea să...

Veni în goană spre mine și mă împinse pe spate în pat. Se aplecă peste mine.

— M-am săturat să vorbim despre ea.

De-a lungul gâtului mi se înălță un val de căldură, cuprinzându-mi chipul ca o mână. Părul i se răsfirase în jurul meu și nu simțeam în nări alt miros decât al lui. Buzele lui cărnoase păreau încremenite la un firicel de aer deasupra gurii mele.

Apoi, ca de dimineață, dispăru din fața mea și apăru în cealaltă parte a odăii, unde-și turnă un ultim pahar cu apă. Avea chipul încremenit și liniștit.

— Noapte bună, mi-a zis.

Noaptea, în pat, apar tot soiul de vedenii. Încep în vise, aducându-mi mângâieri în urma cărora mă trezesc înfiorat. Zac treaz și ele tot apar, lucirea flăcărilor pe un gât, rotunjimea unui șold, curbându-se în jos. Mâini netede și puternice întinse spre mine. Știu ale cui sunt mâinile acestea. Însă nici măcar aici, în bezna din dosul pleoapelor, nu sunt în stare să numesc lucrul pe care îl nădăduiesc. Ziua nu-mi găsesc astâmpărul, mă tot agit. Însă, cu toată vânzoleala, cântatul și goana, nu le pot ține departe de mine. Apar și tot apar și n-am cum să le opresc.

E vară, una dintre primele zile frumoase. Stăm pe nisip după prânz, cu spatele sprijinit de un buștean adus de ape la mal. Soarele e sus, pe bolta cerului, iar aerul ne învăluie cald. Ahile se mișcă lângă mine, lăsându-și piciorul să cadă peste al meu. E rece și rozaliu, zgâriat de nisip, cu pielea catifelată după iarna petrecută în casă. Fredonează ceva, un crâmpei de melodie cântată mai devreme.

Mă întorc să-l privesc. Are chipul neted, fără petele și punctișoarele care au început să-i năpădească pe ceilalți băieți. Are trăsături desenate apăsate; nimic strâmb sau dezordonat, nimic lăbărțat – totul lămurit, tăiat cu un cuțit foarte ascuțit. Și totuși efectul de ansamblu nu e deloc ascuțit.

Se întoarce și mă vede cum îl privesc.

— Ce-i? mă întreabă.

— Nimic.

Îi simt mirosul pielii. Uleiurile cu care se dă pe picioare, rodii și santal; sudoarea sărată a pielii curate; zambilele prin care am pășit adineauri, strivindu-și aromele de gleznele noastre. Sub toate acestea este mirosul lui, cel cu care adorm și cu care mă trezesc. Nu pot să-l descriu. E dulce, dar nu prea dulce. E puternic, dar nu prea puternic. Aduce cumva a migdale, dar nu întocmai. Uneori, după ce ne luăm la trântă, și pielea mea miroase la fel.

Își lasă mâna pe nisip, ca să se sprijine. Mușchii brațelor i se arcuiesc ușor, ivindu-se și topindu-se în carne cu fiecare mișcare. Ochii lui și-au afundat verdele în ai mei.

Pulsul îmi zvâcnește fără vreo noimă. S-a mai uitat la mine de mii și mii de ori, însă privirea aceasta e cumva altfel, are o intensitate pe care nu i-o cunosc. Mi s-a uscat gura și pot să-mi aud fiecare înghițitură.

Mă privește. Pare să aștepte.

Mă întind spre el, abia mișcându-mă. De parcă aș face un salt într-o cascadă. Până în acea clipă, nu știu ce vreau să fac. Mă aplec și buzele ni se lipesc stângaci. Sunt ca două albine pântecoase, moi și rotunjoare, mustind de polen. Îi simt gustul gurii – fierbinte și dulce de la mierea pe care am avut-o la sfârșitul mesei. Stomacul îmi zvâcnește și un picur cald de plăcere mi se scurge în carne. *Mai mult.*

Puterea dorinței mele, iuțea cu care înflorește mă cutremură; tresar și mă dau înapoi amețit. Apuc doar o clipă să-i văd chipul, încadrat de lumina după-amiezii, cu buzele desfăcute ușor, încă în forma sărutului. Ochii îi sunt mari, mirați.

Mă simt îngrozit. Ce-am făcut? Însă nu apuc să-mi cer iertare. Se ridică și face un pas înapoi. Chipul i s-a întunecat, de nepătruns și îndepărtat, înghețându-mi lămuririle pe buze. Se întoarce și o ia la goană, cel mai iute băiat din lume, străbate țărnul și dus e.

Îi simt absența ca o răceală ce mă cuprinde pieziș. Nu-mi mai încap în piele, iar fața știu că mi-e roșie, mă ustură ca o arsură.

Zei cerești, îmi spun, numai de nu m-ar urî.

Mai bine-aș fi făcut să nu-i pomenesc pe zei.

Când am dat colțul, pe cărarea din grădină, era acolo, profilându-se luminoasă ca un tăiș de cuțit. Rochia albastră îi stătea lipită de piele, părând udă. Ochii ei întunecați îi pironeau pe ai mei, iar degetele ei, reci

ca gheața și de o paloare neomenească, s-au întins să mă înhațe. Picioarele mi s-au izbit unul de celălalt când m-a săltat cu totul de la pământ.

— Am văzut, mi-a spus șuierător printre dinți.

Sunetul valurilor ce se sparg de țărmul pietros.

Nu eram în stare să vorbesc. Mă ținea de gât.

— O să plece. Avea ochii negri acum, întunecați precum stâncile scătdate de mare și la fel de colțuroși. Ar fi trebuit de mult să-l trimit de aici. Nu încerca să te ții după el.

Nici nu mai puteam să respir. Însă nu m-am zvârcolit. Atâta lucru știam și eu. Părea să se fi oprit din vorbit și mă așteptam să înceapă din nou. Nu a mai rostit nimic. A deschis doar palma și mi-a dat drumul să mă prăvălesc la pământ moale ca o cârpă.

Dorința de mamă. La noi nu prea avea mare însemnătate. Însă ea era zeiță, veșnic, mai presus de orice.

Când m-am întors în odaie, deja se întunecase. L-am găsit pe Ahile așezat pe patul lui, zgâindu-se la propriile picioare. Și-a ridicat capul, aproape cu speranță, când am apărut în prag. N-am zis nimic – vedeam încă aievea ochii negri ai mamei lui și cum îi scăpăraseră călcâiele lui Ahile în goană pe țărm. *Iartă-mă, a fost o greșeală.* Asta aș fi îndrăznit, poate, să spun dacă n-ar fi fost ea.

Am intrat în odaie și m-am așezat pe patul meu. S-a întors, privindu-mă o clipă în ochi. Nu-i semăna în felul în care seamănă copiii cu părinții lor, prin linia bărbiei sau forma ochiului. Dar exista ceva în mișcările lui, în pielea lui luminoasă. Fiu de zeiță. Ce crezusem c-o să se întâmple?

Până și din locul unde stăteam acum simțeam în nări mirosul de mare de pe pielea lui.

— Trebuie să plec mâine, îmi zise el.

Era aproape o învinuire.

— Ah, am făcut.

Îmi simțeam gura umflată și amorțită, prea greoaie să rostesc vreo vorbă.

— Mă duc să fiu învățăcelul lui Chiron. Tăcu o clipă, apoi adăugă: A fost dascălul lui Heracles. Și Perseu.

Încă nu, îmi spusese. Însă mama lui hotărâse altceva.

S-a ridicat și și-a scos tunica. Era zăpușeală, în toiul verii, și ne obișnuiserăm să dormim goi. Luna îi lucea pe burta netedă, musculoasă, acoperită de un puf aproape auriu, ce se întuneca tot mai mult în jos, sub buric. Mi-am ferit privirea.

A doua zi dimineată, în zori, s-a sculat și s-a îmbrăcat. Eram treaz; nu dormisem deloc. L-am urmărit printre gene, prefăcându-mă adormit. Când și când, se uita la mine; în penumbră, pielea lui avea un luciu cenușiu, un lustru de marmură. Și-a pus traista pe umăr și a șovăit, o ultimă clipă, la ușă. Mi-l amintesc stând acolo, sub arcada de piatră, cu pletele răsfirate, încă răvășite de somn. Am stat cu ochii închiși o vreme. Când i-am deschis iarăși, eram singur.

Capitolul 8

La masa de dimineață, toată lumea aflase că a plecat. Privirile și șoaptele celorlalți m-au urmat până la masa unde ședeam, zăbovind asupra mea în timp ce mă întindeam după mâncare. Mestecam și înghițeam, cu toate că simțeam pâinea ca pe un bolovan în stomac. Tânjeam să fiu departe de palat; voiam o gură de aer.

M-am dus în crângul de măslini, cu țărâna uscată sub tălpi. Mă întrebam cumva dacă se așteptau să mă alătur băieților, acum, că el plecase. Mă întrebam dacă o să bage careva de seamă. Cumva, speram să bage de seamă. *Biciuți-mă*, mi-am zis.

Simțeam în nări mirosul mării. Era pretutindeni, în părul meu, în hainele mele, în sudoarea lipicioasă care-mi scâlda pielea. Chiar și aici, în crâng, în ciuda izului reavăn de frunze și pământ, putreziciunea cea sărată și bolnăvicioasă tot mă dibuia. Mi s-a întors stomacul pe dos și m-am sprijinit de trunchiul bubos al unui copac. Scoarța aspră îmi înțepa fruntea, dându-mi puterea să mă țin pe picioare. *Trebuie să fug de mirosul ăsta*, mi-am zis.

Am luat-o spre miazănoapte, spre drumul ce ducea la palat, o fâșie colbuită și bătătorită de roțile carelor și copitele cailor. Puțin mai departe de curtea palatului, se despica în două. O jumătate se întindea spre miazăzi și apus, prin iarbă, traversând stânci și delușoare; pe-acolo venisem cu trei ani în urmă. Cealaltă jumătate se răsucea spre miazănoapte, către Muntele Othrys și, dincolo de el, spre Muntele Pelion. Am urmărit-o cu privirea. Se întindea o vreme pe lângă dealurile împădurite de la poale, pierzându-se apoi printre ele.

Soarele se prăvălea fierbinte și apăsător din văzduhul vărat, de parcă voia să mă alunge înapoi la palat. Însă tot zăboveam. Auzisem că erau frumoși munții noștri – scoruși și chiparoși, șuvoaie de gheață abia topită. Acolo ar fi răcoare și umbră. Departe de nisipul ca diamantele de pe țărnișă și sclipirea mării.

Aș putea să plec. Gândul îmi veni deodată, fermecându-mă. Ajunsesem la drum doar cu gând să scap de mare. Însă calea mi se așternea în față – și munții. *Și Ahile.* Pieptul mi se înălța și mi se adâncea iute, de parcă nu mai prididea să țină ritmul cu gândurile mele. Nu aveam nimic al meu, nici măcar o tunică, o sandală; erau ale lui Peleu toate. *Nici măcar n-am nevoie să-mi adun lucrurile pentru călătorie.*

Doar lira mamei, în cufărul de lemn din cămăruță, mă ținea locului. Am mai șovăit o clipă, gândindu-mă că aș putea să încerc să mă întorc și s-o iau cu mine. Dar era deja amiaza. Nu-mi mai rămăseseră decât ceasurile de după-amiază ca să mă mișc, înainte să prindă de veste că am dispărut – sau așa mă măguleam singur – și să trimită să mă caute. M-am uitat în urmă, spre palat, dar nu era nimeni. Straja nu se vedea nicăieri. *Acum. Acum trebuie să se întâmpie.*

Și am luat-o la fugă, pe drumeagul dinspre palat spre pădure lipăind pe țărâna încinsă de arșiță, de mă usturau tălpile. Ținând-o tot într-o goană, mi-am jurat că, de mi-era dat să-l mai văd pe Ahile, o să-mi tăinuiesc gândurile în spatele ochilor. Știam acum cât de scump aș fi plătit dacă nu mă țineam de cuvânt. Durerea din picioare și junghiurile ce-mi sfredeleau pieptul mi se păreau benefice, purificatoare. Am gonit fără încetare.

Sudoarea îmi șiroia pe piele și pica pe pământul de sub tălpi. Mă murdărisem din cap până în picioare. Tină și frânturi de frunze mi se lipeau de picioare. Lumea din jur se îngustă tot mai mult, până rămăseră doar lipăitul tălpilor mele lovind pământul și bucata colbuită de drum ce mi se așternea la picioare.

Într-un târziu, după un ceas – să fi fost două? – n-am mai fost în stare să fac nici un pas. M-am încovoiat de spate, văzând soarele tremurător tot mai negru, cu sângele tunându-mi în urechi, mai să mă asurzească. Acum drumul se afundase în pădure, ce se întindea de amândouă părțile, iar palatul lui Peleu rămăsese mult în urmă. La dreapta se înălța Othrys, iar în spatele lui era Pelionul. M-am uitat lung la piscul său, încercând să ghicesc cât mai aveam. Zece mii de pași? Cincisprezece? Am pornit iar la drum.

Au trecut ceasuri. Mușchii îmi șovăiau slăbiți, picioarele mi se împleticeau. Soarele trecuse bine de zenit, plutind jos pe cer, la apus. Îmi mai rămâneau patru, cinci ceasuri până se lăsa întunericul, iar piscul tot departe era. Dintr-odată am înțeles – nu mi-era dat să răzlesc până la Pelion în ziua aceea. N-aveam merinde, nici apă, nici vreo speranță să găsesc adăpost. N-aveam decât sandalele din picioare și tunica jilavă de pe mine.

N-aveam cum să-l prind pe Ahile din urmă, acum eram încredințat. Lăsase cu multă vreme drumul și calul și urca acum muntele pe jos. Cineva priceput la deslușirea urmelor ar fi stat cu ochii pe copacii de la marginea drumeagului, ar fi zărit ferigile încovoiate sau rupte, în locurile pe unde și-a croit drum un băiat. Însă eu nu mă pricepeam și hățișul de la marginea drumului mi se părea totuna. Urechile îmi țuiiau surd – din pricina greierilor, a cântului ascuțit al păsărilor și respirației mele găjâite. Simțeam un junghi în stomac, poate foame, poate disperare.

Și mai era ceva. Ceva ce mai că nu se putea numi sunet, aproape de neauzit. Însă mi-a ajuns la ureche și am simțit, cu toată arșița, că îngheț pe loc. Cunoșteam sunetul acela. Era sunetul apropierei pe furiș, al cuiva care încearcă să nu tulbure deloc liniștea. Făcuse doar un pas greșit, ca o părere, doar o frunză călcată, dar fusese de-ajuns.

Mi-am ciulit urechile, gătuit deodată de frică. De unde venise? Stăteam cu ochii în patru când într-o parte, când în cealaltă a pădurii. Nu

îndrăzneam să fac vreo mișcare; orice sunet ar fi stârnit ecouri răsunătoare pe coastă în sus. Nu-mi trecuse prin cap că m-aș fi putut afla în vreo primejdie câtă vreme fugisem, însă acum mi se îngrămădiră toate în minte: soldați trimiși de Peleu sau chiar de Thetis, mâini albe, reci ca nisipul pe gâtlejul meu. Sau tâlhari. Știam că pândeau la marginea drumului și-mi aminteam povești cu băieți răpiți și ținuți cu de-a sila până mureau în chinuri. Degetele mi s-au golit de sânge tot încercând să-mi țin respirația, să înlemnesc locului, să nu dau nici cel mai mic semn al prezenței mele acolo. Am zărit din întâmplare o tufă deasă de coadașoricelului, unde m-aș fi putut ascunde. *Acum. Haide.*

Se auzi o mișcare dintre copaci, într-o parte, și mi-am întors iute capul într-acolo. Prea târziu. Ceva – cineva – mă izbi din spate, trântindu-mă pe jos. M-am prăbușit cât eram de lung, cu fața în tină, în vreme ce omul cu pricina mă țintuia sub el. Am închis ochii, așteptând tăișul de cuțit.

Nimic. Doar liniște și doi genunchi înfiți în spinarea mea. După câteva clipe, mi-am dat seama că genunchii cu pricina nu mă apăseau așa tare, țintuindu-mă astfel încât să nu mă doară.

— Patroclu.

Pa-tro-clu.

Genunchii se săltară de pe mine și două mâini mă întoarseră blând cu fața în sus. Ahile mă privea.

— Speram să vii, îmi zise.

Mi se strânse stomacul de emoție și ușurare. L-am privit cu nesaț, pletele bălaie, buzele ușor curbate. Simțeam așa o bucurie, că nici nu îndrăzneam să răsuflu măcar. Nu știu ce mi-a dat prin minte să spun. Poate că-mi pare rău. Sau poate ceva mai mult. Am deschis gura.

— Băiatul e rănit? grăi un glas profund din spatele nostru.

Ahile întoarse capul. De jos, de unde eram, nu vedeam decât picioarele de cal – castanii, cu câteva smocuri terfelite de tină.

— Bănuiesc, Peleiene, că de-asta n-ai ajuns încă pe munte, la mine, se auzi iarăși glasul, rostind vorbele egal și răspicat.

Începeam să pricep. Ahile nu se dusesse la Chiron. Mă așteptase aici.

— Bine te-am găsit, dascăle, și să-mi fie cu iertare. Da, de-asta nu am ajuns.

Vorbea ca un prinț ce era.

— Înțeleg.

Voiam ca Ahile să se ridice. Mă simțeam prost, cum stăteam întins la pământ sub el. Și mi-era teamă. Glasul nu părea mânios, dar nici blajin. Era limpede, solemn și nu vădea nici o simțire anume.

— Ridică-te, zise.

Ahile se ridică încet.

Aș fi scos un țipăt dacă teama nu m-ar fi amuțit de tot. În schimb, am scos un sunet ce aducea cu un schelălăit înăbușit și m-am tras pe bâjbâite în spate.

Deasupra picioarelor vânjoase de cal se înălța trunchiul la fel de vânjos al unui bărbat. Am privit cu ochi mari acea arătare cu neputință de imaginat – cum se închegau laolaltă carnea de cal și de om, cum pielea netedă se preschimba în păr lucitor de murg.

Lângă mine, Ahile își plecă fruntea.

— Dascăle, spuse el, îmi pare rău că am întârziat. A trebuit să-mi aștept soțul. Îngenunche în tină, cu tunica lui nepătată. Te rog să mă ierți. De mult îmi doresc să-ți fiu învățăcel.

Chipul bărbatului – al centaurului – părea la fel de serios ca și glasul. Am băgat de seamă că era mai în vârstă, purtând o barbă neagră, bine îngrijită. Îl privi pe Ahile preț de câteva clipe.

— Nu-i nevoie să îngenunchezi în fața mea, Peleiene. Însă mă bucur că-mi faci așa o cinste. Și cine-i fârtatul acesta care ne-a făcut să-l așteptăm?

Ahile se întoarse spre mine și-mi întinse brațul. L-am apucat tremurând și m-am săltat de jos.

— El e Patroclu.

Apoi tăcu și mi-am dat seama că era rândul meu să vorbesc.

— Stăpâne Chiron, am spus, cu o plecăciune.

— Nu sunt stăpânul nimănui, Menețiene.

Am înălțat iute capul, auzind numele tatălui meu.

— Sunt centaur și dascăl al tinerilor. Mi se spune doar Chiron.

Am încuviințat, înghițind în sec. N-am îndrăznit să-l întreb de unde știa cum mă cheamă.

Mă cercetă din ochi.

— Ești ostenit peste poate, socot. Ai nevoie de apă și de mâncare. Până la mine pe Pelion e cale lungă, prea lungă s-o iei pe jos. Astfel că trebuie să potrivim cumva lucrurile.

Apoi mi-a întors spatele și am încercat să nu casc gura văzând cum tropăia din picioarele lui de cal.

— Veți călări pe spinarea mea, zise centaurul. Nu îmi stă în obicei să poftesc lumea cum dau ochii cu ea, dar se cuvine să-mi mai și uit deprinderile. Se opri. Ați învățat să călăriți, bănuiesc?

Am încuviințat pe dată amândoi.

— Mare păcat. Dați uitării tot ce-ați învățat. Nu-mi place să fiu strâns cu picioarele și să se tragă de mine. Cel din față mă ține de mijloc, cel din spate se ține de el. Dacă simțiți că vă prăvăliți, spuneți pe dată.

Am schimbat o privire cu Ahile, care făcu un pas în față.

— Cum să...?

— Voi ingenunchea.

Își îndoi picioarele de cal în țărână. Avea spinarea lată, scăldată în sudoare.

— Sprijină-te de brațul meu, îl învăță centaurul.

Ahile făcu întocmai, trecându-și un picior peste spinarea lui și suindu-se.

Era rândul meu. Măcar nu eram în față, chiar lângă locul unde pielea lăsa locul părului de murg. Chiron mi-a întins brațul și m-am prins bine de el. Era vânjos și lat, acoperit cu păr negru des, ce nu aducea deloc la culoare cu jumătatea de cal a trupului său. M-am suit, cu picioarele întinse aproape dureros peste spinarea lată.

— Acum mă voi ridica de la pământ.

S-a mișcat lin, însă tot m-am agățat de Ahile. Chiron era cât un cal și jumătate la statură, iar picioarele îmi atârnavă atât de sus deasupra pământului, că m-a luat amețeala. Ahile îl cuprinsese nu prea strâns de trunchi.

— O să cazi dacă nu te ții mai bine, îi spuse centaurul.

Îmi asudaseră degetele, cum stăteam agățat de pieptul lui Ahile. Nu îndrăzneam să slăbesc strânsoarea nici o clipă măcar. Centaurul umbla mai puțin armonios decât caii, iar pământul nu era deloc neted. Lunecam îngrijorător pe părul acela de cal nădușit.

Nu zăream nici o cărare, însă ne înălțam tot mai mult pe culme, printre copaci, purtați de pașii hotărâți și egali ai lui Chiron. Tresăream dureros de câte ori picioarele mi se izbeau de crupa centaurului, în plin salt.

Din mers, Chiron ne arăta una, alta, vorbind cu glas netulburat.

Acesta e muntele Othrys.

Pădurea de chiparoși e mai deasă aici, pe coasta de miazănoapte, după cum vedeți. Pârâul acesta se varsă în râul Apidanos, care străbate ținuturile Ftiei.

Ahile se întoarse să se uite la mine, tot numai zâmbet. Urcam tot mai sus, iar centaurul ne apăra de muște șfichiindu-și mareața coadă neagră.

Chiron s-a oprit dintr-odată și m-am trezit alunecând cu o smucitură în spinarea lui Ahile. Ne aflam într-un mic luminiș, un soi de dumbravă

împrejmuită pe jumătate de stânci străvechi. Nu eram chiar pe culme, însă mult nu mai aveam, iar văzduhul era albastru, lucind deasupra noastră.

— Am ajuns.

Chiron îngenunche și descălecarăm un pic amețiți.

În fața noastră era o peșteră. Însă numele acesta nu-i făcea cinste, căci nu era din piatră întunecată, ci din cuarț trandafiriu.

— Veniți, ne zise centaurul.

L-am urmat înăuntru, prin gura peșterii, îndeajuns de înaltă pentru el, încât să nu fie nevoit să se aplece. Am clipit buimaci, căci înăuntru totul era în penumbră, deși se vedea mai bine decât ne-am fi așteptat, din pricina pereților de cleștar. La un capăt era un pârâiaș ce părea să se scurgă în lăuntru stâncii.

Pe pereți stăteau agățate obiecte ce-mi erau necunoscute: unelte ciudate de bronz. Deasupra, pe tavanul peșterii, erau pictate cu linii și puncte constelațiile și mișcările astrilor cerești. Pe polițe cioplite erau așezate zeci de vase de porțelan pline de însemne piezișe. Într-un colț, atârnau în cui instrumente muzicale, lire și fluiere, iar lângă ele, unelte și oale.

Era un singur pat pe măsura unui om, gros și căptușit cu multe piei de animale, pregătit pentru Ahile. N-am văzut unde dormea centaurul. Poate nici nu dormea.

— Așezați-vă, ne zise.

Înăuntru era o răcoare plăcută, numai bună după atâta soare, astfel că m-am așezat, afundându-mă recunoscător într-una din pernele pe care ne-a arătat-o Chiron. El se duse la pârâu să umple niște cupe, pe care ni le aduse. Apa era dulce și proaspătă. Am băut pe dată, cu el stând falnic în dreptul meu.

— Mâine o să te chinuie oboseala, îmi zise. Dar o să te simți mai bine dacă mănânci.

Turnă cu polonicul o tocană groasă, cu bucăți mari de legume și carne, dintr-un ceaun ce fierbea la foc mic, în fundul peșterii. Erau și fructe de pădure roșii și rotunde, pe care le ținea într-o scobitură din stâncă. Am mâncat iute, mirat de foamea care mă apucase. Privirea îmi era mereu atrasă de Ahile și trupul îmi vibra de bucuria amețitoare pe care o adusese cu sine ușurarea de-a mă afla aici. *Scăpasem, eram liber.*

Cu o îndrăzneală nemaisimțită până atunci, am arătat spre niște unelte de bronz de pe perete.

— Ce sunt acelea?

Chiron ședea în fața noastră, cu picioarele de cal îndoite sub el.

— Sunt folosite în chirurgie, îmi răspunse.

— Chirurgie?

Nu știam ce însemna acel cuvânt.

— Tămăduire. Uit cât de sălbatici sunt cei din ținuturile de jos. Vorbea pe un ton neutru, liniștit, de parcă ar fi spus pur și simplu adevărul și nimic mai mult. Uneori trebuie tăiat un mădular. Cu acelea se taie, iar cu acelea se cos rănille. Adesea, dacă tăiem o parte, putem să salvăm restul.

Mă urmări în vreme ce le priveam, cercetându-le muchiile ascuțite, dințate.

— Vrei să înveți medicină?

Am roșit.

— Nu mă pricep deloc la așa ceva.

— Ai răspuns la altceva decât te-am întrebat eu.

— Mă ierți, dascăle.

Nu voiam să-l mâni. *O să mă trimită acasă.*

— N-ai de ce să-mi ceri iertare. Răspunde-mi doar.

— Da, mi-ar plăcea să învăț, am găngăvit. Pare folositor, nu?

— E foarte folositor, încuviință Chiron.

Se întoarse spre Ahile, care urmărise discuția.

— Dar tu, Peleiene? Medicina ți se pare și ție folositoare?

— De bună seamă, răspuse Ahile. Te rog să nu-mi spui „Peleiene“. Aici nu trebuie... vreau să spun că sunt Ahile și atât.

În ochii întunecați ai lui Chiron se zări ceva – aproape o licărire de veselie.

— Prea bine. Vezi ceva despre care ai dori să știi mai multe?

— Acelea. Ahile arată spre instrumentele muzicale – lirele, fluierul și țitera cu șapte strune. Știi să cânti?

Chiron privi netulburat.

— Știu.

— Și eu, spuse Ahile. Am auzit că i-ai învățat pe Heracles și pe Iason, cu toate că aveau ditamai degetele. E adevărat?

— Da.

Preț de-o clipă, am simțit că visez: îi cunoștea pe Heracles și Iason. Îi știa de copii.

— Aș vrea să mă înveți și pe mine.

Chipul sever al lui Chiron se împlânzi.

— Tocmai de aceea te-au trimis aici. Ca să te învăț tot ce știu.

În lumina după-amiezii târzii, Chiron ne conduse pe coamele din vecinătatea peșterii. Ne arătă unde-și aveau lincșii vizuinile și pe unde curgea râul domol și cald în care puteam să înotăm.

— Poți să te scalzi, dacă vrei, zise cu ochii la mine.

Uitasem cât de jerpelit eram, asudat și întinat de drum. Mi-am trecut mâna prin păr, simțind glodul sub degete.

— O să mă scald și eu, spuse Ahile.

Și-a scos tunica și, după câteva clipe, l-am urmat.

Apa era rece în adânc, însă nu ne păsa. De pe mal, Chiron ne ținea în continuare lecții.

— Aceia sunt grindei, vedeți? Și bibani. Acela e un morunaș, n-o să-l mai vedeți spre miazăzi. Îl puteți recunoaște după colțurile rotunjite în jos

ale gurii și pânțelele argintiu.

Vorbele sale se amestecau cu șipotul râului peste pietre, alungând orice stinghereală dintre mine și Ahile. Ceva din expresia de pe chipul lui Chiron – hotărât, calm și impunător – ne făcea din nou copii, uitând de orice pe lume în afară de hârjoană și masa de seară. Când îl aveam pe el în preajmă, cu greu ne mai aminteam ce s-ar fi putut întâmpla în acea zi pe țarm. Până și trupurile noastre păreau mai mici lângă statura falnică a centaurului. Cum de ne crezuserăm bărbați în toată firea?

Am ieșit la mal împrospătați și curați, scuturându-ne pletele în soarele la apus. M-am lăsat în genunchi pe mal și mi-am frecat cu pietre petele de pământ și sudoare de pe tunică. Trebuia să rămân gol până se usca, însă Chiron avea o asemenea înrâurire asupra mea, că nici nu m-am gândit la asta.

L-am urmat pe Chiron spre peșteră, cu tunicile stoarse de apă pe umăr. Din când în când, zăbovea ca să ne arate urmele de iepuri, lișițe și căprioare. Ne-a spus că o să ieșim la vânat în următoarele zile și o să învățăm să le dăm de urme. Îl ascultam, punându-i curioși întrebări. La palatul lui Peleu, nu avuseserăm vreun alt dascăl în afară de cântărețul morocănos la liră sau Peleu însuși, vorbind pe jumătate adormit. Nu ne pricepeam deloc la pădurărit sau alte meșteșuguri de care vorbea Chiron. Minteă îmi rătăcea mereu înapoi la uneltele de pe peretele peșterii, la ierburi și instrumentele tămăduitoare. *Chirurgie*, acesta era numele pe care îl pomenise Chiron.

Când am ajuns înapoi la peșteră, era aproape noapte. Chiron ne-a dat însărcinări ușoare, să adunăm lemne și să facem focul în luminișul de la gura peșterii. După ce l-am aprins, am zăbovit la foc, bucurându-ne de căldura lui statornică, în aerul tot mai rece. Ne simțeam trupurile cuprinse de o oboseală plăcută, îngreunate de efort, iar mădularele ne atârnavu moleșite unele peste altele. Am vorbit despre lucrurile în care aveam de gând să mergem a doua zi, însă leneș, în cuvinte greoaie și molcome,

pline de mulțumire. La cină am mâncat iarăși tocană, cu un soi de turte subțiri, coapte de Chiron pe tipsii de bronz puse deasupra flăcărilor. La sfârșit ne-am îndulcit cu fructe de pădure și miere de munte.

În vreme ce se domolea focul, mi se închideau și mie ochii îndemnându-mă spre visare. Mă învăluia căldura, iar pământul pe care sedeam era moale – mușchi și frunze căzute. Nu-mi venea să cred că doar cu o dimineață în urmă mă trezisem în palatul lui Peleu. Micul luminiș și pereții strălucitori ai peșterii mi se păreau mai însuflețiți decât fusese vreodată palatul acela de un alb spălăcit.

Glasul lui Chiron m-a făcut să tresar.

— Trebuie să-ți spun că mama ta ți-a trimis vești, Ahile.

L-am simțit pe Ahile încordându-și brațele lângă mine. Și eu îmi simțeam gâtlejul țeapăn.

— Ah! Ce a spus? întrebă el cu grijă, pe un ton nepăsător.

— A spus că dacă te urmează cumva fiul surghiunit al lui Menoitios, să-l alung de lângă tine.

M-am ridicat în capul oaselor, cât se poate de treaz dintr-odată.

Glasul lui Ahile se undui nepăsător în întuneric.

— A spus de ce?

— Nu a spus.

Am închis ochii. Măcar nu aveam să fiu umilit în fața lui Chiron, înșirându-mi-se toată povestea de pe țarm. Însă nu găseam nici o mângâiere în asta.

— Bănuiesc că știai ce părere are, urmă Chiron. Nu-mi place să fiu înșelat.

M-am făcut roșu la față, bucurându-mă de întuneric. Glasul centaurului părea mai aspru decât înainte. Mi-am dres glasul, simțindu-mi gâtlejul răgușit și uscat dintr-odată.

— Îmi cer iertare, m-am auzit spunând. Nu e vina lui Ahile. Am venit singur. Nu știa că asta am să fac. Nu m-am gândit... M-am întrerupt. Am

sperat că n-o să bage de seamă.

— Ai fost nesăbuit.

Chipul lui Chiron era învăluit în umbre.

— Chiron... începu Ahile cu îndrăzneală.

Centaurul ridică mâna.

— Vestea s-a nimerit să vină azi-dimineață, înainte să ajungă vreunul din voi. Așa că, deși ai fost nesăbuit, nu m-ai înșelat deloc.

— Știai?

Grăise Ahile, eu n-aș fi îndrăznit.

— Atunci ai luat o hotărâre? Ai să nesocotești solia?

Glasul lui Chiron îi vădea nemulțumirea.

— E zeiță, Ahile, și îți e mamă. Chiar nu-ți pasă deloc de dorințele ei?

— Am toată prețuirea față de ea, Chiron. Însă aici se înșală.

Își încleștase atât de tare pumnii, că-i vedeam tendoanele chiar și în umbra deasă.

— De ce se înșală, Peleiene?

Îl priveam prin întuneric, cu stomacul numai noduri. Nu știam ce avea să spună.

— Ea socoate că... Ahile șovăi o clipă, lăsându-mă cu răsuflarea tăiată. Că e muritor și de aceea nu e vrednic să-mi fie soț.

— Și tu socoți că este? Îl întrebă Chiron.

Glasul nu trăda deloc ce fel de răspuns aștepta.

— Da.

Am simțit cum mi se încing obrazii. Ahile, cu bărbia sumețită, îi azvârlise cuvântul fără să șovăie.

— Așa deci. Centaurul se întoarse spre mine. Dar tu, Patroclu? Ești vrednic?

— Nu știu dacă sunt vrednic, am răspuns înghițind în sec. Însă doresc să rămân. M-am întrerupt, înghițind iarăși. Te rog.

Se lăsă tăcerea. Apoi Chiron spuse:

— Când v-am adus aici, încă nu mă hotărâsem ce voi face. Thetis vede o mulțime de metehne, unele adevărate, altele nu.

Glasul îi era iarăși de nepătruns. În mine se nășteau și mureau pe rând speranța și deznădejdea.

— Ea e tânără și stăpânită de prejudecățile celor din stirpea ei. Eu sunt mai bătrân și mă mândresc că pot citi oamenii mai limpede. Nu am nimic împotriva ca Patroclu să-ți fie soț.

Mi-am simțit trupul golit, de ușurat ce eram, de parcă trecuse o urgie prin mine.

— Nu va fi deloc mulțumită, însă am mai avut eu de-a face cu mânia zeilor. Se întrerupse. Acum s-a făcut târziu, e vremea să mergeți la culcare.

— Mulțumim, dascăle, se auzi glasul lui Ahile, solemn și puternic.

Ne-am ridicat, însă eu am șovăit.

— Vreau doar să...

Mi-am înălțat dintr-odată degetele spre Chiron. Ahile a înțeles și s-a făcut nevăzut în peșteră. M-am întors spre centaur.

— Voi pleca dacă-ți voi pricinui vreun necaz.

Urmă o tăcere lungă, încât aproape am crezut că nu mă auzise. Într-un sfârșit, spuse:

— Nu lăsa să se piardă atât de ușor ce-ai câștigat azi.

Apoi mi-a urat noapte bună, iar eu l-am urmat pe Ahile în peșteră.

Capitolul 9

A doua zi dimineață, m-am trezit auzindu-l pe Chiron cum pregătește pe îndelete masa. Simțeam salteaua burdușită sub mine; dormisem bine și adânc. M-am întins, tresărind ușor când măduarele mi s-au atins de trupul lui Ahile, încă adormit lângă mine. L-am privit o vreme, cu obrajii lui trandafirii și răsufierea liniștită. Am simțit că vibrează ceva în mine, sub piele, însă apoi Chiron m-a salutat din cealaltă parte a peșterii și mi-am ridicat și eu timid mâna ca să-i răspund, iar totul a fost dat uitării.

În acea zi, după masă, am mers cu Chiron la treburile lui. Era ușor și plăcut: să culegem fructe de pădure, să prindem pește pentru prânz, să întindem capcane pentru prepelițe. Începutul uceniciei noastre, dacă se poate numi așa. Căci lui Chiron nu-i plăcea să predea lecții bine puse la punct, ci atunci când se ivea prilejul. Când s-au îmbolnăvit caprele ce rătăceau pe culmi, am învățat să facem purgative ca să le alinăm măruntaiele suferinde, iar când s-au însănătoșit, cum să pregătim un soi de compresă ce alunga căpușele. Când am căzut într-o râpă, mi-am frânt brațul și m-am tăiat la genunchi, am învățat cum să punem atele, să curățăm răni și ce ierburi se dau pentru a vindeca molimele.

Odată, la vânătoare, după ce am alungat din întâmplare o lișiță din cuib, ne-a învățat să ne mișcăm fără să facem zgomot și cum să citim urmele amestecate. Iar când dibuiam animalul, cum era mai bine să țintim, cu arcul sau cu lancea, pentru a-l omorî cât mai iute.

Dacă ni se făcea sete și nu aveam nici un burduf de apă cu noi, ne învăța care plante au la rădăcină picuri de umezeală. Când s-a prăbușit un frasin de munte, am învățat tâmplărie, cum să curățăm scoarța și cum să netezim și să modelăm lemnul rămas. Eu am cioplit un mâner de toporișcă

și Ahile, o coadă de lance; Chiron ne-a zis că în curând vom învăța să făurim și tăișurile.

În fiecare seară și dimineață dădeam o mână de ajutor cu mesele, închegam laptele gros de capră ca să facem iaurt și brânză, curățam peștii de măruntaie. Era prima oară când ni se îngăduia să îndeplinim asemenea munci, ca niște prinți ce eram, și le făceam cu toată pasiunea. Luându-ne după povețele lui Chiron, priveam uimiți cum se încheaga untul sub ochii noștri și cum sfârâiau și se întăreau ouăle de fazan pe pietrele încinse la foc.

După o lună, la masa de dimineață, Chiron ne întrebă ce mai doream să învățăm.

— Acelea, am zis, arătând spre instrumentele de pe perete.

„Sunt folosite în chirurgie“, spusese.

Le dădu jos, unul câte unul.

— Aveți grijă. Tăișul e foarte ascuțit. Se folosește când carnea putrezită trebuie tăiată. Apăsați pielea din preajma răni și o s-o auziți cum pârâie.

Apoi ne-a pus să ne pipăim oasele și să urmărim cu mâna lanțul vertebrelor de pe spinarea celui alt. Ne-a arătat cu degetul, învățându-ne unde își au lăcașurile organele sub piele.

— De e rănit vreunul, de acolo ți se trage moartea până la urmă. Însă de aici mori cel mai iute.

Bătu ușor cu degetul tâmpla ușor scobită a lui Ahile. M-a trecut un fior să-l văd cum atinge acel loc unde viața lui Ahile era ocrotită atât de firav. M-am bucurat când am trecut la altele.

Noaptea stăteam întinși pe iarba moale din fața peșterii, iar Chiron ne arăta constelațiile și ne istorisea povestea lor – Andromeda, plecându-se în fața fălcilor fiarei mării și Perseu gata s-o salveze; calul nemuritor Pegas, purtat de aripile sale, născut din capul retezat al Medusei. Ne-a

povestit și de Heracles, de muncile sale și de nebunia ce l-a cuprins. Pradă ei, nu și-a recunoscut nevasta și copiii și i-a răpus, crezându-i dușmani.

— Cum să nu-și recunoască nevasta? s-a mirat Ahile.

— Aceasta e esența nebuniei, spuse Chiron.

Glasul îi suna mai adânc decât de obicei. Îl cunoscuse pe bărbatul cu pricina, mi-am amintit. O cunoscuse și pe nevasta lui.

— Dar de ce l-a apucat nebunia?

— Zeii au vrut să-l pedepsească, răspunse Chiron.

Ahile clătină nerăbdător din cap.

— Dar pentru ea pedeapsa a fost și mai aspră. N-au fost drepti.

— Nu scrie nicăieri că zeii trebuie să fie drepti, Ahile, spuse Chiron. Și poate că e o pedeapsă mult mai aspră să rămâi singur pe pământ după ce altcineva moare. Nu crezi?

— Poate, recunosc Ahile.

Ascultam fără să spun nimic. Ochii lui Ahile străluceau în lumina focului, chipul îi era desenat cu trăsături ascuțite de umbrele pâlpâinde. L-aș recunoaște și în beznă, și preschimbat, mi-am spus. L-aș recunoaște și nebun dacă aș fi.

— Haideți, zise Chiron. V-am povestit legenda lui Asclepios și cum a ajuns să cunoască taina tămăduirii?

Ne povestise, dar voiam să mai ascultăm o dată istorisirea aceea, în care eroul, fiul lui Apollo, a cruțat viața unei șerpoaice. Șerpoaica îi linsese recunoscătoare urechile, ca s-o audă cum îi șoptește tainele ierburilor de leac.

— Numai că tu l-ai învățat de fapt cum să tămăduiască bolile, zise Ahile.

— Așa e.

— Nu te supără că șerpoaica primește toate laudele?

Dinții lui Chiron se iviră în barba brună. Un zâmbet.

— Nu, Ahile, nu mă supără.

Apoi Ahile cânta la liră, iar eu și Chiron îl ascultam. Lira mamei. O adusesese cu el.

— Ce bine ar fi fost să fi știut de la bun început, i-am zis în prima zi, când mi-o arătase. Era să nu mai vin deloc, căci nu voiam s-o las acolo.

— Acum știi cum să te fac să mă urmezi oriunde, îmi zise el zâmbind. Soarele se afunda după culmile Pelionului și noi eram fericiți.

Vremea trecea tare iute pe muntele Pelion, zilele se scurgeau plăcut în mijlocul naturii. Aerul de munte era acum rece dimineața, când ne deșteptam, și se încălzea greu în razele plăpânde de soare ce se strecurau printre frunzele muribunde. Chiron ne dădu blănuri să ne înveșmântăm și atârnă piei de animale la gura peșterii, ca să păstreze căldura înăuntru. Ziua adunam lemne pentru focul iernatic sau puneam cărnuri sărate la păstrat, ca să avem provizii. Jivinele nu se retrăseseră încă în vizuini, dar aveau să se retragă curând, ne zise Chiron. Dimineața ne minunam văzând frunzele încrustate cu promoroacă. Știam de la aezi și din povești că există zăpadă, dar n-o văzuserăm niciodată cu ochii noștri.

Într-o dimineață, când m-am trezit, Chiron nu era acolo. Nimic neobișnuit. Adesea se scula înaintea noastră, ca să mulgă caprele sau să culeagă fructe pentru masa de dimineață. Am ieșit din peșteră, lăsându-l pe Ahile să doarmă, și l-am așteptat pe Chiron în luminiș. Cenușa focului de cu seară era albă și rece. Am scurmat alene în ea cu un băț, ascultând zgomotele pădurii din jur. Gânguritul unei prepelițe în tufișuri și chemarea unui hulub. Auzeam foșnetul ierbii în vânt sau călcată de un animal alene. Nu peste mult timp, aveam să aduc niște lemne și să aprind focul.

Un simțământ ciudat mă cuprinse, ca o furnicătură pe piele. Mai întâi amuți prepelița, apoi și hulubul. Frunzele se potoliră, adierea muri și nici o jivină nu mai mișcă în hățișuri. Tăcerea aducea cu o răsuflare tăiată. Cu iepurele acoperit de umbra șoimului. Îmi simțeam sângele zvâcnindu-mi sub piele.

Uneori, mi-am amintit, Chiron făcea vrăji mărunte, farmece zeești, cum ar fi să încâlzească apa sau să liniștească fiarele.

— Chiron? am strigat. Glasul îmi tremura pierit. Chiron?

— Nu e Chiron.

M-am întors. La marginea luminișului stătea Thetis, iar pielea albicioasă ca oasele și pletele negre îi luceau ca fulgerul. Rochia îi era lipită de trup, licărind ca solzii de pește. Îmi pieri răsuflarea în gâtlej.

— Era vorba că n-o să fii aici, zise ea.

Scrâșnet de carenă pe grund.

Păși înainte și iarba părea să se veștejească sub tălpile ei. Ea era nereidă și făpturile uscatului n-o îndrăgeau.

— Iertare, am bâiguit, cu glasul ca o frunză uscată foșnindu-mi în gâtlej.

— Te-am prevenit, îmi zise.

Tăciunii ochilor ei păreau să se prelingă în mine, să-mi astupe gâtlejul, sufocându-mă. N-aș fi putut să țip nici dacă aș fi îndrăznit.

Se auzi un zgomot în spatele meu și apoi glasul lui Chiron, răsunând tare în liniștea ce se lăsase.

— Te salut, Thetis.

Căldura îmi cuprinse iarăși pielea și îmi veni răsuflarea la loc. Mai că am alergat spre el. Însă privirea ei mă pirosea locului, necruțătoare. Nu mă îndoiam că ar fi putut să pună mâna pe mine dacă dorea.

— Sperii flăcăul, spuse Chiron.

— Nu-i de el aici, zise ea.

Avea buzele roșii ca sângele proaspăt vărsat.

Mâna lui Chiron se lăsă apăsător pe umărul meu.

— Patroclu, îmi zise. Întoarce-te în peșteră acum. Vorbim mai târziu.

M-am ridicat clătănându-mă și am făcut întocmai.

— Trăiești de prea multă vreme în rândul muritorilor, centaure, am auzit-o spunând, înainte ca pieile de la gura peșterii să se lase în urma

mea.

M-am proptit de peretele peșterii și am alunecat la pământ, simțindu-mi gâtlejul sălcu și crăpat.

— Ahile, l-am chemat.

Deschise ochii și veni lângă mine înainte să mai spun ceva.

— Ți-i bine?

— A venit mama ta, i-am zis.

Am văzut cum i se încordează toți mușchii sub piele.

— Ți-a făcut ceva?

Am clătinat din cap. N-am mai zis că asta avea de gând. Că mi-ar fi făcut ceva, dacă n-ar fi venit Chiron.

— Trebuie să plec, spuse.

Pielele foșniră lăsându-l să treacă, apoi alunecară la loc.

N-am putut să aud ce s-a vorbit în luminiș. Coborâseră glasul sau poate că se duseseră să stea de vorbă în altă parte. Am așteptat desenând spirale pe podeaua de pământ. Acum nu-mi mai făceam griji pentru mine. Chiron voia să rămân cu el și era mai bătrân decât ea, un centaur în toată firea pe vremea când zeii aceia erau de-abia niște copii în leagăn, iar ea poate că era doar un germene, în pântecul mării. Însă mai era ceva, mai greu de numit. O pierdere sau o împuținare pe care mă temeam că ea ar putea s-o aducă cu sine.

Când se întoarseră, se făcuse aproape de amiază. Mai întâi am cercetat chipul lui Ahile, iscodindu-i ochii și linia gurii. N-am văzut nimic, doar o urmă de oboseală, poate. Se azvârli pe saltea, lângă mine.

— Mi-e foame, spuse el.

— Așa se și cade, zise Chiron. E trecut bine de prânz.

Deja ne pregătea de-ale gurii, mișcându-se cu ușurință prin peșteră, în ciuda staturii sale.

Ahile se întoarse spre mine.

— Totul e bine, îmi zise el. Voia doar să stea de vorbă cu mine. Să mă vadă.

— O să mai vină să stea de vorbă cu el, zise Chiron. Și, de parcă mi-ar fi citit gândurile, adăugă: Așa se și cuvine. E mama lui.

Mai presus de orice, e zeiță, mi-am zis.

Însă în timp ce mâncam, temerile mi s-au potolit. Cumva, îmi făcusem griji că-i povestise lui Chiron de ziua aceea pe țarm, însă el nu se purta altfel cu noi și Ahile era neschimbat. M-am dus la culcare dacă nu liniștit, măcar mai împăcat.

După aceea, a venit mai des, așa cum spusese Chiron. Mă învățasem să o recunosc, după liniștea aceea grea, care se lăsa în jur ca o perdea – și aveam grijă să rămân prin preajma lui Chiron și a peșterii. Nu era o supărare prea mare și-mi spuneam că nu-i purtam deloc pică. Dar mă bucuram de fiecare dată când pleca.

Sosi iarna și râul îngheță. Eu și Ahile ne-am avântat pe întinderea lui, cu picioarele lunecând pe gheață. Mai târziu am tăiat cercuri și am pus undițe ca să pescuim. Altă carne proaspătă n-aveam, prin păduri nu se găseau decât șoareci și câte un jder.

Au venit zăpezile, cum ne făgăduise Chiron. Ne întindeam pe pământ și ne lăsam acoperiți de fulgi, suflându-i până se topeau. Nu aveam încălțări sau tunici, doar blănurile lui Chiron, și ne bucuram de căldura peșterii. Până și Chiron purta o haină mițoasă, croită din piei de urs, zicea.

Număram zilele după prima ninsoare, însemnându-le cu linii pe stâncă.

— Când ajungeți la cincizeci, ne zise Chiron, gheața de pe râu va începe să crape.

În dimineața celei de-a cincizecea zile l-am auzit, un sunet straniu, ca un copac prăbușindu-se. Oglinda înghețată plesnise aproape de la un mal la celălalt.

— Nu mai e mult până la primăvară, spuse Chiron.

Curând după aceea, iarba începu să încolțească, iar veverițele ieșiră, zvelte, numai piele și os, din scorburile lor. Am făcut și noi ca ele, ieșind să mâncăm dimineața în aerul proaspăt de primăvară. Într-una din aceste dimineți, Ahile îl întrebă pe Chiron dacă nu vrea să ne învețe să ne luptăm.

Nu știu de ce i-au venit chiar atunci asemenea gânduri. Poate din pricina iernii petrecute la adăpost, fără să facă destulă mișcare, sau din pricina mamei sale, care venise să-l vadă cu o săptămână în urmă. Poate nu era nici una, nici alta.

Ne înveți să ne luptăm?

După o pauză atât de scurtă, încât aproape am crezut că mi s-a părut, Chiron răspunse:

— Dacă asta doriți, o să vă învăț.

Mai târziu în acea zi, ne duse într-o poiană, sus pe o culme. Luase niște cozi de lănci și două săbii de lemn, din cine știe ce cotlon al peșterii. Ne puse pe fiecare să-i arătăm exercițiile pe care le știam. Am luat pozițiile și am îndeplinit cu încetineală parările și loviturile pe care le învățasem în Ftia. Lângă mine, cu coada ochiului, îl vedeam pe Ahile mișcându-și mădularele și izbind iute de nici nu apucaii să-i vezi mișcările. Chiron adusese un toiag încins în bronz pe care-l strecura din când în când ca să ne înțepenească mișcările, controlându-ne, punându-ne la încercare reacțiile.

Părea să nu se mai termine și începură să mă doară brațele de atâta ridicat și împuns cu sabia. Într-un târziu, Chiron ne opri. Băurăm cu nesaț din burdufuri și ne întinserăm pe spate în iarbă. Pieptul îmi tresălta. Al lui Ahile se înălța liniștit.

Chiron stătea tăcut în fața noastră.

— Ei, ce crezi? îl întrebă Ahile nerăbdător și mi-am amintit că Chiron era doar al patrulea om care-l văzuse luptând.

Nu știu ce mă așteptasem să spună centaurul. Însă nu ce a urmat.

— N-am ce să te învăț. Știi tot ce știa și Heracles, chiar mai multe. Ești cel mai mare războinic din spița ta și din toate spițele de dinaintea ta.

Obrajii lui Ahile se îmbujorară. Nu-mi dădeam seama dacă de rușine, de plăcere sau de amândouă.

— Bărbații vor prinde de veste cât de iscusit ești și-și vor dori să lupti pentru ei în războaie. Se întrerupse. Ce le vei zice?

— Nu știu, răspunse Ahile.

— Deocamdată e un răspuns bun. Dar nu va fi de-ajuns mai târziu, spuse Chiron.

Apoi a urmat un răstimp de tăcere și am simțit o încordare în aer. Pentru prima dată de când eram acolo, chipul lui Ahile părea aprins și solemn.

— Dar eu? l-am întrebat.

Ochii întunecați ai lui Chiron se pironiră asupra mea.

— Nu vei ajunge niciodată faimos ca războinic. Te miră?

Vorbise pe un ton nepărtinitor și astfel nu m-a durut așa de rău.

— Nu, am răspuns sincer.

— Totuși nu ți-e cu neputință să devii un soldat priceput. Ai vrea să înveți cum?

Mi-am amintit ochii șterși ai băiatului pe care îl omorâsem, cât de iute i se scursesese sângele în pământ. M-am gândit la Ahile, cel mai mare războinic din spița sa. M-am gândit la Thetis, care mi l-ar fi răpit dacă ar fi putut.

— Nu, am zis.

Și cu asta lecțiile de luptă au luat sfârșit.

Primăvara se preschimbă în vară, iar pădurile erau tot mai calde și mai bogate, pline de vânat și fructe. Ahile împlini paisprezece ani și solii îi aduseră daruri de la Peleu. Ce ciudat să-i vedem aici, în uniformele și

culorile palatului. I-am urmărit cum se uitau când la mine, când la Ahile, dar mai ales la Chiron. Bârfa avea mare trecere la palat, iar ei vor fi întâmpinați ca niște regi la întoarcere. M-am bucurat când și-au săltat pe umeri cuferele goale și au plecat.

Erau daruri nimerite – strune noi de liră și tunici proaspăt croite din lâna cea mai moale. Un arc nou și săgeți cu vârf de fier. Am pipăit metalul și ascuțiturile cu muchii tăioase, care vor răpune jivinele pentru mesele noastre.

Erau și lucruri mai puțin folositoare – mantii țepene de atâtea incrustații cu aur, care l-ar da de gol pe stăpân de la cincizeci de pași, și o cingătoare bătută cu pietre scumpe, prea grea pentru a fi purtată când faci vreo treabă. Era de asemenea și o învelitoare brodată bogat, menită a împodobi calul unui prinț.

— Sper că nu-i pentru mine, zise Chiron, ridicând din sprânceană.

Am rupt-o ca să facem comprese, bandaje și cârpe din ea; pânza aspră era numai bună de curățat resturi de pământ și mâncare.

După-amiaza ne-am așezat pe iarbă, în fața peșterii.

— Se face aproape un an de când suntem aici, zise Ahile.

Simțeam pe piele o adiere răcoroasă.

— Nu pare așa de mult, am răspuns.

Eram somnoros, cu ochii pierduți în albastrul răsturnat al văzduhului de după-amiază.

— Ți-e dor de palat?

M-am gândit la darurile de la tatăl lui, la slugi și la căutăturile lor, la bârfa și șușotelile pe care aveau să le aducă cu ele la palat.

— Nu, am răspuns.

— Nici mie, zise el. Am crezut c-o să-mi fie, dar nu mi-e.

Și așa trecură zile și luni de-a rândul și se împliniră doi ani.

Capitolul 10

Era vară, iar noi împliniserăm cincisprezece ani. Ghețurile iernii se topiseră mai târziu decât de obicei și ne bucuram să fim iarăși afară la soare. Tunicile noastre zăceau lepădate alături și pielea ne era înfiorată de adierea potolită a vântului.

Nu mai stătuserăm așa despuiați toată iarna; fusese prea frig ca să ne lepădăm blănurile și mantiile în afara scurtelor îmbăieri în scobitura pe care o foloseam drept covată. Ahile se întindea și-și vântura mădularele înțepenite de vremea prea lungă petrecută în peșteră. Dimineața înotaserăm și urmăriserăm jivine la vânătoare prin pădure. Îmi simțeam mușchii cuprinși de o oboseală tihnită, bucurându-se că-i puneam iarăși la muncă.

Îl tot priveam. În afară de oglinda mișcătoare a râului, altele nu aveam pe muntele Pelion, astfel că nu puteam să mă măsoz decât urmărind schimbările prin care trecea Ahile. Avea mădularele tot zvelte, însă acum vedeam cât erau de vânjoase, cu fiecare mușchi înălțându-se și lăsându-se sub piele în timp ce se mișca. Avea și trăsăturile mai ascuțite și umerii mai lați ca pe vremuri.

— Parcă ai mai crescut, i-am zis.

Se opri și se întoarse spre mine.

— Da?

— Da, am încuviințat. Dar eu?

— Vino încoace, îmi spuse el.

M-am ridicat și m-am dus la el. Mă măsură din ochi câteva clipe.

— Da, zise el.

— Cât? l-am iscodit eu. Mult?

— Arăți altfel la față, îmi zise.

— Unde anume?

Îmi atinse bărbia cu mâna dreaptă, plimbându-și degetele de-a lungul ei.

— Aici. Ai față mai lată.

Mi-am întins mâna să văd dacă simt schimbarea, însă mie mi se părea la fel, piele și os. Mi-a luat mâna și mi-a dus-o la claviculă.

— Și aici ești mai lat. Și mai e și asta.

Atinse încet cu degetul dâmbul moale care mi se înălțase din gâtlej. Am înghițit în sec, simțindu-i degetul cum urcă odată cu mișcarea.

— Unde-n altă parte? l-am mai întrebat.

Arată spre fâșia de păr moale și negru ce mi se întindea de pe piept în jos, de-a lungul pântecelui.

Se opri și am simțit că mi se încinge față.

— Ajunge, am zis mai aspru decât voisem.

M-am așezat iar pe iarbă și Ahile își dezmoțî iarăși mădulele. Îi priveam pletele în vânt; îi priveam pielea aurie în soare. M-am lăsat pe spate și m-am lăsat și eu scaldat de raze.

După o vreme, se opri și veni să se așeze lângă mine. Priveam iarba, copacii și mugurii cruzi cum se coceau în soare.

— Nu ți-ar displăcea, socot, să te vezi cum arăți acum, veni parcă de departe glasul său, părând aproape nepăsător.

M-am încins din nou la față. Însă mai mult n-am vorbit despre asta.

Aproape împliniserăm șaisprezece ani. Curând, solii lui Peleu aveau să vină cu daruri; curând, fructele de pădure aveau să se coacă, să se înroșească și se ne cadă în mâini. La șaisprezece ani se încheia copilăria noastră, după acel an, tații ne numeau bărbați și începeam să purtăm nu doar tunici, ci și himation, și chiton. Lui Ahile i se punea la cale căsnicia și eu puteam să-mi iau o nevastă dacă doream. M-am gândit iarăși la

slujnicele cu ochi șterși. Mi-am amintit frânturile de discuții pe care le-am auzit între băieți, despre sâni, coapse și împerecheri.

E ca smântâna de moale.

Dacă te cuprinde cu coapsele, uiți și cum te cheamă.

Băieții aveau glasuri ascuțite de emoție și erau roșii ca focul în obraji. Însă când încercam să-mi închipui despre ce vorbeau, mintea îmi aluneca precum un pește ce nu se dă prins.

În schimb, îmi veneau alte vedenii. Un gât aplecat peste liră, lucirea unor plete în lumina focului, mâini cu tendoane zvâcnitoare. Eram toată ziua împreună și n-aveam cum să scap: mirosul uleiurilor cu care se ungea pe picioare, crâmpiele de piele dezgolită când se îmbrăca. Îmi smulgeam privirea de la el și-mi aminteam cum fusese atunci pe țărm, ochii lui reci, și cum fugise de mine. Și n-aveam s-o uit nicicând pe mama lui.

Am început să fac plimbări de unul singur, dis-de-dimineată, când Ahile încă nu se trezise, și după-amiază, când exersa aruncarea lăncii. Luam un fluier cu mine, dar rareori cântam. În schimb, alegeam un copac de care mă sprijineam și trăgeam în piept aroma tare de chiparos, adusă de vânt de pe cele mai înalte culmi ale muntelui.

Alene, parcă anume ca să n-o bag de seamă, mâna mi se lăsa între coapse. Mă rușinam de ce făceam, dar și mai tare de ce gândeam când o făceam. Însă ar fi fost și mai rău să mă gândesc la asta în peștera de cuarț trandafiriu, cât era el lângă mine.

Uneori mi-era greu, după aceea, să mă întorc la peșteră.

— Pe unde-ai fost? mă întreba el.

— Doar așa..., răspundeam, arătând într-o direcție oarecare.

Încuviința din cap. Însă știam că-mi vede roșeața din obraji.

Era tot mai cald și ne adăposteam la răcoarea râului, în apa care desena bolți de lumină când ne bălăceam și ne azvârleam. Pietrele de pe fund erau reci și acoperite de mușchi, alunecându-mi sub degetele de la

picioare când îmi făceam loc spre adânc. Țipam de speriam peștii, care fugeau spre adăposturile lor nămolose sau spre apele mai liniștite dinspre gura râului. Se sfârșise cu dezghețul sloiurilor purtate de apele iuți; pluteam pe spate, lăsându-mă purtat de curentul leneș. Îmi plăcea să simt soarele pe pânțele și adâncurile reci ale râului sub mine. Ahile plutea alături sau înota, fără să se lase tras de curgerea alene a apelor râului.

Când oboseam, ne prindeam de crengile de jos ale sălciilor și ne săltam din apă. În ziua aceea ne loveam cu picioarele încârligate, fiecare încercând să-l doboare pe celălalt sau poate să se cațere pe creanga lui. Ascultând de o pornire, am dat drumul crengii mele și m-am agățat de pieptul lui, săltat afară din apă. A scos un *uuuu* surprins. O vreme ne-am luptat în glumă, râzând, cu el în brațele mele. Apoi se auzi un pârâit ascuțit și craca lui se rupse, lăsându-ne pe amândoi să ne scufundăm în râu. Apele reci ne acoperiră, dar noi tot ne mai luptam, cu mâini ce alunecau pe pielea umedă.

Când ieșirăm la aer, gâfâiam stârniți. El se năpusti spre mine, cufundându-mă în undele limpezi. Ne încleștam, ne înălțam după aer, apoi ne scufundam iarăși.

În sfârșit, cu plămâni arzându-ne și cu fețele roșii de la cât stătuserăm sub apă, ne-am târât la mal și am zăcut acolo, în rogoz și în ierburile ce creșteau în nămol. Picioarele ne erau afundate în mълul rece de la mal. Încă îi mai șiroia apă din păr, picurându-i în dăre de-a lungul brațelor și pieptului.

În dimineața zilei în care Ahile împlinea șaisprezece ani, m-am trezit cu noaptea în cap. Chiron îmi arătase un copac pe cealaltă coastă a Pelionului în care smochinele se coceau la început de anotimp. Ahile nu știa de el, era încredințat centaurul. Stăteam cu ochii pe ele de zile întregi, urmărind poamele tari și verzi cum se tot umflau și se închideau la

culoare, îmborțoșându-se cu semințe. Iar acum urma să le culeg și să i le aduc la masa de dimineață.

Nu era singurul meu dar pentru el. Găsisem o bucată de frasin uscată și începusem s-o lucrez în taină, cioplindu-i straturile moi. În mai bine de două luni începuse să se ghicească o formă – un băiat care cânta la liră, cu capul ridicat spre văzduh și gura deschisă, de parcă ar fi înălțat un cântec. Acum o luasem cu mine la drum.

Smochinele atârnav mari și grele în copac, cu pulpa rotundă, moale la atingere – peste vreo două zile ar fi fost prea coapte. Le-am cules într-un blid rotund de lemn și le-am dus cu băgare de seamă la peșteră.

Ahile stătea în luminiș împreună cu Chiron, iar la picioare avea un nou cufăr, încă nedeschis, de la Peleu. L-am văzut cum face iute ochii mari când zărește smochinele. Deja se ridicase și își vârâse mâna în blid, înainte să-l pun jos lângă el. Am mâncat pe săturate, până ne-am umplut de suc lipicios pe degete și pe bărbie.

În cufărul de la Peleu se găseau tunici și strune de liră noi și, cu prilejul acela, când împlinea șaisprezece ani, un himation vopsit în purpura scumpă a cochiliei de murex. Era o pelerină princiară, demnă de un viitor rege, și am văzut că era încântat. Știam că-i va sta bine cu ea, purpura arătând și mai bogată lângă auriul pletelor sale.

Și Chiron i-a dat ceva în dar – un toiag pentru drumeții și un pumnal nou de pus la cingătoare. La urmă, i-am dat statueta din lemn de frasin. A cercetat-o, plimbându-și degetele de-a lungul muchiilor mărunte lăsate de cuțitul meu.

— Tu ești, i-am zis cu un zâmbet nătâng.

Ridică privirea și ochii i se luminaseră de bucurie.

— Știu, zise el.

Într-o seară, nu mult după aceea, am rămas până târziu lângă focul ce se preschimba în cenușă. Ahile fusese plecat mai toată după-amiaza –

Thetis îl ținuse mai mult decât de obicei. Acum cânta la lira mamei. Melodia răsună domol și radioasă ca stelele de deasupra capului.

L-am auzit pe Chiron, lângă mine, căscând și lăsându-se și mai tare pe picioarele sale îndoite. Îndată ce lira amuți, glasul lui Ahile se auzi puternic în întuneric.

— Ești ostenit, Chiron?

— Sunt.

— Atunci te lăsăm să te odihnești.

De obicei nu se grăbea atâta să plece și nici nu vorbea în numele meu, însă și eu eram obosit, așa că n-am avut nimic împotriva. Ahile se ridică și-i ură noapte bună lui Chiron, apoi o luă spre peșteră. M-am întins, bucurându-mă câteva clipe de lumina focului și l-am urmat.

În peșteră, Ahile se culcase deja, cu fața udă după ce se spălase la izvor. M-am spălat și eu, simțind răceala apei pe frunte.

— Încă nu m-ai întrebat cum a fost cu mama, îmi zise.

— Ce mai face mama ta? l-am întrebat.

— Bine.

Așa răspundea mereu. Tocmai de aceea uneori nu-l mai întrebam.

— Bun.

Am luat apă în căuș ca să-mi clătesc săpunul de pe față. Îl făceam din ulei de măsline și încă mai mirosea astfel, bogat și untos.

— Zice că aici nu ne poate vedea, grăi iarăși Ahile.

Nu mă așteptasem să mai spună ceva.

— Hmmm?

— Nu ne poate vedea aici. Pe Pelion.

În glas i se simțea o oarecare încordare. M-am întors spre el.

— Cum adică?

Stătea cu ochii în tavan.

— Zicea... am întrebat-o dacă ne veghează. Ahile vorbea pe un ton ascuțit. Spune că nu.

În peșteră se lăsă dintr-odată o liniște adâncă, în afară de apa ce se scurgea lin.

— Ah, am făcut eu.

— Voiam să-ți zic. Pentru că... Se opri. M-am gândit că vrei să știi. Ei... Iarăși se opri. Nu i-a plăcut că am întrebat-o.

— Nu i-a plăcut, am repetat eu.

Mă simțeam amețit, în minte întorceam cuvintele pe toate părțile. *Nu ne poate vedea.* Mi-am dat seama că înghețasem lângă scaldătoare, ținând încă prosopul la bărbie. M-am silit să pun jos cârpa și să mă îndrept spre pat. Simțeam în mine speranță și groază dezlănțuite.

Am dat pătura la o parte și m-am întins în așternuturile încălzite de pielea lui. Încă stătea cu ochii pironiți în tavan.

— Îți pare bine că ți-a răspuns așa? l-am întrebat într-un târziu.

— Da, a zis.

Am stat o vreme cufundați în acea tăcere încordată și însuflețită. De obicei, seara ne spuneam glume și povești. Pe tavanul de deasupra noastră erau zugrăvite stelele și dacă oboseam tot istorisind, arătam când spre una, când spre alta. „Orion“, spuneam, uitându-mă încotro era îndreptat degetul său. „Pleiadele.“

Însă în seara aceea – nimic. Am închis ochii și am așteptat îndelung, până am bănuir că adormise. Atunci m-am întors spre el.

Stătea pe-o parte și mă privea. Nu-l auzisem când se întorsese. *Niciodată nu-l aud.* Stătea perfect nemișcat, acea împietrire numai a lui. Am tras aer în piept, dându-mi seama că între noi se întindea doar perna închisă la culoare.

Se aplecă în față.

Gurile ni se deschiseră sub apăsarea buzelor și căldura gâtlejului său înmiresmat se prelinse în al meu. Nu puteam să gândesc, nu puteam să fac altceva decât să-l sorb în mine, răsuflare cu răsuflare, sub mlădierea blândă a buzelor sale. Era o minune.

Tremuram de teamă să nu-l alung cumva. Nu știam ce să fac, ce i-ar plăcea. L-am sărutat pe gât, pe pieptul tot și am simțit gust de sare. Părea să crească la atingerea mea, să dea în pârg. Mirosea a migdale și a pământ. Se lipi de mine, strivindu-mi buzele ca pentru a sorbi o licoare.

A împietrit când l-am cuprins, avea pielea catifelată ca petalele unei flori. Știam prea bine pielea aurie a lui Ahile, rotunjimea gâtului, îndoitura cotului. Știam cum arăta cuprins de plăcere. Trupurile noastre se îngemănară ca două mâini.

Păturile se răsuciseră deasupra mea. Ahile le smulse de pe amândoi. M-am cutremurat simțind aerul pe piele. Îl vedeam profilat pe cerul zugrăvit; Polaris îi stătea pe umăr. Mâna îi alunecă sub pânțele mele ce se înălța și se lăsa tot mai iute. Mă mângâie încet, de parcă ar fi netezit o pânză de mare preț, iar coapsele mele se înălțară sub atingerea lui. L-am tras spre mine, tot tremurând. Și el tremura. Parcă gonise cale lungă.

Tot nu era de-ajuns. I-am rostit numele, cred. A trecut prin mine ca o suflare; eram gol ca un bețișor de trestie atârnat ca să cânte în vânt. Vremea parcă nu mai trecea, doar răsufările noastre mai mișcau.

Mi-am dat seama că-mi împletisem degetele în părul lui. În mine se aduna ceva, o zbatere a sângelui sub atingerea mâinii lui. Își lipise chipul de al meu, însă am încercat să-l țin și mai aproape. Nu te opri, i-am zis.

Nu s-a oprit. Simțământul se tot strânse în mine, până când un țipăt răgușit îmi țâșni din gât și, pradă acelei aprige înmuguriri din mine, m-am arcuit lipindu-mă de el.

Am întins mâna, găsimdu-i locașul plăcerii. A închis ochii. Era un ritm anume care îi plăcea, îl simțeam – răsufarea întretăiată, dorul. Degetele mi se mișcau fără odihnă, călăuzindu-se după răsufarea tot mai iute. Pleoapele lui aveau culoarea cerului în zori, mirosea ca pământul după ploaie. Gura i se căscă într-un strigăt mut – atât de încleștați eram, că i-am simțit țâșnirea caldă pe piele. Se cutremură și rămăserăm nemișcați.

Încet-încet, precum se lasă noaptea, am început să bag de seamă că eram asudat, că păturile erau jilave și că între vintrele noastre se prelingea umezeala. Ne desprinseserăm unul de celălalt, ca o jupuire, cu fețele umflate și aprinse de sărutări. În peșteră era un miros încins și dulceag, ca al unor poame lăsate la soare. Privirile ni s-au întâlnit și n-am spus nimic. În mine se înalță un fior de teamă, iute și ascuțit. Sosise clipa celei mai mari primejdii și m-am încordat, temându-mă că îi pare rău.

— N-am crezut... începu el.

Apoi se întrerupse. Nimic pe lume nu-mi doream mai mult decât să aud ce nu zisese.

— Ce? l-am întrebat.

Dacă-i de rău, măcar să terminăm odată.

— N-am crezut că vreodată o să...

Șovăia, căutând cuvântul potrivit, și nu puteam să i-o iau în nume de rău.

— Nici eu n-am crezut, am zis.

— Îți pare rău?

Rostise iute cuvintele, dintr-o suflare.

— Nu-mi pare, am răspuns.

— Nici mie.

Apoi se lăsă tăcerea și nici nu-mi păsa că salteaua era jilavă sau că eram asudat. Ahile mă privea cu ochi neclintiți, verzi, cu picuri aurii. În mine se înalță încrederea, ca un nod în gâttej. *N-o să-l părăsesc în veci. Așa o să fie mereu, câtă vreme îmi va îngădui el.*

Dacă aș fi găsit cuvintele potrivite pentru a rosti una ca asta, aș fi făcut-o. Însă nici un cuvânt nu părea destul de vrednic să poarte acest adevăr care stătea să iasă la iveală.

De parcă mă auzise, îmi luă mâna în a lui. Nu trebuia să mă uit; degetele lui îmi erau întipărite în amintire, zvelte și brăzdate de dungulițe fine ca niște petale, puternice, iuți și fără greș.

— Patroclu, zise el.

El se pricepea întotdeauna mai bine decât mine să găsească vorbele potrivite.

A doua zi dimineață, m-am trezit amețit, cu trupul îmbătat de căldură și tihnă. După tandrețe a urmat iarăși patima; atunci nu ne-am mai grăbit, am zăbovit în voie, o noapte ca un vis, ce se lungea tot mai mult. Acum, privindu-l cum se trezește lângă mine, cu o mână odihnindu-i-se pe pânțelele meu, umedă și închisă ca o floare în zori, aveam iarăși emoții. Mi-am amintit fulgerător tot ce zisesem și făcusem, sunetele pe care le scosesem. Mă temeam că vraja se rupsese, că lumina ce se strecura prin gura peșterii va preface totul în stană de piatră.

Însă apoi el se trezi, cu mâna deja întinsă după a mea, și buzele sale rostiră un bună dimineața somnoros. Am lenevit așa până când peștera se luminează în faptul dimineții și ne strigă Chiron.

Am mâncat, apoi am dat fuga la râu să ne scaldăm. Am savurat minunea: faptul că puteam să-l privesc fără înconjur, că mă puteam bucura de jocul picurilor de lumină pe mădularele sale, de arcuirea spinării lui când se scufunda în apă. Mai târziu am stat întinși pe mal, învățând de la capăt trăsăturile trupurilor celuilalt. Asta și asta și aia. Eram ca doi zei în zorii lumii, copleșiți de bucurie, nu mai aveam ochi decât unul pentru celălalt.

Dacă a observat ceva schimbat, Chiron n-a suflat o vorbă. Însă nu puteam să nu-mi fac griji.

— Crezi că o să se mânia?

Ne aflam în apropierea crângului de măslini, pe coasta de miazănoapte a muntelui. Aici băteau vânturile cele mai înmiresmate, răcoroase și proaspete ca apa de izvor.

— Nu cred, îmi răspunse el, întinzându-și mâna spre clavicula mea, linia pe care îi plăcea s-o urmeze cu degetul.

— Dar s-ar putea. Sigur până acum și-a dat seama. S-ar cuveni să-i zicem ceva?

Nu era prima oară când puneam întrebarea aceasta. Vorbiserăm adesea, prinși în uneltirea noastră.

— Dacă așa vrei tu.

Mai zisese asta.

— Nu crezi c-o să se mânia?

Atunci se opri ca să chibzuiască. Îmi plăcea tare mult asta la el. Indiferent de câte ori l-aș fi întrebat același lucru, îmi răspundea de parcă ar fi fost prima oară.

— Nu știu. Îmi caută privirea. Are vreo însemnătate? Eu oricum n-o să încetez.

Avea un glas cald, plin de dorință. Am simțit la rîndul meu un val de fierbințeală pe piele.

— Dar ar putea să-i spună tatălui tău, care fără îndoială că o să se mânia.

Vorbisem aproape cu disperare. Nu după multă vreme, aveam să-mi simt pielea încinsă prea tare ca să mai fiu în stare să gândesc.

— Și ce dacă?

Prima oară când spusese una ca asta, rămăsesem ca trăsniț. Cum ar fi fost ca tatăl său să se mânia și Ahile să facă mai departe ce-i place – așa ceva nu eram în stare să înțeleg, mai că nici nu reușeam să-mi închipui. Parcă era o licoare de care nu mă mai săturam. Nu oboseam niciodată să-l ascult

— Și cu mama ta cum rămâne?

Aceasta era teama mea întreită: Chiron, Peleu și Thetis.

— Ce poate să-mi facă? dădu Ahile din umeri. Să mă răpească?

Ar putea să mă omoare, mi-am zis.

Însă n-am spus-o tare. Adierea vântului era prea înmiresmată și soarele prea cald ca să dau glas unui asemenea gând.

Ahile mă cercetă câteva clipe.

— Îți pasă dacă se mânie vreunul dintre ei?

Da. Ar fi fost înfiorător dacă se supăra Chiron pe mine. Știam bine cât de chinuitor era sentimentul acesta de înfierare, nu eram în stare să ridic din umeri ca Ahile. Însă n-aveam să las așa ceva să ne despartă, dacă se ajungea atât de departe.

— Nu, i-am răspuns.

— Bun, zise el.

Am întins mâna să-i mângâi buclele de la tâmple. Închise ochii. I-am privit chipul, înălțat ca să primească soarele. Avea o anume gingășie în trăsături care îl făceau adesea să pară mai tânăr decât era. Avea buzele înroșite și cărnoase. Deschise ochii.

— Spune-mi un erou care a fost fericit.

Am chibzuit. Heracles a înnebunit și și-a ucis familia, Tezeu și-a pierdut mireasa și tatăl, copiii și noua nevastă ai lui Iason au fost omorâți de cea dinainte. Bellerofon a ucis Himera, dar a rămas schilod după ce a căzut din șaua lui Pegas.

— Nu poți.

Acum se ridicase în capul oaselor, aplecându-se în față.

— Nu pot.

— Știu. Nu-ți e îngăduit să fii și faimos, și fericit. Ridică dintr-o sprânceană. Să-ți zic o taină.

— Zi-mi.

Cât îmi plăcea când se purta așa.

— Eu o să fiu primul. Îmi luă palma și mi-o ținu într-a lui. Jură-mi!

— De ce eu?

— Pentru că din pricina ta se va întâmpla asta.

— Jur, am spus, cu ochii pierduți în roșul obrazilor și focul ochilor lui.

— Jur, zise și el ca un ecou.

Am rămas așa o vreme, fără să ne dăm drumul la mâini. Ahile zâmbi larg.

— Mă simt în stare să înghit toată lumea asta de vie.

O goarnă cântă undeva pe culmile de sub noi. Suna aspru și răgușit, de parcă ar fi dat semn de primejdie. Nici n-am apucat să zic ceva sau să fac vreo mișcare, că Ahile era în picioare, cu pumnalul scos din teaca de la coapsă. Era doar un jungher de vânătoare, însă, mânuit de el, era de-ajuns. Rămase în poziție de luptă, pe deplin nemișcat, ascultând cu toate simțurile sale de semizeu încordate.

Și eu aveam un pumnal. L-am apucat în liniște și m-am ridicat. Ahile se pusese între mine și sunet. Nu știam dacă să mă duc și să stau lângă el cu arma ridicată. Până la urmă nu am făcut-o. Fusesse o goarnă soldățească și războiul, cum spusese Chiron fără ocolișuri, era darul lui, nu al meu.

Goarna răsună iarăși. Am auzit foșnetul hățișurilor, în care o pereche de picioare își încurcaseră pașii *Un singur om*. Poate se pierduse, poate era în primejdie. Ahile făcu un pas în direcția din care venea zgomotul. Ca pentru a-i răspunde, goarna se auzi iarăși. Apoi un glas strigă din toți rărunchii, făcând să răsunе muntele de sub noi:

— Prințe Ahile!

Am încremenit.

— Ahile! Îl caut pe prințul Ahile!

Păsările țâșniră din copaci, fugind de larmă.

— Din partea tatălui tău, i-am șoptit.

Doar un vestitor regal ar fi știut unde să ne strige.

Ahile încuviință, părând însă, în mod curios, fără chef să răspundă. Îmi închipuiam cât de iute îi bătea inima, fusesse gata să facă moarte de om cu câteva clipe în urmă.

— Aici suntem! am strigat, făcându-mi palmele căuș la gură.

Larma încetă o vreme.

— Unde?

— Poți să-ți dai seama de unde vorbesc?

Putea, însă cu greu. I-a luat ceva să ajungă în poiană. Era zgâriat pe față și tunica de slujitor de la palat îi era learcă de sudoare. Îngenunche fără grație, înciudat. Ahile lăsase jos jungherul, însă îl ținea în continuare strâns.

— Da? spuse pe un ton rece.

— Tatăl tău te cheamă la palat. Sunt treburi ce trebuie rezolvate fără întârziere acasă.

Am simțit că înlemnesc, întocmai ca Ahile adineaori. Poate că, dacă rămâneam așa, fără să mă clintesc din loc, nu mai trebuia să plecăm.

— Ce soi de treburi? întrebă Ahile.

Omul își mai revenise. Își aminti că vorbește cu un prinț.

— Mărite Ahile, iertare, nu știu chiar tot. Din Mycene au sosit soli la Peleu, aducând vești. Tatăl tău are de gând să le vorbească diseară supușilor și dorește să fii de față. Am cai pregătiți pentru voi la vale.

Urmă un răstimp de tăcere. Aproape am crezut că n-avea să se învoiască. Însă până la urmă spuse:

— Eu și Patroclu va trebui să ne strângem lucrurile.

În drum spre peștera noastră, am întors vestea pe toate părțile cu Ahile. Mycene se afla mult spre miazăzi și-l avea drept rege pe Agamemnon, care-și luase titlul de păstor al popoarelor. Se zicea că are cea mai mare oștire din toate regatele noastre.

— Orice-ar fi, n-o să lipsim decât o noapte, două, îmi zise Ahile.

Am încuviințat, bucurându-mă să-l aud spunând asta. *Doar câteva zile.*

Chiron ne aștepta.

— Am auzit strigătele, ne zise centaurul.

Cum eu și Ahile îl cunoșteam bine, i-am citit dezaprobarea în glas. Nu-i plăcea să-i fie tulburată pacea de pe munte.

— Tata mă cheamă acasă, zise Ahile. Doar noaptea asta. Socot că mă voi întoarce curând.

— Înțeleg, zise Chiron.

Părea mai mătăhălos decât de obicei, cum stătea în fața noastră, cu copitele greoaie în iarba strălucitoare și coastele castanii scăldate în soare. Mă întrebam dacă n-o să se simtă singur fără noi. Nu-l văzusem niciodată în tovărășia altui centaur. L-am întrebat odată despre centauri și chipul îi împietrise. „Niște sălbatici“, ne-a zis.

Ne-am strâns lucrurile. N-aveam mai nimic de luat cu mine, niște tunici, un fluier. Ahile avea puține bunuri în plus, veșmintele, câteva vârfuri de lance pe care și le făurise singur și statueta pe care i-o cioplisem eu. Le-am vârat în desagii de piele și ne-am dus să ne luăm rămas-bun de la Chiron. Ahile, mereu mai îndrăzneț, l-a îmbrățișat pe centaur, cuprinzând cu brațele locul unde trunchiul de animal se preschimba în carne de om. Solul ce aștepta în spatele meu se foi.

— Ahile, zise Chiron, ții minte că te-am întrebat ce-o să faci atunci când bărbații vor dori să mergi la luptă?

— Da, răspunse Ahile.

— Ar fi bine să chibzuiești ce răspuns dai, spuse Chiron.

Mă trecu un fior, însă n-am mai apucat să mă gândesc. Chiron se întorcea spre mine.

— Patroclu, mă chemă el.

Am pășit în față și Chiron și-a pus mâna mare și caldă ca soarele pe creștetul meu. Am tras în piept mirosul acela care era doar al lui – cal, sudoare, ierburi și pădure.

Grăi încet.

— Acum nu te mai dai așa ușor bătut ca pe vremuri, îmi zise.

Nu știam ce să răspund, așa că i-am mulțumit.

O umbră de surâs.

— Să fii sănătos.

Apoi mâna i se dădu la o parte, iar creștetul meu simți în loc răcoarea.

— Ne vom întoarce curând, zise iar Ahile.

Ochii lui Chiron păreau întunecați în lumina piezișă a după-amiezii.

— O să vă caut, ne răspunse.

Ne-am pus desagii pe umăr și am plecat din poiana peșterii. Soarele deja trecuse de zenit și solul ne zorea. Coborâram iute dealul și încălecarăm pe caii ce ne așteptau. Simțeam șaua străină după atâția ani în care mersesem doar pe jos, iar caii mă nelinișteau. Parcă mă așteptam să grăiască, însă desigur că nu puteau. M-am răsucit în șa să privesc în urmă, la Pelion. Speram să zăresc peștera de cuarț trandafiriu sau poate chiar pe Chiron. Dar eram prea departe. M-am întors cu fața la drum și m-am lăsat călăuzit spre Ftia.

Capitolul 11

Ultima fărâmbă de soare scăpăra în zare la vremea când am trecut de piatra ce însemna hotarul. Am auzit strigătul străjerilor și o goarnă răspunzându-le. Când ajunserăm pe coama dealului, palatul se înălța în fața noastră, iar în spate fierbea posacă marea.

Și în pragul ușii, ivită dintr-odată, ca trăsnetul, stătea Thetis. Părul negru îi lucea pe albul marmurei de la palat. Rochia îi era închisă la culoare, ca un ocean frământat, un amestec de vinețiu și cenușiu furtunos. Undeva în preajmă-i așteptau străjile și Peleu, însă nu i-am băgat în seamă. N-o vedeam decât pe ea și bărbia ei ca o seceră.

— Mama ta, i-am șoptit lui Ahile.

Puteam să jur că m-a fulgerat din ochi de parcă mă auzise. Am înghițit cu noduri și m-am silit să înaintez. *N-o să-mi facă nici un rău, așa îmi zisese Chiron.*

Era ciudat s-o văd printre muritori; pe lângă ea, străjile și Peleu deopotrivă păreau șterși și veștejiți, deși ea era cea palidă ca oasele. Stătea mai la o parte, străpungând văzduhul cu statura ei nefirească. Străjile își fereau ochii de frică și respect.

Ahile a descălecat vioi și l-am urmat. Thetis îl cuprinse în brațe și am văzut cum străjile se foiesc pe loc.

Se întrebau cum era la atingere; și probabil se bucurau că nu știu.

— Ahile, băiatul meu, carne din carnea mea, zise ea. Nu ridicase glasul, însă vorbele răsunară în toată curtea. Bine-ai venit acasă.

— Mulțumesc, mamă, îi răspunse Ahile.

Pricepuse că-l pretindea drept al ei. Toți pricepuserăm. Datina era ca fiul să-și salute întâi tatăl și de-abia apoi mama, asta dacă se sinchisea.

Numai că ea era zeiță. Peleu își ținea buzele strânse, dar nu zise nimic.

Când ea îi dădu drumul, se duse la tatăl său.

— Fii binevenit, fiule, îi ură Peleu.

Glasul îi suna slab, după ce grăise zeița-nevastă, și părea îmbătrânit. Fuseserăm plecați trei ani.

— Și tu fii bine venit, Patroclu!

Toți se întoarseră spre mine și am reușit să fac o plecăciune. Simțeam căutătura lui Thetis. Mă ustura de parcă nimerisem într-un hățiș de măracini și apoi intrasem în mare. M-am bucurat când Ahile a deschis gura.

— Ce vești ai, tată?

Peleu se uită cercetător la străji. Pesemne că bănuielile și bârfele se întinseseră iute prin toate coridoarele.

— Încă n-am dat de știre și nici n-am de gând până când nu se adună toată lumea. Pe tine te așteptam. Haide acum, să începem.

L-am urmat în palat. Voiam să vorbesc cu Ahile, dar n-am îndrăznit; Thetis mergea chiar în spatele nostru. Slujitorii se făceau nevăzuți din calea ei, icnind de uimire. *Zeița*. Pășea fără nici un zgomot pe dalele de piatră.

Sala cea mare era ticsită cu mese și bănci. Slujitorii treceau în grabă, purtând tăvi cu mâncăruri sau amfore pline cu vin. În capătul sălii era înălțat un podium. Acolo avea să șadă Peleu, alături de nevastă și fiu. Trei jilțuri. M-am înroșit ca focul. La ce mă așteptasem?

Cu toată larma pregătirilor, Ahile păru să grăiască în gura mare:

— Tată, nu văd unde-o să stea Patroclu.

Am roșit și mai tare.

— Ahile... am dat să-i zic în șoaptă.

Nu face nimic, voiam să-i spun. O să stau cu ceilalți bărbați; nu mă deranjează. Dar nu mă luă în seamă.

— Patroclu e soțul meu juruit. Locul lui e lângă mine.

Ochii lui Thetis scăpărară. Îi simțeam privirea fierbând și îi citeam pe buze dezaprobarea.

— Prea bine, zise Peleu.

Îi făcu semn unui slujitor și mi se puse un scaun la masă, din fericire la celălalt capăt, departe de Thetis. Făcându-mă cât de mic puteam, l-am urmat pe Ahile la masă.

— Acum o să mă urască, i-am zis.

— Deja te urăște, îmi răspunse el cu un surâs fugar.

Vorbele lui n-avură darul să mă liniștească.

— Ce-i cu ea aici? i-am șoptit.

Doar ceva de mare însemnătate ar fi adus-o din peșterile ei marine. Ura ei față de mine era o nimica toată pe lângă aceea ce i se citea pe chip când se uita la Peleu.

Ahile ridică din umeri.

— Nu știu. Ciudat. Nu i-am mai văzut împreună de când eram mic.

Mi-am amintit cuvintele lui Chiron când își lua rămas-bun de la Ahile: *Să chibzuiești ce răspuns dai.*

— Chiron crede că se vestește războiul.

— Dar în Mycene e mereu război, spuse Ahile încruntându-se. Nu văd de ce se cuvenea să ne cheme.

Peleu se așeză la masă și un vestitor trâmbiță de trei ori scurt. Era semn că începea ospățul. De obicei, bărbaților le lua puțin să se adune, pentru că zăboveau pe terenurile de luptă, neîndurându-se să lase ce făceau. Însă de astă dată dădură năvală ca potopul de după spargerea sloiurilor iernatice de pe râuri. Cât ai bate din palme, sala gema de lume, înghesuindu-se la mese și schimbând bârfe. În glasuri le simțeam încordarea, o nerăbdare tot mai arzătoare. Nimeni nu se mai sinchisea să se răstească la vreo slugă sau să-i tragă un picior vreunui câine care cerșea

mâncare. Nu le era mintea decât la mycenian și la veștile pe care le aducea cu el.

Thetis stătea și ea la masă. Nu avea în față nici farfurie, nici cuțit – zeii se hrăneau cu ambrozie și nectar, cu aroma jertfelor noastre puse pe rug și cu vinul pe care-l turnam pe altarele lor. Ciudat, însă aici nu sărea la fel de tare în ochi, nu strălucea ca afară. Mobilele masive, simple, păreau s-o micșoreze cumva.

Peleu se ridică. În sală se lăsă liniștea, până la cea din urmă banchetă. Înălță cupa.

— Am primit vești din Mycene, de la fiii lui Atreu, Agamemnon și Menelau.

Încetară și ultimele foieli și murmure. Până și slujitorii stătură locului. Nici nu mai respiram. Pe sub masă, Ahile își lipi piciorul de al meu.

— S-a petrecut o fărădelege. Peleu se întrerupse iarăși, părând să-și cântărească vorbele. Nevasta lui Menelau, regina Elena, a fost răpită din palatul ei spartan.

Elena! veni un murmur dintre meseni. De când se măritase, se dusesse și mai mult vorba despre frumusețea ei. Menelau își împrejmuise palatul cu ziduri groase, din două brâie de piatră; zece ani încheiați își învățase soldații să-l apere. Și, oricât se îngrijise, tot îi fusese furată. *Cine făcuse una ca asta?*

— La Menelau a poposit o solie a regelui Troiei, Priam, în frunte cu feciorul lui, prințul Paris – el este vinovatul. A răpit-o pe regina Spartei din iatacul ei, în vreme ce regele dormea.

Un freamăt de indignare. Doar un răsăritean ar batjocori bunătatea gazdei sale. Toți știau cum se scăldau în parfumuri, în ce hal îi stricase traiul în huzur. Un erou adevărat ar fi răpit-o fără vicleșug, prin tăria sabiei sale.

— Agamemnon și Mycene cheamă bărbații Eladei să străbată marea, până la regatul lui Priam, și s-o salveze. Troia e îmbelșugată și va fi

cucerită ușor, se zice. Toți războinicii se vor întoarce acasă bogați și acoperiți de faimă.

Bine mai vorbise. Pentru bogăție și renume ai noștri fuseseră mereu în stare să facă moarte de om.

— M-au rugat să trimit câțiva bărbați drept solie din Ftia și m-am învoit. Așteptă să se potolească șușotitul și urmă: Însă nu o să iau pe nimeni cu de-a sila. Și n-am să fiu eu în fruntea armatei.

— Dar cine? strigă cineva.

— Asta încă nu s-a hotărât, zise Peleu.

Însă am văzut cum îl săgetează din ochi pe fiul său.

Nu, mi-am zis, cu degetele încleștate pe marginea scaunului. Nu încă. În cealaltă parte a mesei, chipul rece al lui Thetis privea împietrit în gol. Știa că asta o să se întâmple, mi-am dat seama. Vrea ca Ahile să plece. Chiron și peștera trandafirică păreau nespuse de departe, un basm copilăresc. Dintr-odată am înțeles tâlcul vorbelor lui Chiron: toată lumea va spune că Ahile se născuse pentru a lupta. Că mâinile și picioarele sale iuți doar pentru asta erau făcute – ca să spargă zidurile mărețe ale Troiei. O să-l azvârle între miile de lănci troiene și o să privească triumfători cum își pătează cu sânge frumoasele mâini.

Peleu îi făcu semn lui Foinix, cel mai vechi prieten al său, așezat la una din mesele din față.

— Cinstitul Foinix va scrie numele tuturor celor care doresc să lupte.

Bărbații începură să se ridice de pe banchete în plină forfotă. Însă Peleu înălță mâna.

— N-am sfârșit. Ridică o bucată de pânză, înnegrită de însemne întunecate. Înainte să se logodească cu Menelau, Elena avea o puzderie de pețitori. Se pare că aceștia s-au juruit să o apere, oricine i-ar fi câștigat mâna. Agamemnon și Menelau le cer bărbaților cu pricina să-și respecte jurământul și s-o încredințeze iarăși bărbatului ei cuvenit.

Întinse pânza crainicului.

Am făcut ochii mari. *Un jurământ.* În minte îmi apăru dintr-odată un vas cu jărat și o căpriță albă ce-și vărsa sângele. O sală bogată, ticsită de bărbați cu staturi uriașe.

Crainicul ridică lista. Încăperea păru să se încline, nu reușeam să-mi concentrez privirea într-un punct. Începu să citească. *Antenor. Euripil. Machaon.*

Multe nume îmi erau cunoscute, toți le știam. Ei erau eroii și regii noștri. Însă pentru mine erau mai mult de-atât. Îi văzusem, într-o sală de piatră înțesată de fum.

Agamemnon. Amintirea unei bărbi negre și stufoase; un om posac, cu ochi înguști, iscoditori.

Odysseu. Cicatricea încolăcită pe pulpa lui, trandafirie ca gingia.

Aias. De două ori mai înalt decât orice bărbat din sală, cu scutul său imens în spate.

Filoctet, arcașul.

Menoïțianul.

Crainicul se întrerupse o clipă; am auzit șușoteli: *cine?* Tata nu se deosebise prin nici un merit în anii ce trecuseră după surghiunul meu. Faima îi pălise, numele îi fusese uitat. Iar cei care îl știau nu auziseră să aibă vreun fiu. Am rămas înlemnit, temându-mă să fac vreo mișcare, ca nu cumva să mă dau de gol. *Sunt vârat cu de-a sila în războiul acesta.*

Crainicul își dresă glasul.

Idomeneu.

Diomedede.

— Tu ești? Erai de față?

Ahile se întorsese spre mine. Vorbea în șoaptă, abia auzit, însă tot mă temeam că ar putea să-l audă careva.

Am încuviințat. Aveam gâtulejul prea uscat ca să vorbesc. Mă gândisem doar la primejdiile care-l pășteau pe Ahile și cum să fac să nu plece, dacă pot. Nici nu mă gândisem la mine.

— Uite. Nu te mai cheamă așa. Nu zice nimic. O să chibzuim ce facem. O să-l întrebăm pe Chiron.

Nu-l mai auzisem pe Ahile vorbind așa, în cuvinte încâlcite, repezite. Stăruința din glasul lui m-a ajutat să mă adun oarecum, și ochii lui, pironiți în ai mei, mi-au dat curaj. Am încuviințat iarăși.

Numele curgeau mai departe, trezindu-mi amintiri. Trei femei pe un podium, una dintre ele – Elena. Un morman de comori și chipul încruntat al tatălui meu. Podeaua de piatră sub genunchi. Crezusem că fusese doar un vis. Nu fusese.

Când crainicul sfârși, Peleu încheie adunarea. Toți bărbații se ridicară ca unul, în scrâșnetul banchetelor, nerăbdători să se înscrie pe lista lui Foinix. Peleu se întoarse spre noi.

— Veniți. Vreau să mai vorbesc ceva cu voi.

M-am uitat la Thetis, să văd dacă ne urmează și ea, însă nu mai era.

Ne-am așezat la foc, în odaia lui Peleu; ne oferise un vin aproape fără strop de apă. Ahile a refuzat. Eu am primit o cupă, dar n-am băut deloc. Regele ședea în vechiul său jilț, cu perne și spătar înalt, cel mai aproape de foc. Îl pironia cu privirea pe Ahile.

— Te-am chemat acasă cu gând că ai dori să fii în fruntea acestei oști.

Gândul ieșise la lumină. Focul trosni, lemnele erau verzi.

Ahile îi întoarse privirea.

— Încă n-am terminat cu Chiron.

— Ai stat pe Pelion mai mult decât mine, decât oricare erou înaintea ta.

— Asta nu înseamnă că trebuie să le sar în ajutor atreizilor de câte ori își pierd nevestele.

Am crezut că Peleu o să zâmbească, dar nu s-a întâmplat.

— Nu mă îndoiesc că Menelau e turbat de când și-a pierdut nevasta, însă solul a fost trimis de Agamemnon. Ani în șir s-a uitat cum Troia

crește tot mai bogată și mai pânguită, iar acum socoate că a venit vremea culesului. Cucerirea Troiei e o ispravă demnă de cei mai măreți eroi ai noștri. Oricine pleacă cu el pe mare se va acoperi de glorie.

— O să mai fie războaie, zise Ahile cu gura strânsă.

Peleu nu prea încuviință. Însă am văzut că îi dă dreptate.

— Și cu Patroclu cum rămâne? E chemat la arme.

— Nu mai e fiul lui Menoitios. Nu-l leagă nici un jurământ.

Peleu cel pios ridică din sprânceană.

— Nu e tocmai cinstit.

— Nu cred, se sumeți Ahile. Jurământul s-a destrămat când a fost dezmoștenit.

— Nu vreau să mă duc, am zis încet.

Peleu ne privi o clipă. Apoi zise:

— Nu se cade să hotărâsc eu. Vă las pe voi.

Am simțit cum încordarea slăbește un pic. Nu avea de gând să mă dea în vileag.

— Ahile, vor veni bărbați să vorbească cu tine, regi trimiși de Agamemnon.

La fereastră auzeam șoapta cadentă a mării pe țarm. Mirosea a sare.

— Îmi vor cere să lupt, zise Ahile.

Nu fusese o întrebare.

— Da.

— Vrei să-i primesc.

— Da.

Urmă iar tăcerea. Apoi Ahile spuse:

— N-o să-i necinstesc. Și nici pe tine. Am să le-ascult judecățile. Dar îți spun că nu prea cred să mă înduplece.

Am văzut că Peleu era mirat de hotărârea lui, însă nu supărat.

— Iarăși, nu se cuvine să hotărâsc eu, răspunse el blând.

Focul trosni iar, împroșcând cu sevă.

Ahile îngenunche și Peleu își puse mâna pe creștetul lui. Mă obișnuisem să-l văd pe Chiron făcând asta și mâna lui Peleu părea veștejită pe lângă a lui, străbătută de vene tremurânde. Uneori cu greu îmi aminteam că fusese războinic și se însoțise cu zeii.

Odaia lui Ahile era așa cum o lăsaserăm, în afară de patul meu, care fusese scos în lipsa noastră. Mă bucuram, era un pretext la îndemână dacă întreba cineva de ce dormeam în același pat. Ne-am cuprins în brațe și mi-am amintit câte nopți rămăsesem treaz în această odaie și-l iubisem în tăcere.

Mai târziu, Ahile se trase lângă mine ca să-mi șoptească somnoros încă ceva:

— Dacă trebuie să pleci, știi că o să merg cu tine.

Apoi ne-a cuprins somnul.

Capitolul 12

Când m-am trezit, am văzut roșu sub pleoapele scăldate în soare. Mi se făcuse frig, umărul drept îmi era în bătaia brizei ce venea prin fereastra dinspre mare. Locul de lângă mine era gol, însă perna încă păstra silueta lui Ahile, iar cearșafurile prinseseră mirosul nostru.

Rămăsesem singur în odaie în atâtea dimineți când el mergea să-și vadă mama, încât nu mi s-a părut ciudat că dispăruse. Ochii mi s-au închis și m-am cufundat iarăși în șirul gândurilor ce duceau spre vise. După o vreme, soarele se înalță fierbinte deasupra pervazului. Păsările se deșteptaseră, la fel și slujitorii, chiar și bărbații de la palat. Le auzeam glasurile dinspre țarm și sala de lupte, trosnetele și zăngănitul muncilor. M-am ridicat în capul oaselor. Sandalele lui stăteau răsturnate lângă pat, date uitării. Nimic neobișnuit – mergea desculț mai peste tot.

Se dusesse la masă, bănuiam. Mă lăsase să dorm. Cumva voiam să rămân în odaie până se întorcea, dar ar fi fost o lașitate. Acum aveam dreptul să-i stau alături și n-o să mă las alungat de privirile slugilor. Am tras tunică pe mine și m-am dus să-l caut.

Nu era în sala cea mare, ce roia de slugi strângând aceleași tipsii și blide dintotdeauna. Nu era în sala de sfat a lui Peleu, pe ai cărei pereți stăteau agățate tapiseriile de purpură și armele regilor dinaintea lui. Și nu era nici în odaia unde cântam la liră. Cufărul ce adăpostea pe vremuri instrumentele noastre zăcea părăsit în mijlocul odăii.

Nici afară nu era, în copacii în care ne cățăraserăm pe vremuri. Nici pe țarm, urcat pe stâncile unde-și aștepta mama. Nici pe terenul de lupte, unde bărbații asudau în toiul exercițiilor, pocnindu-și săbiile de lemn.

Nici nu mai zic că frica mă cuprindea tot mai tare, că se preschimbase într-o jivină lunecoasă ce nu asculta de rațiune. Pașii mi se întetiră – în bucătărie, în beci, în cămărilor unde stăteau la păstrare amforele de ulei și vin. Și tot nu dădeam de el.

La amiază m-am îndreptat spre odaia lui Peleu. Semn că eram tulburat în ultimul hal – nu vorbisem niciodată cu bătrânul între patru ochi. Străjile de la ușă m-au oprit când am dat să intru. Regele se odihnea, ziseră. Era singur și nu voia să vadă pe nimeni.

— Dar Ahile... Am înghițit în sec, încercând să nu mă dau în spectacol sau să le zgândăr curiozitatea ce li se citea în ochi. Prințul e cu el?

— E singur, repetă unul.

Apoi m-am hotărât să mă duc la Foinix, bătrânul sfetnic ce se îngrijise de Ahile în copilărie. Aproape gătuț de teamă, mă îndreptam spre cancelaria lui, o încăpere pătrată, modestă, din inima palatului. Avea în față tăblițe de lut, pe care bărbații se trecuseră cu două linii încrucișate în seara de dinainte, jurând război Troiei.

— Prințul Ahile... am zis. Vorbeam întretăiat, cu glas răgușit de frică. Nu-l găsesc nicăieri.

Ridică privirea oarecum mirat. Nu mă auzise când intrasem în odaie – era tare de ureche și se uită la mine cu ochii săi umezi și albiți de cataractă.

— Așadar Peleu nu ți-a zis, răspunse încet.

— Nu.

Îmi simțeam limba ca un pietroi în gură, abia de reușeam să rostesc cuvintele.

— Îmi pare rău, zise blând. E la mama lui. L-a luat azi-noapte, în timp ce dormea. S-au dus cine știe unde.

Mai târziu aveam să văd în palmă urmele roșii ale unghiilor care îmi intraseră în carne. *Cine știe unde?* Poate în Olymp, unde în veci n-aveam

cum să mă duc după el. În Africa sau în Ind. În vreun sătuc unde nici nu mi-ar fi trecut prin cap să-l caut.

Mâinile blânde ale lui Foinix mă conduseră înapoi în odaia mea. Mentea mi se zbătea cu disperare de la un gând la altul. O să mă întorc la Chiron ca să-i cer sfatul. O să merg pe câmp să-l strig peste tot. I-a dat vreo licoare sau l-a amăgit ea cumva. De bunăvoie nu s-ar fi dus.

Zăcând în odaia pustie, ghemuit într-un colț, îmi închipui totul: zeița se apleacă deasupra noastră, rece și albă în căldura trupurilor noastre adormite. Unghiile îi înțeapă carnea când îl saltă din pat, gâtul îi e argintat de lumina lunii ce se revarsă prin fereastră. Trupul i se sprijină pe umărul ei, adormit sau vrăjit. Mi-l ia pe sus, ca un soldat cărând un leș. E puternică – îl ține doar cu o mână ca să nu cadă.

Nu m-am mirat de ce l-a luat. Știam. Voise să ne despartă de cum prinsese prilejul, de cum plecaserăm de pe munte. Mă înfuria cât de creduli fuseserăm. Firește că asta urma să facă, de ce-mi închipuisem că eram în siguranță? Că eram sub ocrotirea lui Chiron și aici, unde el nu avusese nicicând înrâurire.

Avea să-l ia în peșterile mării și să-l învețe să disprețuiască muritorii. O să-i dea mâncarea zeilor și o să-i ardă sângele de om din vine. O să-l modeleze într-o figură numai bună de pictat pe amfore, de preaslăvit în imnuri, gata să lupte împotriva Troiei. Mi l-am închipuit în platoșă neagră, coif din care nu i se mai vedeau decât ochii și apărătoare pentru picioare din bronz. Stă cu câte o lance în amândouă mâinile și nu mă mai cunoaște.

Timpul se răsucea în cerc, închizându-mă în el, îngropându-mă. Prin fereastră luna își făcu loc printre umbrele ei și se înălță iarăși plină. Dormeam pe sponci și mâncam și mai puțin, jalea mă țintuise în pat ca o ancoră. De-abia într-un târziu, amintirea usturătoare a lui Chiron mă puse pe picioare. *Acum nu te mai dai așa ușor bătut ca pe vremuri.*

M-am dus la Peleu. Am îngenuncheat înainte-i pe un covor de lână vopsit cu purpura strălucitoare. Dădu să grăiască, dar i-am luat-o înainte.

Cu o mână m-am prins de genunchii lui și pe cealaltă am întins-o spre bărbie. Ținuta celui venit să implore mila. Era un gest pe care îl văzusem adesea, dar pe care nu-l făcusem niciodată. Acum mă aflam sub ocrotirea lui, rânduiala zeilor îi cerea să se poarte cinstit cu mine.

— Spune-mi unde e, l-am rugat.

Nu făcu nici o mișcare. Îi simțeam inima bătându-i înăbușit în piept. Nu-mi dădusem seama cât de intimă era implorarea, cât de strâns eram lipiți unul de celălalt. Coastele ascuțite mă împungeau sub obraz, iar pielea de pe picioare îi era moale și subțiată de vârsta înaintată.

— Nu știu, îmi răspunse, iar vorbele se auziră cu ecou în încăperea, încât străjile tresăriră.

Le simțeam ochii țintuindu-mi spatele. Rar venea cineva să implore mila, Peleu fiind un rege prea bun ca asemenea gesturi disperate să fie trebuincioase.

L-am tras de bărbie, apropiindu-i chipul de al meu. Nu s-a împotrivit.

— Nu te cred, i-am spus.

Urmă un răstimp de liniște.

— Lăsați-ne singuri, spuse el. Le vorbise străjilor.

Cu greu se urniră, dar dădură ascultare poruncii. Am rămas singuri.

Se aplecă spre urechea mea și șopti:

— Scyros.

Un loc, o insulă. Ahile.

Când m-am ridicat, mă dureau picioarele de parcă stătusem îndelung în genunchi. Poate așa și făcusem. Nu știu câtă vreme am stat împreună în sala regilor Ftiei. Acum ochii ne erau la aceeași înălțime, dar nu voia să se uite la mine. Îmi dăduse răspuns pentru că era cucernic, pentru că îl implorasem să-mi spună și pentru că asta îi cereau zeii. Altminteri n-ar fi făcut-o. Aerul dintre noi atârna parcă neputincios, dar și îngreunat de un soi de mânie.

— Voi avea nevoie de bani, i-am zis.

Nu știu cum de rosteam cuvintele acelea. Nu mai vorbisem așa cu nimeni de când mă aflam pe lume. Dar nu mai aveam nimic de pierdut.

— Vorbește cu Foinix. O să-ți dea.

Am încuviințat slab din cap. S-ar fi convenit să fac mult mai mult decât. S-ar fi convenit să mă las iarăși în genunchi și să-i mulțumesc, să-mi frec fruntea de covorul lui scump. Nu am făcut-o. Peleu se duse să privească pe fereastra deschisă, marea nu se vedea din partea aceea a palatului, însă o auzeam amândoi – șuierul depărtat al valurilor pe nisip.

— Ești liber, îmi zise.

Socot că voia să pară rece și nepăsător – un rege nemulțumit, vorbindu-i unui supus oarecare. Însă nu am simțit decât o mare oboseală în vorbele lui.

Am mai încuviințat o dată și m-am dus.

Cu aurul pe care mi-l dăduse Foinix m-aș fi putut duce la Scyros și înapoi de două ori la rând. Căpitanul corăbiei s-a uitat lung la mine când i-am întins. L-am văzut cântărindu-l din priviri, socotind ce și-ar putea cumpăra cu el.

— Mă luați?

Nerăbdarea mea nu-i era deloc pe plac. Nu-i surâdea să miroasă disperarea celor ce căutau s-o ia din loc – graba și mâna-spartă duceau cu gândul la cine știe ce fărădelegi tănuite. Însă aurul îl momea prea tare ca să se împotrivescă. Scoase un mormăit de încuviințare și mă trimise în cămăruța mea.

Nu mai fusesem pe mare și m-a uimit cât de încet ne mișcam. Corabia era o navă pântecoasă de negoț, plutind leneșă de la o insulă la alta și ducând lâna și uleiul, precum și felurite mobile cioplite de pe continent regatelor mai îndepărtate. În fiecare seară poposeam în alt port ca să ne umplem din nou vasele cu apă și să descărcăm bunurile. Ziua stăteam la prora corăbiei, privind cum se scurg valurile de pe coca smolită și pândind

ivirea uscatului. Cu vreun alt prilej m-ar fi vrăjit totul – numele părților din care era alcătuită corabia, fungă, catarg, etravă; culoarea apei; mirosul proaspăt al brizei. Însă abia de băgam de seamă toate acestea. Nu-mi era gândul decât la insula ce se întindea undeva în fața mea și la băiatul bălai pe care nădăjduiam să-l găsesc acolo.

Golful insulei Scyros era atât de mic, încât nici nu l-am zărit până n-am ocolit coasta de miazăzi și aproape că ajunseserăm la el. Corabia se strecură în gura strâmtă dintre brațele sale prelungi, iar marinarii se adunaseră sprijiniți de parapet ca să privească stâncile ce alunecau pe lângă noi, ținându-și răsuflarea. Odată ajunși în golf, apa nici nu se clintea, astfel că au trebuit să vâslească pentru a ajunge la țarm. Era greu să cârmești în locul acela strâmt, nu-l invidiam pe căpitan când va veni vremea de plecare.

— Am ajuns, îmi spuse îmbufnat.

Deja mă îndreptam spre schelă.

Peretele stâncii se înălța pieptiș în față. În el era săpat un șir de trepte încolăcindu-se spre palat, pe care le-am urmat. La capătul șirului se vedeau copaci piperniciți, niște capre și palatul – o construcție modestă și ștearsă, jumătate din piatră, jumătate din lemn. Dacă n-ar fi fost singura casă cât vedeai cu ochii, nu mi-aș fi dat seama că acolo locuia regele. M-am îndreptat spre uși și am intrat. Sala mare era îngustă și întunecoasă, iar aerul, greu de la mirosurile stăruitoare ale mâncărurilor. La celălalt capăt erau două tronuri goale. Câteva străji tândăleau așezați la mese și jucând zaruri. Își ridicară privirile.

— Ei? mă întrebă unul.

— Am venit la regele Lycomedes, am răspuns.

Mi-am sumețit bărbia, ca să le dau de înțeles că nu sunt fitecine. Pusesem pe mine cea mai de preț tunică pe care o găsisem – una de-a lui Ahile.

— Mă duc eu, le zise un altul tovarășilor săi.

Aruncă zarurile, care zornăiră, și ieși fără vlagă din sală. Peleu n-ar fi îngăduit nicicând o asemenea delăsare, se îngrijea de oamenii lui și avea, în schimb, pretenții mari de la ei. Totul în sală părea ponosit și cenușiu.

Soldatul reapăru.

— Vino, îmi zise.

L-am urmat, cu inima bătându-mi mai tare în piept. Mă gândisem îndelung ce să spun. Eram pregătit.

— Pe aici.

Îmi arată o ușă deschisă, apoi se întoarse la zarurile lui.

Am trecut pragul. Înăuntru, așezată în dreptul flăcărilor mărunte ale unui foc aproape gata să se stingă, ședea o tânără.

— Sunt prințesa Deidameia, îmi dădu de știre.

Avea un glas zglobiu și aproape copilăresc de tare, care m-a făcut să tresar, după lânzezeala din sala de primire. Nasul îi era cărn și chipul ascuțit, ca de vulpe. Era drăguță la înfățișare și o știa prea bine.

M-am silit să nu-mi uit buna-creștere și am făcut o plecăciune.

— Sunt venit de pe alte meleaguri, cu o rugămintă la tatăl tău.

— De ce nu la mine? întrebă ea, zâmbind și înclinând din cap.

Era uimitor de mărunță, îmi închipuiam că de-abia mi-ar ajunge la piept dacă se ridică.

— Tata e bătrân și bolnav. Îmi poți înfățișa mie ruga și-ți voi răspunde la ea.

Își luă o înfățișare regală, așezându-se mai bine în așa chip încât să apară scaldată de lumina ferestrei din spatele ei.

— Îmi caut un prieten.

— Ah? făcu ea, înălțând dintr-o sprânceană. Și cine e prietenul acesta?

— Un tânăr, am răspuns chibzuit.

— Așa deci. Păi, avem câțiva pe-aici, spuse pe un ton jucăuș, plin de sine. Pletele brune îi cădeau pe spate în bucle bogate. Dădu din cap

unduindu-le și-mi zâmbi iarăși. Poate-ai vrea mai întâi să-mi spui cum te cheamă?

— Chironide, i-am răspuns.

Fiul lui Chiron.

Strâmbă din nas auzind un nume așa de ciudat.

— Chironide. Așa, și?

— Caut un prieten care trebuie să fi sosit cu vreo lună în urmă. Din Ftia.

În ochi i se citi ceva preț de-o clipă – sau poate era doar închipuirea mea.

— Și ce treabă ai cu el? mă iscodi.

Avea chipul ca argintul viu, preschimbându-se fără încetare. Mă tulbura.

— Hmmm. Am să-i dau o veste.

Prințesa surâse sfios, lovindu-se ușurel peste bărbie cu unghia colorată.

— O veste pentru un prieten. Și de ce ți-aș spune dacă-l cunosc pe tânărul acesta sau ba?

— Pentru că ești o preaputernică prințesă, iar eu îți sunt slujitor preaplecat, am răspuns îngenunchind.

Răspunsul i-a fost pe plac.

— Ei, poate că știi de un asemenea tânăr sau poate că nu. Va trebui să chibzuiesc. Rămâi la masă până iau o hotărâre. Dacă ai noroc, poate o să joc în cinstea ta, împreună cu suita mea. Înclină iute din cap. Ai auzit de suita Deidameiei?

— Din păcate, n-am auzit.

Se strâmbă nemulțumită.

— Toți regii își trimit fiicele aici pentru a-și desăvârși manierele. Numai tu nu știi.

Am dat din cap cu mâhnire.

— Eu am stat prin munți, încă n-am ieșit bine în lume.

Se încruntă nițel, apoi îmi arătă iute ușa.

— Ne vedem la cină, Chironide.

Toată după-amiaza mi-am petrecut-o în curtea prăfuită. Palatul se afla pe culmea cea mai înaltă de pe insulă, profilat pe albastrul cerului, iar priveliștea era frumoasă, în ciuda aerului sărăcăcios. Stând acolo, încercam să-mi amintesc tot ce auzisem despre Lycomedea. Se zicea că e destul de bun la inimă, însă lipsit de putere, neavând bogății. Euboia, la apus, și Ionia, la răsărit, îi râvneau de mult pământurile; nu va trece mult și una din ele va porni războiul, cu toate că țărmlul acesta nu era deloc îmbietor. Dacă prindeau de veste că în fruntea regatului era o femeie, vor veni și mai iute înapoi.

După amurg, m-am înapoiat în sală. Se aprinseseră torțe, dar acestea păreau doar să sporească întunecimea. Deidameia, cu o cunună de aur scânteindu-i în păr, intră în încăperea, însoțit un bătrân. Era atât de încovoiat și înfilit în blănuri, că nici nu-mi dădeam seama unde-i începea trupul. Deidameia îl ajută să se așeze pe tron și făcu un gest larg către un slujitor. Rămăsesem mai în spate, în rând cu paznicii și alți câțiva bărbați al căror rang nu-l puteam ghici. Sfetnici? Verișori? Arătau la fel de ponosiți ca oricare obiect din odaie. Doar Deidameia părea neatinsă, cu obrazii ei rumeni și pletele lucitoare.

Un slujitor a făcut semn spre banchetele și mesele crăpate și m-am așezat. Regele și prințesa nu ni s-au alăturat, ci au rămas pe tronuri, în celălalt capăt al sălii. Sosiră bucate destul de bogate, însă privirile mi se întorceau iar și iar spre fruntea sălii. Nu-mi dădeam seama dacă se cuvinea să-mi fac cunoscută prezența sau ba. Oare uitase de mine?

Însă apoi prințesa se ridică și se întoarse spre mese.

— Străinule din Pelion, mă strigă ea, de-acum n-o să mai poți să zici că n-ai auzit de suita Deidameiei.

Făcu iar un gest cu mâna sa încinsă de brățări. Atunci intră un grup de femei, să fi fost vreo douăzeci la număr, ce grăiau încet între ele, cu pletele acoperite și legate cu pânze. Rămaseră în mijlocul încăperii, unde, din câte descopeream acum, exista un ring de dans. Câțiva dintre slujitori scoaseră fluiere și tobe, unul o liră. Deidameia nu părea să aștepte vreun răspuns din partea mea, nici nu părea să-i pese dacă o auzisem măcar. Coborî de pe podiumul tronului și se îndreptă spre femei, alegându-și-o pe una dintre cele mai înalte drept pereche.

Începu muzica. Pașii dansului erau întortocheați, iar fecioarele se mișcau pline de iscusință. Fără voia mea, m-am simțit mișcat. Rochiile li se roteau, brățările li se legănav pe brațe și glezne când se învârteau. Își zvârleau capetele pe spate în iureșul horei lor, ca niște iepe semețe.

Deidameia era cea mai frumoasă, desigur. Cu coroana de aur și pletele curgându-i pe umeri, atrăgea toate privirile, mișcându-și grațios mâinile ce sclipeau de atâtea brățări. Chipul îi era rumen de plăcere și se înroșea tot mai tare sub ochii mei. Îi zâmbea fericită perechii sale, aproape cochetând cu fata cea înaltă. Când o privea pe sub sprâncene, când se dădea aproape de ea, parcă pentru a o atinge în joacă. Mi-am întins curios gâtul ca s-o zăresc pe femeia cu care dansa, însă aceasta era împresurată de hora rochiilor albe.

Muzica se sfârși cu un mic tril și dansul încetă. Deidameia le înșirui mai în față, pentru a primi laudele noastre. Perechea ei stătea alături de ea cu capul plecat. Făcu și ea o plecăciune în rând cu celelalte și înălță fruntea.

Am scos un geamăt când răsuflarea mi-a țâșnit din gâtleej. Un geamăt înăbușit, dar a fost destul. Ochii fetei scânteiară.

Atunci se petrecură mai multe lucruri deodată. Ahile – căci Ahile era – dădu drumul mâinii Deidameiei și se azvârli bucuros asupra mea, răsturnându-mă în îmbrățișarea lui vijelioasă. Deidameia țipă „Pyra!“ și

izbucni în lacrimi. Lycomede, care nu era atât de ramolit cum îmi dăduse de înțeleș fiica lui, se ridică de pe tron.

— Pyra, ce înseamnă asta?

Cu greu o auzeam, în brațele lui Ahile, încleștați unul de altul. Aproape mă bâlbâiam de ușurare.

— Mama, îmi șopti el, mama, ea...

— Pyra!

Glasul lui Lycomede răsună în toată sala, acoperind plânsul zgomotos al fiicei sale. Cu Ahile vorbea, mi-am dat seama. *Pyra*. Păr-de-foc.

Ahile nu-l băgă în seamă și Deidameia boci și mai tare. Cu o înțelepciune surprinzătoare, regele își îmbrățișă din priviri supușii, bărbați și femei laolaltă.

— Afară! le porunci.

Îl ascultară fără chef, tot uitându-se în urmă.

— Acum!

Lycomede veni în față și l-am văzut în sfârșit la chip. Era gălbejit, cu o barbă sură ca lâna murdară; însă privirea îi era destul de aprigă.

— Cine-i omul acesta, Pyra?

— Nimeni! zise Deidameia, apucându-l pe Ahile de braț și trăgându-l spre ea.

Ahile răspunse calm tot atunci:

— Bărbatul meu.

Am închis iute gura ca să nu arăt ca un pește pe uscat.

— Ba nu! Nu-i adevărat! țipă Deidameia ascuțit, de sperie păsările în cuiburile de sub grinzile tavanului.

Câteva pene plutiră spre podea. Dădu să mai zică ceva, dar plângea prea rău ca să se înțeleagă ceva.

Lycomede se întoarse spre mine ca pentru a-mi cere ajutorul, de la bărbat la bărbat.

— Cinstite domn, e adevărat?

Ahile mă strânse tare de mână.

— Da, am răspuns eu.

— Nu! zbieră prințesa.

Ahile nu se lăsă tras și-și plecă grațios fruntea spre Lycomede.

— Bărbatul meu a venit să mă ia, acum pot să plec de la curte. Mulțumesc pentru ospitalitatea pe care mi-ați arătat-o, spuse Ahile făcând o plecăciune de femeie.

Am băgat de seamă în treacăt, așa amețit cum eram, că îi ieșise de minune.

Lycomede ridică mâna ca să ne oprească.

— Mai întâi se cuvine să o prevenim pe mama ta. Ea mi te-a dat în grijă. Ea știe de bărbatul acesta al tău?

— Nu! zise în schimb Deidameia.

— Fata mea! grăi Lycomede, burzuluindu-se după cum avea obiceiul și fiica sa. Termină cu gălăgia. Dă-i drumul Pyrei.

Avea chipul roșu și umflat de plâns și îi tresălta tot pieptul.

— Nu! zise, întorcându-se spre Ahile. Minți! M-ai trădat! Fiară! *Apathes!*

Om fără inimă.

Lycomede înlemni. Ahile mă strânse și mai tare de mână. Pe limba noastră, cuvintele au genuri diferite. Ea folosea forma de masculin.

— Ce-ai spus? întrebă încet Lycomede.

Deidameia pălise, însă își ridică sfidătoare bărbia și grăi, fără ca glasul să-i tremure.

— E *bărbat*, zise. Apoi urmă: E bărbatul meu.

— Ce? făcu Lycomede, încleștându-și mâna în gât.

Mie îmi pierise glasul. Doar mâna lui Ahile mă mai ținea să nu cad.

— Nu face asta, îi zise Ahile. Te rog.

Ea păru și mai înfuriată.

— Ba da! zise ea și se întoarse spre tatăl ei. Ești un neghiob! Numai eu mi-am dat seama! Am știut! Se bătu peste piept ca să dea mai multă greutate spuselor ei. Iar acum o să le zic tuturor. Ahile! Zbiera de parcă voia să străpungă cu glasul zidurile groase de piatră ca să ajungă la zei. Ahile! Ahile! O să le zic tuturor!

— Ba n-o să le zici.

Glasul rece și tăios ca un cuțit spintecă lesne țipetele prințesei.

Cunosc glasul ăsta. M-am întors.

Thetis stătea în prag. Chipul îi strălucea – miezul alb-albăstrui al unei flăcărui. Ochii îi erau negri, ca două despicături în piele, și părea mai înaltă decât oricând. Părul îi era la fel de neted și lucios și rochia la fel de frumoasă, însă avea un aer sălbatic, de parcă o sufla un vânt turbat de niciunde. Arăta ca o Furie – zeitățile care îi torturau pe oameni. Mi-am simțit pielea de parcă încerca să mi se jupoaie singură de pe țeastă – până și Deidameia amuți.

Am rămas o clipă nemișcați uitându-ne la ea. Apoi Ahile își smulse vâlul de pe cap. Prinse în mâini gulerul rochiei și-l sfâșie în față, dezgolindu-și pieptul. Lumina focului îi juca pe piele, scaldându-l într-un auriu cald.

— Ajunge, mamă, zise el.

Ceva tremură sub trăsăturile chipului ei – un fel de zvâcnet. Mai că mă temeam să nu-l doboare la pământ. Însă doar îl privea cu ochii ei negri și neliniștiți. Atunci Ahile se întoarse spre Lycomede.

— Eu și mama mea te-am amăgit și îmi cer iertare. Sunt prințul Ahile, fiul lui Peleu. Mama nu dorea să merg la război și m-a ascuns aici, printre fiicele tale vitrege.

Lycomede înghiți în gol, fără să zică nimic.

— Acum o să plecăm, zise blând Ahile.

Cuvintele o smulseră pe Deidameia din transă.

— Nu, se răsti ea din nou. Nu se poate. Mama ta ne-a dat binecuvântarea, suntem căsătoriți. Ești bărbatul meu.

Lycomede icni răgușit, de se auzi în toată sala; n-avea ochi decât pentru Thetis.

— Așa e? o întrebă el.

— Așa e, răspunse zeița.

Am simțit prăbușindu-se ceva în mine, de sus de tot, din capul pieptului. Ahile se întoarse spre mine. Însă mama lui i-o luă înainte.

— Acum nu te poți dezlega de noi, rege Lycomede. Îl vei ține mai departe pe Ahile ascuns în palatul tău. Nu vei dezvălui nimănui cine e. În schimb, fiica ta se va putea lăuda cândva că e nevasta unui bărbat faimos. Își mută privirea undeva deasupra capului Deidameiei și înapoi. Mai bine de-atât nici că putea ajunge.

Lycomede își trecu mâna pe gât, părând că vrea să-i netezească ridurile.

— N-am de ales, zise el. După cum bine știi.

— Și dacă nu vreau să tac? Întrebă Deidameia cu chipul aprins. Tu și feciorul tău m-ați nenorocit. M-am culcat cu el, cum mi-ai zis să fac, și mi-am pierdut cinstea. Îl voi cere acum, la această judecată, drept răsplată.

M-am culcat cu el.

— Ești o copilă fără minte, zise Thetis. Fiecare cuvânt se prăvălea ca un topor, tăios, retezând totul. O sărmană copilă de rând, doar o unealtă aflată la îndemână. Nu ești vrednică de fiul meu. Fie păstrezi tăcerea, fie te fac eu s-o păstrezi.

Deidameia se dădu în spate, cu ochii mari și buzele palide. Mâinile îi tremurau. Își duse una la pânțece și se prinse de pânza rochiei, ca pentru a se rezema de ceva. De afară, dincolo de stânci, auzeam talazuri uriașe ce se spărgeau de pietre, făcând țărnelul bucăți.

— Sunt însărcinată, șopti prințesa.

Eram cu ochii la Ahile când a zis-o, așa că i-am citit groaza pe chip. Lycomedea scoase un geamăt de durere.

Îmi simțeam pieptul pustiit, subțire ca o coajă de ou. *Ajunge*. Poate am zis-o cu glas tare sau doar în gând. I-am dat drumul lui Ahile și am luat-o spre ușă. Thetis pesemne că mi-a făcut loc, altfel m-aș fi ciocnit de ea. Rămas singur, am pășit în beznă.

— Așteaptă!

I-a luat mai mult să mă prindă din urmă decât de obicei, am observat indiferent. Pesemne că îl stânjenește rochia. Mă ajunsese și mă apucă de braț.

— Dă-mi drumul, i-am zis.

— Te rog, așteaptă. Te rog, lasă-mă să lămuresc lucrurile. N-am vrut s-o fac. Mama...

I se tăiase respirația, aproape gâfâia. Nu-l mai văzusem atât de frământat.

— Mi-a adus-o în odaie. M-a silit. Eu n-am vrut. Mama a spus... a spus... Se căznea să vorbească. A spus că dacă o ascult, o să-ți spună unde sunt.

Oare ce crezuse Deidameia că o să se întâmple, m-am întrebat, când și-a pus suita să danseze în fața mea? Chiar credea că n-o să-l recunosc? Îl știam și pe pipăite, pe mirosite; l-aș cunoaște și orb de-aș fi, după răsuflare și după călcătura tălpilor pe pământ. L-aș cunoaște și mort, la capătul lumii.

— Patroclu. Îmi cuprinse obrazul cu mâna. Mă auzi? Te rog, zi ceva.

În minte le vedeam trupurile alături, nu mă puteam opri, sânii ei plini și coapsele rotunde. Îmi aminteam zilele nesfârșite când îl jelisem, cu mâinile goale și nevolnice, culegând aer gol între degete, ca niște ciocuri de păsări ce ciugulesc în țărână.

— Patroclu?

— Degeaba ai făcut-o.

Tresări când îmi auzi glasul găunos. Dar cum altfel aş fi putut vorbi?

— Cum adică?

— Mama ta nu mi-a zis unde eşti. Peleu mi-a zis.

Chipul îi pălise, golit de sânge.

— Nu ți-a zis?

— Nu. Chiar ai crezut-o?

Glasul îmi era mai dur decât avusesem în gând.

— Da, șopti el.

Aș fi putut să-i zic o mie de lucruri ca să-l mustru pentru naivitatea lui. Întotdeauna se încrezuse prea ușor în oameni, căci nu prea avea de ce să fie temător și bănuitor. Înainte să ne împrietenim, mai că-l urâsem din pricina asta și o frântură din acea veche scânteie pâlpâi înlăuntrul meu, încercând să se aprindă din nou. Oricine altcineva ar fi știut că Thetis nu își urma decât propriile țeluri. Cum de fusese atât de neghiob? Vorbele mânioase îmi ardeau limba.

Însă când am dat să le rostesc, mi-am dat seama că nu pot. Era roșu la față de rușine și sub ochi avea cearcăne de oboseală. Această încredere făcea parte din el la fel ca mâinile și picioarele sale fermecate. Și cu toată durerea din mine, nu mi-aș fi dorit cu nici un preț să piară, să-l văd la fel de stânjenit și de temător ca noi, restul.

Mă cerceta atent, tot citindu-mi trăsăturile, ca un preot încercând să înțeleagă semnele pentru a afla un răspuns. Îi vedeam cuta subțire de pe frunte ce-i trăda concentrarea deplină.

Atunci am simțit o schimbare în mine, ca în apele înghețate ale Apidanosului la sosirea primăverii. Văzusem cum se uita la Deidameia – sau mai degrabă cum nu se uita. La fel se uitase și la băieții din Ftia, cu ochi goi, fără să-i vadă de fapt. Nicicând, nici măcar o dată, nu se uitase așa la mine.

— Iartă-mă, îmi zise din nou. Nu am vrut. Nu erai tu. Nu... nu mi-a plăcut deloc.

Când l-am auzit, m-am simțit alinat în mâhnirea dureroasă ce mă cuprinsese din clipa când îl strigase Deidameia. Aveam un nod în gât și eram pe punctul să izbucnesc în lacrimi.

— N-am ce să-ți iert, i-am spus.

Mai târziu, seara, ne-am întors la palat. În sala cea mare era întuneric, buștenii din foc se făcuseră scrum. Ahile își legase rochia cum putuse mai bine, însă stătea căscată până la brâu – o ținea grămadă la piept, în caz că dădeam nas în nas cu vreun paznic tândălind pe undeva.

Glasul veni din umbră, făcându-ne să tresărim.

— V-ați întors.

Lumina lunii nu răzbătea până la tronuri, însă am zărit silueta unui bărbat încărcat de blănuri. Glasul îi părea mai gros decât înainte, mai grav.

— Ne-am întors, răspunse Ahile.

L-am simțit șovăind înainte să răspundă. Nu se așteptase să se afle iar în fața regelui atât de curând.

— Mama ta a dispărut, nu știu unde.

Regele se întrerupse, parcă așteptând un răspuns. Ahile nu zise nimic.

— Fiica mea, nevasta ta, plânge în odaia ei. Speră că vei merge s-o vezi.

Am simțit fiorul vinovăției străbătându-l pe Ahile. Rostea fiecare vorbă țeapăn – nu era deloc obișnuit să se simtă astfel.

— Păcat că își face asemenea speranțe.

— Într-adevăr, încuviință Lycomede.

Preț de o clipă, rămaserăm tăcuți. Apoi Lycomede oftă din greu.

— Bănuiesc că ai vrea o odaie pentru prietenul tău?

— Dacă n-ai nimic împotriva, răspunse Ahile prudent.

— Nu, prințe Ahile, nu am nimic împotriva, spuse Lycomedes râzând ușor.

O nouă tăcere. L-am auzit pe rege ridicând un pocal, bând și punându-l iar pe masă.

— Pruncul trebuie să-ți poarte numele. Înțelegi?

De aceea așteptase în întuneric, sub blănuri, lângă focul aproape stins, ca să ne spună asta.

— Înțeleg, răspunse încet Ahile.

— Juri?

Urmă o pauză cât o părere. Mi-era milă de bătrân – m-am bucurat când Ahile a răspuns:

— Jur.

Bătrânul păru să ofteze. Însă, când a vorbit iarăși, și-a luat un ton scortșos – redevenise rege:

— Vă urez noapte bună.

Ne-am retras cu o plecăciune.

În inima palatului, Ahile a dat de o strajă care să ne arate unde sunt odăile oaspeților. A vorbit cu un glas ascuțit și cântat, glasul de fată. Am văzut cum straja îl măsoară iute din ochi, pironindu-și privirea asupra rochiei rupte și pletelor zburlete. Apoi mi-a aruncat un rânjet până la urechi.

— Îndată, stăpână, i-a spus.

În povești, zeii sunt înzestrați cu puterea de a încetini mersul lunii după voie, de a lungi o noapte cât un șir întreg. Întocmai era și noaptea aceasta, un prinos neseecat de ceasuri. Beam amândoi cu nesaț, însetați după tot ceea ce pierduserăm în săptămânile cât fuseserăm despărțiți. De-abia când cerul începu într-un târziu să pălească, devenind cenușiu, mi-am adus aminte ce-i spusese Ahile lui Lycomedes în sala cea mare. Cu atâtea

vești – pruncul pe care îl purta Deidameia în pânțele, măritișul, reîntâlnirea cu Ahile –, dădusem totul uitării.

— Mama ta a încercat să te ascundă ca să nu pleci la război?

Ahile încuviință.

— Nu vrea să plec la Troia.

— De ce?

Crezusem mereu că și-l dorea pe câmpul de bătălie.

— Nu știu. Spune că sunt prea tânăr. Încă n-a sosit vremea, mi-a zis.

— Ea a venit cu ideea asta? Întreb, arătând spre resturile rochiei.

— Sigur. Eu n-aș fi făcut una ca asta.

Se strâmbă și se trase de cârlionții de femeie ce-i rămăseseră încă în păr. Îl enervau doar, nu simțea rușinea nevolnică a altor băieți. Nu se temea de ridicol – nici nu știa ce înseamnă.

— Oricum, trebuie să aștept doar până pleacă oștirile.

M-am chinuit să înțeleg.

— Deci chiar nu a avut de-a face cu mine? Că te-a răpit?

— Povestea cu Deidameia a avut de-a face cu tine, cred, zise el privindu-și o clipă mâinile. Însă tot restul a fost din pricina războiului.

Capitolul 13

A urmat o zi liniștită, în care am mâncat în odaia noastră și ne-am petrecut ceasuri în șir explorând insula, căutând umbra săracă de sub copacii cu frunzișul ca sârma. Era bine să fim cu băgare de seamă – Ahile nu trebuia văzut de nimeni mișcându-se prea iute, cățărându-se prea priceput și ținând o lance. Însă nu ne urmărea nimeni și erau o mulțime de locuri unde putea renunța în siguranță la veșmintele femeiești.

Pe coasta cealaltă a insulei se afla o plajă plină de pietre, dar de două ori mai întinsă decât orice teren de alergare. Ahile exclamă încântat când o văzu și-și smulse rochia. Sub ochii mei, o străbătu în goană de parcă ar fi fost netedă ca-n palmă.

— Ține socoteala, îmi strigă peste umăr.

Am bătut în nisip ca să măsoz timpul.

— Cât? îmi strigă din capătul plajei.

— Treisprezece, i-am strigat și eu.

— De-abia mă încălzesc.

Data următoare a fost unsprezece. Ultima dată a fost nouă. Se așeză lângă mine, respirând aproape firesc, îmbujorat de plăcere. Mi-a povestit cum îi fusese traiul ca femeie, ceasurile nesfârșite de plictiseală silită, ușurate doar de dansuri. Simțindu-se liber, își întinse toți mușchii precum un linx din Pelion, bucurându-se din belșug de forța sa.

Totuși seara trebuia să ne întoarcem în sala cea mare. Ahile își punea fără chef rochia și-și netezea părul. Adesea îl lega cu pânză, ca în prima seară – rar întâlneai oameni cu păr bălai, astfel încât corăbierii și negustorii aflați în trecere prin port vorbeau de ei. Dacă poveștile lor ar fi

ajuns la urechea unui ascultător destul de isteț... nici nu voiam să mă gândesc.

În fruntea sălii, lângă tronuri, ne fusese întinsă o masă. Acolo mâncam noi patru: Lycomedea, Deidameia, Ahile și eu. Uneori ni se alăturau vreun sfetnic, doi, alteori nu. Masa avea loc de obicei în tăcere – era de ochii lumii, ca să pună capăt bârfelor și să sprijine scorneala că Ahile era nevasta mea, sub ocrotirea regelui. Deidameia îl sorbea din priviri, sperând să-l privească și el. Însă n-o privea niciodată.

— Bună seara, saluta el cu glas de fată când ne așezam.

Dar nimic mai mult. Nepăsarea i se simțea limpede și o vedeam cum tresare, iar pe chipu-i drăgălaș i se citeau rușinea, durerea și mânia. Se tot uita la tatăl ei, parcă sperând să facă el ceva. Însă Lycomedea își vâră în gură un dumatic după altul și nu zicea nimic.

Uneori mă surprindea uitându-mă la ea – atunci chipul îi împietrea și își mijea ochii. Își punea mâna pe pânțele, cu un gest posesiv, ca pentru a se apăra de cine știe ce descântec de-al meu. Poate își închipuia că îmi băteam joc de ea, fudulindu-mă cu triumful meu. Poate își închipuia c-o urâsc. N-avea de unde să știe, dar în sufletul meu îl rugasem de zeci de ori să-i arate mai multă bunătate. *Nu trebuie s-o umilești chiar în halul ăsta*, îmi ziceam. Însă lui nu bunătatea îi lipsea, ci interesul. Privirea îi trecea prin ea, de parcă nici nu era acolo.

Odată Deidameia a încercat să deschidă vorba, cu glasul tremurându-i de speranță.

— Ești bine, Pyra?

El mânca mai departe, îmbucând iute și îngrijit. Plănuiserăm să ne luăm lăncile și să mergem în celălalt capăt al insulei și să pescuim la lumina lunii. De-abia aștepta să plece. A trebuit să-i dau un ghiont pe sub masă.

— Ce-i? mă întrebă.

— Prințesa se interesează dacă ești bine.

— Ah, făcu el, aruncându-i o privire scurtă și întorcându-se la loc spre mine. Sunt bine, îi zise.

De la o vreme, Ahile căpătase obiceiul să se scoale devreme ca să arunce cu lancea înainte să se înalțe soarele în văzduh. Dosiserăm niște arme într-un crâng îndepărtat și se pregătea acolo de luptă, apoi revenea la palat, deghizat în fată. Uneori mergea să-și vadă mama, cocoțat pe una din stâncile golfului Scyros, vânturându-și picioarele în mare.

Într-una din diminețile acelea, după plecarea lui Ahile, se auzi o bătaie în ușă.

— Da? am strigat.

Însă străjile deja pășiseră în odaie. Erau mai scorțoși decât oricând, înarmați cu lănci și stând în gardă. Mi se părea tare ciudat să-i văd fără zaruri.

— Trebuie să vii cu noi, îmi zise unul.

— De ce?

Tocmai ce mă trezisem, încă eram buimac de somn.

— E porunca prințesei.

O strajă mă apucă de braț și mă trase spre ușă. Când am bâiguit ceva împotriva, primul străjer se aplecă spre mine, cu ochii pironiți într-ai mei.

— Ai face mai bine să mergi fără gălceavă, îmi zise el, trecându-și degetul mare peste vârful lăncii, cu o privire voit amenințătoare.

Nu credeam c-o să-mi facă vreun rău, însă nici nu voiam să mă târască prin palat.

— Prea bine, am zis.

Nu mai fusesem niciodată pe coridoarele înguste pe unde m-au dus. Făceau parte din aripa femeilor, îndepărtându-se cotit de odăile principale – un stup cu cămăruțe strâmte unde dormeau și trăiau surorile vitrege ale Deidameiei. Din spatele ușilor de auzeau râsete și șuieratul

suveicilor. Ahile spunea că, în partea asta a palatului, soarele nu pătrundea prin ferestre și nu se simțea nici o adiere de vânt. Stătuse aproape două luni aici – nici nu-mi închipuiam cum.

În sfârșit am ajuns la o ușă mare, dintr-un lemn mai de preț decât celelalte. Straja bătu, deschise și mă împinse înăuntru. Am auzit ușa închizându-se cu zgomot în spatele meu.

În odaie, Deidameia stătea pe un scaun îmbrăcat în piele, cu o ținută căutată, și se uita la mine. Lângă ea era o masă și la picioare avea un scăunel – în rest odaia era pustie.

Pesemne că plănuse totul din vreme, mi-am dat seama. Știa că Ahile era plecat.

N-aveam unde să mă așez, așa că am rămas în picioare. Podeaua era golașă, din dale de piatră, și eu eram în picioarele goale. Mai exista o ușă, mai mică, bănuiam că duce în iatacul ei.

În timp ce mă uitam prin odaie, Deidameia mă urmărea cu ochi strălucitori ca de pasăre. Nu-mi venea nimic isteț în minte, așa că am spus o prostie.

— Voi ai să-mi vorbești.

Pufni înăbușit, disprețuitoare.

— Da, Patroclu. Voi am să-ți vorbesc.

Am așteptat, dar n-a mai spus nimic, doar mă cerceta, bătând cu degetul în rezemătoarea scaunului. Purta o rochie mai largă decât de obicei, nu se încinsese în talie așa cum făcea deseori, ca să-și arate subțirimea. Pletele îi erau desfăcute, prinse la tâmple cu piepteni sculptați din fildeș. Îmi zâmbi, aplecându-și capul într-o parte.

— Nici măcar nu ești chipeș, asta-i nostim. N-ai nimic deosebit.

La fel ca tatăl ei, se întrerupea de parcă aștepta să răspunzi. Am simțit că roșesc. *Trebuie să spun ceva.* Mi-am dres glasul. Mă privi mânioasă.

— Nu ți-am îngăduit să deschizi gura.

Mă țintui o clipă cu privirea, ca pentru a fi sigură că n-o să-i nesocotesc voia, apoi urmă:

— Mă amuză. Uită-te la tine. Se ridică și străbătu cât ai bate din palme odaia, până la mine. Ai gâtul scurt. Ai pieptul costeliv, ca de băiețel. Arătă spre mine cu degete batjocoritoare. Și ce față ai! zise strâmbându-se. Pocită. Soațele îmi dau dreptate. Până și tata.

Buzele-i frumoase, roșii se desfăcură, dezvelindu-i dinții albi. Nu mai fusesem niciodată atât de aproape de ea. Avea un parfum dulceag, ca al florilor de acantă; de aproape vedeam că părul nu-i era tocmai brun, ci înspicat cu nuanțe bogate de castaniu.

— Ei? Ce-ai de zis? m-a chestionat, cu mâinile în șold.

— Nu mi-ai îngăduit să deschid gura, am spus.

Mânia îi străfulgeră pe chip.

— Nu fi prostovan, se răsti la mine.

— Nu sunt...

Mă plesni peste față. Avea mâna mică, însă uimitor de puternică. Capul mi se suci într-o parte. Mă ustura pielea și îmi zvâcnea buza de durere, în locul unde mă atinsese cu un inel. Nimeni nu mă mai lovise așa de când eram mic. Băieții nu erau palmuiți de obicei, însă un tată își putea arăta astfel disprețul. Așa făcea și tata. Am rămas trăsnit – n-aș fi putut să spun nimic nici dacă aș fi avut ce.

Își rânji dinții, parcă încurajându-mă să o lovesc și eu. Când a văzut că n-aveam de gând, se strâmbă triumfătoare.

— Lașule. După ce că ești pocit, mai ești și fricos. Și bătut în cap, din câte-am auzit. Nu înțeleg și pace! Nu are nici o noimă ca el să...

Se opri dintr-odată, colțul gurii i se lăsase în jos, de parcă ar fi fost prins într-un cârlig pescăresc. Îmi întoarse spatele, fără să mai spună nimic. Trecură câteva clipe. O auzeam răsuflând ușor, ca să nu ghicesc că plânge. Știam șmecheria asta. Și eu făcusem la fel.

— Te urăsc, îmi spuse, dar cu un glas răgușit și pierit.

În mine se înalță un soi de milă, care-mi răcori obrazii. Îmi aminteam ce greu e de îndurat nepăsarea.

Am auzit-o înghițind sec și își duse repede mâna la față, ca pentru a-și șterge lacrimile.

— Măine plec. Ar trebui să te bucuri. Tata vrea să mă ascund din vreme. Spune c-o să mă acopăr de rușine dacă îmi bagă cineva de seamă sarcina înainte să se afle că sunt măritată.

Să se ascundă. I-am simțit amărăciunea în voce. O căscioară de la hotarul împărăției lui Lycomedes. Acolo n-o să mai poată să danseze sau să sporovăiască cu fetele din suita sa. O să stea singură cu o slujnică și cu pânțele ei tot mai umflate.

— Îmi pare rău, i-am zis.

Nu răspunse. Îi priveam spinarea, ridicându-i-se ușor pe sub rochia albă. Am făcut un pas spre ea și m-am oprit. Voisem s-o ating, să-i mângâi părul ca s-o alin. Însă de la mine nu-și putea găsi alinare. Am lăsat mâna jos.

Rămaserăm așa o vreme, umplând doar odaia cu sunetul răsuflărilor noastre. Când se întoarse spre mine, avea obrazii roșii de plâns.

— Ahile nici nu se uită la mine, spuse ea cu glasul tremurându-i nițel. Chiar dacă îi port pruncul în pânțele și e bărbatul meu. Știi... de ce?

Era o întrebare copilărească, ca și cum ar fi vrut să știe de ce plouă sau de ce se înalță și se retrage marea. Mă simțeam mai bătrân decât ea, deși nu eram.

— Nu știu, am răspuns încet.

Se strâmbă.

— Minți. Din pricina ta. O să pleci cu el pe mare și pe mine o să mă lase aici.

Știam cum era să te simți singur. Cum norocul altuia te împungea ca un ghimpe. Însă n-aveam ce face.

— Mai bine plec, am zis cât de blând puteam.

— Nu! Mi se puse iute în cale. Nu ai voie, îmi zise pe nerăsuflăte. Încearcă numai și o să chem străjile. O să... o să le zic că m-ai atacat.

Eram copleșit de o milă apăsătoare față de ea. Chiar dacă ar fi chemat străjile și chiar de-ar fi crezut-o, nu aveau cum s-o ajute. Eu eram soțul lui Ahile, nu se putea atinge de mine.

Pesemne că mi se citea pe față ce simțeam – se dădu în lături ca arsă, iar mânia i se reaprinse.

— Te-ai supărat că m-a luat de nevastă, că s-a culcat cu mine. Erai gelos. Așa se și cuvine. Își înălță iar bărbia. N-a fost doar o dată.

A fost de două ori. Ahile îmi spusese. Își închipuia că era în stare să vâre zâzania între noi, dar nu era cazul.

— Îmi pare rău, am zis iarăși.

Altceva mai bun nu găseam de zis. N-o iubea și n-o s-o iubească niciodată.

De parcă îmi citise gândul, trăsăturile chipului i se prăbușiră. Lacrimile îi picurară pe podea, înnegrind dalele cenușii, pic cu pic.

— Îngăduie-mi să-l chem pe tatăl tău, am spus. Sau una din soațe.

Își înălță privirea spre mine.

— Te rog, îmi șopti. Te rog, nu pleca.

Tremura ca varga, ca o ființă nou-născută. Înainte, durerile îi fuseseră mărunte și mereu era cineva acolo care s-o aline. Acum n-avea decât odaia aceea, pereții goi și scaunul stingher, cămăruța de jale.

M-am dus lângă ea aproape fără voie. Cu un oftat ușor, ca un prunc somnoros, mi se lăsă moale și recunoscătoare în brațe. Lacrimile ei îmi pătrunseră prin tunică; îi cuprindeam rotunjimile taliei și îi simțeam brațele calde și catifelate. Poate și el o ținuse așa în brațe. Însă Ahile părea departe – strălucirea lui nu-și avea locul în această odaie posacă și sărăcăcioasă. Își lipise față parcă încinsă de febră de pieptul meu. Nu-i vedeam decât creștetul, vârtejul și buclele încâlcite ale pletelor negre, lucioase și pielea palidă de sub ele.

După o vreme, plânsul i se liniști și mă trase mai aproape. Am simțit cum mă mângâie pe spate, lipită toată de mine. Mai întâi n-am înțeles. Apoi mi-am dat seama.

— Nu cred că vrei așa ceva, i-am zis.

Am vrut să mă dau în spate, dar mă ținea prea strâns.

— Vreau.

Ochii ei mă priveau pătrunzător, aproape că mă înfricoșau.

— Deidameia. Am încercat să-mi iau glasul cu care îl înduplecasem pe Peleu. Străjile sunt la ușă. Nu trebuie să...

Însă acum era liniștită și sigură pe ea.

— N-o să ne deranjeze.

Am înghițit în sec, cu gâtul uscat de frică.

— O să mă caute Ahile.

— N-o să te caute aici, zise ea cu un zâmbet trist. Mă luă de mână. Vino, îmi zise, trăgându-mă spre ușa iatacului ei.

Ahile îmi povestise despre nopțile lor împreună când l-am întrebat. Nu se simțise deloc stânjenit – între noi nu existau opreliști. La trup, îmi spusese el, era moale și micuță ca o copilă. Venise la el în cămăruță însoțită de mama lui și se întinsese lângă el pe pat. Se temuse să n-o doară, totul se terminase iute și nici unul dintre ei nu scosese un cuvânt. Se poticnise încercând să-i descrie mirosul greu, apăsător, umezeala dintre picioarele ei. „Alunecoasă“, spusese el, „ca uleiul“. Când l-am iscodit, a clătinat din cap. „Zău, nu-mi amintesc. Era întuneric, nu vedeam nimic. Voiam să se termine.“ Mă mângâie pe obraz. „Mi-era dor de tine.“

Ușa se închise în spatele nostru; ne aflam într-o încăpere modestă. Pe pereți atârnav tapiserii, iar pe podea se întindeau piei groase de oaie. Patul era tras lângă fereastră, ca să ajungă acolo adierea vântului.

Își trase rochia peste cap și îi dădu drumul pe podea.

— Nu mă găsești frumoasă?

Mă bucuram că nu era deloc greu să răspund.

— Da, am zis.

Avea un trup mititel, delicat, doar pânțelele i se înălța nițel, peste pruncul ce-i creștea acolo. Ochii îmi erau atrași de locul pe care nu-l mai văzusem niciodată, un petic de păr, cu firele ușor răsfirate în sus. Îmi văzu privirea. Îmi luă mâna și mi-o îndreptă spre locul acela, ce răspândea căldură ca niște tăciuni în foc.

Pielea ce-mi aluneca sub degete era caldă și gingașă, atât de delicată, că aproape mă temeam să n-o julesc cu atingerea mea.

Mi-am întins cealaltă mână s-o mângâi pe obraz, să-i pipăi pielea moale de sub ochi. În ei avea o privire îngrozitoare: nici urmă de speranță sau plăcere, doar o hotărâre aprigă.

Mi-a venit să fug. Însă nu mă înduram să-i văd chipul schimonosit iarăși de tristețe și dezamăgire – încă un băiat care nu putea să-i ofere ce voia. Așa că m-am lăsat tras de brațele ei, pe băjbâite, spre pat, între coapsele ei, unde pielea ei gingașă se despica, picurând încet lacrimi calde. Am simțit împotrivire și am dat să mă retrag, însă ea clătină iute din cap. Chipul micuț îi era încordat de concentrare, cu gura strânsă, de parcă o durea. Amândoi ne-am simțit ușurați când pielea i se dădu în lături, făcându-mi loc. Când am lunecat în căldura dinlăuntrul ei, ca într-o teacă.

Nu spun că n-aș fi fost stârnit. Am simțit crescând în mine o încordare. Era un simțământ ciudat, de moleșală, cu totul altfel decât dorința iute, sigură, pe care o simțeam pentru Ahile. Părea jignită să mă vadă răspunzând atât de adormit. *Și mai multă nepăsare.* Așa că m-am silit să mă mișc, am scos sunete de plăcere, mi-am lipit pieptul de al ei, parcă pradă pasiunii, strivindu-i sânii micuți și moi.

Atunci păru mulțumită și aprigă dintr-odată, trăgându-mă și împingându-mă mai tare, mai iute, cu ochii aprinși de triumf, auzindu-mi răsuflarea mai grea. Apoi, simțind valul ce se înălța încet în mine, îmi cuprinse spinarea cu picioarele, strângându-mă în ea și smulgându-mi o zvâcnire de plăcere.

După ce s-a sfârșit, am rămas găfâind unul lângă celălalt, fără să ne atingem. Chipul îi era umbrat, străin, stătea ciudat de țeapănă. Eram încă amețit de voluptate, însă am dat s-o iau în brațe. Măcar atât puteam să-i ofer.

Dar s-a tras de lângă mine și s-a ridicat de pe pat, cu ochi oboșiți; pielea de sub ei era vineție. S-a întors cu spatele să se îmbrace și fesele ei rotunde, ca o inimă, păreau să mă mustre. Nu pricepeam ce voise, știam doar că nu ce-i oferisem eu. M-am ridicat și mi-am îmbrăcat tunica. Aș fi atins-o, i-aș fi mângâiat chipul, însă ochii ei mă preveneau să stau departe, tăioși și limpezi. Mi-a deschis ușa și i-am trecut neputincios pragul.

— Stai, îmi spuse cu glas îndurerat.

M-am întors spre ea.

— Spune-i rămas-bun din partea mea, îmi zise.

Apoi închise ușa cea întunecată și grea între noi.

Când l-am văzut iarăși pe Ahile, m-am lipit de el, bucurându-mă că între noi era doar desfătare, că scăpasem de tristețea și durerea ei.

Mai târziu, aproape m-am convins că nu se întâmplase, că visasem totul limpede, din pricina cuvintelor lui și închipuirii mele prea bogate. Însă nu era adevărat.

Capitolul 14

Deidameia a plecat a doua zi dimineată, așa cum îmi spusese. „S-a dus să-și vadă o mătușă“, își înștiințase Lycomede curtea la masa de dimineată, cu glas golit de emoție. Dacă avea cineva vreo întrebare, n-a îndrăznit s-o pună. Urma să lipsească până după naștere, când Ahile va fi vestit drept tatăl pruncului.

În următoarele săptămâni, timpul păreau cumva, ciudat, să stea pe loc. Eu și Ahile ne petreceam cât mai multă vreme departe de palat, iar bucuria revederii, atât de nestăpânită la început, făcu loc nerăbdării. Voiam să plecăm, să ne întoarcem la viețile noastre din Pelion sau Ftia. Ne simțeam iscodiți, vinovați, acum că prințesa plecase – oamenii de la palat stăteau cu ochii pe noi mai ceva ca înainte și eram din ce în ce mai puțin în largul nostru. Lycomede se încrunta când ne vedea.

Mai era și războiul. Până și aici, în Scyrosul îndepărtat, uitat de lume, soseau vești despre el. Peștorii de pe vremuri ai Elenei își respectaseră jurământul, iar oastea lui Agamemnon se fălea cu puzderie de prinți. Se zicea că nimeni înaintea lui nu mai izbutise una ca asta: să unească regatele noastre mereu puse pe hartă pentru același țel. Îmi aminteam de el – o umbră cu chip sumbru, un bărbat păros ca un urs. Copilului de nouă ani care eram pe atunci îi venise mai ușor să-l păstreze în amintire pe Menelau, cu pletele lui roșcovane și glasul vesel. Însă Agamemnon era mai vârstnic și avea oștiri mai numeroase – el urma să conducă întreaga campanie de cucerire a Troiei.

Era o dimineată de la sfârșitul iernii, deși nu părea. Aici, la miazăzi, frunzele nu cădeau și promoroaca nu îngheța aerul dimineții. Leneveam într-o scobitură de stâncă, de unde vedeam hăt departe în zare, căutând

când și când corăbii sau spinări cenușii de delfini. Azvârleam cu pietre de pe faleză, aplecându-ne să le vedem cum țopăie în jos pe peretele stâncos. Eram prea sus ca să auzim cum se sparg de stâncile de pe țârm.

— Ce n-aș da să am lira mamei tale, spuse Ahile.

— Și eu.

Dar rămăsese în Ftia, cu tot restul lucrurilor. Am stat o clipă tăcuți, amintindu-ne dulceața strunelor ei. Ahile se aplecă în față.

— Ce-i aia?

Mi-am mijit ochii. Soarele părea să strălucească altfel în zare acum, iarna, părând să mă orbească de oriunde s-ar fi aflat, cu razele lui piezișe.

— Nu-mi dau seama.

Mă uitam cu atenție către locul înceteșat unde marea se pierdea în văzduh. Departe se vedea o pată mică ce putea fi o corabie sau o nălucă plăsmuită de soare pe apă.

— Dacă-i o corabie, o să aducă vești, am spus, simțind cum mi se strânge stomacul, ca de obicei.

De fiecare dată mă temeam să nu vină vestea că se caută ultimul dintre pețitorii Elenei, cel care nu-și respectase legământul. Eram tânăr pe atunci, nu-mi trecuse prin cap că nici un conducător n-ar dori să se afle că-i fusese nesocotită chemarea.

— Cu siguranță e o corabie, spuse Ahile.

Pata era acum mai aproape, corabia se mișca foarte iute, pesemne.

Pânzele viu colorate se iveau tot mai limpede clipă de clipă din cenușiul-albăstrui al mării.

— Nu e o corabie de negoț, observă Ahile.

Corăbiile de negoț aveau doar pânze albe, trainice și ieftine; trebuia să fii putred de bogat ca să-ți irosești vopselele pe pânze de corabie. Solii lui Agamemnon aveau pânze stacojii cu purpuriu, simboluri furate de la regii Orientului. Pânzele corabiei din zare erau galbene cu spirale negre.

— Recunoști modelul? l-am întrebat.

Ahile clătină din cap.

Am privit cum corabia se strecoară prin gura îngustă a golfului Scyros și trage la țarmul nisipos. Azvârliră în apă o ancoră cioplită grosolan în piatră, apoi coborâră schela. Eram prea departe ca să zărim chipurile oamenilor de pe punte, dincolo de niște capete întunecate.

Zăboviserăm mai mult decât s-ar fi convenit. Ahile se ridică și-și vârî sub vâl pletele bătute de vânt. Mi-am făcut și eu de lucru cu faldurile rochiei lui, aranjându-i-le mai gingaș pe umeri, încingând catarama și panglici – nu mi se mai părea aproape deloc ciudat să-l văd îmbrăcat așa. Când sfârșirăm, Ahile se întinse să mă sărute. Buzele lui erau moi și mă stârniră. Îmi surprinse ochii și zâmbi.

— Mai încolo, îmi promise el, apoi se întoarse și o luă pe cărarea spre palat.

Se ducea în aripa femeilor ca să aștepte acolo, printre războaie de țesut și rochii, până pleca solul.

Simțeam în spatele ochilor o apăsare ce vestea o durere de cap, așa că m-am dus în odaia mea răcoroasă și umbrită, cu obloane ce țineau afară arșița amiezii, și m-am culcat.

M-a trezit o bătaie la ușă. Poate un slujitor sau Lycomedes.

— Intră, am strigat, fără să deschid ochii.

— Cam târziu, îmi răspunse un glas.

Avea un ton amuzat, sec ca iasca.

Am deschis ochii și m-am ridicat în capul oaselor. În prag stătea un bărbat robust și vânjos, cu o barbă de filozof tăiată scurt, castaniu-închis, înspicată cu fire roșcovane. Când mi-a zâmbit, am văzut ridurile zâmbetelor din trecut. Un zâmbet firesc, iute și bine exersat. Nu știu ce anume din el îmi trezea amintirile.

— Îmi pare rău să-ți tulbur somnul, spuse cu un glas plăcut, melodios.

— Nu face nimic, am răspuns prudent.

— Speram să discut cu tine. Aș putea să mă așez, rogu-te?

Îmi arată un scaun larg. Mă rugase politicos – cu toată stânjeneala mea, nu găseam nici un motiv să refuz.

Am încuviințat din cap și bărbatul a tras scaunul mai aproape. Avea mâini bătătorite și aspre – ar fi părut potrivite pentru coarneaule plugului, însă purtarea lui arăta că nu era om de rând. Ca să câștig timp, m-am ridicat și am deschis obloanele, sperând ca negurile somnului să mi se risipească din minte. Oare de ce și-ar fi dorit cineva să-și petreacă timpul cu mine? Doar dacă nu cumva voia să-mi amintească de legământul meu. M-am întors spre el.

— Cine ești? l-am întrebat.

— Bună întrebare, răsse străinul. Am fost groaznic de necioplit să dau buzna în odaia ta. Sunt unul dintre comandantii măritului rege Agamemnon. Merg din insulă în insulă și vorbesc cu tineri de nădejde ca tine – spuse el înclinând din cap spre mine – propunându-le să se alăture oștirii noastre în războiul cu Troia. Ai auzit de acest război?

— Am auzit, am răspuns eu.

— Bun.

Zâmbi, întinzându-și picioarele în față. Lumina scăzută îi scâldea picioarele, dezvăluind o cicatrice trandafirie ce brăzda carnea maronie a pulpei drepte de la gleznă la genunchi. *O cicatrice trandafirie.* Am simțit un pietroi în pânțele, de parcă m-aș fi aplecat din vârful celei mai înalte stânci de pe Scyros, neavând sub mine decât hăul ce se întindea până la mare. Era mai bătrân și mai mătăhălos acum, în floarea vârstei și puterii sale. *Odysseu.*

A spus ceva, însă nu l-am auzit. Mă întorsesem pentru o clipă în sala cea mare a lui Tyndareos, amintindu-mi ochii săi isteți și negri, cărora nimic nu le scăpa. Mă recunoscuse oare? Îi cercetam chipul, însă nu vedeam decât o așteptare nițel nedumerită. *Așteaptă să-i răspund.* Mi-am înăbușit frica.

— Îmi pare rău, am spus. Nu te-am auzit. Ce anume?

— Te interesează să ni te alături în luptă?

— Nu cred că mă vreți de partea voastră. Nu sunt un soldat prea bun.

Buzele i se încrețiră ironic.

— Ciudat – nimeni nu se arată prea bun când îl chem la luptă. Vorbise pe un ton vesel – făcea o glumă, nu îmi reproșa ceva. Cum te cheamă?

— Chironide, am răspuns, încercând să par la fel de liniștit ca el.

— Chironide, repetă el.

L-am cercetat ca să observ orice urmă de neîncredere, însă n-am văzut nimic. Mușchii mi s-au relaxat nițel. Firește că nu mă recunoscuse. Mă schimbasem mult de când împlinisem nouă ani.

— Ei, Chironide, Agamemnon le făgăduiește aur și glorie tuturor bărbaților care luptă de partea lui. Se vestește o campanie scurtă – o să te torci acasă până la toamnă. O să poposesc câteva zile aici și sper să te răzgândești.

Își sprijini mâinile pe genunchi cu un ultim gest, apoi se ridică.

— Asta-i tot?

Mă așteptasem să încerce să mă înduplece, să mă bată toată seara la cap.

— Da, asta-i tot, râse el aproape cu căldură. Bănuiesc că ne vedem la masă?

Am încuviințat din cap. Dădu să plece, apoi se opri locului.

— Ciudat, știi, mi se pare că te-am mai văzut.

— Mă îndoiesc, m-am grăbit să răspund. Eu, unul, nu te știu.

Mă cercetă o clipă, apoi se dădu bătut, ridicând din umeri.

— Pesemne te confund cu vreun alt tânăr. Știi cum se zice. Cu cât îmbătrânești, cu atât te lasă mintea. Se scărpină gânditor în barbă. Cine este tatăl tău? Poate pe el îl știu.

— Am fost surghiunit.

— Îmi pare rău, zise el compătimitor. De unde ești?

— De pe coastă.

— De la miazănoapte sau miazăzi?

— Miazăzi.

Clătină din cap a părere de rău.

— Puteam să jur că ești din miazănoapte. De pe lângă Tesalia. Ori Ftia. Rotunjești la fel ca ei vocalele.

Am înghițit în sec. Cei din Ftia rosteau consoanele mai apăsate decât alții și lungeau vocalele. Mi se păruse că sună tare urât, până când l-am auzit pe Ahile vorbind. Nu-mi dădusem seama cât de mult ajunsese să imit graiul lor.

— Nu... știam, am mormăit.

Inima îmi bătea foarte iute. De-ar pleca odată!

— Mă tem că sunt blestemat să-mi amintesc lucruri nefolositoare. Era iarăși înveselit și surâzător. Nu uita să mă cauți dacă hotărăști să ni te-alături. Sau dacă știi vreun tânăr cu care s-ar cuveni să vorbesc.

Ușa se închise ușor în spatele lui.

Clopotul vestise cina și pe coridoare se înghesuiau slujitori purtând tipsii și scaune. Când am intrat în sală, oaspetele era deja acolo, laolaltă cu Lycomedes și încă un bărbat.

— Chironide, mă întâmpină Lycomedes. Acesta e Odysseu, conducătorul Ithacai.

— Noroc cu gazdele, spuse Odysseu. Mi-am amintit după ce am plecat că nu ți-am spus cum mă cheamă.

Iar eu n-am întrebat, pentru că deja știam. Fusese o greșeală, dar se putea drege. Am făcut ochii mari.

— Ești rege? am făcut eu și m-am lăsat în genunchi, prefăcându-mă uimit și umil.

— De fapt e doar prinț, spuse un glas tărăgănat. Eu sunt regele.

Mi-am înălțat privirea pentru a mă uita în ochii celui de-al treilea bărbat – erau pătrunzători, de un căprui atât de deschis, că păreau galbeni.

Avea o barbă scurtă și neagră, ce-i scotea la iveală pomeții pieziși.

— Acesta este Diomede, regele Argosului, spuse Lycomede. Tovarăș de-al lui Odysseu.

Și pețitor al Elenei, cu toate că nu-mi aminteam cum îl mai cheamă.

— Înălțimea Ta, am spus cu o plecăciune.

N-am apucat să mă tem că mă va recunoaște – deja îmi întorsese spatele.

— Bine, atunci. Lycomede arată spre masă. Mâncăm?

Câțiva sfetnici de-ai lui Lycomede ni s-au alăturat la masă și m-am bucurat să mă fac nevăzut printre ei. Odysseu și Diomede nu prea ne băgau în seamă, absorbiți de discuția cu regele.

— Cum o duce Ithaca? întrebă politicos Lycomede.

— Ithaca e bine, mulțumesc, răspuse Odysseu. Mi-am lăsat nevasta și fiul bine, sănătoși.

— Întreabă-l de nevastă, zise Diomede. Nu se satură să vorbească despre ea. Ai auzit cum s-au întâlnit? Asta îi place să povestească cel mai mult.

În glas avea o încordare, o ațâțare aproape neascunsă. Bărbații de lângă mine se opriră din mâncat ca să privească scena.

Lycomede se uită când la unul, când la celălalt și îndrăzni să întrebe:

— Cum ți-ai întâlnit nevasta, prințe?

Dacă Odysseu simțea încordarea aceea, nu o arăta deloc.

— Drăguț din partea ta să mă întrebi. Atunci când Tyndareos îi căuta un bărbat Elenei, au sosit pețitori din toate regatele. Sigur ții minte.

— Eram deja însurat, spuse Lycomede. Nu m-am dus.

— Desigur. Iar ei erau prea tinerei, mă tem, spuse el, aruncându-mi un zâmbet și întorcându-se spre rege. Am avut norocul să sosesc primul dintre toți. Regele m-a poftit să mănânc alături de familie: Elena, sora ei, Clytaemnestra, și verișoara lor, Penelopa.

— Te-a poftit? pufni Diomede. Așa se cheamă când te târăști prin tufișuri ca să-i iscodești?

— Sunt încredințat că prințul Ithacai n-ar face una ca asta, se încruntă Lycomede.

— Din păcate, chiar asta am făcut, cu toate că-ți prețuiesc încrederea, spuse Odysseu oferindu-i lui Lycomede un zâmbet neprefăcut. De fapt, Penelopa m-a prins. Mi-a spus că mă urmărea de mai bine de un ceas și s-a gândit să intervină, până nu intru în mărciniș. Firește că a urmat un răstimp mai încordat, însă până la urmă Tyndareos s-a îmbunat și mi-a îngăduit să rămân. La masă am văzut că Penelopa era de două ori mai isteată decât verișoara ei și tot atâta de frumoasă. Așa că...

— La fel de frumoasă ca Elena? îl întrerupse Diomede. De asta rămăsese nemăritată la douăzeci de ani?

Odysseu răspunse blând.

— Cu siguranță nu i-ai cere nici unui bărbat să-și înfățișeze nevasta mai prejos decât o altă femeie.

Diomede își dădu ochii peste cap și se lăsă pe spate, începând să se scobească în dinți cu vârful cuțitului.

Odysseu se întoarse iarăși spre Lycomede.

— Astfel că, în vreme ce vorbeam, atunci când a fost limpede că mă bucuram de grațiile nobilei Penelopa...

— Nu pentru cât de chipeș erai, de bună seamă, observă Diomede.

— De bună seamă, încuviință Odysseu. M-a întrebat ce cadou i-aș face miresei mele. Un pat de nuntă, i-am răspuns curtenitor, clădit din cel mai bun lemn de gorun. Însă răspunsul nu i-a plăcut. „Un pat de nuntă n-ar trebui clădit din lemn mort și uscat, ci din ceva verde și viu“, mi-a zis ea. „Și dacă aș clădi un asemenea pat?“ am spus. „Mă primești de soț?“ Iar ea zice...

Regele Argosului scoase un sunet a lehamite.

— M-am plictisit de moarte să tot ascult povestea cu patul tău de nuntă.

— Atunci poate că n-ar fi trebuit să-mi ceri să o istorisesc.

— Poate ar trebui să faci rost de alte povești, nu tot căcaturile astea, ca să nu-mi pun capăt zilelor de plictiseală.

Lycomede păru șocat – vulgaritățile își aveau locul în odăile dosnice și pe terenul de luptă, nu la masa conducătorilor. Însă Odysseu doar clătină din cap cu tristețe.

— Într-adevăr, bărbații din Argos sunt tot mai bădărani an de an. Lycomede, hai să-i arătăm regelui Argosului un pic de bună-creștere. Speram să am prilejul să admir faimoasele dansatoare de pe insula voastră.

— Da, spuse Lycomede înghițind în sec. Nu mi-am închipuit... Se opri, apoi grăi iarăși, cu glasul lui cel mai regal. Dacă doriți.

— Dorim, spuse Diomede de astă dată.

— Bine, atunci.

Lycomede se uita când la unul, când la celălalt. Thetis îi poruncise să nu arate dansatoarele oaspeților, însă, dacă refuza, cei doi ar fi intrat la bănuieli. Își dresе glasul și se hotărî:

— Ei, să le chemăm atunci.

Îi făcu un semn grăbit unui slujitor, care se întoarse și ieși în goană din sală. Eu am rămas cu nasul în farfurie, ca să nu mi se citească teama pe chip.

Chemarea le luase pe nepregătite, așa că femeile încă își aranjau veșmintele și părul când intrară în sală. Ahile era printre ele, cu capul bine acoperit și privirea în podea, cu sfiiciune. M-am uitat neliniștit la Odysseu și Diomede, însă nici unul nu i-a aruncat vreo privire.

Fetele își ocupară locurile și se porni muzica. Le priveam cum își încep pașii întortocheați. Era o priveliște frumoasă, însă sărăcită de absența Deidameiei – ea fusese cea mai pricepută.

— Care-i fiica ta? întrebă Lycomede.

— Nu-i aici, rege. E plecată la rude.

— Păcat, spuse Diomedede. Speram să fie aceea.

Arată spre o fată de la capătul șirului, mărunță și brunetă; chiar semăna cu Deidameia și avea niște glezne minunate, ce se ițeau pe sub poalele rotitoare ale rochiei.

Lycomedede își dresese glasul.

— Ești însurat, mărite Diomedede?

— Deocamdată da, surâse Diomedede, fără să-și dezlipească ochii de la femei.

Când se sfârși dansul, Odysseu se ridică în picioare, rostind cu glas tare, ca să audă toată lumea:

— Spectacolul vostru ne face cinste – nu oricine se poate mândri că a văzut dansatoarele din Scyros. În semn de admirație, v-am adus daruri – vouă și regelui vostru.

Se auzi un murmur însuflețit. Nu prea aveam parte de bogății în Scyros, nimeni nu-și permitea să cumpere așa ceva.

— Ești mult prea generos, spuse Lycomedede, roșu la față de încântare – nu se așteptase la atâta mărinimie.

La semnul lui Odysseu, slujitorii aduseră cufere și începură se le golească pe masa cea lungă. Am văzut lucirea argintului, sclipiri de sticlă și nestemate. Ne-am aplecat cu toții, bărbați și femei, curioși să vedem comorile.

— Vă rog, luați ce vă place, spuse Odysseu.

Fetele veniră iute la mese și începură să scormonească sub ochii mei printre podoabele lucitoare: parfumuri în sticlute delicate cu dopuri de ceară, oglinjoare cu mâner de fildeș sculptat, brățări răsucite de aur, panglici vopsite în purpură și roșu. Printre acestea se aflau și câteva obiecte menite a fi daruri, din câte mi-am închipuit eu, pentru Lycomedede și sfetnicii săi: scuturi cu curele de piele, cozi de lance sculptate și săbii

argintate, în teci moi din piele de ied. Ochii lui Lycomede rămaseră pironiți asupra uneia, ca un pește prizonier în cârlig. Odysseu stătea aproape, tronând binevoitor asupra adunării.

Ahile rămase în spate, mișcându-se alene pe lângă mese. Se oprea să picure niște parfum pe încheietura subțire a mâinii, să mângâie mânerul neted al unei oglinjoare. Poposi o clipă admirând o pereche de cercei cu pietre albastre prinse în fir de argint.

Privirea mi-a fost atrasă de ceva ce se petrecea la capătul sălii. Diomedede străbătuse încăperea și vorbea cu un slujitor de-al său, care încuviință din cap și ieși pe ușile mari. Nu părea nimic însemnat – Diomedede avea o privire somnoroasă, pleoapele îi păreau îngreunate de plictiseală.

M-am uitat iarăși la Ahile. Acum își ținea cerceii la urechi, tot sucindu-i, țuguindu-și buzele și jucându-se de-a femeiușca. Era înveselit, cu colțurile gurii în sus. Își plimbă ochii prin sală, poposind o clipă cu privirea pe chipul meu. N-am putut să nu zâmbesc.

Sună o goarnă, tare și înfricoșată. Sunetul venea de afară, o notă prelungă, urmată de trei sunete scurte: semn că o nenorocire era gata să se petreacă. Lycomedede se ridică iute în picioare, capetele străjilor se smuciră spre ușă. Fetele țipau și se agățau una de alta, scăpând din mâini lucrurile de preț, care cădeau pe lespezi în zgomot de sticlă spartă.

În afară de o singură fată. Nici nu apucă să se sfârșească primul semnal, că Ahile înșfăcă una din săbiile argintate și îi azvârli teaca de piele. Masa îi stătea în cale, așa că sări peste ea de nu se văzu, apucând în treacăt o lance cu cealaltă mână, în drum spre ușă. Când atinse podeaua, armele erau deja ridicate într-o postură ucigașă ce nu-i stătea în puteri nici unei fete și nici unui bărbat. *Cel mai bun războinic din spița lui.*

M-am uitat iute la Odysseu și Diomedede și m-am îngrozit când i-am văzut zâmbind.

— Salutări, prințe Ahile, spuse Odysseu. Pe tine te căutam.

Am privit neputincios cum pe chipurile supușilor lui Lycomedea se așterne înțelegerea la auzul vorbelor lui Odysseu, cum se întorc și se holbează la Ahile. Preț de-o clipă, Ahile rămase nemișcat. Apoi coborî încet armele.

— Mărite Odysseu, spuse el cu un glas uimitor de liniștit. Mărite Diomedea. Își înclină politicoasă capul, ca de la prinț la prinț. Mă simt onorat că v-ați ostenit atâta să dați de mine.

Era un răspuns nimerit, demn și nițel batjocoritor. Acum o să le fie mai greu să-l umilească.

— Bănuiesc că doriți să-mi vorbiți. O clipă doar, vin imediat.

Puse cu binișorul spada și lancea pe masă. Cu degete sigure, își desfăcu și își scoase năframa. Pletele ce ieșiră la iveală străluceau ca bronzul lustruit. Bărbații și femeile de la curtea lui Lycomedea șușoteau între ei cu o indignare înăbușită – fără să-l scape din ochi.

— Poate că-ți va fi de ajutor? spuse Odysseu, scoțând o tunică dintr-o desagă.

I-o aruncă lui Ahile, care o prinse.

— Mulțumesc, spuse Ahile.

Supușii îl priviră vrăjiți cum o desface, se dezbracă până la brâu și o trage pe el.

Odysseu se întoarse spre fruntea sălii.

— Lycomedea, am putea, rogu-te, să mergem într-o cancelarie? Avem multe de discutat cu prințul din Ftia.

Chipul lui Lycomedea era împietrit ca o mască. Știu că se gândea la Thetis și la pedeapsa ce-l aștepta. Nu dădu nici un răspuns.

— Lycomedea, veni ascuțit glasul lui Diomedea, ca șfichiuirea de bici.

— Da, croncăni Lycomedea.

Mi-era milă de el. Mi-era milă de noi toți.

— Da, pe acolo, arătă el.

— Mulțumesc, dădu Odysseu din cap.

O luă sigur pe sine spre ușă, încrezător că Ahile îl va urma.

— După tine, zâmbi amuzat Diomede.

Ahile șovăi, uitându-se doar o clipă la mine.

— A, da, strigă Odysseu peste umăr. N-ai decât să-l iei și pe Patroclu, dacă dorești. Și cu el avem ceva de vorbit.

Capitolul 15

În odaie se aflau câteva tapiserii roase și patru scaune. M-am silit să stau drept, sprijinit de speteaza țeapănă de lemn, cum se cuvine să faci un prinț. Ahile avea chipul încleștat de emoție și gâtul înroșit.

— A fost un tertip, îi acuză el.

Odyseu rămase netulburat.

— Și tu te-ai ascuns cu viclenie, așa că a trebuit să fim și mai vicleni ca să te găsim.

Ahile ridică din sprânceană, cu o trufie de prinț.

— Așa, și? M-ați găsit. Ce poftiți?

— Vrem să vii cu noi la Troia, spuse Odyseu.

— Și dacă nu vreau să vin?

— Atunci ducem vorba, spuse Diomedede, ridicând de pe jos rochia azvârlită de Ahile.

Ahile se înroși de parcă-l palmuise. Una era să te-mbraci în rochii pentru că n-ai încotro și alta să afle toată lumea. Ai noștri își păstrau cele mai hâde cuvinte pentru acei bărbați care se purtau ca niște femei – cursese sânge din pricina unor asemenea jigniri.

Odyseu își ridică mâna ca să-l oprească.

— Toți suntem bărbați de onoare și n-ar trebui să se ajungă la așa ceva. Sperăm să-ți oferim motive mai fericite ca să te învoiești. Glorie, de pildă. O să ai parte de ea din belșug dacă lupți alături de noi.

— O să mai fie războaie.

— Nu ca acesta, spuse Diomedede. Va fi cel mai mare război al neamului nostru, va dăinui în legende și cântece din tată-n fiu. Nu ai

minte dacă nu vezi asta.

— Nu văd decât un bărbat încornorat și lăcomia lui Agamemnon.

— Atunci ești orb. Ce poate fi mai vitejesc decât să te războiești pentru onoarea celei mai frumoase femei din lume, împotriva celei mai puternice cetăți din Răsărit? Nici Perseu nu se poate făli cu așa ceva, nici Iason. Heracles și-ar mai omorî o dată nevasta doar ca să aibă prilejul să vină cu noi. O să cucerim toată Anatolia, până în Arabia. O să ajungem eroi de poveste în veacurile ce va să vină.

— Parcă spuneai că va fi un război ușor și o să ne întoarcem până la toamnă, am bâiguit.

Trebuia să opresc cumva șuvoiul vorbelor lor.

— Am mințit, răspuse Odysseu ridicând din umeri. Habar n-am cât o să dureze. O să se sfârșească mai repede dacă lupți tu cu noi, spuse el uitându-se la Ahile. Ochii săi întunecați te atrăgeau ca o vârtoare, oricât ai fi înotat ca să scapi. Fiii Troiei sunt vestiți pentru iscusința în luptă, morțile lor îți vor înălța numele până la stele. Dacă pierzi prilejul ăsta, pierzi orice șansă la nemurire. O să rămâi la urmă, necunoscut. O să îmbătrânești tot mai tare neștiut de nimeni.

— N-ai de unde ști, se încruntă Ahile.

— Ba pot, spuse Odysseu, lăsându-se pe spate. Am norocul să mă învârt și printre zei. Zâmbi de parcă-și amintea cine știe ce năzbâtie cerească. Iar zeii au crezut de cuviință să-mi destăinuie o profeție despre tine.

Ar fi trebuit să-mi dau seama că Odysseu n-ar fi venit doar cu amenințări nerușinate în chip de momeală. În povești era numit *polytropos*, omul cu multe înfățișări. Frica mi se răspândite în tot trupul precum cenușa spulberată.

— Ce profeție? întrebă încet Ahile.

— Acea că, dacă nu vii la Troia, natura zeiască o să-ți piară, din moment ce n-o folosești. Puterile o să-ți scadă. Dacă ai noroc, o s-ajungi

ca Lycomedes, care putrezește pe o insulă uitată și n-are nici un urmaș băiat. Scyros va fi cucerită curând de vreun vecin – știi și tu prea bine. N-o să-l ucidă – de ce-ar face-o? O să-și sfârșească viața în vreun cotlon, mâncându-și coltucul de pâine înmuiat, bătrân și ramolit. Și când va muri, oamenii o să se-ntrebe: *Cine?*

Vorbele umpleau parcă toată odaia, furându-ne aerul și sufocându-ne. O asemenea viață ar fi fost îngrozitoare.

Însă glasul lui Odysseu continuă neîndurător:

— Acum e cunoscut doar pentru că povestea lui a întâlnit-o pe a ta. Dacă mergi la Troia, vei avea parte de o asemenea faimă, că oricine-ți va întinde un pocal va ajunge astfel să dăinuie de-a pururi în legende. Vei fi...

Ușa se deschise fulgerător, slobozind un nor de așchii ce se împrăștiară peste tot. Thetis se ivi în prag, arzând ca o flacără vie. Prezența ei zărise ne învâluie iute pe toți, pârjolindu-ne ochii și înnegrind canatul rupt al ușii. O simțeam gata să-mi frângă oasele, sugându-mi sângele din vine de parcă voia să mă sece. M-am făcut mic, așa cum se pomeneau făcând toți muritorii.

Barba neagră a lui Odysseu era plină de rumeguș de la ușa nimicită.

— Salutare, Thetis, spuse el ridicându-se.

Își pironi ochii asupra lui ca un șarpe ce-și urmărește prada, iar pielea îi răspândea lumină. Aerul din jurul lui Odysseu părea să tremure nițel, ca încins de o văpaie sau bătut de vânt. Pe podea, Diomedes se trase ușurel în lături. Am închis ochii, ca să nu fiu silit să văd cum e nimicit Odysseu cu foc și pară.

Se lăsă tăcerea și, în toiul ei, am îndrăznit să deschid ochii. Odysseu era teafăr. Pumnii lui Thetis se albiseră de încleștați ce erau. Nu te mai ardeau ochii uitându-te la ea.

— Fecioara cu ochi cenușii mi-a arătat mereu bunăvoință, spuse Odysseu aproape cu părere de rău. Știe de ce am venit, îmi

binecuvântează și îmi ocrotește țelul.

Parcă pierdusem o frântură din discuție. Mă chinuiam să înțeleg. Fecioara cu ochi cenușii – zeița războiului și a meșteșugurilor lui. Se spunea că prețuiește mai presus de orice istețimea.

— Athena n-are nici un copil de pierdut.

Cuvintele țâșniră scrâșnit din gâtlejul lui Thetis și rămaseră atârinate în aer.

Odysseu nu încercă să dea un răspuns, se întoarse doar spre Ahile.

— Întreab-o, îi spuse. Întreab-o pe mama ta ce știe.

În odaia tăcută, îl auzirăm cum înghite cu noduri. Se uită în ochii negri ai mamei sale.

— E adevărat ce spune?

Focul din ea se potolise, doar marmura rece rămăsese.

— E adevărat. Însă sunt lucruri mai rele pe care nu le-a spus. Vorbele sunau sec, de parcă ar fi grăit o statuie. Dacă mergi la Troia, nu te mai întorci. Ai să mori de tânăr acolo.

Ahile păli.

— E neîndoielnic?

Asta întreabă toți muritorii întâi și-ntâi, neîncrezători, cutremurați de teamă. *N-o să fie altfel cu mine decât cu oricare altul?*

— E neîndoielnic.

Dacă s-ar fi uitat chiar atunci la mine, m-aș fi prăbușit. M-aș fi pus pe plâns și nu m-aș mai fi oprit. Însă rămase cu privirea pironită în ochii mamei sale.

— Ce să fac? șopti el.

Un tremur aproape nevăzut se ivi în apele încremenite ale chipului ei.

— Nu-mi cere să aleg eu, spuse.

Apoi se făcu nevăzută.

Nu-mi mai amintesc ce le-am spus celor doi, cum am plecat și cum am ajuns în odaia noastră. Îmi amintesc chipul lui, obrajii trași și paloarea ștearsă a frunții lui. Umerii lui, de obicei drepți și falnici, acum păreau că se prăbușiseră. Mă potopise jalea până-n gâttej, sufocându-mă. *Moartea lui*. Simțeam că mor doar când mă gândeam la asta, simțeam că mă prăbușesc în jos de pe o boltă neagră și oarbă.

Nu trebuie să te duci. Era s-o spun de o mie de ori. În loc de asta, i-am ținut strâns mâinile în palmele mele – erau reci și împietrite.

— Nu cred c-aș putea să-ndur, zise într-un târziu.

Stătea cu ochii închiși de parcă nu voia să vadă o grozăvie. Știam că nu vorbea despre moartea lui, ci despre coșmarul pe care-l urzise Odysseu, pierderea strălucirii, pieirea dumnezeirii sale. Văzusem cât se bucura de propriul trup, vioiciunea aprinsă care-i clocotea sub piele. Cine era, dacă nu o ființă miraculoasă și luminoasă? Cine era, dacă nu o ființă menită să rămână în istorie?

— Mie nu mi-ar păsa, am spus. Cuvintele se chinuiau să-mi iasă din gură. Orice ai fi, n-ar conta pentru mine. Am fi împreună.

— Știu, spuse încet, fără să se uite la mine.

Știa, însă nu era de-ajuns. Simțeam o jale nemărginită, încât credeam că o să mă rupă în bucăți. Când o să moară, tot ce era iute, frumos și strălucitor pe lume va fi îngropat împreună cu el. Am dat să vorbesc, dar prea târziu.

— Am să merg, spuse el. Am să merg la Troia.

Lucirea trandafirie a gurii lui, verdele înfrigurat al ochilor lui. N-avea nici un rid nicăieri pe chip, nici o cută, nici un fir ce prevestea încărunțirea – totul era proaspăt. Era primăvăritic, auriu și strălucitor. Moartea pizmuitoare i-ar bea sângele și ar întineri.

Mă urmărea cu ochi adânci ca glia.

— Vii cu mine? mă întrebă.

Durerea necurmată a dragostei și jalei. Poate că într-o altă viață aș fi refuzat, mi-aș fi smuls părul din cap și m-aș fi pus pe urlat, l-aș fi obligat să-și înfrunte singur alegerea. Însă nu în aceasta. Avea să plece pe mare la Troia, iar eu aveam să-l urmez, chiar și în moarte.

— Da, am șoptit. *Da.*

Ușurarea îi năvăli pe chip și se întinse spre mine. L-am lăsat să mă cuprindă în brațe, să se lipească de mine de sus până jos, atât de strâns, că nu mai încăpea nimic între noi.

Ne potopiră lacrimile și se scurseră. Constelațiile se roteau deasupra noastră și luna își urma ostenită calea. Noi zăceam mânăniți și fără somn ceas după ceas.

Când se revărsară zorii, Ahile se ridică țeapăn.

— Trebuie să merg să-i spun mamei, zise.

Era palid, cu umbre sub ochi. Deja părea mai bătrân. Am simțit că mă cuprinde teama. *Nu pleca*, am dat să-i spun. Însă și-a tras o tunică pe el și a ieșit.

Am zăcut încercând să nu mă gândesc cum se scurgeau clipele. Până mai ieri, aveam vreme din belșug. Acum fiecare clipă era ca o picătură de sânge scursă.

Odaia deveni cenușie, apoi albă. Patul părea prea rece fără el, prea mare. Nu auzeam nici un zgomot și împietrirea aceasta mă speria. M-am ridicat și mi-am frecat mădulele, m-am lovit singur ca să mă trezesc din amorțeală, încercând să mă lupt cu nervii. *Așa o să fie în fiecare zi fără el.* Am simțit cum mi se strânge sălbatic pieptul, de parcă îmi venea să urlu. *Fiecare zi fără el.*

Am ieșit din palat, încercând disperat să-mi pun stavilă gândurilor. Când am ajuns la stânci, marele zid de piatră din Scyros ce se înălța deasupra mării, am început să urc. Vânturile mă băteau și pietrele erau ude de la spuma valurilor, însă efortul și primejdia mă întăreau. M-am

avântat în sus, către cel mai înșelător pisc, unde până acum m-aș fi temut prea tare să merg. Mâinile îmi erau zgâriate aproape până la sânge de colții de piatră. Unde călcam rămânea pată. Durerea era bine-venită, firească și purificatoare. Era atât de ușor de îndurat, că-mi venea să râd.

Am ajuns pe pisc, o grămadă de bolovani la marginea stâncii, și am rămas acolo, în picioare. În vreme ce urcam, îmi venise o idee, în neînfricarea și nesăbuiința mea.

— Thetis! am urlat în vântul ce bătea smucit, cu fața spre mare. Thetis!

Soarele era înălțat pe boltă, întâlnirea celor doi se terminase de mult. Am tras aer în piept a treia oară.

— Să nu-mi mai rostești niciodată numele.

M-am întors iute spre ea și mi-am pierdut echilibrul. Pietrele îmi jucau sub tălpi și vântul mă biciuia. M-am prins de un colț ca să mă țin pe picioare și am privit în sus.

Era chiar mai palidă decât de obicei precum primul îngheț al iernii. Buzele i se trăsese înapoi, dezvelindu-i dinții.

— Ești un neghiob, îmi spuse. Coboară. N-ai cum să-l salvezi pierzându-ți prostește viața.

Nu eram chiar atât de neînfricat pe cât credeam – am tresărit citindu-i ura pe chip. Însă m-am silit să vorbesc, s-o întreb ce voiam să aflu de la ea.

— Cât mai are de trăit?

Scoase un sunet ca un lătrat de focă. Mi-a luat ceva să înțeleg că râdea.

— De ce? Ai de gând să te pregătești? Să oprești totul?

Disprețul i se lăți pe chip.

— Da, i-am răspuns. Dacă pot.

Iarăși sunetul acela.

— Te rog, am zis îngenunchind. Te rog, spune-mi.

Poate pentru că m-am lăsat în genunchi, sunetul încetă și se gândi o clipă privindu-mă.

— Mai întâi va muri Hector, spuse ea. Doar atât mi s-a dat de știre.

Hector.

— Îți mulțumesc, am spus.

Își îngustă ochii și șuieră cu un glas ca apa pe tăciunii încinși.

— Să nu crezi că ai de ce-mi mulțumi. Nu de asta am venit.

Am așteptat. Era albă la chip ca așchiile de os.

— Nu va fi ușor, cum crede el. Parcele făgăduiesc faimă, dar câtă anume? Va trebui să-și păzească bine onoarea. E prea credul. Elenii, scuipe ea numele, sunt ca niște dulăi încăierăți pe un os. Nu vor renunța pur și simplu la renume de dragul altuia. Voi face tot ce pot. Iar tu, urmă ea privindu-mi brațele deșirate și genunchii slăbănogi, tu să nu-l faci de rușine. Înțelegi?

Înțelegi?

— Da, am spus.

Și chiar înțelegeam. Faima sa trebuia să fie pe potriva vieții cu care plătitise. O pală aproape nevăzută de vânt îi atinse poalele rochiei și atunci am știut că avea să plece, să se facă iarăși nevăzută în peșterile din mare. Ceva îmi dădu curaj.

— Hector e un ostaș iscusit?

— E cel mai bun, răspunse ea. În afară de fiul meu.

Privirea îi alunecă spre dreapta, în hăul falezei.

— Vine, spuse ea.

Ahile urcă pe culme și se apropie de locul unde mă așezasem. Îmi privi fața și pielea însângerată.

— Ți-am auzit glasul, spuse el.

— Am vorbit cu mama ta, i-am zis.

Se lăsă în genunchi și-mi luă un picior în poală. Îmi culese cu blândețe așchiile de piatră din răni, scuturând pământul și praful cretos. Apoi își rupse o fâșie de la poalele tunicii și o apăsă cu putere ca să-mi oprească sângele.

L-am strâns de mână.

— Să nu cumva să-l omori pe Hector, i-am zis.

Își înălță privirea, cu chipul lui frumos încadrat de pletele aurii.

— Mama ți-a spus restul profeției.

— Da.

— Și crezi că doar eu pot să-l omor pe Hector.

— Da.

— Și te gândești să le răpim un pic de timp Parcelor?

— Da.

— Aha, făcu el cu un zâmbet șiret – mereu îi plăcuse să se arate sfidător. Ei, de ce să-l omor? Doar nu mi-a făcut nimic.

Pentru prima oară, am simțit un strop de speranță.

Am plecat după-amiază – n-aveam de ce să mai zăbovim. Ascultând ca întotdeauna de datină, Lycomedede veni să-și ia rămas-bun. Am rămas țepeni toți trei în picioare – Odysseu și Diomedede plecaseră înainte la corabie. Ne însoțeau până în Ftia, unde Ahile avea să-și adune propria oaste.

Mai rămăsese un singur lucru de făcut și știam că Ahile nu avea nici un chef să-l facă.

— Lycomedede, mama mi-a cerut să-ți dau de știre dorințele ei.

Pe chipul bătrânului trecu un tremur aproape nevăzut, însă nu-și feri ochii de privirea ginerelui său.

— Are de-a face cu pruncul.

— Da.

— Și ce dorește? Întrebă temător regele.

— Dorește să crească ea pruncul. Ea... Ahile șovăi văzând expresia de pe chipul bătrânului. Pruncul va fi băiat, așa spunea ea. După înțârcare, va veni să-l ia.

Tăcere. Apoi Lycomedea închise ochii. Știam că se gândea la fiica lui, care rămânea și fără bărbat, și fără prunc.

— Ce bine ar fi fost să nu vii aici, spuse el.

— Îmi pare rău.

— Plecați, ne șopti bătrânul rege.

Așa am făcut.

Corabia cu care am pornit pe mare era iute, îndesată și cu un echipaj priceput. Mateloții se mișcau sprinteni, funiile luceau de noi ce erau, iar catargele păreau proaspete ca arborii verzi. Podoaba de la proră era o frumusețe, cea mai meșteșugită pe care o văzusem vreodată: o femeie înaltă, cu plete și ochi negri și cu mâinile împreunate în față, ca pierdută în visare. Era frumoasă, dar fără nimic țipător – bărbie elegantă și părul ridicat, lăsând vederii un gât zvelt. Fusese pictată cu dragoste, fiecare pată închisă sau deschisă la culoare fiind zugrăvită desăvârșit.

— Văd că-mi admirați nevasta, spuse Odysseu venind la noi, lângă parapet, și sprijinindu-se în antebrățele sale vânjoase. Mai întâi nu s-a învoit, nici n-a vrut să-l lase pe artist lângă ea. A trebuit să-l pun s-o urmărească în taină. Cred că n-a ieșit rău deloc.

O căsnicie din dragoste era la fel de rară precum cedrii din Răsărit. Mai că-mi doream să-l plac pe Odysseu. Însă deja îi văzusem zâmbetul prea adesea.

— Cum o cheamă? îl întrebă Ahile din politețe.

— Penelopa, răspunse el.

— E o corabie nouă? l-am întrebat.

Dacă-i ardea să vorbească despre nevastă, eu, unul, voiam să vorbim despre altceva.

— Foarte nouă. E din cea mai bună cherestea din Ithaca, până la ultima bucată.

Lovi în parapet cu palma lui lată, așa cum plesnești un cal peste crupă.

— Iar te fălești cu corabia ta nouă? spuse Diomedede, alăturându-se.

Părul îi era prins cu o fâșie de piele, astfel că fața îi părea mai ascuțită ca de obicei.

— Da.

Diomedede scuipe în apă.

— Regele Argosului e neobișnuit de elocvent astăzi, observă Odysseu.

Ahile nu mai văzuse jocul acesta al lor. Se uita când la unul, când la celălalt. Un surâs îi sălta ușor colțul gurii.

— Spune-mi, urmă Odysseu, crezi că agerimea ți se trage de la faptul că tatăl tău i-a mâncat creierii omului ăluia?

— Ce? făcu Ahile cu gura căscată.

— Nu știi legenda Preaputernicului Tydeus, regele Argosului, mâncătorul de creiere?

— Am auzit de el, dar nu de... creiere.

— Mă gândeam să pun să fie zugrăvită scena pe farfuriile noastre, spuse Diomedede.

În sala cea mare, îl socotisem pe Diomedede câinele lui Odysseu. Însă între cei doi vibra o anume forță, un soi de încântare provocată de svezile lor, care nu se putea regăsi decât între doi egali. Se zvonea, din câte mi-am amintit, că și Diomedede era îndrăgit de Athena.

— Amintește-mi să nu vin prea curând la masă în Argos, spuse Odysseu, strâmbându-se.

Diomedede izbucni în râs. Nu era deloc un sunet plăcut.

Cei doi regi aveau chef de vorbă și rămaseră lângă parapet împreună cu noi. Făcură schimb de povești: despre alte călătorii pe mare, despre războaie, despre întreceri câștigate în jocuri de mult trecute. Ahile era un ascultător curios, punând întrebare după întrebare.

— Cum te-ai ales cu asta?

Arată spre cicatricea de pe piciorul lui Odysseu.

— Ah, făcu Odysseu frecându-și mâinile. E o poveste demnă de a fi spusă. Cu toate că s-ar cuveni să vorbesc mai întâi cu căpitanul. Arată spre soarele ce atârna greu, pârguit în zare. Curând va trebui să facem tabără.

— Mă duc eu, spuse Diomedede de unde stătea sprijinit. Am auzit povestea asta cam de tot atâtea ori ca blestemăția aia de istorie cu patul.

— Tu pierzi, îi strigă Odysseu. Nu-l băgați în seamă. Nevastă-sa e mai rău decât o cățea din iad, alături de ea ajungi să te acrești de tot. Pe când nevastă-mea...

— Pe cinstea mea, veni glasul lui Diomedede din cealaltă parte a corăbiei, dacă îți duci spusele până la capăt, o să te-azvârl în apă, n-ai decât să ajungi înot la Troia.

— Vedeți? zise Odysseu clătinând din cap. O acritură.

Ahile râse încântat de amândoi. Părea să fi dat uitării ce rol jucaseră în demascarea lui și tot ce urmase.

— Ah, ce spuneam?

— Cicatricea, se grăbi să-i amintească Ahile.

— A, da, cicatricea. Pe când aveam treisprezece ani...

Vedeam cum îi soarbe vorbele. *E prea credul*. Dar nu voiam să-i stau ca un corb pe umăr vestind nenorociri.

Soarele coborî și mai mult pe când ne apropiam de uscatul umbrat unde aveam să înnoptăm. Se descărcară proviziile – mâncare, așternuturi și corturi pentru prinți.

Ne-am așezat în locul ce ne fusese pregătit – un mic foc de tabără și un cort.

— Toate bune? veni Odysseu lângă noi.

— Foarte, răspunse Ahile, zâmbind pe dată cu zâmbetul său neprefăcut. Mulțumim.

Odysseu îi zâmbi și el, cu dinții lui albi în barba neagră.

— Minunat. Ajunge un cort, sper? Am auzit că preferați să împărțiți totul. Și odăile, și așternuturile, se zice.

Obrajii mi se aprinseră de uimire. Lângă mine, l-am auzit pe Ahile ținându-și răsufllarea.

— Ei, haideți, n-aveți de ce vă rușina – e ceva destul de răspândit printre băieți. Odysseu se scărpină gânditor în barbă. Deși voi nu mai sunteți băieți. Câți ani aveți?

— Nu-i adevărat, am spus.

Sângele din obraji mă făcuse să izbucnesc. Glasul răsună tare pe țarm.

— Adevărat e ce cred oamenii, iar ei asta cred despre voi, zise Odysseu ridicând din sprânceană. Dar poate se înșală. Dacă vă îngrijorează zvonul, atunci lăsați-l în urmă când mergeți la război.

— Nu te privește pe tine, prințe din Ithaca, spuse Ahile pe un ton încordat și mânios.

— Îmi cer iertare dacă v-am jignit, zise Odysseu ridicând mâinile. Eu doar am venit să vă zic noapte bună și să văd dacă totul vă este pe plac. Prințe Ahile. Patroclu.

Cu o înclinare din cap, se întoarse la cortul lui.

Când am intrat în cort, între noi se lăsă tăcerea. Mă întrebam când o să se întâmple așa ceva. Cum spusese și Odysseu, mulți băieți deveneau iubiți. Însă renunțau după ce mai creșteau, asta dacă nu o făceau cu sclavi sau cu băieți plătiți. Bărbaților din neamul nostru le plăcea să cucerească – nu se încredeau într-un bărbat cucerit.

Să nu-l faci de rușine, îmi spusese zeița. Și la asta se gândise când o spusese.

— Poate are dreptate, am zis.

Ahile își ridică fruntea și se încruntă.

— Doar nu vorbești serios.

— Nu vreau să zic... Mi-am frânt mâinile. Tot cu tine aş fi. Dar aş putea să dorm afară, ca să nu sară în ochi. Nu țin neapărat să fiu de față când te sfătuiești cu ceilalți. Eu...

— Nu. Celor din Ftia nu le pasă. Iar restul n-au decât să vorbească. Tot *Aristos Achaion* o să fiu.

Cel mai bun dintre ahei.

— S-ar putea să-ți păteze onoarea.

— Atunci e pătată și gata, zise el sumețindu-și îndârjit bărbia. Sunt neghiobi dacă gloria mea de asta atârnă.

— Dar Odysseu...

Ochii săi verzi ca frunzele primăvăratice se ațintiră într-ai mei.

— Patroclu. Destul le-am dat. Asta nu le-o dau.

După aceea, n-a mai fost nimic de zis.

A doua zi, pe când corabia plutea mânată de vântul de la miazăzi, ne-am dus la Odysseu, care stătea la proră.

— Prințe, îi spuse Ahile cu un glas scorțos, fără zâmbetele copilărești din ziua trecută. Vreau să-mi vorbești de Agamemnon și de ceilalți regi. Aș dori să știi laolaltă cu ce bărbați o să lupt și cu ce prinți o să mă războiesc.

— Foarte înțelept, prințe Ahile.

Dacă Odysseu observase ceva schimbat, de zis, nu zise nimic. Ne conduse către banchetele de sub catargul cel mare, sub pânza pântecoasă.

— De unde să încep? Își scărpină absent cicatricea de pe picior. La lumina zilei, se vedea și mai bine, lipsită de păr și zbârcită cum era. Ar fi Menelau, a cărui nevastă mergem s-o luăm înapoi. După ce Elena l-a ales de bărbat – Patroclu poate să-ți povestească – a ajuns regele Spartei. E socotit bărbat vrednic, neînfricat în luptă și îndrăgit în lume. Mulți regi i s-au alăturat, nu doar aceia siliți de jurămintele lor.

— Cum ar fi? întrebă Ahile.

Odysseu îi socoti pe degetele lui groase, de țăran.

— Meriones, Idomeneu, Filoctet, Aias. Amândoi Aias, cel Mare și cel Mic.

Unul din ei era bărbatul pe care mi-l aminteam din sala lui Tyndareos, o matahală cu scut; pe celălalt nu-l știam.

— Bătrânul rege Nestor din Pylos va fi și el.

Știam numele acela, călătorise în tinerețe cu Iason în căutarea Lânii de Aur. Nu mai putea de mult să lupte, dar își aducea feciorii la război și era bun de sfetnic.

Ahile avea un chip hotărât și ochii adumbriți.

— Și troienii?

— Priam, desigur. Regele Troiei. Se zice c-ar avea cincizeci de feciori crescuți toți cu sabia-n mână.

— Cincizeci de feciori?

— Și cincizeci de fete. Se zice c-ar fi evlavios și iubit de zei. Și fiii săi au ajuns faimoși – Paris, desigur, iubit de zeița Afrodita și mult lăudat pentru frumusețea lui. Până și mezinul, care-abia a împlinit zece ani se zice c-ar fi cumplit. Tróilos parcă-l cheamă. Mai au un văr de neam zeiesc de partea lor. Eneas îl cheamă, chiar fiul Afroditei.

— Dar Hector? întrebă Ahile fără să-l scape din ochi.

— Fiul cel mare și moștenitorul lui Priam, îndrăgit de zeul Apollo. Cel mai puternic apărător al Troiei.

— Cum arată?

— Nu știu, zise Odysseu ridicând din umeri. Se spune c-ar fi spătos, dar așa se zice despre mai toți eroii. Tu îl vei întâlni înaintea mea, așa că va trebui să-mi spui tu.

— De ce spui asta? îl întrebă Ahile mijindu-și ochii.

Odysseu își luă o expresie ironică.

— După cum ar spune și Diomedea, sunt un soldat priceput, dar atât – talentele mele sunt altele. De-ar fi să-l întâlnesc pe Hector pe câmpul de

bătaie, nu m-aș întoarce cu vești despre el. Cu tine, desigur, altfel stau lucrurile. Te vei acoperi de cea mai mare glorie după moartea lui.

Am simțit că mă ia cu răcoare.

— Poate, însă nu văd de ce l-aș omorî, răspunse Ahile cu răceală. Doar nu mi-a făcut nimic.

Odyseu chicoti de parcă făcuse cineva o glumă.

— Dacă toți soldații ar omorî doar oamenii care le-au făcut vreun neajuns, Peleiene, n-am mai avea războaie. Ridică din sprânceană. Deși n-ar fi o idee așa de rea. În acea lume, poate că eu aș fi *Aristos Achaion*, nu tu.

Ahile nu răspunse. Se întorsese să se uite la valurile de sub noi. Lumina îi scălda obrazul cu limbi de foc.

— Nu mi-ai zis nimic de Agamemnon, spuse el.

— Da, prea puternicul rege din Mycene, zise Odyseu, lăsându-se pe spate. Vlăstar mândru al casei lui Atreu. Străbunicul său Tantal era fiul lui Zeus. Pesemne că-i știi povestea.

Toți știam de chinurile veșnice ale lui Tantal. Drept pedeapsă că le nesocotise puterea, zeii îl azvârliseră în cel mai adânc hău al Tărâmului subpământean. Acolo îl puseseră să îndure setea și foamea, lăsându-i mâncare și băutură alături, dar unde nu putea să le ajungă.

— Am auzit de el. Însă n-am știut niciodată ce nelegiuire a săvârșit, spuse Ahile.

— Ei, iată. Pe vremea regelui Tantal, toate regatele noastre erau deopotrivă de mari și regii domneau în pace. Însă Tantal era tot mai nemulțumit de tainul său și se apucă să ia cu japca pământurile vecinilor. Bogățiile i se îndoieră iar și iar, însă Tantal tot nu se sătura. Izbânzile sale l-au făcut să fie trufaș și, cum își întrecuse toți înaintașii, a vrut să se ia la întrecere cu zeii. Nu cu arme, căci nici un muritor nu poate învinge zeii în luptă. Ci în șiretlicuri. Dorea să dovedească cum că zeii nu le știu pe toate, așa cum pretind ei. Astfel că și-a chemat feciorul, pe nume Pelops, și l-a

întrebat dacă nu vrea să-i fie de-ajutor. „Desigur“, s-a învoit Pelops. Tatăl său zâmbi și-și trase spada din teacă. Dintr-o lovitură, reteză capul fiului său. Îi tăie trupul în bucăți potrivite și le prăji la proțap.

Mi se strânse stomacul închipuindu-mi țepușa de fier trecută prin carnea moartă a băiatului.

— Când carnea băiatului s-a rumenit bine, Tantal îi strigă tatălui său din Olymp: „Tată“, spuse, „am pregătit un ospăț în cinstea ta și a alor tăi. Vino degrabă, cât e carnea fragedă și proaspătă“. Zeii se dădeau în vânt după asemenea ospețe și sosiră iute în sala cea mare a lui Tantal. Însă când ajunseră, mirosul cărnii gătite, de obicei atât de plăcut, acum părea să-i sufoce. Zeus își dădu pe dată seama ce făcuse. Îl apucă pe Tantal de picioare și-l azvârli în Tartar, ca să-și ispășească pedeapsa veșnică.

Cerul era luminos și vântul rece, însă sub vraja poveștii lui Odysseu parcă am fi stat la un foc, învăluiți în întunericul nopții.

— Apoi Zeus lipi la loc bucățile din carnea băiatului și le suflă iarăși viață. Pelops, deși era doar un copil, deveni rege în Mycene. Era un rege bun, din calea-afară de pios și înțelept, și totuși multe nenorociri s-au abătut asupra regatului său. Unii ziceau că zeii au blestemat stirpea lui Tantal, condamându-i pe toți urmașii lui la cruzimi și nenorociri. Feciorii lui Pelops, Atreus și Thyestes, au moștenit ambiția bunicului lor și au săvârșit nelegiuiri sinistre și sângeroase, precum ale lui Tantal. O fiică violată de tată, un fiu pregătit pe foc și mâncat, toate fiindcă erau mânați de lupta aprigă pentru tron. De-abia acum, prin grația lui Agamemnon și Menelau, nenorocul neamului lor a prins să se schimbe. Luptele și răzmerițele s-au sfârșit, iar Mycene prosperă iarăși sub cârmuirea dreaptă a lui Agamemnon. S-a acoperit de glorie, pe bună dreptate, pentru iscusința sa în mânăuirea lăncii și pentru dârzenia cu care stăpânește. Avem noroc că ne este conducător.

Crezusem că Ahile nu-l mai ascultă. Însă acum se întoarse încruntat.

— Toți suntem conducători.

— Desigur, încuviință Odysseu. Însă toți luptăm împotriva aceluiași dușman, nu? Douăzeci de conducători pe un câmp de luptă înseamnă haos și înfrângere – o s-ajungem cel mai degrabă să ne omorâm între noi, în loc să căsăpim troieni. Izbânda într-un asemenea război se câștigă doar dacă toți oștenii urmează unul și același țel, își unesc puterile într-o singură lovitură de lance, în loc să înțepe cu o mie de ace. Tu ești în fruntea oștirii din Ftia și eu în fruntea oștirii din Ithaca, însă se cuvine să mai fie cineva care să pună la treabă în modul cel mai potrivit talentele fiecăruia – și făcu un gest curtenitor spre Ahile –, oricât ar fi acestea de vaste.

Ahile nu luă în seamă măgulirea. Soarele la apus îi desena umbre pe chip – ochii îi păreau limpezi și pătrunzători.

— Eu am venit de bunăvoie, prințe. Voi asculta sfaturile lui Agamemnon, nu și poruncile. Vreau să ne înțelegem.

— Zeii să ne păzească de răul pe care ni-l facem singuri, spuse Odysseu, clătinând din cap. Nici n-am intrat încă în luptă și deja ne facem griji cine o să se bucure de glorie.

— Eu nu...

— Crede-mă, Agamemnon înțelege cât de însemnat ești în lupta noastră, urmă Odysseu fluturând din mână. El și-a dorit cel dintâi să vii. Vei fi întâmpinat în oastea noastră cu toate onorurile pe care ți le poți dori.

Nu asta voise să spună Ahile, dar era tot pe-acolo. M-am bucurat când marinarul de veghe strigă „pământ“.

În seara aceea, după ce terminaserăm cina, Ahile se întinse în pat.

— Ce crezi despre toți oamenii aceștia pe care o să-i cunoaștem?

— Nu știu.

— Mă bucur că măcar am scăpat de Diomedea.

— Și eu.

Îl lăsaserăm pe rege la capătul de miazănoapte al insulei Euboia, ca să-și aștepte oastea ce sosea din Argos.

— Nu-mi inspiră încredere.

— Cred c-o să ne lămurim în curând cu cine-avem de-a face, spuse Ahile.

Rămaserăm tăcuți o clipă, cu gândul la asta. Auzeam primii picuri de ploaie afară, răpăind slab pe acoperișul cortului.

— Odysseu spunea c-o să fie furtună la noapte.

O furtună egeeană, ce avea să se sfârșească iute. Corabia era bine ancorată la țărm, iar mâine avea să se însenineze iarăși.

Ahile se uita la mine.

— Aici ai mai tot timpul părul zburlit, îmi spuse el, atingându-mă în spatele urechii. Nu cred că ți-am zis vreodată cât de mult îmi place.

Simțeam o furnicătură unde mă atinseseră degetele lui.

— Nu mi-ai zis, i-am răspuns.

— Ar fi trebuit. Își plimbă degetele în jos, spre scobitura în V din josul gâtului meu, mângâindu-mi ușor vinele care-mi băteau. Dar asta? Ți-am zis ce cred despre locul ăsta de aici?

— Nu, am răspuns.

— Dar de ăsta sigur ți-am zis. Își coborî mâna spre mușchii de pe piept – îmi simțeam pielea încălzită de degetele lui. De ăsta ți-am zis?

— De ăsta mi-ai zis, am răspuns, gâfâind nițel.

— Dar ăsta? Mâna îi zăbovi pe coapse, desenând o linie pe interiorul lor. De ăsta ți-am zis?

— Da.

— Dar ăsta? De ăsta sigur n-aș fi uitat, urmă el zâmbind pisicește. Spune-mi că n-am uitat.

— N-ai uitat.

— Mai e și ăsta. Mâna i se oprise. De ăsta sigur ți-am zis.

— Mai zi-mi, i-am răspuns, închizând ochii.

Mai târziu, Ahile doarme lângă mine. Furtuna lui Odysseu a venit și pânza aspră a pereților cortului tremură sub palele de vânt. Ascult iar și iar loviturile usturătoare ale valurilor ce-și varsă furia asupra țărmului. Ahile se mișcă în somn și aerul se mișcă odată cu el, purtând mirosul dulceag de mosc al trupului său. *Asta o să-mi lipsească, îmi spun. Mai bine mă omor decât să-i duc dorul, îmi zic. Cât timp ne-a mai rămas?* mă întreb.

Capitolul 16

Am sosit în Ftia a doua zi. Soarele tocmai ce trecuse de zenit și stăteam împreună cu Ahile privind peste parapet.

— Vezi?

— Ce să văd?

Ca de obicei, avea ochii mai ageri decât mine.

— Țărmul. Arată ciudat.

Când ne-am apropiat, am văzut de ce. Era ticsit de lume forfotitoare, zgâindu-se la noi. Și larma: mai întâi păru să vină de la valurile spintecate de corabie, un urlet dezlănțuit. Însă cu fiecă mișcare din rame, se auzea tot mai tare, până când ne-am dat seama că erau glasuri, care rosteau ceva. Se auzea iar și iar. *Printe Ahile! Aristos Achaion!*

Când corabia trase la țarm, mii de brațe se înălțară în aer și mii de gâtlejuri sloboziră urale. Orice alt zgomot – lemnul schelei lovindu-se de stâncă, comenzile mateloților – se pierdea în larmă. Ne uitam înmărmuriți.

Poate chiar de-atunci viețile noastre n-au mai fost niciodată la fel. Nu dinainte, în Scyros, nici mai înainte, pe Pelion. Ci aici, când începeam să înțelegem măreția ce-l va urma de-a pururi oriunde se va duce. Alesese să devină o legendă vie și acesta era doar începutul. Ahile șovăi și mi-am pus mâna peste a lui, ferindu-mă să mă vadă mulțimea.

— Du-te, l-am îndemnat. Te așteaptă.

Ahile păși pe schelă, înălțându-și mâna, și oamenii urlară până răgușiră. Mă temeam parcă să nu dea năvală pe corabie, însă oștenii își făcură loc și se înșiruiră de-a lungul schelei, croindu-și drum prin mulțime.

Ahile se răsuci către mine și spuse ceva. Nu-l auzeam, dar am înțeles. *Vino și tu.* Am încuviințat și am luat-o la pas. De amândouă părțile, mulțimea se izbea de stavila soldaților. La capăt ne aștepta Peleu. Avea chipul ud și nici nu a încercat să-și șteargă lacrimile. Îl cuprinse pe Ahile în brațe și-l ținu mult și bine.

— Ni s-a întors prințul! se auzi glasul său, mai adânc decât mi-l aminteam, răsunând până departe, pe deasupra larmei.

Mulțimea se liniști spre a asculta vorbele regelui lor.

— Îl întâmpin în fața voastră pe fiul meu preaiubit, singurul meu moștenitor. El vă va conduce în glorie la Troia și se va întoarce în triumf.

Chiar și sub soarele arzător am simțit că mă ia cu răcoare. *Nu se va mai întoarce.* Însă Peleu încă nu știa.

— E bărbat în toată firea și dumnezeiesc. *Aristos Achaion!*

Acum nu mai aveam timp să mă gândesc. Ostașii își izbeau scuturile cu lăncile, femeile chiuiiau, bărbații urlau. Am zărit chipul lui Ahile – părea uimit, însă nu-i displăcea. Stătea altfel, am băgat de seamă, cu umerii drepți, bine înfipt pe picioare. Părea mai în vârstă, chiar mai înalt. Se aplecă să-i șoptească ceva la ureche tatălui său, dar n-am auzit ce spune. Ne aștepta un car – ne-am urcat și am privit de acolo mulțimea ce venea în urma noastră pe țărniș.

La palat, slujitorii roiau în jurul nostru. Ni s-a îngăduit o clipă să mâncăm și să bem ce ni se vâra în mâini. Apoi am fost duși în curtea palatului, unde ne așteptau două mii cincisute de ostași. Când ne-am apropiat, și-au înălțat scuturile dreptunghiulare ce sclipeau ca niște carapace, salutându-și noul conducător. Iar asta poate că era cel mai ciudat – că acum el îi conducea pe toți. Se cuvenea să le știe tuturor numele, însemnele și poveștile. *Nu mai e doar al meu,* mi-am zis.

De era cumva tulburat, nici măcar eu nu-mi dădeam seama. L-am urmărit cum îi salută și le spune vorbe răsunătoare, care le îndreaptă și mai mult spatele. Rânjeau până la urechi, adorând fiecare părticică din

prințul lor – pletele strălucitoare, mâinile ucigașe, picioarele iuți. Se aplecau spre el ca florile spre soare, sorbindu-i splendoarea. Odysseu avusese dreptate – răspândea lumină cât pentru gloria tuturor.

Nu ne mai găseam niciodată doar noi doi. Mereu era nevoie de el – să-și arunce ochii pe listele cu soldați și socoteli, să-și dea cu părerea despre provizii și biruri. Foinix, bătrânul sfetnic al tatălui său, ne însoțea peste tot, însă lui Ahile i se puneau o mie de întrebări: cât din asta? cât din aia? cine să fie căpeteniile? Făcea tot ce putea, apoi dădea de știre: „Las tot restul în seama înțeleptului Foinix“. Auzeam în spate cum oftează vreo slujnică. E și chipeș, și bine-crescut.

Știa că nu prea aveam ce face pe aici. Îi citeam pe chip, când mă privea, părerea de rău tot mai mare. Nu uita niciodată să țină tăblițele ca să le văd și eu și să-mi ceară părerea. Însă nu-i ușuram deloc treaba, căci rămâneam în spate, nepăsător și tăcut.

Nici acolo nu scăpam. Prin toate ferestrele se revărsa larma neîntreruptă a oștenilor, fălindu-se, pregătindu-se de luptă, ascuțindu-și lăncile. Își luaseră numele de myrmidoni, *oamenii-furnici*, un vechi titlu de cinste. Încă un lucru pe care Ahile trebuise să mi-l lămurească – legenda potrivit căreia Zeus îi făurise pe locuitorii Ftiei din furnici. Îi priveam cum mărșăluiesc veseli, șir după șir. Îi vedeam cum visează la prada bogată cu care aveau să se întoarcă și la glorie. Noi nu aveam asemenea vise.

Mi-am luat obiceiul să mă fac nevăzut. Găseam vreun pretext ca să rămân în urmă, în vreme ce slujitorii îl conduceau mai departe: o mâncărime sau o curea desfăcută la sandală. Goneau înaintea fără să mă vadă, coteau după un colț și rămâneam deodată singur și bucuros. O apucam pe coridoarele întortocheate pe care le învățasem cu amar de ani în urmă și ajungeam plin de recunoștință în odaia noastră pustie. Acolo mă lungeam pe podeaua rece de piatră și închideam ochii. Nu puteam să

nu-mi închipui cum avea să se sfârșească – ucis de lance sau de spadă sau strivit de un car de luptă. Sângele ce-i țâșnea șuvoi din inimă.

Într-o seară din a doua săptămână, pe când dormitam în pat, l-am întrebat:

— Cum îi vei spune tatălui tău? De oracol...

Vorbele au răsunat puternic în liniștea nopții. Rămase o clipă înlemnit.

Apoi răspunse:

— Nu cred c-am să-i spun.

— Niciodată?

Clătină din cap – o umbră aproape nevăzută.

— Nu are ce să facă. Doar o să-i aducă jale.

— Dar mama ta? N-o să-i zică?

— Nu, spuse el. Am pus-o să-mi făgăduiască asta, printre altele, în ultima zi în Scyros.

M-am încruntat – nu-mi spusese.

— Ce ți-a mai făgăduit?

L-am văzut că șovăie. Însă între noi nu era loc de minciună, niciodată.

— Am rugat-o să te ocrotească, îmi răspunse el. După.

M-am uitat lung la el, cu gura uscată.

— Și ce-a spus?

Iarăși tăcere. Apoi, încet, de parcă zăream în beznă rușinea înroșindu-i obrazii, îmi răspunse:

— Nu s-a învoit.

Mai târziu, în timp ce el dormea, iar eu vegheam sub stele, m-am gândit la asta. Mă încălzea să știu că o rugase – alunga ceva din răceala acestor zile la palat, unde toată lumea voia să știe doar de el și de mine nu.

Cât despre răspunsul zeiței, nu-mi păsa. Ce nevoie aveam de ea? Nu voiam să trăiesc după moartea lui.

Trecură șase săptămâni – șase săptămâni a durat să fie orânduită oștirea, să fie înzestrate corăbiile, să fie încărcate provizii și veșminte pentru tot războiul – un an, poate doi. Asediile durau mereu mult.

Peleu stăruia ca Ahile să ia doar tot ce-i mai bun. A dat o avere pe platoșe, cât pentru șase, șapte bărbați. Erau platoșe pentru piept din bronz ciocănit, pe care erau gravați lei și o pasăre phoenix ridicându-se din cenușă, apărătoare tari din piele pentru picioare încinse cu aur, coifuri cu panaș din păr de cal, o spadă argintată, zeci de vârfuri de lance și două care de luptă ușoare, la care era înhămat un atelaj de patru cai, printre care și perechea pe care o primise Peleu ca dar de nuntă zeiesc. Îi chema Xanthos și Balios, Auriul și Bălțatul, și își dădeau ochii peste cap de nerăbdare când nu goneau slobozi. Ne-a dat și un vizitiu, un băiat mai tânăr, însă trupeș, ce se știa a fi iscusit la strunirea cailor năvălași. Îl chema Automedon.

Și, în sfârșit, mai era o lance lungă, din frasin cojit și lustruit până ajunsese să lucească precum o flacăra cenușie. De la Chiron, spusese Peleu, când i-o întinsese fiului său. Ne-am aplecat deasupra ei, trecându-ne degetele peste lemn, ca pentru a simți prezența centaurului. Pesemne că un dar atât de meșteșugit i-a luat săptămâni de șlefuire iscusită, își începuse lucrul aproape în ziua când plecaserăm. Cunoștea oare ce destin îl așteaptă pe Ahile sau doar ghicise? În timp ce stătea singur în peștera lui trandafirie, îi licărise cumva o profeție? Poate că își dăduse pur și simplu cu presupusul – o amărăciune bine știută, cum instruiseră un băiat după altul în muzică și medicină, redându-i apoi lumii ca să ucidă.

Însă lancea aceasta frumoasă nu fusese meșteșugită cu amărăciune, ci cu dragoste. N-avea să se potrivească nici unei alte mâini decât a lui Ahile și greutatea îi va fi doar pe potriva tăriei lui. Și cu toate că era ascuțită și ucigătoare la vârf, lemnul ne luneca sub degete precum arcul bine uns al lirei.

Sosi în sfârșit ziua plecării. Corabia noastră era o frumusețe, încă și mai splendidă decât a lui Odysseu – zveltă și lucioasă ca un tăiș de pumnal spintecând marea. Era cufundată zdravăn în apă, încărcată cu atâta mâncare și provizii.

Iar aceea era doar corabia comandantului. Pe lângă aceasta mai pluteau încă patruzeci și nouă pe apa portului din Ftia – o cetate de lemn la țărmul apelor. Ornamentele de la prora alcătuiau o ceată de jivine, nimfe și făpturi încrucișate, iar catargele se înălțau la fel de sus precum copacii din care fuseseră cioplite. La prora fiecărei corăbii stătea drept câte un căpitan proaspăt numit, salutându-ne pe când treceam pe chei spre nava noastră.

Ahile pășea în frunte, cu himationul purpuriu fluturându-i în briza mării, urmat de Foinix și de mine; eu aveam la rândul meu o mantie nouă și îl sprijineam pe bătrân. Mulțimea ne ovaționa, pe noi și pe ostașii noștri, în timp ce urcau pe corăbiile lor. Pretutindenii în jur se strigau ultimele promisiuni: de glorie, de bogății jefuite și aduse acasă din bogata cetate a lui Priam.

Peleu stătea pe țărm, cu mâna ridicată în semn de rămas-bun. Ținându-se de cuvânt, Ahile nu-i spusese de oracol, doar îl îmbrățișase strâns, dorindu-și parcă să-l absoarbă pe bătrân în piele. Și eu îi îmbrățișasem trupul vânos și ciolănos. *Așa o să ajungă și Ahile când o să fie bătrân*, mi-am spus. Apoi mi-am amintit – n-o să îmbătrânească niciodată.

Lemnul corabiei era încă lipicios de la rășină. Ne-am lăsat peste parapet ca să facem cu mâna ultima oară, simțind în dreptul burții lemnul încălzit de soare. Mateloții săltară ancora pătrătoasă și albită de scoici și slăbiră pânzele. Apoi se așezară în dreptul ramelor ce țineau corabia ca niște gene, așteptând să înceapă numărătoarea. Tobe se porniră să bată, iar ramele se înălțau și coborau, ducându-ne la Troia.

Capitolul 17

Însă mai întâi am ajuns la Aulis. Aulis era un istm suficient de lung cât să putem ancora toate corăbiile o dată. Agamemnon dorise să-și reunească toate forțele într-un loc înainte să pornească pe mare. Un simbol, poate: puterea vădită a Eladei Ultragiante.

După ce fuseserăm frământați cinci zile de apele zbuciumate ale coastei eubeice, ajunseserăm la ultimul cot al uscatului șerpuitor și am zărit Aulis. Ni se deschisese vederii dintr-odată, de parcă fusese smuls un văl: țărmul ticsit de nave de toate mărimile, culorile și formele, iar pe uscat, un covor mișcător din mii și mii de oameni. Mai departe, crestele de pânză ale corturilor se înălțau până-n zare, cu flamuri colorate ce însemnau foisoarele regale. Oamenii noștri se opinteau în rame, purtându-ne către ultimul loc rămas liber pe țărmul înțesat – destul de încăpător pentru toată flota. Cele cincizeci de etrave ale noastre și-au azvârlit ancorele.

Sunară cornuri. Myrmidonii de pe celelalte corăbii își croiseră deja loc prin apă către țărm. Acum stăteau la marginea apei, de jur împrejur, cu tunicile albe fluturându-le în vânt. La un semnal neauzit, începură să intoneze numele prințului lor, două mii cinci sute de oameni într-un glas. *A-hi-le!* Capetele se întoarseră pe tot țărmul – spartani, argolieni, mycenieni și toți ceilalți. Știrea se răspândi văzând cu ochii, de la unul la altul. *A sosit Ahile.*

Pe când mateloții coborau schela, am urmărit cum se strâng regii și răcanii laolaltă. De la distanță nu vedeam chipurile princiare, însă am recunoscut flamurile purtate de paji înaintea lor: flamura galbenă a lui Odysseu, albastră a lui Diomedea și apoi cea mai viu colorată și mai mare – un leu pe fond purpuriu, simbolul lui Agamemnon și al Mycenei.

Ahile mă privi și trase adânc aer în piept – mulțimea urlătoare din Ftia fusese o nimica toată pe lângă aceasta de aici. Însă era pregătit. Vedeam asta din pieptul lui fălos, în verdele crunt al ochilor. Se duse la schelă și rămase în vârful ei. Myrmidonii strigau înainte și nu erau singurii – li se alăturaseră și alții din mulțime. „Prințul Ahile, fiul regelui Peleu și al zeiței Thetis. *Aristos Achaion!*“

Parcă drept răspuns, aerul se schimbă. Soarele ieși strălucitor din nori și se revărsă asupra lui Ahile, pe plete, spate și piele, preschimbându-l în aur. Dintr-odată păru mai impunător, iar tunica sa șifonată de pe drum se netezi până ajunse să răspândească o lumină albă și curată, ca o pânză de corabie. Pletele îi ardeau ca o flacără vie.

Oamenii scoaseră exclamații uluite, se înălțară alte și alte ovații. Thetis, mi-am zis. Doar ea putea fi. Îi dădea în vileag firea zeiască, ce i se întindea pe fiecare bucățică de piele, ca un balsam. Își ajuta fiul să se scalde în gloria sa câștigată cu atâtea sacrificii.

Vedeam că-i mijește un surâs pe buze. Îi plăcea adorația mulțimii, își lingea buzele. Nu știa ce se întâmplă, mi-a mărturisit mai târziu. Însă nu s-a îndoit de nimic, nu i s-a părut nimic ciudat.

Se deschisese o cale prin inima mulțimii, până în locul unde stăteau regii. Fiecare prinț nou-sosit trebuia să se prezinte în fața celor de-o seamă cu el și în fața noului comandant – acum era rândul lui Ahile. Străbătu schela, o luă prin dreptul oștenilor dezlănțuiți și se opri la vreo zece pași de regi. Eu eram nițel mai în spate.

Agamemnon ne aștepta. Avea nasul coroiat și ascuțit ca un cioc de vultur și ochii îi scăpărau de o inteligență lacomă. Era zdravăn, cu pieptul larg, bine înfipt pe picioare. Părea călit în lupte, însă și veștejit – mai bătrân decât cei patruzeci de ani pe care știam că-i are. De-a dreapta lui, în locul de onoare, se aflau Odysseu și Diomedea. La stânga stătea fratele său, Menelau – regele Spartei, care pornise tot războiul. Roșul aprins al părului său, pe care-l știam din sala cea mare a lui Tyndareos, era înspicat acum

cu fire încărunțite. Ca și fratele său, era înalt și vânjos, cu umeri puternici de bou care trage la jug. Ochii întunecați și nasul coroiat al neamului din care se trăgea păreau îndulcite pe chipul său. Era brăzdat de riduri surâzătoare și chipeș, spre deosebire de fratele său.

Singurul rege pe care îl mai puteam identifica era Nestor, bătrânul cu o barbă albă și rară cu ochi care erau încă ageri pe chipul bătut de vreme. Era cel mai în vârstă dintre toți, din câte se zvonea, trecuse printr-o mie de scandaluri, bătălii și răzmerițe. Domnea peste fâșia nisipoasă a Pylosului, de al cărei tron se agăța cu încăpățănare, spre dezamăgirea a zeci de fii ce îmbătrâneau tot mai mult, în timp ce el zămislea alții și alții din faimoasele sale vintre aproape secate. Doi dintre fiii aceștia îi sprijineau brațele, făcându-și loc printre alți regi ca să prindă un loc în frunte. Ne privea cu gura căscată și barba jumulită i se umfla sub răsuflarea înviorată. Tare-i mai plăcea tărașoiul.

Agamemnon pași în față. Își deschise brațele în întâmpinarea lui Ahile și rămase într-o așteptare regească, pentru a-și primi plecăciunile smerite și legămintele de credință cuvenite. Se cădea ca Ahile să îngenuncheze și să i le ofere.

Nu a îngenuncheat. Nu l-a salutat în gura mare pe măritul rege, nici nu și-a înclinat capul, nici nu i-a oferit vreun dar. Nu a făcut decât să stea drept, cu bărbia înălțată mândru, dinaintea tuturor.

Agamemnon își încordă fălcile – arăta ridicol cu brațele întinse și oștia prea bine. M-am uitat iute la Odysseu și Diomedea – îi ziceau din privirile lor aprige ce să facă. Împrejur se așternu o tăcere stânjenită. Oamenii se uitau unii la alții.

Îmi încleștasem mâinile la spate și priveam jocul pe care alesese să-l joace Ahile. Cu chipul parcă tăiat în piatră, îl priveam din ochi pe regele mycenian: *Mie nu-mi dai tu porunci*. Tăcerea se tot lungea, dureroasă și gătuită, ca un cântăreț care nu mai termină odată ultima notă din melodie.

Atunci, chiar când Odysseu pășea în față spre a lua el cuvântul, Ahile grăi:

— Eu sunt Ahile, fiul lui Peleu, coborâtor din zei, cel mai vrednic dintre ahei, spuse el. Am venit să-ți aduc victoria.

O clipă de tăcere uimită, apoi oștenii încuviințară urlând. Mândria ne era pe plac – vitejii nu erau niciodată smeriți.

Agamemnon privea cu ochi goi. Și dintr-odată apăru Odysseu și își lăsă pe umărul lui Ahile mâna grea, șifonându-i pânza tunicii, în vreme ce cu glasul său netezea aerul:

— Agamemnon, păstor de popoare, ți l-am adus pe prințul Ahile pentru a-ți jura credință.

Îl preveni din ochi pe Ahile: *încă nu-i prea târziu*. Însă Ahile zâmbi doar și păși înainte, încât mâna lui Odysseu îi alunecă de pe umăr.

— Am venit de bunăvoie pentru a te ajuta să-ți atingi țelul, spuse el cu voce tare. Apoi se întoarse spre mulțimea din jur: E o onoare să lupt laolaltă cu atâția războinici de frunte din regatele noastre.

Urmară alte urale tumultuoase, prelungi, care greu se mai potoliră. Și, în sfârșit, dinspre chipul colțuros al lui Agamemnon se auzi un glas stăpânit de o răbdare greu câștigată și greu exersată.

— Am într-adevăr cea mai măreață oștire din lume. Fii bine-venit în rândurile ei, tinere prinț din Ftia. Avea un zâmbet tăios. Păcat că ți-a luat atâta să ajungi.

Era o insinuare aici, însă Ahile n-a apucat să răspundă. Agamemnon grăi iarăși, înălțându-și glasul peste noi toți:

— Bărbați ai Eladei, destul am zăbovit. Mâine plecăm la Troia. Mergeți în tabere și pregătiți-vă.

Apoi ne întoarse spatele și o luă pe țarm.

Regii din suita lui Agamemnon îl urmară, risipindu-se pe la corăbii – Odysseu, Diomedea, Nestor, Menelau, ceilalți. Însă alții rămaseră să-l cunoască pe noul erou: Eurypylos din Tesalia și Antiloh din Pylos,

Meriones din Creta și Podaleirios tămăduitorul. Bărbați din toate cotloanele împărățiilor, mânați de dorința de glorie sau înlănțuiți de jurăminte. Mulți adăstau aici de luni de zile, așteptând să crească grosul oștirii. După atâta plictiseală, spuseră ei privind-l șireți pe Ahile, se bucurau de orice distracții nevinovate. Mai ales pe seama lui...

— Prințe Ahile, îi întrerupse Foinix. Iartă-mă că mă vâr în vorbă. Am zis că vei dori să știi că ți se pregătește tabăra.

Glasul înțepat arăta că nu-i încuviința deloc fapta, însă n-avea să-l mustre de față cu alții.

— Mulțumesc, vrednice Foinix, spuse Ahile. Ne iertați...

Desigur, desigur. Vor veni mai târziu sau mâine. Vor aduce vinul lor cel mai bun să bem împreună. Ahile le strânse mâinile, făgăduind să facă întocmai.

În tabără, myrmidonii roiau peste tot, cărând calabalâcuri și merinde, stâlpi și pânze de cort. Un bărbat în uniformă veni și făcu o plecăciune – era un sol de-al lui Menelau. Regele nu putea veni, din păcate, însă își trimisese solul să ne întâmpine. Eu și Ahile ne-am uitat unul la celălalt. Era o stratagemă iscusită – nu câștigaserăm prietenia fratelui său, astfel că Menelau nu venise. Totuși se cuvenea să-l întâmpine cumva pe cel mai bun dintre ahei.

— Se pune și el bine cu toată lumea, i-am șoptit lui Ahile.

— Nu-și poate îngădui să mă jignească dacă-și vrea nevasta înapoi, îmi șopti și el.

Primim să dăm o raită prin tabără? întrebă solul. Da, am răspuns, luându-ne un aer cât mai princiar. Primim.

Tabăra mare era un haos amețitor, un balamuc în fierbere – flamurile, rufele pe sârmă, pânza corturilor, fluturând toate fără încetare, trupurile a mii și mii de bărbați ce goneau dintr-o parte în alta. Ceva mai departe era râul, ce se retrăsese cu vreun picior de când sosise oștirea. Apoi mai erau

piața de mărfuri și piața publică, agora, având un altar și un podium improvizat. În spate de tot, latrinele – niște jgheaburi lungi unde roiau bărbați.

Oriîncotro o apucam, eram priviți cu atenție. Îl urmăream îndeaproape pe Ahile, să văd dacă Thetis îi va scălda iarăși pletele în lumină și îl va face mai vânjos. Dacă da, n-am băgat de seamă – grațiile îi erau, din câte vedeam, firești: simple și neîmpodobite în splendoarea lor. Le făcea cu mâna ostașilor care se zgâiau la el, zâmbea și-i saluta din mers. Auzeam vorbele șoptite în bărbi, printre dinți spărți și în mâini aspre, făcute căuș: *Aristos Achaion*. Chiar era așa cum făgăduiseră Odysseu și Diomedea că va fi? Credeau oare că mădularele sale mlădii vor putea ține piept armiei troiene? Un băiat de șaisprezece ani chiar putea fi cel mai vrednic războinic dintre noi? Și pretutindeni unde vedeam întrebarea, vedeam și răspunsul. Da, dădeau ei din cap unul spre celălalt, da, da.

Capitolul 18

În noaptea aceea m-am trezit gâfâind. Eram scaldat în sudoare și în cort se făcuse o zăpușeală apăsătoare. Ahile dormea lângă mine, la fel de jilav. Am ieșit din cort, dornic să simt briza mării. Însă și aici aerul era greu și umed. Era ciudat de liniște. Nu auzeam nici o pânză fluturând, nici un clinchet de ham desfăcut. Până și marea era mută, de parcă valurile nu se mai izbeau de țărm. Dincolo de brizanti se întindea netedă ca o oglindă de bronz lustruit. Mi-am dat seama că nu adia nici pic de vânt. Asta era ciudățenia. Aerul ce mă apăsa nu se clintea deloc, nu se simțea nici măcar un pic de curent. Dacă o ține așa, mi-amintesc că mi-am zis, n-o să putem să plecăm mâine.

M-am spălat pe față, bucurându-mă de răcoarea apei, apoi m-am întors la Ahile și la somnul agitat, fără odihnă.

A doua zi dimineată, la fel. Mă deștept într-o baltă de sudoare, cu pielea încrețită și uscată. Dau pe gât recunoscător apa pe care ne-o aduce Automedon. Ahile se trezește și-și trece mâna peste fruntea udă. Se încruntă, iese, se întoarce.

— Nu bate deloc vântul, încuviințez eu.

— N-o să plecăm azi.

Ai noștri sunt vâslași puternici, însă nici măcar ei nu-s în stare să ne poarte pe valuri întreaga zi. Avem nevoie de vânt ca să ajungem la Troia.

Vântul nu vine. Nici în ziua aceea, nici noaptea, nici a doua zi. Agamemnon e silit să anunțe în piață că plecarea se amână iarăși. De cum bate iarăși vreun vânt, vom pleca, ne fâgăduiește.

Însă vântul nu se întoarce și pace. Tot timpul suferim de la arșiță, aerul pare doar o pală de foc ce ne pâRJolește plămâni. Nici nu băgaserăm de seamă cât de opărit e nisipul, cât de aspre ne sunt păturile. Avem cu toții nervii întinși dureros și izbucnesc sfezi. Eu și Ahile stăm tot timpul în mare, căutând mica alinare pe care ne-o oferă.

Pe măsură ce trec zilele, frunțile ni se încrețesc de griji. Două săptămâni fără pic de vânt e nefiresc, însă Agamemnon nu face nimic.

— Am să vorbesc cu mama, spune până la urmă Ahile.

Stau și asud în cort așteptând s-o cheme. Când se întoarce, îmi spune:

— De la zei ni se trage.

Însă mama lui nu vrea – nu poate – să spună cine e vinovatul.

Mergem la Agamemnon. Regele e roșu ca racul de la zăpușeală și se mânie mereu – din pricina vântului, a oștirii neliniștite, a oricui îi dă prilejul.

— Știi că mama e zeiță, îi spune Ahile.

Agamemnon dă să mârâie ceva. Odysseu îl potolește cu o mână așezată pe umăr.

— Ea spune că vremea aceasta e nefirească. Că e o solie de la zei.

Știrea nu-i e deloc pe plac lui Agamemnon, care ne săgetează din priviri și ne alungă.

Trece o lună obositoare de somn asudat și zile de zăpușeală. Pe chipurile oamenilor se citește o furie cruntă, dar nu se mai încaieră nimeni – e prea cald. Zac în întuneric și se dușmănesc.

Mai trece o lună. Cred că înnebunim încet cu toții, sufocați sub apăsarea aerului neclintit. Cât mai putem s-o ducem așa? E groaznic – văzduhul orbitor ce ne țintuiește oștirea, vipia pe care-o tragem în piept cu fiecare respirație. Până și noi doi, stând în cort și născocind o sută de jocuri, ne simțim spulberați și pustiiți. Când o să se sfârșească?

În sfârșit sosește o veste. Agamemnon a vorbit cu marele preot Calhas. Îl știm – mărunțel, cu o barbă castanie jumulită. O pocitanie cu

față de nevăstuică și năravul de a-și linge buzele înainte să zică orice. Însă mai hâzi decât orice îi sunt ochii foarte albaștri. Când îi vede, oricine tresare speriat. Asemenea ciudățenii sunt de-a dreptul nefirești. Mare noroc are că nu l-au ucis la naștere.

Calhas crede că am jignit-o pe zeița Artemis, însă nu spune de ce. Oferă povața obișnuită: o jertfă grandioasă. Vitele sunt adunate pe dată și se amestecă vinul cu miere. La următoarea adunare, Agamemnon ne dă de știre că și-a poftit fiica să conducă ceremonia. O slujește pe Artemis – cea mai tânără femeie unsă vreodată ca preoteasă, poate ea va reuși s-o îmbuneze pe zeița mâniată.

Sosesc alte vești – fata este adusă din Mycene nu doar pentru ceremonie, ci pentru a fi măritată cu un rege. Nunțile sunt întotdeauna bine-venite, pe placul zeilor, poate va ajuta.

Agamemnon ne cheamă la el în cort. Are chipul puhav și boțit, chipul cuiva care pare să nu fi închis ochii de o groază de vreme. Nasul îi e tot roșu de la zăduf. Lângă el șade Odysseu, netulburat ca întotdeauna.

Agamemnon își drege glasul.

— Prințe Ahile. Te-am chemat ca să-ți propun ceva. Poate-ai auzit că... Se oprește, își drege iarăși vocea. Am o fiică, Ifigenia o cheamă. Îmi doresc să ți-o dau de nevastă.

Ne holbăm la el. Ahile deschide gura, o închide la loc.

— Agamemnon îți face o mare cinste, prințe din Ftia, spune Odysseu.

— Da, pentru care îi mulțumesc, se bâlbâie Ahile, care arareori e prins pe picior greșit.

Se uită la Odysseu și știu la ce se gândește: Cum rămâne cu Deidameia? Ahile e deja însurat, cum știe prea bine Odysseu.

Însă regele Ithacăi încuviințează ușurel din cap, ca să nu-l vadă Agamemnon. Trebuie să ne prefacem că prințesa din Scyros nu există.

— Mă simt onorat că te-ai gândit la mine, spune Ahile încă șovăitor.

Mă privește iute, întrebător.

Odyseu îl vede, nimic nu-i scapă.

— Din păcate, n-o să petreceți decât o seară împreună, după aceea trebuie să plece iar. Deși, desigur, se pot întâmpla multe într-o singură noapte.

Zâmbește. E singurul.

— Cred că ne-ar face bine o nuntă, grăiește rar Agamemnon. Și familiilor noastre, și ostașilor.

Își ferește ochii de privirile noastre.

Ahile mă urmărește să vadă ce am de zis – o să refuze dacă asta vreau. Simt o înțepătură de gelozie, dar slabă. *N-o să fie decât o noapte, îmi spun. Așa o să se înalțe în rang și în trecere și o să se împace cu Agamemnon. N-o să însemne nimic.* Încuviințez ușor, la fel ca Odyseu mai înainte.

Ahile întinde mâna.

— Mă învoiesc, Agamemnon. Va fi o cinste să te am ca socru.

Agamemnon strânge mâna tânărului. Îi urmăresc ochii – reci și aproape triști. Mai târziu îmi voi aminti de ei.

Își drege glasul a treia oară.

— Ifigenia e o fată vrednică, spune.

— Nu mă îndoiesc, încuviințează Ahile. Va fi o cinste să-i fiu bărbat.

Agamemnon dă din cap, făcându-ne semn că putem să ne retragem; plecăm. *Ifigenia*. Un nume cadentat, ca zgomotul copitelor pe stâncă, iute, însuflețit, fermecător.

A sosit peste câteva zile păzită de străjeri sumbri – mai în vârstă, dintre cei nepotriviți pentru război. În vreme ce carul ei zornăie pe drumul pietruit apropiindu-se de tabără, soldații îi ies în întâmpinare să o privească. Trecuse ceva timp de când nu mai văzuseră o femeie, cei mai mulți dintre ei. Îi sorbeau din ochi gâtul mlădiu, glezna zărită o clipă,

măinile ce-i netezeau gingașe rochia de mireasă. Ochii căprui îi străluceau de nerăbdare – venea să se mărite cu cel mai vrednic dintre ahei.

Nunta avea să se țină în piața noastră încropită, pe podiumul pătrat de lemn, cu un altar înălțat în partea din spate. Carul se apropia, trecând prin dreptul oștenilor care se îmbulzeau. Agamemnon stătea pe podium, cu Odysseu și Diomedea de-o parte și de cealaltă; și Calhas era pe-acolo. Ahile aștepta în locul unde se cuvenea să stea mirii, într-o parte, lângă podium.

Ifigenia coborî grațioasă din car pe scândurile înălțate. Era foarte tânără, nici nu împlinise paisprezece ani, șovăia între pompa preoțească și nerăbdarea copilărească. Își cuprinse îndată tatăl cu brațele și-și trecu degetele prin părul său. Îi șopti ceva râzând. Nu vedeam chipul lui Agamemnon, însă mâinile cu care îi strângea umerii supli păreau încordate.

Odysseu și Diomedea veniră în față, numai zâmbet și plecăciuni, salutând-o. Le răspunse politicos, însă grăbit. Deja își căuta din ochi bărbatul făgăduit. Îl dibui ușor, căci ochii i-au fost atrași de pletele sale aurii. Zâmbi când îl văzu.

Sub privirea ei, Ahile păși pentru a-i veni în întâmpinare, rămânând chiar la marginea podiumului. Ar fi putut s-o atingă și am văzut că asta vrea să facă, întinzându-și mâna spre degetele ei subțiri, gingașe, precum scoicile lustruite de mare.

Apoi fata s-a împleticit. Țin minte că Ahile s-a încruntat. Țin minte că a dat s-o prindă.

Însă nu se împiedicase. Era târâtă spre altarul din spatele ei. Nimeni nu-l văzuse pe Diomedea urnindu-se din loc, însă acum o înșfăcase, cu mâna ce-i părea uriașă pe gâtulejul ei, și o așeză pe dalele de piatră. Era prea înspăimântată ca să se zbată, ca să-și dea seama ce se petrece. Agamemnon își smulse ceva de la cingătoare. Când l-a repezit în aer, a strălucit în soare.

Tăișul pumnalului i se prăvăli deasupra gâtului și sângele împrășcă altarul, revărsându-i-se pe rochie. Se sufoca, încerca să vorbească, însă nu putea. Trupul i se zvârcolea și i se chircea, însă era ținută de mâinile regelui. Încet-încet zbaterea îi slăbi, abia mai zvâcnea din picioare și, în cele din urmă, încremeni.

Mâinile lui Agamemnon erau pline de sânge.

— Zeița e îmbunată, grăi în tăcerea ce se lăsase.

Cine știe ce s-ar fi întâmplat atunci? În aer duhnea a moarte, un miros sărat, ca de fier. Jertfele omenești erau o grozăvie izgonită de pe pământurile noastre cu multă vreme în urmă. Propria lui fiică. Eram îngroziți, furioși, gata să vărsăm și noi sânge.

Nici n-am apucat să facem o mișcare, că am simțit ceva pe obraji. Am șovăit, nu eram siguri pe noi, apoi am simțit-o din nou. Ușoară, răcoroasă, boarea cu miros de mare. Un murmur a străbătut oștirea. *Vântul. Bate vântul.* Fălcile se descleștară, mușchii se destinseră. *Zeița e îmbunată.*

Ahile părea încremenit, ținut locul lângă podium. L-am luat de braț și l-am tras prin mulțime spre cort. Avea ochii înfricoșați și chipul stropit de sângele ei. Am umezit o cârpă și am dat să-l șterg, dar m-a prins de mână.

— Aș fi putut să-i opresc, zise el. Era tare palid și răgușit. Aș fi putut s-o salvez.

— N-aveai de unde să știi, am spus, clătinând din cap.

Și-a îngropat fața în mâinile mele și a amuțit. L-am ținut în brațe, șoptindu-i tot ce mi-a venit în minte ca să-l liniștesc.

După ce s-a spălat pe mâinile murdare și și-a schimbat veșmintele pline de sânge, Agamemnon ne chemă înapoi în piață. Artemis privea cu ochi răi vărsarea de sânge pe care o pune la cale oștirea aceasta imensă. Pretindea o răscumpărare aidoma înainte. Vacile nu erau de-ajuns. Se

cerea o fecioară, o preoteasă, sânge omenesc care să spele alt sânge omenesc – cea mai potrivită era fata cea mare a conducătorului.

Ifigenia știuse, spuse el, se învoise. Cei mai mulți oameni nu fuseseră destul de aproape ca să-i vadă frica și mirarea din ochi. Din fericire, au crezut minciuna comandantului lor.

Au ars-o în noaptea următoare pe un rug de chiparos, copacul zeilor noștri cei mai întunecați. Agamemnon a destupat o sută de butii de vin ca să sărbătorească; plecam la Troia a doua zi dimineață, odată cu marea. În cortul nostru, Ahile a adormit ostenit cu capul în poala mea. L-am mângâiat pe frunte, privindu-i chipul frământat de vise. Într-un colț îi zăcea tunică însângerată de mire. Când mă uitam la ea, la el, îmi simțeam pieptul strâns în chingi și încins. Era prima moarte pe care o văzuse cu ochii lui. I-am coborât încet capul din poală și m-am ridicat.

Afară, bărbații cântau și răcneau tot mai beți. Pe țärm, rugul ardea cu flăcări înalte, hrănite de vânt. Am luat-o pe lângă focurile mai mici, pe lângă oșteni ce mergeau împleticit. Știam încotro o apucasem.

În fața cortului său erau străjeri, însă picoteau.

— Cine ești? întrebă unul, tresărind.

Am pășit pe lângă el și am dat deoparte pânza de la intrare.

Odyseu se întoarse spre mine. Stătea în picioare la o măsuță, cu degetul pe o hartă. Lângă el avea o farfurie cu mâncare pe jumătate golită.

— Bine-ai venit, Patroclu. E-n regulă, îl cunosc, îi spuse străjii ce bâlbâia scuze în spatele meu. Așteptă să plece. M-am gândit că o să vii.

— Ai zice așa orice ai gândi, am pufnit eu disprețuitor.

— Șezi, dacă vrei, mă îndemnă el surâzător. Terminam cina.

— I-ai lăsat s-o ucidă, i-am azvârlit eu.

— Ce te face să crezi că i-aș fi putut opri? mă întrebă el, trăgând un scaun la masă.

— I-ai fi oprit dacă era fata ta.

Simțeam că-mi scapără ochii. Voiam să-l ard bine.

— N-am nici o fată.

Rupse o bucată de pâine, o muie în sos. Îmbucă.

— Nevasta ta atunci. Dac-ar fi fost nevasta ta?

— Ce vrei să zic? spuse el, ridicând ochii. Că n-aș fi făcut-o?

— Da.

— N-aș fi făcut-o. Însă poate de asta e Agamemnon rege în Mycene și eu domnesc doar în Ithaca.

Răspunsurile îi veneau cu prea mare ușurință. Răbdarea lui mă înfuria.

— Moartea ei îți atârnă deasupra capului.

O grimasă ironică.

— Îmi acorzi o însemnătate prea mare. Nu sunt decât un sfetnic, Patroclu. Nu comandant suprem.

— Ne-ai mințit.

— În legătură cu nunta? Da. Altfel Clytaimnestra nu i-ar fi îngăduit fetei să vină.

Mama rămasă în Argos. Mă năpădiră întrebările, însă îi știam prea bine vicleșugul. N-aveam de gând să-mi potolesc furia distras de vorbele lui. Am împuns aerul cu arătătorul.

— L-ai dezonorat.

Ahile nu se gândise încă la asta – o jelea prea tare pe fată. Însă eu mă gândisem. Îi pătasera cinstea cu înșelăciunea lor.

Odyseu dădu din mână.

— Ostașii au și uitat că e amestecat. Au dat totul uitării când a curs sângele fetei.

— Îți convine să gândești așa.

Își turnă vin în pocal și bău.

— Ești supărat, pe bună dreptate. Dar de ce vii la mine? Nu eu am pus mâna pe pumnal, nici pe fată.

— Era sânge, m-am răstit la el. Pe el, pe fața lui. În gură. Știi cum se simte acum?

— E mâhnit că nu a împiedicat totul.

— Desigur, am strigat. Mai că i-a pierit glasul.

— E bun la inimă, ridică Odysseu din umeri. Desigur, o calitate admirabilă. Dacă-i ușurează cât de puțin conștiința, spune-i că nu degeaba l-am pus pe Diomedede să stea unde a stat. Pentru ca Ahile să vadă totul prea târziu.

Atâta îl uram, că-mi pierise graiul. Odysseu se aplecă în față.

— Pot să-ți dau un sfat? Dacă într-adevăr îi ești prieten, ajută-l să se lepede de mila asta. Merge la Troia să ucidă, nu să salveze vieți. Mă simțeam tras în ochii lui negri ca într-un curent puternic. Ahile e o armă, un ucigaș. Nu uita. Poți să te sprijini în lance ca într-un toiag, dar asta nu-i schimbă rostul.

Auzindu-i vorbele, mi s-a tăiat răsuflarea și m-am pomenit că mă bâlbâi:

— Ahile nu e...

— Ba este. Cea mai bună armă făurită de zei. E vremea să afle asta – și tu la fel. Dacă altceva nu vrei să auzi din ce ți-am spus, ascultă măcar asta. Nu ți-o zic cu răutate.

Nu aveam cum să-i țin piept, lui sau vorbelor lui ce se înfingeau ca ghimpii, de nu le mai puteai smulge.

— Te înșeli, i-am zis.

Nu mi-a răspuns, doar m-a privit cum îi întorc spatele și dau bir cu fugiții, fără să mai zic nimic.

Capitolul 19

Am plecat a doua zi în zori, cu restul flotei. De la pupa corabiei noastre țărmul istmului Aulis părea ciudat de pustiu. Doar șanțurile latrinelor și cenușa din rugul fetei rămăseseră ca semne ale trecerii noastre.

Când se deșteptase dimineață, îi dădusem de știre ce spusese Odysseu – că n-avea cum să-l fi văzut pe Diomedea la timp. Mă ascultă amorțit, cu ochii obosiți, deși dormise atâta.

— Oricum e moartă, spuse el apoi.

Acum mergea încolo și înapoi pe punte, în spatele meu. Încercam să-i arăt una, alta – delfinii ce goneau pe lângă noi, norii umflați de ploaie din zare –, însă era nepăsător, nu mă asculta prea atent. Mai târziu l-am văzut cum stă singur, repetând pași de luptă și rotindu-și spada încruntat.

Noaptea aruncam ancora în alt port; corăbiile noastre nu erau clădite pentru călătorii îndelungate pe mare, ca să stea afundate în apă zile în șir. Nu vedeam decât oștenii noștri din Ftia și argolienii lui Diomedea. Flota se răspândește, astfel încât să nu fie silită aceeași insulă să găzduiască toată oștirea. Eram sigur că regele Argosului nu fusese ales să ne însoțească din întâmplare. *Își închipuie c-o să fugim?* L-am ocolit pe cât puteam și el părea mulțumit să ne dea pace.

Insulele arătau toate aidoma – stânci înalte, albite, țărmuri așternute cu pietriș ce ne scrijelea carenele cu unghii de cretă. Adesea erau năpădite de tufișuri țepoase, tot soiul de hățșuri mărunte ce se luptau să-și facă loc printre măslini și chiparoși. Ahile de-abia dacă băga ceva de seamă. Stătea încovoiat deasupra scutului său, pe care-l lustruise de-ți lua ochii.

În a șaptea zi ajunserăm la Lemnos, în fața gurii înguste a Hellespontului. Uscatul era mai jos decât mai toate insulele noastre,

năpădit de mlaștini și heleșteie sufocate de nuferi. Am găsit un heleșteu ceva mai departe de tabără și ne-am așezat pe mal. Gâzele tremurau pe suprafața apei și dintre buruieni pândeau ochi bulbucăți. Mai aveam două zile până la Troia.

— Cum a fost când l-ai ucis pe băiatul acela?

Mi-am ridicat privirea. Avea chipul umbrat, plețele i se revărsau în ochi.

— Cum a fost? am întrebat.

Încuviință din cap cu ochii la apă, ca pentru a-i citi adâncurile.

— Cum ți s-a părut?

— Greu de descris.

Mă luase pe nepregătite. Am închis ochii să evoc trecutul.

— I-a dat iute sângele, asta-mi amintesc. Nu-mi venea să cred cât de mult era. Avea capul despicat și i se vedea o fărâșă de creier. M-am luptat cu greața ce mă copleșise chiar și acum. Țin minte sunetul țestei lui izbindu-se de piatră.

— S-a zvârcolit? Ca animalele?

— Nu am stat să mă uit.

Rămase tăcut o clipă.

— Tata mi-a spus odată să-i socot animale. Pe oamenii pe care-iucid.

Am dat să vorbesc, apoi am închis iar gura. Nu și-a luat privirea de la întinderea de apă pe care-o veghea.

— Nu cred că pot, spuse el.

Cu simplitate, cum îi stătea în fire.

Vorbele lui Odysseu mă apăsau, îngreunându-mi limba.

Bine, îmi venea să spun. Dar ce știam eu? Eu nu trebuia să-mi câștig nemurirea cu spada. Am păstrat liniștea.

— O tot văd în fața ochilor, nu pot să mă înfrânez, spuse el încet. Cum a murit.

Nici eu nu puteam – șuvoiul de sânge de un roșu țipător, uluirea și durerea din ochii ei.

— Nu va fi mereu așa, m-am auzit spunând. Ea era o fată nevinovată. Tu vei lupta cu bărbați, luptători care te vor ucide dacă nu lovești tu întâi.

Se întoarse să se uite la mine cu o privire pătrunzătoare.

— Însă tu n-ai să lupți, chiar dacă te lovesc. Urăști asta.

Dac-ar fi venit din partea altuia, m-aș fi simțit jignit.

— Pentru că nu mă pricep, i-am zis.

— Nu cred că doar de asta, îmi spuse.

Avea ochi verzi-maronii, ca pădurea, și le vedeam sclipirile aurii chiar și în lumina tot mai slabă.

— Poate că nu, am zis în sfârșit.

— Dar o să mă ierți?

I-am luat mâna.

— N-am de ce să te iert. N-ai cu ce să mă superi.

Vorbisem fără să mă gândesc, însă am grăit cu toată convingerea pe care-o simțeam în inimă.

Privi o clipă în jos, la mâinile noastre împreunate. Apoi mâna i se smulse din a mea și țâșni pe lângă mine atât de iute, că nici n-am văzut-o. Se ridică ținând între degete ceva moale și lung, ca o frânghie udă. Mă uitam fără să înțeleg.

— *Hydros*, spuse Ahile.

Șarpe-de-apă. Era cenușiu-închis și capul turtit îi atârna frânt într-o parte. Trupul încă îi tremura ușurel, pe moarte.

Mă năpădi slăbiciunea. Chiron ne pusese să le învățăm pe dinafară sălașele și culorile. Cenușiu-marونیu, malul apelor. Iute la mânie. Mușcătură mortală.

— Nici nu l-am văzut, am bâiguit.

Îl azvârli cât colo, lăsându-l să zacă bont și mâlos între ierburi. Îi frânsese gâtul.

— Nu era nevoie, îmi zise el. L-am văzut eu.

S-a mai liniștit după aceea, nu mai dădea târcoale pe punte privind în gol. Însă știam că încă îl mai apăsa moartea Ifigeniei. Pe amândoi ne apăsa. A căpătat obiceiul de-a purta tot timpul cu sine o lance. O azvârlea în aer și o prindea, iar și iar.

Încet, încet, flota se adună la loc. Unele corăbii ocoliseră pe la miazăzi de Lesbos. Altele, tăind de-a dreptul, așteptau deja lângă Sigeum, la nord-vest de Troia. Iar altele o luaseră ca noi de-a lungul coastei trace. Din nou uniți, ne-am strâns lângă Tenedos, insula din apropierea țărmlui lat al Troiei. Din corabie în corabie am dat de știre ce plănuia Agamemnon – regii veneau în frunte, cu oștirile lor răsfirate în spate. S-a iscat haos până să ne luăm locurile; s-au ciocnit trei corăbii și toată lumea și-a rupt niște rame în carenele altora.

Într-un târziu am nimerit unde trebuia, cu Diomede la stânga și Meriones la dreapta. Începură să bată tobele și șirul corăbiilor porni, mânat de rame. Agamemnon poruncise să ne mișcăm încet, să rămânem înșirați și să ținem cu toții același ritm. Însă regii noștri încă nu se pricepeau să respecte poruncile altuia și toți voiau să ajungă primii la Troia. Vâslașii asudau din greu, în vreme ce căpeteniile îi îmboldeau tot mai tare.

Stăteam la proră alături de Foinix și Automedon, privind cum se apropie țărmlul. Ahile își arunca și își prindea alene lancea. Oamenii începuseră să vâslească în ritm cu el, urmând plesnetul lemnului în palma sa.

Tot mai aproape, începeam să deslușim țărmlul: copaci și munți înalți ce se desenau pe uscatul cețos, verde-maroniu. O luasem nițel înaintea lui Diomede și între noi și Meriones, în spate, era o lungime de o corabie.

— Sunt oameni pe țărml, spuse Ahile mijindu-și ochii. Înarmați.

Nici n-am apucat să răspund, că de undeva din flotă răsună un corn căruia îi răspunseră altele și altele. Primejdie. Vântul aduse ecourile vagi ale unor strigăte. Crezuserăm că-i vom lua pe troieni pe nepregătite, însă știau că venim. Ne așteptau.

Tot șirul de corăbii se opinti în rame ca să încetinească. Bărbații de pe țârm erau fără îndoială oșteni, înveșmântați toți în stacojiul casei lui Priam. Un car de luptă gonea de-a lungul oștirii înșirate, stârnind nisipul. Vizitiul purta un coif cu păr de cal și zăream chiar și de departe cât de vânjos era. Era spătos, ce-i drept, însă nu la fel de impunător ca Aias sau Menelau. Puterea îi venea din ținută, de la umerii largi, spinarea lui dreaptă, țâșnind înspre văzduh ca o săgeată. Nu era defel un prinț pleoștit de vin și destrăbălare, cum se zicea că ar fi răsăritenii. Era un bărbat ce se mișca de parcă îl vegheau zeii: fiecare gest îi era ferm și fără greș. Nu putea fi decât Hector.

Sări din car strigându-și oamenii. Vedeam cum vântură lănci și stau cu arcurile pregătite. Eram încă prea departe ca să ne răzbească săgețile, însă curentul ne purta spre țârm cu toate că ne țineam vâslele înfipte în apă, iar ancorele nu prindeau fundul mării. Veneau strigăte buimace de la corabie la corabie. Agamemnon nu dăduse nici o poruncă; rămâneți pe loc, nu ancorați la țârm.

— Suntem aproape în bătaia săgeților, observă Ahile.

Nu părea îngrijorat, cu toate că în jur se întinsese frica și se auzeau tălpi izbind poalele punții.

Eram cu ochii pe țârmul tot mai apropiat. Hector nu se mai vedea, se dusesse în altă parte a oștirii. Însă în față era un alt bărbat, o căpetenie în platoșă de piele și un coif ce-i acoperea toată fața în afară de barbă. Își încordă arcul în timp ce șirul nostru de corăbii se apropia tot mai tare. Nu era cât arma lui Filoctet, însă doar puțin îi mai lipsea. Ținti cu grijă, gata să omoare primul aheu.

N-a mai apucat. N-am văzut când s-a mișcat Ahile, însă l-am auzit: vâjâitul aerului și expirația lui ușoară. Lancea îi zbură deasupra porțiunii de apă ce se întindea între punte și țărm. Fusesse doar un gest. Nici un lăncier nu era în stare să arunce atât de departe pe cât putea să ajungă o săgeată trasă din arc. Ar fi trebuit să cadă departe de țintă.

N-a căzut. Vârful negru străpunse pieptul arcașului, catapultându-l în spate și dându-l peste cap. Săgeata îi zbură la nimereală, fără să facă nici un rău nimănui, slobozită de degete fără vlagă. Se prăbuși în nisip și nu se mai ridică.

De pe corăbiile vecine, cei care văzuseră înălțară strigăte și cântec triumfător de corn. Vestea se răspândi în lungul șirului de corăbii aheie, în amândouă direcțiile: noi vărsaserăm primii sânge, prin mâna zeiescului prinț al Ftiei.

Chipul lui Ahile era încremenit, aproape netulburat. Nu arăta ca un om ce tocmai făcuse o minune. Pe țărm, troienii își scuturau armele și strigau vorbe ciudate, răgușite. Câțiva îngenuncheaseră în jurul bărbatului prăbușit. L-am auzit pe Foinix în spate șoptindu-i ceva lui Automedon, care plecă în fugă. Se întoarse îndată cu un braț de lănci. Ahile luă una fără să se uite, își făcu elan și o azvârli. De data asta l-am urmărit: brațul curbat grațios, bărbia ridicată. Nu stătea ca alții să țintească sau să-și potrivească lancea. Știa unde se va duce. Un alt oștean se prăbuși pe țărm.

Acum eram aproape și prinseră să zboare săgeți din amândouă părțile. Multe căzură în apă, altele se înfipseră în parapete și catarge. Câțiva oșteni scoaseră strigăte în rândurile nostru, câțiva căzură în ale lor. Ahile luă liniștit un scut de la Automedon.

— Stai în spatele meu, îmi spuse.

Așa am făcut. Când o săgeată se îndreptă spre noi, o azvârli într-o parte cu scutul. Mai luă o lance.

Oștenii se dezlănțuiră – ploua în mare cu săgețile și lăncile azvârlite din prea mare zel. Undeva în șir, Protesilaos, prințul din Fylake, se azvârli

râzând de la prora corăbiei sale și începu să înoate spre țărm. Poate era beat, poate îi fierbea sângele de nădejdea gloriei, poate voia să-l depășească pe prințul din Ftia. Îl izbi o lance rotitoare azvârlită de însuși Hector și valurile din juru-i se înroșiră. A fost primul aheu răpus în război.

Soldații noștri coborâră pe frânghii, își înălțară scuturile imense ca să se apere de săgeți și începură să năvălească pe țărm în valuri. Troienii se mișcau cu iscusință, însă țărmul nu-i adăpostea deloc și noi eram mai mulți. La porunca lui Hector își luară tovarășii căzuți și se retraseră de pe țărm. Dovediseră ce-aveau de dovedit: n-o să se lase uciși cu una, cu două.

Capitolul 20

După ce am cucerit plaja, am tras la țărm primele corăbii. Au fost trimise iscoade ca să ne păzească de vreo ambuscadă a troienilor și s-au pus străji. Cu toate că era arșiță, nimeni nu și-a scos platoșa.

În grabă, pe când corăbiile încă stăteau îngrămădite în portul din spatele nostru, s-a tras la sorți unde avea să-și ridice tabăra fiecare rege. Ostașii din Ftia au primit un loc aflat la capătul cel mai depărtat al țărmului, la mare distanță de piață, de Troia și de ceilalți regi. M-am uitat iute la Odysseu – el împărțise plaja în loturi. Avea chipul binevoitor și de nepătruns, ca întotdeauna.

— De unde știm până unde să mergem? întrebă Ahile.

Se uita spre miazănoapte, cu mâna pusă streășină la ochi.

— Mergeți până se sfârșește nisipul, răspunse Odysseu.

Ahile făcu semn spre corăbiile noastre de pe țărm și căpitanii myrmidoni începură să-și croiască drum printre celelalte șiruri de nave, urmându-ne. Soarele își revărsa razele asupra noastră – părea mai strălucitor aici, însă poate doar din pricina nisipului alb. Am mers până am ajuns la o colină înverzită, înălțându-se deasupra țărmului nisipos. Aducea cu o semilună, mărginind viitoarea tabără dintr-o parte și din spate. În vârf era o pădure ce se întindea spre răsărit, până la un râu lucind în depărtare. La miazăzi se vedea Troia – doar o pată în zare. Dacă poziția taberei noastre fusese pusă la cale de Odysseu, îi datoram mulțumiri – era cea mai bună dintre toate, oferind verdeață, umbră și liniște.

I-am lăsat pe myrmidoni sub comanda lui Foinix și ne-am dus înapoi în tabăra mare. Pe unde mergeam, se vedea aceeași forfotă: corăbiile erau trase la țărm, se înălțau corturile, se descărcau proviziile. Oamenii se

mișcau cuprinși de agitație, mânați frenetic de țelul lor. În sfârșit ajunseserăm.

În drumul nostru am trecut pe lângă tabăra faimosului văr al lui Ahile, uriașul Aias, regele insulei Salamis. Îl văzuserăm de departe la Aulis și auziserăm zvonurile: puntea corabiei se crăpa sub pașii săi, odată purtase un taur în spinare jumătate de leghe. Când l-am văzut, sălta saci imenși din cambuză. Avea mușchi umflați ca niște bolovani.

— Fiu al lui Telamon, îl strigă Ahile.

Namila se întoarse. Îi luă nițel să-l recunoască pe acest băiat ca nimeni altul din fața lui. Își miji ochii și apoi își luă un aer de politețe scorțoasă.

— Peleiene, spuse cu un glas gros.

Lăsă jos povara și întinse o mână cu bătăături noduroase cât măslinile. Mi-era nițel milă de Aias. De n-ar fi fost Ahile, el ar fi ajuns *Aristos Achaion*.

Ajunși în tabăra mare, am stat pe dealul ce despărțea nisipul de iarbă și am privit în depărtare ținta călătoriei noastre. Troia. Între ea și noi se afla un șes înverzit și era mărginită de două râuri late și line. Până și de la depărtare zidurile sale de piatră sclipeau, oglindind soarele arzător. Ne-am închipuit că zărim lucirea metalică a faimoasei Porți Scheiene, ale cărei balamale de aramă se spunea că sunt cât un stat de om.

Voi vedea mai târziu zidurile de aproape, dalele pătrate de piatră, desăvârșit tăiate și îmbinate, opera zeului Apollo, spunea legenda. Și mă voi întreba cum va putea fi cucerită vreodată cetatea. Căci erau prea înalte pentru turnurile de asediu, prea tari pentru catapulte și nici un om sănătos la cap nu s-ar fi încumetat să se cațere pe întinderea lor netedă, lustruită dumnezeiește.

Când soarele era aproape la apus, Agamemnon convocă prima adunare. Fusese înălțat un cort uriaș, umplut cu șiruri de scaune într-un semicerc aproximativ. În fața adunării stăteau Agamemnon și Menelau,

flancați de Odysseu și Diomedea. Unul câte unul, sosiră regii și-și ocupară locurile. Învățați toată viața să respecte ierarhia, regii mai mici se așezară pe locurile din spate, lăsându-le pe acelea din față semenilor mai faimoși. Ahile se așeză fără să șovăie în primul rând și-mi făcu semn să șed lângă el. L-am ascultat, așteptându-mă să se împotrivescă vreun rege și să ceară să fiu scos din adunare. Însă apoi veni Aias, cu fratele său vitreg bastard, Teucer, iar Idomeneu își aduse pajul și vizitiul. Se părea că celor mai mari li se îngăduiau câteva capricii.

Spre deosebire de adunările de care se plângea toată lumea la Aulis (fastuoase, fără rost, nesfârșite), aceasta se concentra pe lucruri folositoare – latrine, provizii și strategie. Unii regi susțineau atacul, alții diplomația – oare nu se cuvenea să încercăm mai întâi să ne arătăm buna-creștere? Spre uimirea noastră, Menelau susținea sus și tare purtarea tratativelor.

— Mă voi duce bucuros să discut cu ei, spuse el. E datoria mea.

— De ce-am mai bătut atâta drum dacă ai de gând să-i convingi să se predea? se plânse Diomedea. Aș fi putut să stau acasă.

— Nu suntem sălbatici, se încăpățână Menelau. Poate vor asculta de rațiune.

— Dar mai degrabă nu vor asculta. De ce să ne pierdem vremea?

— Pentru că, dragă rege, dacă războiul vine după diplomație sau măcar după un răgaz, n-o să părem noi nelegiuiții. Vorbise Odysseu. Și astfel, cetățile Anatoliei nu vor simți că e de datoria lor să sară în ajutorul Troiei.

— Atunci te învoiești și tu, Ithaca? îl întrebă Agamemnon.

— Poți să pornești război în multe feluri, ridică Odysseu din umeri. Eu am fost mereu de părere că jafurile sunt un început bun. Servesc același țel ca diplomația, însă scoți un câștig mai mare.

— Da! Hai să prădăm! behăi Nestor. Mai înainte de orice trebuie să ne arătăm puterea!

Agamemnon își frecă bărbia și-și trecu privirea peste rândurile de regi.

— Cred că Odysseu și Nestor au dreptate. Mai întâi jafuri. Apoi trimitem o solie. Începem mâine.

Nimeni nu mai avea nevoie de alte instrucțiuni. Jafurile erau obișnuite în orice asediu – nu atacai cetatea, ci pământurile din jur, de unde aceasta își lua grânele și carnea. Toată hrana ajungea de-acum la tine. Îi ucideai pe cei ce se împotriveau și îi robeai pe cei ce se plecau. Le luai fiicele și nevestele ostatice ca să-ți rămână credincioși. Cei ce scăpau căutau adăpost în cetate. Lumea ajungea astfel iute să trăiască la îmbulzeală și apăreau răzmerițe și molime. Până la urmă, porțile tot se deschideau – din disperare, dacă nu din onoare.

Speram ca Ahile să se opună, să declare că nu era deloc onorabil să căsăpești țărani. Însă doar dădea din cap, de parcă era al o sutălea asediu la care lua parte și toată viața nu se ținuse decât de jafuri.

— Încă ceva – dacă suntem atacați, nu vreau să se iște haos. Trebuie să păstrăm o rânduială.

Agamemnon se foi pe scaun, părând aproape neliniștit. Avea și de ce: regii noștri erau certăreți și acum se împărțeau prima oară onorurile – rangul în ierarhie. Dacă se răzvrătea careva împotriva stăpânirii sale, acuma sosise vremea să treacă la fapte. Gândul acesta părea să-l înfurie și își înăspri glasul. Era un nărav pradă căruia cădea adesea – cu cât își simțea mai amenințat rangul, cu atât devenea mai urâcios.

— Eu și Menelau o să fim la mijlocul oștirii, de bună seamă.

Se auzi un murmur slab de nemulțumire, însă Odysseu grăi ca să-l acopere.

— Foarte înțelept, rege din Mycene. Solii vor putea să dea ușor de voi.

— Întocmai, încuviință iute Agamemnon, de parcă de aceea și propusese. În stânga fratelui meu va fi prințul din Ftia. Iar la dreapta mea, Odysseu. În flancuri vor sta Diomedea și Aias.

Toate erau pozițiile cele mai primejdioase, pe care dușmanul va încerca să le împresoare sau să le spargă. Pe acestea trebuia să le păstrăm cu orice preț, fiind cele mai însemnate.

— Restul se vor hotărî prin tragere la sorti. Când murmurul se potoli, Agamemnon se ridică. Așa rămâne. Mâine începem. Pornim la jaf de cum răsare soarele.

Apunea soarele când ne-am întors în tabăra noastră. Ahile era foarte mulțumit. Unul din locurile cele mai însemnate era al lui și nu trebuise să se lupte deloc ca să-l câștige. Era prea devreme pentru cină, astfel că am urcat colina înverzită ce se înălța la marginea taberei, o culme îngustă ivindu-se din pădure. Zăbovirăm acolo o clipă, cercetând noua tabără și marea ce se întindea dincolo de ea. Pletele sale oglindeau lumina tot mai slabă și chipul îi era îndulcit de umbra înserării.

Mă perpelise o întrebare de când cu bătălia de pe apă, însă până atunci nu apucasem s-o pun.

— Chiar îi consideri animale? După cum spunea tatăl tău?

— Nu m-am gândit deloc, răspuse el clătinând din cap.

Deasupra noastră pescărușii țipau și se roteau. Am încercat să mi-l închipui ca pe un ucigaș scaldat în sânge după prădăciunile de mâine.

— Ți-e teamă? l-am întrebat.

Se auzi primul cântec de privighetoare în copacii dinapoia noastră.

— Nu, îmi răspuse. Pentru asta m-am născut.

A doua zi dimineață, m-au trezit valurile troiene, izbindu-se de țărnul troian. Ahile încă moțăia lângă mine, așa că am ieșit din cort ca să nu-l trezesc. Afară nu se vedea nici un nor pe cer, ca și ieri – soarele strălucea pătrunzător, marea azvârlea la mal perdele mari de lumină. M-am așezat simțindu-mă scaldat într-o sudoare înțepătoare.

În mai puțin de un ceas se pleca la pradat. Adormisem cu gândul la asta și tot așa mă trezisem. Deja hotărâserăm împreună ca eu să nu merg.

Cei mai mulți bărbați nu mergeau. Era un jaf regesc, menit să acorde primele onoruri celor mai vrednici războinici. Era primul prilej pe care-l avea să facă moarte de om.

Da, mai fuseseră și bărbații de pe țărm, de ieri. Însă se petrecuse de la distanță și nu văzuserăm vărsarea de sânge. Căzuseră aproape comic, prea departe ca să le vedem chipurile și durerea.

Ahile ieși din cort deja îmbrăcat. Se așeză lângă mine și se înfruptă din mâncarea ce-l aștepta. Nu prea am vorbit. Nu găseam cuvinte să-i spun cum mă simțeam. Trăiam într-o lume plină de sânge și gloria pe care ți-o aducea vărsarea de sânge; doar lașii nu luptau. Un prinț n-avea de ales. Luptai și câștigai sau luptai și mureai. Până și Chiron îi trimisese o lance.

Foinix se trezise deja și pregătea de luptă pe mal myrmidonii care urmau să-l însoțească. Era prima luptă și voiau să audă glasul stăpânului. Ahile s-a ridicat și l-am urmărit cum se îndreaptă spre ei – cum îi scânteiau cataramele de bronz ale tunicii, cum mantia purpuriu-închis îi făcea pletele să lucească aurii ca soarele. Părea însăși imaginea întrupată a vitejiei, încât de-abia dacă-mi mai aminteam cum scui-paserăm cu sâmburi de măslina unul în altul pe deasupra farfuriei cu brânzeturi adusă de Foinix cu o seară în urmă. Că hohotiserăm de încântare când unul azvârlit de el îmi intrase în ureche, umed și cu bucățele de pulpă încă atârând.

În vreme ce vorbea își înălța lancea, vânturându-i vârful cenușiu, întunecat ca stânca sau marea în vijelie. Mi-era milă de alți regi ce se luptau pentru putere sau nu știau să și-o arate, purtându-se aspru și necioplit. Puterea lui Ahile era plină de grație, ca o binecuvântare, iar bărbații își ridicau chipurile ca în fața unui preot.

Apoi veni să-și ia rămas-bun. Părea iarăși un muritor de rând, ținându-și lancea ușor, aproape alene.

— Mă ajuți să-mi pun restul platoșelor?

Am încuviințat, urmându-l în răcoarea cortului, după pânza groasă ce se lăsă în urma noastră, de parcă s-ar fi stins un felinar. Îi întindeam bucățile de piele și metal pe care mi le arăta, menite să-i acopere coapsele, brațele și pânțele. L-am privit cum și le pune pe fiecare, una câte una, am văzut cum pielea țeapănă îi apasă carnea moale, pe care chiar aseară îmi plimbasem degetul. Mâna îmi zvâcnea, dorindu-și doar să descheie cataramele strânse și să-l elibereze. Însă n-am făcut asta. Îl așteptau oștenii.

I-am întins ultima piesă, coiful cu coama zburlită de păr de cal, și am privit cum și-l potrivește peste urechi, lăsând dezgolită doar o fâșie subțire de față. Se aplecă spre mine învelit în bronz, mirosind a sudoare, piele și metal. Am închis ochii și i-am simțit buzele pe ale mele – singura parte moale din el. Apoi plecă.

Fără el, cortul părea dintr-odată mult mai mic, neîncăpător, duhnind a pieile atârinate pe pereți. M-am întins pe pat și am ascultat poruncile pe care le striga ostașilor și apoi troyul și fornăitul cailor. Și, la urmă, scârțâitul roților carului său, ce îl purtau departe de mine. Măcar n-aveam a mă teme pentru viața lui. Câtă vreme Hector era în viață, el nu putea să moară. Am închis ochii și am adormit.

M-a trezit nasul lui lipit de al meu, apăsându-mă în vreme ce mă chinuiam să mă descâlcesc din pânza viselor. Mirosea pătrunzător și ciudat, încât o clipă aproape m-a dezgustat ființa aceasta ce se agăța de mine și-și vâră fața în nasul meu. Însă apoi se lăsă la loc pe călcâie și redeveni Ahile, cu pletele ude și întunecate, de parcă tot soarele dimineții se revărsase din el. Părul îi stătea lipit de față și urechi, turtit și umed din cauza coifului.

Era scaldat în sânge proaspăt, țipător, ce nu apucase să se usuce și să ia culoarea ruginii. Mai întâi m-am îngrozit – am crezut că era rănit și sângera de moarte.

— Unde ești rănit? l-am întrebat.

L-am cercetat din ochi, să văd de unde curgea sângele. Însă petele parcă apăruseră de niciunde. Încet-încet, creierul meu buimac de somn pricepu. Nu era al lui.

— N-au putut nici să se apropie, d-apoi să se atingă de mine! spuse el.

În glas i se citea un soi de uimire triumfătoare.

— Nici n-am știut cât de ușor o să fie. Nimica toată. Trebuia să mă vezi. Ostașii m-au ovaționat după aceea. Rostea cuvintele aproape visător. Nu pot să dau greș. Aș vrea să mă fi văzut.

— Câți? l-am întrebat.

— Doisprezece.

Doisprezece oameni care n-aveau nimic de-a face cu Paris, Elena sau oricare din noi.

— Țărani?

În glas mi se citea o amărăciune ce păru să-l dezmeticească.

— Erau înarmați, spuse iute. N-aș omorî un bărbat neînarmat.

— Câți crezi c-o să omori mâine? l-am întrebat.

Îmi simți încordarea din glas și-și feri privirea. Mă uimi durerea ce i se citea pe chip și mi se făcu rușine. Cum rămânea cu făgăduiala mea – că o să-l iert? Știam care-i este destinul și hotărâsem să vin oricum la Troia. Era prea târziu să mă împotrivesc doar pentru că mă mustra conștiința.

— Îmi pare rău, am spus.

L-am rugat să-mi povestească totul, așa cum făcuserăm întotdeauna. Și mi-a povestit, cum străpunsese obrazul unui bărbat cu lancea, care ieșise pe partea cealaltă purtând bucăți de carne. Cum al doilea căzuse izbit în piept și lancea se prinsese între coaste când a dat s-o scoată. Satul răspândea o miasmă îngrozitoare când au plecat, măloasă și metalică, iar muștele deja începuseră să roiască.

Am ascultat fiecare vorbă, închipuindu-mi că e doar o poveste. Că vorbea de niște siluete întunecate pe o urnă, nu de oameni.

Agamemnon a pus ostași de strajă care să vegheze Troia zi de zi și ceas de ceas. Așteptam cu toții să se întâmple ceva – un atac, o solie sau o dovadă de putere. Însă Troia rămânea cu porțile zăvorâte, astfel că jafurile au continuat. M-am învățat să dorm ziua ca să nu fiu obosit când se întorcea el; avea nevoie să vorbească de fiecare dată, să-mi descrie în amănunt chipurile, rănilile și gesturile oamenilor. Și voiam să fiu în stare să ascult, să mistui imaginile sângeroase, să le zugrăvesc în linii simple și obișnuite pe amfora posterității. Să-l eliberez de ele ca să redevină Ahile.

Capitolul 21

Odată cu jafurile veni și împărțirea. Era un obicei de-al nostru, conferirea răsplăților, revendicarea prăzilor de război. Fiecare oștean avea voie să păstreze ce câștiga chiar el – platoșa pe care o lua de la vreun ostaș mort, o podoabă pe care o smulgea de la gâtul văduvei. Însă restul – urcioare, covoare, amfore – era cărat pe podium și îngrămădit acolo pentru a fi împărțit.

Nu avea însemnătate atât prețul obiectelor, cât onoarea. Partea pe care o primeai era pe potriva rangului. Prima pradă mergea îndeobște la cel mai priceput oștean, însă Agamemnon s-a numit pe sine primul și pe Ahile al doilea. M-am mirat că Ahile a ridicat doar din umeri.

— Toți știu că sunt cel mai bun. Astfel Agamemnon își arată doar lăcomia.

Desigur că avea dreptate. Și victoria a fost și mai dulce când oștenii ne ovaționară pe noi, care de-abia ne țineam pe picioare sub mormanul de bogății, și nu pe Agamemnon. Doar mycenienii l-au aplaudat.

După Ahile urmă Aias, apoi Diomedea și Menelau, după care veni rândul lui Odysseu și tot așa, până când Cebriones nu se alege decât cu coifurile de lemn și pocalele ciobite. Uneori, însă, dacă un soldat luptase din cale-afară de bine pe ziua aceea, comandantul îi dădea o răsplată de preț înaintea tuturor. Astfel că și Cebriones putea să tragă nădejde.

În a treia săptămână pe podium se afla și o fată, printre săbii, covoare împletite și aur. Era frumoasă, cu pielea închisă la culoare și păr negru, lucios. Pe pomete avea o vânătaie, unde o lovise cineva cu pumnul. În

lumina apusului, și ochii îi păreau învinețiți, parcă umbriți de suliman egiptean. Avea mâinile legate.

Bărbații se strânseseră nerăbdători. Știau ce însemna prezența ei – Agamemnon ne îngăduia să aducem oameni în tabără, neveste de război și roabe cu care să împarți patul. Până atunci femeile erau siluite pe câmp și lăsate. În cort era mult mai la îndemână.

Agamemnon a urcat pe podium și l-am văzut cum o cercetează din ochi pe fată, zâmbind în barbă. Era faimos – toți atreizii erau faimoși – pentru poftetele sale. Nu știu ce m-a apucat, însă l-am tras pe Ahile de braț și i-am șoptit la ureche:

— Ia-o tu.

Se întoarse spre mine cu ochii mari de uimire.

— Ia-o tu drept răsplată. Înaintea lui Agamemnon. Te rog.

N-a șovăit decât o clipă.

— Ahei! Păși în față, încă în platoșă, încă mânjit de sânge. Mărite rege din Mycene.

Agamemnon se întoarse încruntat spre el.

— Peleiene?

— Vreau fata asta ca răsplată.

În spatele podiumului, Odysseu înălță din sprânceană. Bărbații din jur murmurau. Era o cerere neobișnuită, însă nu nesăbuită – în oricare altă oștire, el și-ar fi ales primul prada. Iritarea sclipi în ochii lui Agamemnon. I-am citit gândurile pe chip: nu-l avea deloc la inimă pe Ahile, însă nu avea rost să se zgârcească. Era frumoasă, dar o să mai fie fete.

— Mă învoiesc, prințe. A ta să fie.

Mulțimea își arătă prin ovații încântarea – le plăceau comandantii generoși și eroii îndrăzneți și desfrânați.

Fata urmărise schimbul de vorbe cu ochi sclipind de istețime. Când înțelese că trebuia să ne urmeze, am văzut-o înghițind în sec și săgetându-l din ochi pe Ahile.

— Las restul în seama oamenilor mei și iau doar fata.

Bărbații scoaseră râsete și fluierături de încântare. Fata tremura nițel, ca un iepure luat pe sus de un șoim.

— Vino, îi porunci Ahile.

Ne-am întors să plecăm. Fata ne-a urmat cu capul plecat.

Când ajunserăm în tabără, Ahile își scoase pumnalul și fata tresări un pic înfricoșată. Era încă plin de sânge după luptele din ziua aceea – jefuiseră chiar satul ei.

— Lasă-mă pe mine.

Îmi dădu pumnalul și se trase în lături, aproape stânjenit.

— O să te dezleg, i-am zis.

De aproape vedeam ce ochi întunecați are, căprui-închis precum pământul bogat și mari, pe chipul oval ca o migdală. Își mută privirea de la pumnal la mine. M-a dus cu gândul la câinii speriați pe care îi văzusem făcându-se mici prin colțuri.

— Nu, nu, am zis iute. Nu-ți facem nici un rău. O să te las liberă.

Ne privi îngrozită. Numai zeii știau ce-o fi crezut că spun. Era o țarancă din Anatolia care n-avea de ce să fi auzit vorbindu-se grecește. Am făcut un pas în față ca să-i pun o mână liniștitoare pe umăr. A tresărit de parcă aștepta s-o lovesc. Îi citeam în ochi teama – că va fi siluită sau mai rău.

Nu mai înduram. Nu mi-a venit decât un singur lucru în minte. M-am întors spre Ahile, l-am apucat de tunică și l-am sărutat.

Când i-am dat drumul, se tot holba la noi.

I-am arătat cu mâna sfoara și apoi pumnalul.

— Bine?

Șovăi o clipă, apoi își întinse încet mâinile.

Ahile se duse să-i spună lui Foinix să mai facă rost de un cort. Am luat-o pe colina înverzită și am pus-o să șadă cât i-am pregătit o compresă pentru vânătăia de pe față. A primit-o sfioasă, cu ochii plecați. Am arătat spre piciorul ei – avea o rană deschisă, o tăietură lungă în piele.

— Pot să văd? am întrebat-o din semne.

Nu mi-a răspuns, însă m-a lăsat șovăitoare să-i iau piciorul în mâini, să-i îngrijesc rana și să i-o leg. Îmi urmărea orice mișcare și își ferea ochii de mine.

Apoi am dus-o la cortul tocmai ridicat. Părea uimită, aproape temându-se să intre. Am dat pânza deoparte și i-am arătat mâncarea, păturile, un urcioc cu apă și niște veșminte curate.

A pășit șovăielnică înăuntru și am lăsat-o singură, uitându-se cu ochi mari în toate părțile.

A doua zi, Ahile s-a dus iarăși să prade. M-am plimbat prin tabără culegând lemne aduse de apă și răcorindu-mi picioarele în valuri. Nu uitam nici o clipă noul cort dintr-un colț al taberei. Încă nu dăduserăm ochii cu ea – cortul era închis ca Troia. Mi-a venit de vreo zece ori să o strig de afară.

În sfârșit, la amiază, am văzut-o în fața intrării în cort. Mă urmărea pe jumătate ascunsă după faldurile pânzei. Când și-a dat seama c-am observat-o, se întoarse iute și dădu să plece.

— Stai! am strigat.

Înlemni pe loc. Tunica pe care o purta – dintre veșmintele mele – îi atârna până mai jos de genunchi și arăta foarte tânără în ea. Ce vârstă avea oare? Nici nu știam.

M-am dus la ea.

— Salutare.

Se zgâia la mine cu ochii mari. Își dăduse părul la spate, arătându-și pomeții delicați. Era foarte frumoasă.

— Ai dormit bine?

Nu știi de ce îi vorbeam atâta. Mă gândeam că poate o liniștește. Chiron spusese odată că trebuie să le vorbești pruncilor ca să-i liniștești.

— Patroclu, am zis, arătându-mă cu degetul.

Mă privi iute, apoi își feri ochii.

— Pa-tro-clu, am repetat rar.

Nu răspunse, nici nu se mișcă – se ținea cu o mână de pânza de la intrarea cortului. M-am simțit rușinat. O speriam.

— Te las atunci, am zis.

Am înclinat din cap și am dat să plec.

A grăit ceva, cu glas atât de jos, că n-am auzit. M-am oprit.

— Cum?

— Briseis, repetă ea arătând spre sine.

— Briseis? am zis.

Încuviință sfioasă. Era un început.

Până la urmă, s-a dovedit că vorbea o boabă de greacă. Câteva cuvinte pe care le aflase tatăl ei și o învățase să le spună, când a aflat că oștile sunt pe drum. *Milă* era unul din acestea. *Da și te rog și ce dorești?* Tatăl își pregătise fiica pentru robie.

În timpul zilei, nu prea mai era nimeni în tabără, în afară de noi. Stăteam pe nisip și ne poticneam în vorbe. Am ajuns mai întâi să-i învăț expresiile de pe chip, ochii ei gânditori și liniștiți, zâmbetele fugare pe care și le acopereau cu mâna. Nu puteam să vorbim despre mare lucru la început, dar nu-mi păsa. Mă simțeam împăcat când ședeam cu ea, cu valurile ce ne scaldau prietenos picioarele. Mai că-mi amintea de mama, însă ochii lui Briseis erau iscoditori, pe când ai ei nu fuseseră niciodată așa.

Uneori, după-masă, ne plimbam prin tabără arătând spre obiectele al căror nume nu-l știa. Cuvintele curgeau atât de iute unele peste altele, că

în curând a trebuit să apelăm la gesturi elaborate. *Pregătesc masa, visat urât*. Chiar și când arătam cu stângăcie ce voiam să spun, Briseis înțelegea și tălmăcea prin gesturi atât de amănunțite, că parcă simțeam mirosul cărnii gătite. Mă veseleam adesea văzându-i iscusința și ea mă răsplătea cu zâmbetul ei tainic.

Jafurile continuau. Zi de zi, Agamemnon urca pe podium printre prăzi și ne dădea de știre:

— Nimic nou.

Nimic nou – adică nici picior de ostaș, nici un semn, nici un sunet dinspre cetate. Stătea îndărătnică în zare și ne punea să așteptăm.

Oamenii își găseau alte alinări. După Briseis apărea câte o fată, două mai în fiecare zi pe podium. Toate erau țărăncuțe cu mâini bătătorite și nasuri jupuite, învățate cu munca grea în soare. Agamemnon își luă partea și alți regi la fel. Acum le vedeai învârtindu-se peste tot printre corturi, vărsând găleți de apă pe rochiile lungi și șifonate – pe care le purtaseră în ziua când fuseseră răpite. Serveau fructe, brânză și măslinae, tăiau carnea și umpleau cupele cu vin. Lustruiau platoșe, ținând carapacele între picioare, așezate pe nisip. Câteva chiar țeseau, depănând fire din gheme încâlcite, din lâna oilor pe care le luam cu japca.

Noaptea mai serveau și la altceva și mă cuprindea rușinea când auzeam țipetele ce ajungeau până și în colțul nostru de tabără. Încercam să nu mă gândesc la satele lor arse și tații morți, însă era greu să alung asemenea gânduri. Jafurile rămâneau întipărite pe chipurile tuturor fetelor, o jale întinsă ca o pată ce le făcea ochii la fel de tremurători și de uzi precum căldările care li se izbeau de picioare. Aveau și vânătăi pricinuite de pumni și coate și uneori cercuri bine trasate – cozi de lance în frunte sau tâmplă.

Nici nu puteam să mă uit la fetele astea ce ajungeau împleticindu-se în tabără și erau împărțite în stânga și în dreapta. Îl trimiteam pe Ahile să le

ceară drept pradă, să caute cât mai multe, iar bărbații făceau glume pe seama lăcomiei lui, virilității lui nepotolite. „Nici nu știam că-ți plac fetele“, râdea Diomede.

Fiecare fată nou-sosită mergea mai întâi la Briseis, care o alina cu blândețe pe limba ei anatoliană. I se îngăduia să se spele, primea veșminte noi și se muta în cort cu celelalte. Am ridicat altul, mai mare, ca să încapă toate: opt, zece, unsprezece fete. Mai mult eu și Foinix vorbeam cu ele, Ahile stătea deoparte. Știa că-l văzuseră când le omorâse frații, iubiții și tații. Unele lucruri nu se puteau ierta.

Încet-încet, nu le-a mai fost așa de frică. Torceau, stăteau la taifas în limba lor, învățându-se una pe alta cuvinte pe care le prinseseră de la noi – cuvinte folositoare, precum „brânză“ sau „apă“ sau „lână“. Nu erau la fel de agere ca Briseis, dar prindeau o boabă, cât să poată vorbi cu noi.

Briseis a venit cu ideea să-mi petrec cu ele câteva ceasuri în fiecare zi, ca să le învăț câte ceva. Însă lecțiile erau mai grele decât îmi închipuisem: fetele erau neîncrezătoare, făceau mereu schimb de priviri – nu știau de ce apărusem dintr-odată în viața lor. Tot Briseis le-a liniștit, încât lecțiile au devenit mai amănunțite, venind și ea cu câte o lămurire sau un gest care să descâlcească lucrurile. Acum vorbea destul de bine grecește și lasam tot mai mult lucrurile în seama ei. Era o profesoară mai bună decât mine și mai amuzantă. Când mima ceva, izbucneam toți în râs: o șopârlă cu ochi somnoroși, doi câini încăierăți. Era ușor să rămân cu ele până târziu, când auzeam scârțâitul carului și răpăitul bronzului în depărtare și mă întorceam să-l întâmpin pe Ahile al meu.

Era ușor să uit atunci că războiul încă nu începuse cu adevărat.

Capitolul 22

Oricât de victorioase ar fi fost prădăciunile oștirii noastre, nu erau nimic mai mult decât atât. Bărbații uciși erau țărani și negustori din urzeala uriașă de sate ce susțineau marea cetate, și nu oșteni. La adunări, Agamemnon strângea tot mai tare din fălci și bărbații erau neliniștiți: unde era lupta ce ne fusese făgăduită?

Nu mai e mult, spuse Odysseu. Ne aminti șuvoiul neîntrerupt de pribegi care se adăpostiseră în Troia. Cetatea pesemne că stă să dea pe dinafară. Familii înfometate vor tăbărî asupra palatului, corturi ridicate la repezeală vor astupa străzile orașului. Era doar o chestiune de timp, ne zise el.

De parcă grăise oracolul prin vorbele lui, chiar a doua zi dimineată un steag de solie flutură deasupra zidurilor Troiei. Ostașul de strajă se repezi la țarm să-i dea de știre lui Agamemnon: regele Priam se învoia să primească o solie.

Vestea aprinse toată tabăra. Ceva tot trebuia să se întâmple, într-un fel sau altul. Aveau s-o predea pe Elena sau aveam să ne luptăm cum se cuvine pentru ea în război.

Adunarea regească îi trimise pe Menelau și Odysseu, cea mai potrivită alegere. Cei doi plecară de cum se lumină pe caii lor țanțoși, țesălați de luceau și clinchetind de podoabe. I-am urmărit străbătând șesul larg și înverzit și făcându-se nevăzuți în ceața zidurilor de un cenușiu întunecat.

Am așteptat în cort împreună cu Ahile, întrebându-ne ce se va întâmpla. Aveau s-o vadă pe Elena? Paris n-ar fi îndrăznit s-o țină departe de bărbatul ei, dar n-ar fi îndrăznit nici s-o arate. Menelau nu purta nici o

armă la vedere când plecase – poate nu se încredea că va fi în stare să se înfrâneze.

— Știi cumva de ce l-a ales tocmai pe el? mă întrebă Ahile.

— Pe Menelau? Nu.

Îmi aminteam chipul regelui în sala lui Tyndareos, strălucind de sănătate și veselie. Era chipeș, dar nu cel mai chipeș dintre toți. Era puternic, dar mulți erau mai bogați și mai faimoși pentru isprăvile lor decât el.

— Nu s-a zgârcit deloc cu darul. Iar sora ei era măritată cu fratele lui, poate și asta a contat.

Ahile chibzui, cu mâinile sub ceafă.

— Crezi că s-a dus de bunăvoie cu Paris?

— Cred că, de-a făcut așa, n-o să recunoască în fața lui Menelau.

— Mmm. Își lovi ușurel pieptul cu degetele, cugetând. Pesemne că a vrut, totuși. Palatul lui Menelau e ca o fortăreață. Dacă se zbătea și țipa, sigur ar fi auzit cineva. Știa că el va trebui să vină după ea, ca să-și apere cinstea, dacă nu din alt motiv. Și că Agamemnon o să profite de prilej ca să invoce legământul.

— Eu, unul, n-aș fi știut.

— Tu nu ești nevasta lui Menelau.

— Deci crezi că a făcut-o voit? Ca să iște război? am întreat uluit.

— Poate. Pe vremuri se spunea că e cea mai frumoasă femeie din regatele noastre. Acum se spune că e cea mai frumoasă femeie din lume. Urmă pe tonul cântat al aezilor: Au venit după ea o mie de corăbii.

O mie era numărul pomenit de aezii lui Agamemnon – o mie o sută optzeci și șase nu dădea bine în vers.

— Poate chiar s-a îndrăgostit de Paris.

— Poate se plictisise. Dacă m-ai ține zece ani închis în Sparta, și mie mi-ar veni să-mi iau câmpii.

— Poate a silit-o Afrodita.

— Poate că or să o aducă înapoi cu ei.

Am chibzuit.

— Cred că Agamemnon oricum o să atace.

— Și eu cred la fel. Nici măcar nu mai vorbesc despre ea.

— Doar când le țin cuvântări soldaților.

Tăcurăm o vreme.

— Tu pe care pețitor l-ai fi ales?

L-am împins și a izbucnit în râs.

S-au întors singuri la căderea serii. Odysseu povesti adunării ce s-a întâmplat, în vreme ce Menelau stătea în tăcere. Regele Priam le făcuse o primire caldă, îi ospătase în sala sa. Apoi stătuse în fața lor, cu Paris și Hector de-o parte și de cealaltă și cu ceilalți patruzeci și opt de fii orânduți în spate. „Știm de ce-ați venit“, spuse. „Însă doamna cu pricina nu dorește să se întoarcă și ne-a cerut ocrotire. N-am refuzat niciodată să apăr o femeie și n-am să încep taman acum.“

— Câtă istețime, spuse Diomedee. Au găsit o cale să se dezvinovățească.

— Le-am spus că dacă sunt atât de hotărâți, nu mai e nimic de zis.

Agamemnon se ridică în picioare, rostind cu glas solemn și răsunător:

— Într-adevăr. Am încercat să cădem la înțelegere și am fost respinși limpede. Nu ne mai rămâne decât războiul, dacă vrem să ne păstrăm cinstea. Mâine veți merge să câștigați gloria pe care-o meritați, toți până la unul.

A mai spus și altele, dar n-am mai auzit nimic. *Toți până la unul.* M-a potopit teama. Cum de nu mă gândisem? Firește că se vor aștepta să lupt. Acum eram în război și toți trebuiau să-și facă datoria. Mai cu seamă cel mai apropiat soț al lui *Aristos Achaion*.

În noaptea aia abia dacă am pus geană pe geană. Lăncile sprijinite de pereții cortului păreau cu neputință de înalte și-mi storceam mintea ca să-

mi amintesc câteva lecții – cum să le ridic, cum să mă păzesc de lovituri. Parcele nu spusese nimic de mine – despre cât aveam de trăit. L-am trezit înspăimântat pe Ahile.

— O să fiu lângă tine, îmi făgădui el.

În bezna dinaintea zorilor, Ahile mă ajută să îmbrac veșmintele de război. Apărătoare, mănuși, un pieptar de piele și o platoșă de bronz deasupra. Păreau mai degrabă să mă încurce decât să mă ocrotească, mă izbeau în bărbie când mergeam, îmi stânjeneau mișcările mâinilor, mă apăsau. Ahile mă liniști, spunându-mi că o să mă învăț cu ele. Nu l-am crezut. Când am ieșit din cort în soarele dimineții m-am simțit ridicol, de parcă aș fi purtat hainele unui frate mai mare. Myrmidonii așteptau, înghiontindu-se nerăbdători. Am luat-o împreună cale lungă, spre țarm, unde se aduna oștirea imensă. Deja mi se tăia răsuflarea.

Am auzit oștirea mai înainte s-o zărim – arme ce zăngăneau cu fală, cântec de corn. Apoi țarmul ni se desfășură în fața ochilor, dând în vileag o mare frământată de oșteni bine orânduiți în careuri. Fiecare era însemnat cu o flamură ce-și anunța regele. Doar un careu era gol – un loc de căpătâi lăsat pentru Ahile și myrmidonii lui. Într-acolo am mărșăluit și ne-am grupat, Ahile în frunte și apoi un șir de căpetenii la dreapta și la stânga mea. În spate, mândrii ostași din Ftia stăteau în șiruri sclipitoare.

În față se înălța marele șes al Troiei, până la porțile și turnurile uriașe ale cetății. La poalele ei ne stătea împotriva o mocirlă tulbure, o pâclă de capete întunecate și de platoșe lustruite ce scliceau în soare.

— Ține-te în spatele meu, îmi spuse Ahile întorcându-se spre mine.

Am încuviințat și coiful mi se legănă pe urechi. Frica se încolăcea înlăuntrul meu, un pocal zgâlțâit de groază, gata să se reverse în orice clipă. Apărătorile îmi crestau pielea pe picioare, lancea îmi îngreuna brațul. Se auzi o goarnă și pieptul mi se goli de aer. Acum i-acum.

O luarăm la goană toți deodată, toată gloata zornăind și huruind. Așa luptam – o năvală cu toate forțele izbindu-se de dușmani în mijlocul câmpului de bătaie. Dacă aveai destul elan, puteai să-i spulberi dintr-odată.

Rândurile se frânseră iute, căci unii erau mai iuți decât alții, însetați de glorie, voind să verse primii sânge de troian. Pe la jumătatea șesului, rândurile nu mai existau, nici măcar regatele. Myrmidonii mi-o luaseră cu mult înainte, pierzându-se într-un nor, undeva la stânga, și mă nimerisem între pletoșii spartani pomădați și pieptănați frumos pentru luptă.

Fugeam de-mi zornăiau platoșele. Suflam iute și pământul mi se clătina sub tălpi, iar huruitul se făcea tot mai asurzitor. Praful pe care-l stârnise năvala mai că te orbea. Nu-l vedeam pe Ahile. Nu-l zăream nici pe omul de lângă mine. Nu puteam decât să mă agăț bine de scut și s-o țin tot într-o goană.

Primele rânduri se ciocniră într-o explozie de sunete, o jerbă de așchii de bronz și picuri de sânge. O mare uriașă, frământată de oameni și urlete, sorbind șir după șir, ca iureșul Charibdei. Vedeam cum se mișcă gurile oamenilor, însă nu puteam să-i aud. Nu era decât larma de scuturi izbite unele de altele, de bronz mușcând în lemnul ce se făcea așchii.

Un spartan de lângă mine se prăbuși deodată cu pieptul străpuns de o lance. M-am uitat iute în jur ca să văd cine o azvârlise, însă n-am văzut decât o învălmășeală de trupuri. Am îngenuncheat lângă spartan ca să-i închid ochii și să spun o scurtă rugă, însă era să-mi vărs mațele când am văzut că nu murise, ci își trăgea hârâit răsuflarea cu o privire îngrozită și imploratoare.

Lângă mine se auzi un bufnet – am tresărit văzându-l pe Aias cum își vântură scutul uriaș ca pe o măciucă, izbindu-l de fețe și trupuri. În urma sa trecură scârțâind roțile unui car troian din care se zgâia un băiat cu dinții rânjiți ca un câine. Odysseu goni pe lângă mine, urmărind să pună mâna pe cai. Spartanul se agățea de mine și sângele îi gâlgâia pe mâinile

mele. Rana era prea adâncă, nu aveam ce face. M-am simțit ușurat când lumina i se stinse în sfârșit din ochi. I-am închis cu degete murdare și tremurătoare.

M-am ridicat, clătinându-mă pe picioare – câmpia părea să se învoluteze și să se prăbușească precum niște talazuri în fața ochilor mei. Nu reușeam să-mi concentrez privirea – era prea multă mișcare, sclipiri de soare, platoșe și piele.

Ahile se ivi de undeva. Era plin de sânge și răsufla greu, roșu la față, cu lancea înroșită până la degetele strânse în jurul ei. Îmi zâmbi larg, apoi se întoarse și se azvârli într-un pâlc de troieni. Pământul era presărat cu leșuri și bucăți de platoșe, cu cozi de lănci și roți de care, însă el nu se poticni nici măcar o dată. Doar el, de pe tot câmpul de bătaie, nu se clătina frenetic, precum puntea lunecoasă de sare a unei corăbii, de mă lua cu rău de la stomac.

N-am ucis pe nimeni, nici măcar n-am încercat. Când dimineața era pe sfârșite, după ceasuri întregi de haos grețos, ochii mi-erău orbi de la soare și mâna mă durea de la lance – deși mai mult mă sprijinisem în ea decât să ameninț pe cineva. Îmi simțeam coiful ca pe un pietroi ce-mi strivea încet-încet urechile de țeastă.

Parcă fugisem leghe întregi, deși, când m-am uitat în jos, am văzut că bătătorisem cu picioarele același cerc, culcând la pământ aceeași iarbă uscată, de parcă pregătisem bătătura pentru horă. Groaza neîncetată mă secătuisese și mă sleise de puteri, cu toate că mi se părea cumva că mă aflu într-un loc liniștit, o fâșie ciudată de pustiu, unde nu venea nimeni și nu mă amenința nimic.

Atât eram de buimăcit și de amețit, încât de-abia la mijlocul după-amiezii mi-am dat seama că totul i se datora lui Ahile. Nu mă scăpa o clipă din ochi, prinzând cu o putere supraomenească însăși clipa când vreun soldat făcea ochii mari văzând ce țintă ușoară eram. Nici nu apuca să mai răsuflă o dată că îl și doboră.

Era o minune întruchipată, din mâini îi zburau lănci în toate părțile, pe care le smulgea fără greutate din leșurile de pe jos spre a le azvârli în noi ținte. Iar și iar, i-am văzut rotirea încheieturii, dezvelind pielea pală de pe dosul brațului, oscioarele acelea ca niște fluiere conturându-se elegant prin piele. Mi-am lăsat baltă lancea și am privit în voie. Nici nu mai vedeam morțile hâde din jur, creierii, fărâmele de oase pe care o să le spăl mai târziu de pe pielea mea și din păr. Nu vedeam decât frumusețea lui, mădularele sale armonioase, tălpile sale fulgerătoare.

În sfârșit, se lăsă amurgul care ne îngădui să ne întoarcem șontâc-șontâc, osteniți, la corturi, târând după noi morții și răniții. O zi cu folos, spuseră regii noștri, bătându-se pe spate. Un început de bun augur. Mâine o luăm de la capăt.

Și așa am făcut, iar și iar. O zi de luptă se preschimbă într-o săptămână, apoi o lună. Apoi două.

Era un război tare ciudat. Nu se câștiga nici un teritoriu, nu se lua nici un prizonier. Se purta doar pentru onoare, de la bărbat la bărbat. Cu vremea, se ivi un anume ritm de ambele părți: ne luptam într-un mod civilizată – șapte zile din zece, cu pauze pentru serbări și funeralii. Fără jafuri, fără atacuri neanunțate. Căpeteniile, pe vremuri nădăjduind nerăbdători să câștige cât mai iute, se resemnară să ducă o luptă de durată. Cele două oștiri se potriveau uimitor de bine, puteau să se înfrunte pe câmpul de luptă zile în șir, fără ca vreuna din ele să se arate limpede mai puternică. Asta se datora și ostașilor ce veneau în șuvoaie din toată Anatolia ca să le sară-n ajutor troienilor și să-și câștige renumele. Nu doar ai noștri erau setoși de glorie.

Ahile înflorea pe zi ce trece. Mergea la luptă beat de plăcere, bătându-se cu un rânjet pe buze. Nu-l încânta să căsăpească – a aflat iute că nimeni nu-i putea ține piept. Nici doi, nici trei. Măcelul acesta lesnicios nu-l încânta deloc și nu răpunea nici pe jumătate cât ar fi putut. De fapt trăia

pentru iureșul luptei, când o ceată de oșteni veneau ca fulgerul spre el. Acolo, când douăzeci de săbii se grămădeau să-l străpungă, putea să *lupte* cu adevărat. Se desfăta simțindu-și propria forță, ca un cal de alergări ținut prea mult în țarc ce poate în sfârșit să gonească. Cu o grație vie, supraomenească, se lupta cu zece, cincisprezece, douăzeci și cinci de bărbați o dată. *În sfârșit, iată ceva la care sunt bun.*

N-a trebuit să merg cu el la fel de des cum mă temusem. Cu cât se lungea războiul, cu atât mai puțin țineau să ia pe sus toți aheii din corturi. Eu nu eram prinț, onoarea mea nu era deloc în joc. Nu eram oștean, dator să ascult de porunci, sau vreun viteaz de a cărui iscusință nu se puteau lipsi. Eram un surghiunit, un bărbat fără condiție și fără rang. Dacă Ahile găsea de cuviință să mă lase în tabără, îl privea.

M-am dus tot mai rar pe câmpul de bătaie, mai întâi cinci zile, apoi trei, apoi o dată pe săptămână. Apoi doar când mă chema Ahile. Ceea ce nu se întâmpla prea des. De cele mai multe ori, se mulțumea să meargă singur, să-și croiască drum printre dușmani și să-și îndeplinească menirea fără însoțitor. Însă din când în când se sătura de singurătate și se ruga de mine să vin, să mă încing în pielea întărită de sudoare și sânge și să-mi croiesc drum printre leșuri alături de el. Să fiu martor la minunile pe care le înfăptuia.

Uneori, stând cu privirea ațintită asupra lui, zăream câte un petic de pământ pe care nu pășea nici un oștean. Era în preajma lui Ahile și, dacă mă uitam mult și bine, se albea tot mai tare. Până la urmă, tot își dădea în vileag taina – o femeie albă ca moartea, mai înaltă decât bărbații ce se speteau în jur. Oricum ar fi țâșnit sângele, nu ajungea pe rochia ei cenușiu-deschis. Picioarele ei goale nu păreau să atingă pământul. Nu-și ajuta fiul – nu era nevoie. Privea doar, ca și mine, cu ochii ei negri imenși. Nu puteam să-i citesc chipul – să fi fost plăcere, jale sau nimic?

Doar când se întorcea spre mine chipul i se schimonosea de dezgust și buzele i se trăgeau în spate, dezvelindu-i dinții. Sâsâia ca un șarpe și apoi

se făcea nevăzută.

Pe câmpul de luptă, lângă el, am reușit să mă liniștesc, să mă țin pe picioare. Eram în stare să deslușesc ostașii, nu doar membre, carne străpunsă, bronz. Puteam chiar să rățăcesc, sub ocrotirea lui Ahile, de-a lungul liniilor de atac, căutându-i pe ceilalți regi. Cel mai aproape era Agamemnon, lăncierul iscusit, având mereu în față grosul mycenienilor săi de rang înalt. De la adăpost, urla porunci și azvârlea cu lancea. Era adevărat că se pricepea – altfel n-ar fi ras câte douăzeci de capete.

Spre deosebire de comandantul său, Diomedea era neînfricat. Se bătea ca o fiară, o jivină sălbatică, năpustindu-se înainte cu colții rânjiți și izbind iute în toate părțile, încât nu străpungea, ci mai degrabă smulgea carnea de pe oase. Apoi se apleca precum un lup deasupra leșului ca să-l prade, azvârlind bucățile de aur și bronz în carul său, după care trecea mai departe.

Odysseu purta un scut ușor și-și înfrunța vrăjmașii încovoiați ca un urs, ținând lancea aplecată în mâna arsă de soare. Îl cerceta pe troian cu ochi scăpărători, urmărindu-i zvâcnirea mușchilor pentru a ghici unde și cum o să îndrepte lancea. Când aceasta trecea pe lângă el fără să-l lovească, se năpustea asupra adversarului și-l găurea de aproape, ca un om ce pescuiește cu lancea. Platoșele îi erau scaldate în sânge la sfârșitul zilei.

Am început să-i recunosc și pe troieni: Paris, slobozind săgeți la întâmplare dintr-un car ce gonia pe câmp. Chipul său, chiar și încins sub apăsarea coifului, avea un soi de frumusețe crudă – cu oase fine precum degetele lui Ahile. Își izbea de parapetul carului șoldurile zvelte, cu o înfumurare înnăscută și himationul său roșu îi cădea pe umeri în falduri bogate. Nu era de mirare că Afrodita îl îndrăgise – părea la fel de vanitos ca ea.

De departe, deslușindu-se când și când printre șirurile de ostași în mișcare, l-am zărit pe Hector. Era mereu singur, straniu de solitar, într-un crâmpei de loc numai al lui, pe care i-l ofereau ceilalți oșteni. Era vrednic,

sigur pe el și chibzuit, fiecare mișcare era făcută cu cap. Avea mâini mari și bătucite de muncă și, uneori, pe când ne retrăgeam, îl vedeam spălându-le de sânge ca să se roage fără întinare. Era un bărbat care iubea încă zeii, chiar dacă frații și verii îi erau secerăți din pricina lor; lupta aprig pentru ai lui, nu pentru pojghița subțire a faimei. Apoi oștenii îl închideau între ei și se făcea nevăzut.

N-am încercat niciodată să mă apropiu de el și nici Ahile, care se întorcea în grabă după ce-l zărea la depărtare, înfruntând alți troieni, avântându-se în alte cete. Mai târziu, când Agamemnon îl întreba dacă avea de gând să-l înfrunte la un moment dat pe prințul troian, Ahile își arăta cel mai nevinovat și mai înnebunitor zâmbet.

— Ce rău mi-a făcut mie Hector?

Capitolul 23

Într-o zi de sărbătoare, nu mult după ce sosiserăm la Troia, Ahile se deșteptă în zori.

— Unde te duci? l-am întrebat.

— S-o văd pe mama, îmi răspunse el și ieși din cort înainte să mai spun ceva.

Mama lui. Cumva sperasem prostește că n-o să vină aici. Că jalea o va ține departe – sau drumul lung. Însă firește că n-a fost așa. Țărmul Anatoliei nu era cu nimic mai greu de atins decât țărmul grecesc. Iar jalea n-o făcea decât să petreacă și mai mult timp cu el. Ahile pleca în zori și soarele era aproape în înaltul cerului când se întorcea. Eu așteptam plimbându-mă de colo-colo fără astâmpăr. Chiar avea atâtea să-i zică, de nu se mai întorcea odată? Despre vreo nenorocire cerească, mă temeam. Vreun ordin zeiesc ce avea să mi-l smulgă.

Briseis venea adesea să aștepte împreună cu mine.

— Vrei să ne plimbăm până-n pădure? mă întreba.

Până doar și glasul ei profund și dulce, dorința ei de a mă alina mă ajutau să uit de mine. Plimbările până în pădure cu ea mă linișteau întotdeauna. Părea să-i cunoască toate tainele, precum Chiron – unde se ascundeau ciupercile și unde-și săpau iepurii vizuinile. Începuse chiar să mă învețe numele plantelor și copacilor în limba băștinașilor.

Când terminam, stăteam pe marginea culmii, privind în jos spre tabără, ca să știu când se întorcea Ahile. În acea zi, Briseis culesese un coșuleț cu coriandru și mirosul de frunze verzi ne învăluia.

— Sigur vine repede, spuse ea.

Vorbele îi erau ca pielea nouă, încă țepene și mlădii, nu lustruite de atâta întrebuințare. Când n-am răspuns, m-a întrebat: Unde stă atâta?

De ce să nu afle și ea? Doar nu era nici o taină.

— Mama lui e zeiță, i-am zis. Nereidă. Se duce s-o vadă.

Mă așteptasem să rămână uimită sau înfricoșată, însă a încuviințat numai.

— Mi se părea mie că e... ceva. Nu se... Se întrerupse. Nu se mișcă precum oamenii.

— Cum se mișcă oamenii? am întrebat-o, zâmbind.

— Ca tine, îmi răspunse.

— Din topor adică.

Nu cunoștea expresia. I-am arătat ce vreau să zic, cu gând s-o înveselesc. Însă ea scutură vehement din cap.

— Nu. Tu nu ești așa. Nu asta am vrut să spun.

N-am mai aflat ce voia să spună, căci în aceeași clipă Ahile ajunse pe culme.

— Știam eu că aici vă găsesc, spuse el.

Briseis se retrase la cort. Ahile se trânti pe pământ, cu mâna sub cap.

— Mor de foame, spuse el.

— Poftim.

I-am dat brânza care ne rămăsese de la prânz. A mâncat-o recunoscător.

— Ce-ai discutat cu mama ta? I-am întrebat nițel tulburat.

Ceasurile cât stătea cu ea nu-mi erau interzise, însă erau întotdeauna rupte de viața noastră.

Suflă din greu, nu chiar un oftat.

— Își face griji pentru mine, spuse el.

— De ce?

M-am zburlit puțin, aflând că se perpelește de grija lui – asta era treaba mea.

— Spune că s-a iscat zâzanie între zei, se sfădesc din pricina războiului nostru, unii de partea unei tabere, alții de partea celeilalte. Se teme că zeii mi-au făgăduit faimă, însă câtă anume nu se știe.

Grija asta n-o mai avusesem pe cap. Însă, firește, în poveștile noastre sunt multe personaje. Marele Perseu sau modestul Peleu. Heracles sau aproape uitatul Hylas. Unora le fusese închinată o epopee întreagă, altora doar un vers.

Se ridică în capul oaselor, cuprinzându-și genunchii cu brațele.

— Cred că se teme c-o să apuce să-l ucidă altcineva pe Hector. Înaintea mea.

Altă temere nemaîncercată – că viața lui Ahile va fi retezată și mai devreme.

— La cine se gândește?

— Nu știu. Aias a încercat și a dat greș. Diomedea la fel. După mine, ei sunt cei mai buni. Nu mai știu pe nimeni.

— Dar Menelau?

— Niciodată, clătină Ahile din cap. E curajos și puternic, dar atât. S-ar frânge ca apa pe pietre dacă i-ar ține piept lui Hector. Așa că ori eu, ori nimeni.

— Tu n-o să faci una ca asta, i-am spus, încercând să nu par a mă milogi de el.

— Nu. Tăcu preț de-o clipă. Însă văd totul. Asta-i ciudățenia. Ca prin vis. Mă văd azvârlind lancea și pe el cum cade. Mă duc și stau deasupra trupului său mort.

Am simțit cum mi se înalță groaza în piept. Am tras aer adânc și m-am silit să răsuflu.

— Apoi ce se întâmplă?

— Asta-i cel mai ciudat. Mă uit la sângele lui și știu că moartea mi-e aproape. Însă în vis nici că-mi pasă. Mai degrabă mă simt ușurat.

— Să fie vreun oracol?

Întrebarea păru să-l stânjenească. Clătină din cap.

— Nu, nu cred să fie nimic. Doar un vis cu ochii deschiși.

M-am silit ca vocea să-mi fie la fel de domoală ca a lui.

— Sigur așa-i. Până la urmă, Hector nu ți-a făcut nimic.

Ahile zâmbi atunci, cum de altfel și sperasem.

— Da, zise. Așa am auzit.

În ceasurile lungi cât lipsea Ahile, am început să plec din tabăra noastră, căutând tovarășie sau ceva care să-mi dea de lucru. Vestea pe care ne-o dăduse Thetis mă tulburase – zâzanie între zei, gloria primejduită a lui Ahile. Nu știam ce să cred și întrebările îmi fugeau prin minte până simțeam că o s-o iau razna. Aveam nevoie să-mi abată ceva atenția, ceva rațional și real. Un oștean mi-a arătat cortul alb al răniților.

— Dacă-ți cauți ceva de făcut, acolo au nevoie tot timpul de o mână de ajutor, zise el.

Mi-am amintit mâinile răbdătoare ale lui Chiron, instrumentele atârinate pe pereții de cuarț trandafiriu. M-am dus într-acolo.

În cort era o lumină difuză, aerul – întunecat, dulceag, ca mirosul de mosc, îngreunat de izul metalic al sângei. Într-un colț era Maháon medicul, bărbos, cu fălci puternice și pieptul dezvelit, pentru că-i venea mai la îndemână așa – doar cu o tunică veche legată în fugă la brâu. Era mai negricios decât cei mai mulți aezi, cu toate că stătea mai mult înăuntru, și era tuns scurt, iarăși fiindu-i mai lesne așa, ca să nu-i intre părul în ochi. Acum stătea aplecat deasupra piciorului unui rănit, pipăind cu băgare de seamă în preajma unui vârf de săgeată închistat sub piele. În celălalt capăt al cortului, fratele său Podaleirios tocmai ce-și punea platoșa. Îi zise ceva lui Maháon, apoi o luă pe lângă mine, ieșind din cort. Se știa că prefera câmpul de bătălie cortului răniților, cu toate că-și făcea treaba în amândouă.

Maháon grăi fără să ridice privirea:

— Nu cred că ești rănit rău, de vreme ce poți să stai atâta în picioare.

— Nu, am zis. Am venit...

M-am întrerupt când vârful de săgeată se ivi între degetele lui Maháon și oșteanul scoase un geamăt de ușurare.

— Ei bine? mă luă el din scurt, dar fără să fie arțăgos.

— Ai nevoie de o mână de ajutor?

Scoase un sunet pe care l-am luat drept încuviințare.

— Șezi și ține-mi leacurile, îmi zise el fără să mă privească.

Așa am făcut, culegând sticlulele împrăștiate pe jos, unele cu ierburi uscate zornăind în ele, altele îngreunate de pomezi. Mirosindu-le, îmi aminteam: usturoi și balsam cu miere pentru copturi, mac pentru liniștirea bolnavului, coada-șoricelului pentru închegarea sângelui. Zeci de ierburi ce-mi readuceau în minte degetele răbdătoare ale centaurului, mirosul fraged și dulce al peșterii trandafirii.

I le-am întins pe acelea de care avea nevoie și am privit cum le întrebuința cu iscusință – nițel praf alinător pe buza de sus, ca rănitul să-l adulmece și să-l ronțăie, niște balsam întins ca să țină molima departe, apoi feșe ce înveleau, legau și acopereau rana. Maháon netezi ultimul strat de ceară de albine moale și parfumată peste piciorul oșteanului și își înălță privirea obosită.

— Patroclu, nu-i așa? Ai fost învățăcelul lui Chiron? Ești bine-venit aici.

În fața cortului se porni larma – glasuri ridicate și țipete de durere. Maháon îmi făcu un semn din cap:

— Au mai adus unul – ia-l tu.

Oștenii – din armata lui Nestor – își puseră tovarășul pe salteaua de paie din colțul cortului. Era străpuns de o săgeată cu vârf ghimpat în umărul drept. Avea fața scaldată într-o sudoare murdară și mai că-și spintecase buza înăbușindu-și strigătele de durere. Gâfâia înăbușit și își dădea peste cap ochii înspăimântați. M-am abținut să-l chem pe Maháon,

care îngrijea un alt oștean ce începuse să se tânguie, și am luat o cârpă ca să-i șterg fața.

Săgeata îi străpunsese umărul în partea cea mai cărnosă și stătea înfiptă, jumătate înăuntru și jumătate afară, ca un ac groaznic. Trebuia să rup aripioarele și să trag afară ce mai rămânea din săgeată cu băgare de seamă, să nu sfâșii carnea și mai rău sau să las înăuntru așchii ce s-ar putea infecta.

I-am dat iute poțiunea pe care mă învățase Chiron s-o pregătesc: un amestec de mac și scoarță de salcie ce amețea pacientul și amorțea durerea. Nu putea să țină cupa, așa că i-am dat eu să bea, ținându-i capul pe brațul meu, ca să nu se sufoce, în vreme ce tunica mi se îmbiba în sânge și în sudoarea lui.

Am încercat să-l liniștesc, să nu-mi dau în vileag teama care mă cuprinsese. Nu era decât cu vreun an mai mare decât mine, din câte vedeam – unul dintre feciorii lui Nestor, pe nume Antiloh, un tânăr cu chip blând ce-și iubea tare mult tatăl.

— O să fie bine, spuneam iar și iar, vorbind singur sau cu el, nu știu care din două.

Problema era săgeata; de obicei medicul rupea un capăt și o scotea. Însă capătul ce ieșea din piept nu era destul de lung – astfel, dacă încercam aș fi sfâșiat și mai rău carnea vie. Dar nici nu puteam s-o las cum era și să scot săgeata cu tot cu aripioare prin rană. Ce era de făcut?

În spatele meu se frământa la ușă unul dintre oștenii care-l aduseseră. I-am făcut semn peste umăr.

— Repede, un cuțit. Cât mai ascuțit, dacă găsești.

Propriul meu glas poruncitor m-a mirat, precum și iuțea cu care mi s-a dat ascultare. S-a întors cu un cuțit scurt, bine ascuțit, pentru tăiat carne, încă ruginiu de la sângele uscat. L-a șters de tunică și mi l-a întins.

Chipul băiatului își pierduse acum orice urmă de încordare, limba îi atârna moale în gură. M-am aplecat peste el și am apucat bine săgeata,

sfărâmând aripioarele în palma umedă. Cu cealaltă mână m-am apucat să retez lemnul fibră cu fibră, cât mai cu binișorul, ca să nu zgudui umărul băiatului, care fornăia și mormăia pierdut în ceața poțiunii.

Am ținut săgeata cu putere și am tăiat, și iar am tăiat. Mă durea spatele și m-am muștrat că-i sprijinisem capul pe genunchi, în loc să aleg o poziție mai potrivită. Într-un târziu, capătul cu aripioare s-a rupt, rămânând doar o așchie lungă pe care am retezat-o iute cu cuțitul. În sfârșit.

Apoi urma o parte la fel de grea: să scot săgeata prin cealaltă parte a umărului. Pradă inspirației, am luat o pomadă împotriva copturilor și am uns cu grijă lemnul, cu speranța că va aluneca mai lesne și că va păzi de cangrenă. Apoi am început să scot încet-încet săgeata. După un răstimp ce a părut lung cât ceasuri întregi, se ivi capătul retezat, plin de sânge. Cât mai eram în stare să gândesc, am oblojit și bandajat rana, legând-o cu fașe de-a curmezișul pieptului.

Podelarios mi-a zis mai târziu că a fost o nebunie să tai atât de încet din unghiul acela – era de-ajuns să mă opintesc nițel și capătul săgeții s-ar fi rupt. Ce dacă se sfâșia rana și rămâneau niște așchii, erau atâția oameni care aveau nevoie de îngrijiri. Însă Maháon a văzut cât de bine s-a vindecat umărul, fără nici o coptură și fără mari dureri, astfel că următoarea dată când am avut pe cineva rănit de săgeată, m-a chemat și mi-a dat un cuțit ascuțit, privindu-mă încurajator.

Erau vremuri stranii. Deasupra capetelor noastre atârna greu soarta îngrozitoare a lui Ahile, iar sfada dintre zei răzbătea tot mai departe. Însă nici măcar eu nu puteam să tremur de teamă clipă de clipă. Am auzit că oamenii care trăiesc lângă o cascadă n-o mai aud după o vreme – tot astfel și eu am învățat să-mi duc viața lângă șuvoiul năvalnic al nenorocirii ce amenința să se abată asupra lui Ahile. Zilele se scurgeau una după alta, iar el nu murea. Trecură luni în șir și acum eram în stare să rezist o zi întreagă

fără să privesc în prăpastia morții sale. Minunea ținu un an întreg, apoi doi.

Ceilalți erau și ei mai liniștiți. Tabăra noastră părea să se închege într-un soi de familie mare, adunată în jurul flăcărilor vetrei. Când se înălța luna și gămăliile de ac ale stelelor străpungeau cerul întunecat, ne îndreptam cu toții într-acolo: eu și Ahile, Foinix, apoi femeile – mai întâi doar Briseis, apoi un mic alai de chipuri ce se legănau în întuneric, încurajate de căldura cu care fusese primită aceasta. Și încă un tovarăș – Automedon, cel mai tânăr dintre noi, abia trecut de șaptesprezece ani. Era un tânăr tăcut, ce sporise în tărie și iscusință sub ochii noștri, pe măsură ce învăța tot mai bine să mâne caii năvălași ai lui Ahile și să poarte cu măiestrie carul de luptă pe câmpul de bătălie.

Eu și Ahile eram încântați să facem pe gazdele la căminul nostru, jucându-ne de-a oamenii mari, deși nu prea ne simțeam astfel, împărțind carnea și turnând vinul. Pe când focul se stingea, ne ștergeam grăsimea de pe față și ne rugam de Foinix să ne spună povești. Acesta se lăsa în față pe scaunul lui și ne făcea pe plac. La lumina focului, chipul său osos părea să ascundă un tâlc anume, delfic, pe care doar oracolul l-ar fi putut desluși.

Și Briseis spunea povești – ciudate, precum visele, povești cu vrăji, cu zei pradă farmecelor și muritori ce dădeau nas în nas cu ei fără să știe; zeii erau stranii, jumătate om, jumătate jivină – zei țărănești, nu figurile olimpiene cărora li se închinau orășenii. Erau tare frumoase poveștile acestea depănate de glasul ei profund, melodios. Uneori erau și amuzante – când imita un ciclop sau amușina ca un leu în căutarea unui om ascuns pe undeva.

Mai târziu, când rămâneam singuri, Ahile repeta frânturi din ele, cu voce înaltă și ciupind strunele lirei. Era ușor să-ți dai seama cum se pot preschimba aceste splendori în cântece. Și mă bucuram, căci simțeam c-o văzuse cu adevărat, că înțelesese de ce stăteam cu ea toată ziua, cât era

plecat el. Acum era una dintre noi, așa credeam. Aparținea pe viață cercului nostru.

Într-una din serile acestea, Ahile a întrebat-o ce știa despre Hector.

Briseis stătea pe spate, sprijinită în brațe, cu coatele încălzite de foc. Dar auzindu-i glasul, tresări și se săltă în capul oaselor. Nu-i vorbea prea adesea și nici ea lui – încă își amintea cele petrecute în satul ei.

— Nu știu mare lucru, răspunse ea. Nu l-am văzut niciodată, nici pe el, nici pe altcineva din familia lui Priam.

— Dar ți-au ajuns ceva zvonuri la ureche, spuse Ahile săltându-se și el.

— Nu prea. Mai mult despre nevasta lui.

— Zi-mi orice, o îndemnă Ahile.

Briseis încuviință și-și drese ușor glasul, cum făcea adesea când se apuca să spună o poveste.

— O cheamă Andromaha și e singura fiică a regelui Eetion din Cilicia. Se spune că Hector o iubește mai presus de orice. Prima oară a văzut-o când a venit după bir în regatul tatălui ei. Ea i-a făcut primirea și l-a întreținut ca gazdă la ospățul din seara aceea. La sfârșit, Hector i-a cerut tatălui mâna fetei.

— Trebuie să fi fost tare frumoasă.

— Se spune că e frumoasă, dar nu cea mai frumoasă din câte ar fi putut găsi Hector. E faimoasă pentru firea ei blândă și pentru bunătate. Oamenii de la țară o iubesc pentru că le aduce adesea mâncare și haine. A rămas grea, însă nu știu ce s-a ales de copilul ei.

— Unde se află Cilicia? am întrebat-o.

— E la miazăzi, pe coastă, nu departe de aici dacă mergi călare.

— Lângă Lesbos, spuse Ahile.

Mai târziu, după ce toată lumea plecase, mi-a zis:

— Am cotropit Cilicia, știi?

— Nu.

— Îmi amintesc de Eetion, încuviință el. Avea opt fii. Au încercat să ne țină piept.

Din glasul lui pierit am înțeles ce se întâmplase.

— I-ai omorât.

Căsăpise o familie întreagă.

Mi-a citit pe chip ce simțeam, cu toate că am încercat să ascund. Însă nu mă mințea niciodată.

— Da.

Știam că zi de zi făcea moarte de om – venea acasă scaldat în sângele lor, pe care-l spăla înainte de masă. Însă în unele clipe, acum bunăoară, mă copleșea ceea ce auzeam. Și mă gândeam la toate lacrimile pe care le-a făcut să curgă, în toții anii trecuți. Iar acum Andromaha și Hector jeleau din pricina lui. În clipa aceea, Ahile părea să șadă la celălalt capăt al lumii, cu toate că era atât de aproape, încât îi simțeam căldura pielii. Își ținea în poală mâinile asprite de lance, însă tot frumoase. Nu erau și nu fuseseră nicicând pe lume mâini mai blânde și mai ucigașe.

Deasupra noastră, stelele se zăreau ca printr-un văl. Simțeam că mă apasă aerul. La noapte va fi furtună. Ploaia va pătrunde peste tot, va umple pământul până o să plesnească la încheieturi. Se va revărsa de pe munți, prinzând tot mai multe puteri, până va mătura tot din cale-i – animale, case, oameni.

Ahile e potopul, mi-am zis.

Glasul său rupse tăcerea gândurilor mele:

— Am lăsat un fiu în viață, spuse el. Cel de-al optulea. Ca să nu li se piardă neamul.

Ciudat, însă acel mărunț gest de bunătate părea însăși milostenia zeiască. Totuși, care alt războinic ar mai fi făcut una ca asta? Să căsăpești o familie întreagă era o faptă demnă de laudă, o ispravă plină de glorie ce dovedea că ești atât de puternic, încât poți să nimicești un nume de pe fața

pământului. Fiul care supraviețuise va avea copii – le va da numele neamului său și le va istorisi povestea fraților săi. Așa vor dăinui – în amintire, nu în viață.

— Mă bucur, i-am zis cu inima plină.

Buștenii din foc se albeau de cenușă.

— Ciudat, spuse el. Mereu am zis că Hector nu mi-a pricinuit nici o supărare. Dar el nu mai poate să spună la fel.

Capitolul 24

Anii treceau. Un ostaș din armata lui Aias începu să se plângă că războiul s-a lungit prea mult. La început nu l-a luat nimeni în seamă – era din caleafară de pocit și se știa că e un ticălos. Dar devenea din ce în ce mai limbut. Au trecut patru ani, zicea el, și nu ne-am ales cu nimic. Unde-s comorile? Unde-i femeia? Când o să plecăm? Aias i-a ars una-n scăfârlie, dar n-aveai cum să-i închizi gura. Vedeti cum se poartă cu noi?

Încet-încet, nemulțumirea lui se întinse din tabără în tabără. Fusese un anotimp urât, foarte umed și chinuitor pentru războinici. Răniții curgeau gârlă – pustule, glezne sucite în nămol, molime. Roiuri dese de muște sâcâitoare se adunaseră ici și colo prin tabără, de ziceai că-s nori de fum.

Arțăgoși, scărpinându-se neîncetat, ostașii se ațineau fără de treabă prin piața publică. La început n-au făcut nimic, doar se strângeau în grupulețe și şușoteau. Apoi oșteanul care pornise totul li se alătură și începură să li se audă glasurile.

Patru ani!

De unde știm că femeia aia e în cetate? A văzut-o careva? Troia n-o să ni se predea în veci. Mai bine terminăm pur și simplu cu lupta.

Când a auzit Agamemnon, a poruncit să-i biciuiască pe toți. A doua zi erau de două ori mai mulți – dintre care nu puțini mycenieni.

Agamemnon trimise o trupă să-i împrăștie. Oamenii plecară în silă, apoi se întoarseră după ce trupa se retrăsese. Ca urmare, Agamemnon porunci ca o falangă să păzească piața toată ziua. Dar era o treabă tare chinuitoare – în bătaia soarelui, unde roiau muștele. Seara, falanga se subțiasse din cauza dezertorilor și numărul răzvrătiților crescuse și mai mult.

Agamemnon puse iscoade care să-i dea de știre cine uneltește – aceștia erau ridicați și biciuiți. A doua zi dimineață, câteva sute de ostași refuzară să lupte. Unii ziseră că sunt bolnavi, alții nu dădură nici un motiv. Se duse vorba în tabără și tot mai mulți ostași se îmbolnăviră dintr-odată. Își azvârliră săbiile și scuturile pe podium și năvăliră în piața publică. Când Agamemnon încercă să pătrundă în piață, ostașii își puseră brațele de-a curmezișul pe piept și nu se mai dădură duși.

Văzând că nu e primit în piața publică, Agamemnon se făcu roșu de furie, apoi și mai roșu. Degetele i se albiră pe sceptrul gros de lemn încins cu fier. Când ostașul din fața lui îi scuipea la picioare, Agamemnon ridică sceptrul și-l păli zdravăn în cap cu el. Auzirăm cu toții trosnetul de os spart. Bărbatul se prăbuși la pământ.

Nu cred că Agamemnon a vrut să-l lovească atât de tare. Păru că încremenește, cu ochii la leșul de la picioarele sale, pironit locului. Un alt ostaș se lăsă în genunchi și întoarse leșul cu fața în sus – avea jumătate din țeastă turtită de la lovitura năprasnică. Vestea se întinse în rândul oștenilor ca trosnetul flăcărilor pe cale să izbucnească. Mulți își scoaseră pumnalele din teacă. L-am auzit pe Ahile mormăind ceva, apoi plecă de lângă mine.

Pe chipul lui Agamemnon se citea tot mai limpede că-și dădea seama de greșeala sa. Din nesăbuintă, își lăsase în urmă straja credincioasă. Acum era împresurat, n-avea cum primi ajutor nici dacă i-ar fi sărit careva în apărare. Mi-am ținut răsuflarea, încredințat c-o să-l văd murind sub ochii mei.

— Ahei!

Chipurile se întoarseră uimite spre locul de unde răsunase glasul. Ahile se suise pe un morman de scuturi de pe podium. Arăta întru totul ca viteazul vitejilor, arătos și puternic, cu chipul grav.

— V-ați mâniat, spuse.

Au ciulit urechile. Chiar erau mânioși. Rar se întâmpla ca un comandant să recunoască ce simțeau oștenii săi.

— Spuneți ce vă doare, îi îndemnă el.

— Vrem să plecăm! răsună un glas din spatele mulțimii. Războiul ăsta e-n zadar!

— Comandantul ne-a mințit!

Se auzi un murmur tot mai tare, mulțimea încuviința.

— Au trecut patru ani! se auzi la urmă strigătul cel mai mânios.

Nu puteam să le găsesc vină. Mie acei patru ani mi se păruseră cu belșug, un răstimp smuls prin luptă din mâinile zgârcitelor parce. Însă lor li se răpea o viață, pe care ar fi putut s-o trăiască alături de copii și neveste, în familia și căminul lor.

— Aveți tot dreptul să puneți asemenea lucruri la îndoială, spuse Ahile. Vă simțiți înșelați, vi s-a făgăduit victoria.

— Da!

Preț de-o clipă am zărit chipul lui Agamemnon, schimonosit de furie. Însă era prins în mulțime, nu putea să se elibereze sau să vorbească fără să iasă tărăboi.

— Spuneți-mi, le strigă Ahile. Credeți că *Aristos Achaion* luptă în războaie zadarnice?

Oștenii nu răspunseră.

— Ei bine?

— Nu, zise unul.

Ahile încuviință solemn.

— Nu. Nu lupt, jur pe ce vreți voi că nu. Sunt aici pentru că socot că vom câștiga. Voi rămâne până la sfârșit.

— Bravo ție, se auzi un alt glas. Dar cum rămâne cu aceia care vor să plece?

Agamemnon dădu să răspundă. Îmi închipuiam ce voia să spună. Nu pleacă nimeni! Dezertorii vor fi pedepsiți cu moartea! Spre norocul lui,

Ahile i-o luă înainte.

— Sunteți liberi să plecați oricând poftiți.

— Zău? se auzi glasul, neîncrezător.

— Firește. Apoi urmă cu cel mai nevinovat și mai cald zâmbet: Însă eu voi pune mâna pe partea voastră din pradă când vom cuceri Troia.

Am simțit cum se destramă încordarea din aer și la ureche mi-au ajuns câteva râsete binevoitoare. Prințul Ahile spunea că-i rost de câștig, iar unde-i lăcomie e și nădejde.

Ahile băgă de seamă schimbarea.

— De mult a venit vremea să punem stăpânire pe câmpul de luptă. Troieni o să ne socotească lași. Își trase sabia scânteietoare din teacă și o înălță în aer. Cine-ndrăznește să le-arate că se-nșală?

Răsunară strigăte de încuviințare, după care se stârni larmă, căci oștenii își luau iarăși platoșele, își înșfăcau lăncile. Îl luară pe sus pe omul ucis – se învoiră între ei că fusese cam clevetitor de felul lui. Ahile sări jos de pe podium și trecu pe lângă Agamemnon, salutându-l scurt din cap. Regele din Mycene nu zise nimic. Dar apoi am văzut că-l privește lung pe Ahile.

După ce se potoli răzmerița ce fusese pe cale să izbucnească, Odysseu născoci o cale prin care să-i țină ocupați pe oșteni, ca să nu mai apuce să se frământa: un zid uriaș de întărire care să înconjoare întreaga tabără. Îl voia lung de trei leghe, ca să ne apere corturile și corăbiile de câmpia de dincolo. La poale avea să fie un șanț plin de țepușe.

Atunci când Agamemnon le dădu oștenilor de veste, am fost încredințat că aceștia vor vedea pe loc că e un șiretlic. În atâția ani de când începuse războiul, taberele și corăbiile noastre nu se aflaseră nicicând în primejdie, oricâte întăriri ar fi sosit. La urma urmei, cine era în stare să treacă de Ahile?

Însă imediat Diomede păși în față, ridicând planul în slăvi și vârând frica în oșteni cu povești despre atacuri de noapte și corăbii arzând. Această din urmă născocire făcu minuni – fără corăbii nu ne puteam întoarce acasă. Când termină de vorbit, oștenilor le luceau ochii de nerăbdare. Pe când aceștia o luau veselă spre pădure cu toporiști și poloboace, Odysseu dădu peste oșteanul care stârnise tot războiul – pe nume Thersites – și, fără vâlvă, puse să fie bătut până-și pierdu cunoștința.

Și așa se sfârși cu toate răzmerițele la Troia.

După aceea lucrurile s-au schimbat, fie din pricină că oștenii trudeau laolaltă la zid, fie că, spre ușurarea tuturor, fusese împiedicată vărsarea de sânge. Cu toții, de la cel mai umil tălpaș până la marele comandant, am început să socotim Troia un soi de cămin. Cotropirea se preschimbă în așezare. Până acum trăiserăm ca niște tâlhari, prădând pământurile și satele. De acum înainte ne-am apucat să clădim, nu doar zidul, ci toate cele trebuitoare unei cetăți: o fierărie, un țarc pentru vitele pe care le furam din fermele vecine, până și un șopron pentru olărit. În acesta din urmă, meșteri începători munceau să înlocuiască vasele crăpate de ceramică pe care le aduseserăm cu noi, cele mai multe ciobite sau sparte de prea multă folosință. Tot ce aveam acum era făcut pe genunchi și luat cu japca, așa încât își dusesese deja de două ori traiul, cu alt rost decât îi dăduserăm noi. Numai platoșele regilor rămâneau neatînse, cu însemnele lustruite și neîntinate.

Și oamenii începură să se poarte mai puțin ca o tabără de soldați din zeci de oști diferite și mai mult ca niște concetățeni. Toți acești oameni, cretani, ciprioți și argolieni de felul lor, atunci când plecaseră din Aulis, erau acum pur și simplu ahei – azvârliti în aceeași oală de străinătatea Troiei, împărțind laolaltă mâncarea, femeile, veșmintele și istoriile de luptă, astfel încât deosebiriile ajunseră să se șteargă încet-încet. Până la urmă nu degeaba se fălise Agamemnon că-i unise pe ahei. Acest

simțământ de tovarășie va dăinui ani în șir, un soi de înfrățire, foarte neobișnuit în regatele noastre certărețe. Cât am trăit noi, cei ce-am luptat la Troia, n-au mai fost războaie.

Până și eu simțeam la fel. În acești șase, șapte ani petrecuți mai mult în cortul lui Maháon și mai puțin cu Ahile pe câmpul de bătălie, am apucat să-i cunosc bine pe ceilalți oșteni. Cu toții ajungeau acolo, mai devreme sau mai târziu, măcar din pricina vreunui deget strivit de la picior sau al unei unghii crescute în carne. Veni până și Automedon, acoperind cu mâna ce mai rămăsese dintr-un buboi însângerat. Bărbații prinseseră drag de roabele lor și ni le aduceau cu pântecele umflate. Moșeam neîncetat prunci urlători și le îngrijeam betșugurile pe măsură ce se făceau mari.

Și nu erau doar oștenii de rând: cu vremea, am ajuns să-i cunosc și pe regi. Nestor, cu siropul lui de tuse cald, cu miere, pe care-l cerea seara, Menelau și leacurile pe care le lua pentru durerea de cap, Aias și arsurile lui la stomac. Mă simțeam mișcat să văd cât se încredeau în mine, venind să-i alin cu chipuri pline de speranță. Am ajuns să-i îndrăgesc, oricât de arțăgoși erau la adunări.

Mi-am clădit un renume, un rang mai de seamă în tabără. Eram căutat pentru că aveam mâna iute și nu iscam dureri prea mari. Podelarios rămânea în cort din ce în ce mai rar – eu eram acolo când lipsea Maháon.

Spre uimirea lui Ahile, am început să-i salut pe oamenii aceștia când mergeam prin tabără. Mă simțeam mulțumit să-i văd cum ridică mâna, arătându-mi vreo rană ce se vindecase bine.

După ce plecau, Ahile clătina din cap.

— Nu știi cum de-i ții minte pe toți. Jur că mie mi se par toți asemenea.

Eu râdeam și-i arătam iarăși cu degetul.

— Acela-i Sthenelus, vizitiul lui Diomedea. Iar acela-i Podarces, fratele lui a murit cel dintâi, ții minte?

— Sunt prea mulți, zise el. E mai simplu să mă țină ei minte pe mine.

Chipurile de lângă vatra noastră începură să se rărească, pe măsură ce fiecare femeie devenea ibovnica, apoi nevasta câte unui myrmidon. Atunci nu le mai trebuia focul nostru – îl aveau pe al lor. Ne bucuram. Râsetele din tabără, glasurile ce răsunau noaptea pradă plăcerii, până și pântecele crescute – în vreme ce myrmidonii rânjeau mulțumiți – erau toate bine-venite, iar fericirea lor era precum un fir de aur tivind-o pe a noastră.

După o vreme n-a mai rămas decât Briseis. Nu și-a luat nici un ibovnic, cu toate că era frumoasă și mulți myrmidoni îi făceau ochi dulci. În loc de asta, s-a preschimbat într-un soi de mătușă – o femeie doldora de dulciuri, poțiuni de dragoste și batiste mătăsoase cu care ștergea ochii plânși. Așa îmi amintesc serile pe care le-am petrecut la Troia: eu și Ahile unul lângă altul, Foinix zâmbind, Automedon istorisind căznit vreo snoavă și Briseis cu ochii ei tainici, izbucnind una, două în răs.

M-am deșteptat înainte de revărsatul zorilor, simțind în aer primul fior de toamnă. Era zi de sărbătoare, primele fructe erau culese în cinstea lui Apollo. Ahile mă încălzea cu trupul lui gol, cufundat într-un somn greu. În cort era beznă, însă-i deslușeam trăsăturile chipului, bărbia puternică și rotunjimea blândă a pleoapelor. Îmi venea să-l trezesc, să văd cum i se deschid ochii. De mii și mii de ori îi văzusem și tot nu mă săturam.

Mi-am trecut ușor mâna peste pieptul lui, mângâindu-i mușchii. Acum eram vânjoși amândoi, după atâtea zile petrecute în cortul alb și pe câmpul de luptă – uneori rămâneam înmărmurit când mă vedeam. Eram bărbat în toată firea, spătos ca tata, însă mult mai zvelt.

Ahile s-a cutremurat sub atingerea mea și m-am simțit năpădit de dorință. Am ridicat pânza cortului ca să-l văd în întregime. Apoi m-am aplecat lipindu-mi buzele de pielea lui, așternând un șir de sărutări blânde pe pânțele în jos.

Zorii se revărsau prin deschizătura cortului și în odaie se făcea tot mai lumină. Mădularele ne lunecau laolaltă așa cum făcuseră de-atâtea ori, și tot nu ne săturam.

După o vreme, ne-am sculat și am mâncat. Ridicaserăm cu totul pânza cortului ca să pătrundă aerul ce ne înfiora plăcut pielea jilavă. Prin deschizătură ne uitam cum myrmidonii se perindă prin tabără cu treburi. L-am văzut pe Automedon aruncându-se în valuri. Am privit marea caldă și primitoare după o vară însorită. Îmi țineam dragăstos mâna pe genunchiul lui.

N-a intrat pe ușă. Ne-am pomenit pur și simplu cu ea în mijlocul cortului, înfiripată din aer. Mi-am luat iute mâna de pe el, cu un icnet mirat. Știam însă că e un gest nesăbuit, chiar în vreme ce-l făceam. Era zeiță, putea să ne vadă când poftea.

— Mamă, o salută el.

— Am fost prevenită.

Cuvintele ei păreau niște pocnete, ca o bufniță ronțâind oscioare. În cort era penumbră, însă pielea lui Thetis răspândea o lumină rece. Îi deslușeam fiecare trăsătură tăioasă, fiecare fald al robei lucitoare. Ultima oară o văzusem în Scyros, cu mult timp în urmă. Mă schimbasem de-atunci. Eram mai mare și mai puternic și-mi creștea barba dacă nu mă bărbieream. Ea rămăsese aceeași, firește.

— Apollo e mânios, caută să le pună bețe-n roate aheilor. Îi aduci jertfe azi?

— Da, răspunse Ahile.

Țineam mereu sărbătorile, spintecam gâturile animalelor și ardeam grăsimea.

— Așa trebuie, zise ea, pironindu-l pe Ahile – pe mine nici nu părea să mă vadă. O hecatombă.

Cea mai generoasă jertfă, o sută de capete de oi și vite. Doar cei mai puternici își permiteau atâta risipă din evlavie.

— Orice-ar face ceilalți, tu așa să faci. Zeii și-au ales preferații și nu trebuie să le stârnești mânia.

Avea să ne ia mai toată ziua să măcelărim atâtea animale și toată tabăra va duhni a casă mortuară o săptămână întreagă. Însă Ahile încuviință.

— Așa vom face, îi făgădui el.

Thetis își ținea buzele strânse – două linii roșii, mărginind parcă o rană.

— Și asta nu e tot, spuse.

Și când nu se uita la mine, tot mă speria. Aducea cu sine tot universul năvalnic, semne rele, zei mânioși și o mie de primejdii ce ne pândeau.

— Ce mai este?

Thetis șovăi și frica îmi puse un nod în gât. Ceva ce putea face până și o zeiță să șovăie era într-adevăr înspăimântător.

— O prorocie, spuse ea. Cel mai vrednic myrmidon va muri înainte să se împlinescă doi ani.

Chipul lui Ahile era imobil, complet imobil.

— Știam că va veni și vremea asta, zise el.

Thetis clătină scurt din cap.

— Nu. Oracolul spune că tu vei rămâne în viață când se va petrece asta.

— Ce crezi că înseamnă? o întrebă Ahile, încruntându-se.

— Nu știi, răspunse ea. Avea niște ochi uriași – cele două hăuri negre se căscaseră de parcă voiau să-l soarbă în ea. Mă tem să nu fie un vicleșug.

Parcele erau faimoase pentru asemenea enigme ce rămâneau de neînțeles până când se alipea și ultima frântură la întreg. Thetis urmă cu glas limpede și amar:

— Fii cu ochii în patru. Trebuie să ai mare grijă.

— Așa voi face, spuse Ahile.

Nu păruse să-mi bage de seamă prezența, însă acum mă dibui și strâmbă din nas de parcă ar fi simțit o duhoare. Îl privi din nou pe Ahile.

— Nu-i vrednic de tine, zise ea. N-a fost nicicând.

— Eu sunt de altă părere, îi răspunse Ahile.

O zise de parcă o tot repetase – poate așa și făcuse.

Scoase un sunet disprețuitor și se făcu nevăzută. Ahile se întoarse spre mine.

— Se teme.

— Știu, am spus. Mi-am dres glasul, ca pentru a desprinde nodul de groază care mi se strânsese în gâtlej.

— Cine-i cel mai vrednic dintre myrmidoni, oare? Fără să mă pui pe mine la socoteală.

Le-am înșirat în minte pe toate căpeteniile. M-am gândit la Automedon, care ajunsese mâna dreaptă a lui Ahile în bătălii. Însă nu l-aș fi socotit cel mai vrednic.

— Nu știu, am răspuns.

— Crezi că ar putea fi tata? întrebă el.

Peleu cel rămas în Ftia, care luptase alături de Heracles și Perseu. La vremea sa intrase în legende pentru evlavie și curajul său, chiar dacă nu mai era faimos acum.

— Poate, am recunoscut.

Am rămas o vreme tăcuți.

— Cred că vom afla în curând, zise el apoi.

— Nu e vorba de tine, i-am zis. Măcar atâta lucru știm.

În acea după-amiază am adus jertfa pe care o poruncise mama sa. Myrmidonii făcură focuri înalte, iar eu am ținut vase pentru sânge, în vreme ce Ahile spinteca gâturi unul după altul. Am ars ciozvățele grase laolaltă cu orz și rodii și am turnat pe tăciuni cel mai de preț vin pe care-l aveam. *Apollo e mânios*, spusese ea. Unul dintre cei mai puternici zei ai noștri, un arcaș ce putea străpunge inima oricui cu săgeți iuți ca razele de soare. Nu eram eu pios din fire, însă în acea zi l-am slăvit pe Apollo cu o evlavie ce-ar fi putut s-o întreacă pe a lui Peleu. Și oricine-ar fi fost cel mai vrednic dintre myrmidoni, am înălțat și pentru el o rugă la zei.

Briseis mă rugă s-o învăț medicina și-mi făgădui în schimb să-mi arate unde se găseau ierburi de mare trebuință, ținând cont că proviziile lui Maháon se împutinau tot mai mult. M-am învoit și așa am ajuns să petrecem împreună multe zile tihnite prin pădure, despărțind crengile ce atârnav la pământ și scormonind pe sub bușteni putreziți după ciuperci gingașe și moi ca urechiușele unui prunc.

Uneori, mă atingea din întâmplare cu mâna și mă privea zâmbitoare, înălțându-și ochii, cu stropi de rouă atârându-i de urechi și din plete ca niște perle. Își legase fusta lungă la genunchi ca să se miște mai ușor, dezvelindu-i picioarele robuste și lipsite de șovăială.

Într-una din zile ne opriserăm să mâncăm. Ne-am înfruptat cu pâinea și brânza pe care le înveliserăm într-o cârpă, cu fâșii de carne uscată și cu apa sorbită în căușul palmelor din pârâu. Era primăvară și ne înconjura belșugul rodnic al Anatoliei. Vreme de trei săptămâni, pământul purta veșminte de toate culorile, toți mugurii plesneau, toate petalele se revoltau, deschizându-se. Apoi, odată ce glia își mistuia înflăcărarea, se așternea la munca îndelungată a verii. Acel răstimp îmi plăcea cel mai mult din tot anul.

Ar fi trebuit să prevăd totul. Poate mă veți socoti neghiob că nu am fost în stare. Îi povesteam ceva despre Chiron, cred, și ea mă asculta, cu ochi întunecați ca pământul pe care ședeam. După ce am isprăvit, a rămas

tăcută. Nimic neobișnuit, era adesea tăcută. Stăteam aproape, cu capetele aplecate unul spre celălalt, de parcă puneam ceva la cale. Aveam în nări mirosul fructelor pe care le mâncase, al uleiurilor pe care le storcea din petale de trandafir pentru celelalte fete, ce îi păta încă degetele. Tare dragă îmi era, m-am gândit. Chipul ei serios și ochii isteți. Mi-o închipuiam doar o copilă, cu pielea jupuită de la copacii în care se cățăra, cu mădularele plăpânde parcă zburând când fugea. Cât aș fi vrut s-o cunosc pe atunci, să fi fost cu mine în casa tatălui meu, să fi azvârlit pietricele împreună cu mama. Mai că mi-o aminteam acolo, plutind la marginea memoriei.

Buzele ei le atinseră pe ale mele. De uimire nici nu m-am mișcat. Gura îi era moale și un pic șovăitoare. Ochii îi erau închiși cu gingășie. Din obișnuință, gura mi se deschise singură. Trecură câteva clipe așa, cu pământul sub noi, adierea vântului purtând miros de flori. Apoi se trase înapoi, cu ochii plecați, așteptând judecata. Îmi zvâcnea pulsul în urechi, însă nu așa cum se întâmpla cu Ahile. Aducea mai mult a uimire și teamă să nu o fac să sufere. Mi-am pus mâna peste a ei.

Atunci a știut. A simțit din felul cum am luat-o de mână și am privit-o în ochi.

— Îmi pare rău, îmi șopti.

Am clătinat din cap, dar nu mai știam ce să zic.

Umerii i se înălțară ca două aripi strânse.

— Știu că-l iubești, zise ea, șovăind înaintea fiecărui cuvânt. Știu. Dar m-am gândit că unii bărbați mai au și neveste.

Chipul îi părea atât de mititel și de trist, că nu m-a lăsat inima să nu-i zic.

— Briseis, dacă mi-aș fi dorit vreodată nevestă, pe tine te-aș fi ales.

— Dar nu-ți dorești nevestă.

— Nu, am răspuns cu toată blândețea.

Încuviință și-și plecă iarăși privirea. Îi auzeam răsuflarea înceată, tremurul slab din piept.

— Îmi pare rău, am zis.

— N-o să-ți dorești niciodată copii? mă întrebă.

Întrebarea mă luă pe nepregătite. Eu, unul, mă simțeam copil încă, cu toate că toți cei de vârsta mea deveniseră părinți nu o dată.

— Nu cred c-aș fi un părinte prea bun, am zis.

— Nu sunt de acord, zise ea.

— Nu știu. Tu crezi c-ai fi?

Eu o întrebasem în treacăt, dar păru s-o afecteze și am văzut-o șovăind.

— Poate, îmi răspunse.

Apoi am înțeles, prea târziu, ce voise de fapt să mă-ntrebe. Am roșit, stingherit de nesăbuinta mea. Și plin de umilință. Am dat să spun ceva – să-i mulțumesc, poate.

Însă ea era deja în picioare, scuturându-și poalele.

— Mergem?

Nu-mi mai rămânea decât să mă ridic și s-o urmez.

Toată seara aceea m-am gândit: copilul pe care l-aș fi putut avea cu Briseis. Îmi închipuiam piciorușe împleticite, plete negre și ochii mari ai mamei sale. Vedeam cum stăteam toți trei la foc – eu, Briseis și copilul, care se juca cu o bucată de lemn cioplită de mine. Însă scena părea pustie, se resimțea durerea unei absențe. Unde era Ahile? Murise? Sau nici nu existase vreodată? Nu puteam să duc o asemenea viață. *Dar Briseis nici nu-mi ceruse așa ceva.* Îmi oferise tot – pe ea, copilul și pe Ahile.

M-am întors spre el.

— Te-ai gândit vreodată să devii tată? l-am întrebat.

Stătea cu ochii închiși, însă nu dormea.

— Sunt deja tată, îmi răspunse el.

Mă cutremura de câte ori îmi aminteam. Pruncul pe care-l avea cu Deidameia. Un băiat, îi dăduse Thetis de veste, îl chema Neoptolemos.

Războiul cel Nou. I se mai zicea Pyrus, de la pletele ca focul. Mă simțeam tulburat când mă gândeam la el – bucătică ruptă din Ahile, colindând prin lume. „Îți seamănă?“, îl întrebam odată pe Ahile. „N-am întrebat“, mi-a răspuns el, ridicând din umeri.

— Ai vrea să-l vezi?

— Mai bine îl crește mama, îmi zise el, clătinând din cap. O să-i fie mai bine împreună cu ea.

Eu nu credeam asta, însă nu era potrivit să i-o zic atunci. Am așteptat să mă întrebe dacă vreau un copil. Însă nu mă întrebă nimic, iar răsufierea îi era tot mai profundă. Adormea mereu înaintea mea.

— Ahile?

— Mmm?

— Îți place Briseis?

Se încruntă, cu ochii încă închiși.

— Dacă-mi place?

— Dacă ți-e pe plac, am zis. Știi tu.

Deschise ochii, mai treaz decât mă așteptasem.

— Ce legătură are cu copiii?

— N-are legătură.

Însă era limpede că mințeam.

— Își dorește un copil?

— Poate, am răspuns.

— Cu mine? întrebă el.

— Nu, i-am zis.

— Bun, spuse el și pleoapele i se lăsară la loc.

Trecu ceva vreme și mi se părea că adormise. Însă apoi grăi:

— Cu tine. Cu tine-și dorește să aibă un copil.

Tăcerea i-a servit drept răspuns. Se ridică în capul oaselor și pătura îi căzu de pe piept.

— E însărcinată?

În glas i se simțea o crispare pe care nu i-o cunoșteam.

— Nu, am zis.

Scormoni în ochii mei după răspunsuri.

— Tu îți dorești? mă întrebă.

Vedeam pe chipul lui că se duce o luptă. Gelozia nu-i stătea deloc în fire. Îl durea, însă nu știa cum să vorbească despre asta. Deodată am simțit că am fost crud aducând vorba despre asta.

— Nu, am zis. Nu cred. Nu.

— Dacă ți-ai dori, ar fi în regulă.

Fiecare cuvânt era potrivit cu grijă – încerca să fie drept.

M-am gândit la copilul cu plete negre. M-am gândit la Ahile.

— Și-acum e-n regulă, am spus.

Ușurarea ce i se citea pe chip mă înduioșă.

O vreme lucrurile au fost cam ciudate. Briseis m-ar fi ocolit, însă eu treceam pe la ea după obicei și mergeam la plimbare ca întotdeauna. Sporovăiam despre ce se mai zvonea prin tabără și despre medicină. Ea nu vorbea de neveste și eu aveam grijă să nu aduc vorba de copiii. Îi citeam în ochi numai blândețe când mă privea și făceam tot ce puteam să-i răspund la fel.

Capitolul 25

Într-una din zile, în cel de-al nouălea an, o fată urcă pe podium. Avea o vânătaie pe obraz, ce se întindea ca vinul vărsat într-o parte a feței. În păr îi fluturau panglici – însemne ceremoniale ce dădeau de știre că slujește un zeu. Fiică de preot, am auzit pe cineva spunând. Am făcut schimb de priviri cu Ahile.

Era frumoasă, chiar și așa, înspăimântată: ochi mari, căprui pe un chip rotund, păr moale, castaniu ce i se revărsa peste urechi, un trup zvelt, fraged. Sub privirile noastre, ochii i se umplură de lacrimi, două lacuri întunecate revărsându-se peste maluri, în jos pe obraji, apoi picurând de pe bărbie la picioarele ei. Nu și le șterse – avea mâinile legate la spate.

În timp ce lumea se aduna, fata își înălță ochii, îndreptând o rugăciune mută spre văzduh. I-am dat un ghiont lui Ahile, iar el a încuviințat, însă nici n-a apucat s-o ceară drept pradă, că Agamemnon a pășit în față. Și-a pus o mână pe umărul ei plecat și plâpând.

— Ea e Chryseis, spuse el. Și e a mea.

Apoi o trase de pe podium, ducând-o cu brutalitate spre cortul lui. L-am văzut pe preotul Calhas încruntându-se, cu gura întredeschisă, de parcă voia să se împotrivească. Însă apoi închise gura și Odysseu sfârși împărțeala prăzii.

Nu trecu nici o lună, că veni tatăl fetei, mergând pe țărnișă sprijinit într-un toiag de lemn bătut cu ținte de aur și înfășurat cu ghirlande. Purta o barbă lungă, în stilul preoților anatolieni, și pletele desfăcute, dar împodobite cu panglici precum toiagul său. Roba îi era încinsă cu roșu și auriu, largă, încât flutura și se umfla la poale. În urma lui, slujitori

preotești se opinteau, în tăcere, sub povara unor cufere uriașe de lemn. Însă el nu-și domolea pașii, luând seama la mersul lor căznit, ci o ținea tot înaintea necurmat.

Micul alai trecu de corturile lui Aias, Diomede și Nestor – aflate cel mai aproape de piața publică – și se sui pe podium. Până să aflăm eu și Ahile ce se petrece și s-o luăm la fugă într-acolo, croindu-ne loc printre oștenii mai domoli, bărbatul se înfipsea acolo, sprijinit în toiag. Când Agamemnon și Menelau veniră la el pe podium, nu-i luă în seamă, ci rămase locului, înaintea comorilor sale și a slujitorilor săi, cu piepturile înălțându-se și coborând. Agamemnon se zburli când îi văzu îndrăzneala, dar își ținu gura.

În sfârșit, când se strânseseră destui soldați, aduși din toate cotloanele taberei de zvonul care se răspândise în șoaptă, necunoscutul se întoarse să-i îmbrățișeze cu privirea, trecându-și ochi peste mulțime – și peste regi, și peste oamenii de rând. Apoi privirea îi poposi în sfârșit asupra gemenilor atreizi, care stăteau drept în fața sa.

Grăi cu glasul răsunător și solemn al celui care dă tonul rugăciunilor. Își spuse numele, Chryses, și adăugă, ridicând toiagul că e mare preot al lui Apollo. Apoi arătă spre cufere, care stăteau acum deschise, dând la iveală aur, pietre scumpe și bronz ce sclipeau în soare.

— Din ce spui nu se înțelege de ce-ai venit, mărite preot, zise Menelau cu glas egal, trădând o notă de încordare.

Troienii nu se urcau cu una, cu două pe podiumurile regilor ahei ca să țină cuvântări.

— Am venit să-mi răscumpăr fiica, pe Chryseis, spuse el. Răpită mișelește de oștirea ahee din templul nostru. O copilă slăbuță, tânără, cu panglici în păr.

Grecii prinseră să mormăie. Cei veniți să răscumpere prizonieri îngenuncheau și se milogeau, nu vorbeau ca regii ce rosteau sentințe în săli de judecată. Însă el era un mare preot, neînvățat să se ploconească

decât în fața zeului său, așa că putea fi iertat. Dădea în dar aur din belșug, de două ori mai mult decât făcea fata și nu se cuvenea niciodată să iei în batjocură bunăvoința preoților. Cuvântul *mișelește* fusese rostit tăios, ca o sabie trasă din teacă, însă nici nu se putea spune că nu se cădea să grăiască astfel. Până și Odysseu și Menelau încuviințau din cap, iar Menelau trase aer în piept, părând gata să spună ceva.

Însă Agamemnon păși în față, lat cât un urs, cu mușchii gâtului umflați de furie.

— Așa se cerșește mila? Ai mare noroc că nu te ucid pe loc. Sunt comandantul acestei oștiri, se răsti el. Și nu se cade să le vorbești oamenilor mei. Iată răspunsul meu: nu. Nu se primește nici o răscumpărare. Ea mi se cuvine mie și n-am să renunț la ea în veci. Nici pentru gunoaiele astea, nici pentru nimic ce-ai putea să-mi aduci. Își încleștă degetele la un fir de păr de gâtul preotului. Acum piei din ochii mei și să nu te mai prind niciodată în tabăra mea, *preotule*, altfel nici ghirlandele n-o să te scape.

Chryses își încleștase fălcile, nu știam dacă de frică sau ca să-și înăbușe un răspuns nepotrivit. Ochii îi ardeau de amărăciune. Dintr-odată, fără să mai spună nimic, se întoarse, coborî de pe podium și o luă la pas pe țarm. În spate se împleticeau slujitorii, cărând cuferele cu comori clinchetitoare.

Chiar și după ce Agamemnon plecă și oștenii începură să sporovăiască în gura mare, eu încă mă uitam după preotul dezonorat, care se făcea tot mai mic în zare. Cei care aveau corturile la marginea țarmului au dat de știre că preotul striga și-și scutura toiagul spre văzduh.

În noaptea aceea, furișată printre noi ca un șarpe, iute, tăcută și abia întrevăzută, se porni ciuma.

Când ne-am trezit a doua zi, am văzut cum asinii se sprijineau de țarcurile lor, abia suflând, cu spută galbenă la boturi și ochii dați peste

cap. Apoi, până-n amiază, urmară câinii – schelălăind, mușcând aerul, cu limba scaldată într-o spumă roșiatică. Până să se sfârșească după-amiaza, toate animalele acestea erau moarte sau trăgeau să moară, tremurând prăbușite pe jos în bălți de vomă însângerată.

Eu, Maháon, dar și Ahile le ardeam de cum picau, curățând tabăra de leșurile lor scaldate în fiere și oasele ce le zornăiau când le azvârleam în ruguri. Când ne-am întors la tabără în seara aceea, eu și Ahile ne-am spălat bine cu apa sărată a mării și apoi cu aceea dulce a pârâului din pădure. Nu ne-am atins de Simois sau de Scamander, râurile șerpuitoare troiene în care se spălau și din care beau dușmanii noștri.

Mai târziu, în pat, am discutat pe șoptite, întrebându-ne ce se întâmplase, dar nu puteam să ne abținem să ciulim urechea ca să auzim dacă ne hârâie pieptul sau dacă ni se adună sputa în gât. Însă nu auzeam decât glasurile noastre repetând lecurile învățate de la Chiron, ca pe niște rugăciuni murmurate.

A doua zi, veni rândul oamenilor. Zeci de oșteni loviți de molimă nici nu se puteau ține pe picioare, cu ochi bulbucăți și umezi, buze căscate din care le curgeau firișoare roșii pe bărbii. Maháon, Ahile, Podelarios, eu, până la urmă și Briseis, dădeam fuga să luăm fiecare om pe dată ce cădea – secerat parcă de lovitura unei lănci sau săgeți.

La marginea taberei înfloreau un câmp de bolnavi. Zece, douăzeci, apoi cincizeci, tremurând, cerând apă, sfâșiindu-și veșmintele ca să scape de focul ce spuneau că-i arde de vii. Înspre ceasurile de seară, pielea începu să li se crape, găurindu-se ca o pătură roasă și destrămându-se năclăită de puroi și sânge închegat. Tremurul ce-i zguduise se potoli și rămaseră fără suflare, scaldați în ultimul șuvoi de scârnă vărsat de propriile mațe, amestecat cu cheaguri de sânge.

Eu și Ahile înălțam un rug după altul, punând pe foc tot lemnul pe care-l găseam. Până la urmă ne-am văzut siliți să lăsăm baltă demnitatea

ceremoniilor de dragul necesității, azvârlind în foc un întreg morman de leșuri, nu unul singur. Nici măcar n-am mai apucat să veghem cum se topesc și se amestecă laolaltă carnea și oasele.

În cele din urmă ni se alăturară o bună parte din regi – mai întâi Menelau, apoi Aias, care despica un copac întreg dintr-o lovitură, ca să hrănească foc după foc. În timp ce noi ne vedeam de treabă, Diomede merse în tabără să-i găsească pe aceia ce zăceau ascunși în corturi, scuturați de friguri și vărsându-și mațele, doșiți de prietenii care nu voiseră să-i trimită pe câmpia morții. Agamemnon n-a ieșit din cortul său.

Zi după zi, fiecare oștire și rege pierdură zeci de oșteni. Ciudățenia era, după cum am băgat de seamă eu și Ahile când închideam cu mâinile noastre ochi după ochi, că nici unul nu era rege. Doar nobili mărunți și tălpași. Nici femei nu erau – am băgat și asta de seamă. Ne căutam din priviri, tot mai bănuitori, în vreme ce oștenii picau țipând secerăți, cu mâinile încleștate pe piept, unde-i lovise ciuma precum o săgeată în zbor.

Era a noua noapte de când începuse totul – leșurile, rugurile și puroiul care ne împrășca fețele. Stăteam în cort găfâind osteniți, dezbrăcându-ne de tunici, pe care le-am lăsat deoparte, ca să le ardem. Nu mai puteam să ne ținem în frâu bănuielile ce își aflaseră o mie de dovezi – nu era o molimă firească, nu era o boală întâmplătoare care se întindea în tabăra noastră. Era altceva, ceva ce căzuse din senin, ca o năpastă, așa cum fuseseră înăbușite vânturile la Aulis. Un zeu era nemulțumit.

Ne-am amintit de Chryses și de indignarea sa dreaptă în fața blasfemiei lui Agamemnon, care nu ținuse seama de datinile războiului și ale răscumpărării legiuite. Și ne aminteam și zeul căruia îi slujea el. Zeul luminii, al medicinei și al molimelor.

Ahile se furișă afară din cort când luna era în înaltul cerului. Se întoarse după o vreme, mirosind a mare.

— Ce spune? l-am întrebat, ridicându-mă în capul oaselor.

— Spune că avem dreptate.

În a zecea zi de când izbucnise ciurma, urmași de myrmidoni, o luarăm pe țarm, spre piața publică. Ahile urcă pe podium și își duse mâinile pâlnie la gură, ca glasul său să răzbată mai bine. Strigând ca să acopere trosnetele rugurilor, bocetele femeilor și gemetele muribunzilor, chemă toți oamenii din tabără.

Încet-încet, cu teamă, oștenii veniră șontâcând și clipind din ochii orbiți de soare. Arătau palizi și încolțiți, ferindu-se de săgețile ciumei ce se afundau în piepturi ca pietrele în apă, răspândindu-și putregaiul ca bulboanele pe apa unui iaz.

Ahile îi privea cum se apropiau, încins cu platoșa, cu sabia la șold și pletele lucindu-i ca un șuvoi de apă curgând dintr-un vas lucitor de bronz. Nu doar comandantul avea dreptul să cheme oamenii la adunare, însă în cei zece ani de când eram la Troia, n-o mai făcuse nimeni altcineva.

Agamemnon își croi loc prin mulțime, înconjurat de mycenienii lui, ca să vină pe podium.

— Ce-i asta? ceru el socoteală.

Ahile îl salută cuviincios.

— Am chemat oamenii să le vorbim despre ciură. Îmi îngădui să țin o cuvântare?

Agamemnon stătea cu umerii încovoiați de furie și rușine – s-ar fi cuvenit să cheme lumea cu mult timp în urmă și o știa prea bine. Acum nu prea avea cum să-l mustre pe Ahile că o făcuse, mai ales de față cu toată oastea. Cei doi nici că puteau arăta mai deosebiți: Ahile liniștit și stăpânit, cu un aer netulburat, ce tăgăduia parcă existența rugurilor funerare și a obrazilor supti, și Agamemnon cu chipul strâns ca mâna unui avar, aruncându-ne priviri amenințătoare.

Ahile așteptă să se strângă toată lumea, regi și oșteni de rând laolaltă. Apoi făcu un pas în față, zâmbind.

— Domniile Voastre, spuse el, prea cinstiți bărbați, ahei, cum putem să ducem război dacă ne răpune molima? A venit vremea – dacă nu e cumva prea târziu – să aflăm cu ce-am greșit de ne-am atras mânia unuia dintre zei.

Iute se auziră șoapte și murmure, oștenii bănuiseră că zeii erau de vină. Oare nu toate – fie nenorociri, fie binecuvântări – ne erau trimise de ei? Era o ușurare să-l audă pe Ahile vorbind deschis despre lucrul acesta. Mama lui era zeiță, știa el ce știa.

Agamemnon, cu dinții rânjiți, se trăsesese prea aproape de Ahile, de parcă ar fi avut de gând să-l dea jos de pe podium. Ahile nu părea să bage de seamă.

— Avem în rândurile noastre un preot. Nu s-ar cuveni să-i îngăduim să vorbească?

Prin mulțime trecu un val de încuviințări pline de speranță. Auzeam un scrâșnet metalic – Agamemnon își ținea propria încheietură într-o strânsoare năprasnică, strivindu-și încet mânușa de fier.

Ahile se întoarse spre rege:

— Nu m-ai sfătuit chiar tu să fac asta, Agamemnon?

Agammemnon se uită chiorâș la el. Nu se-ncredea în mărinimia altora – nu se-ncredea în nimic. Se uită lung o vreme la Ahile, așteptându-se să i se întindă o capcană. Într-un târziu, spuse fără să arate vreun strop de recunoștință:

— Da, așa am făcut. Apoi le făcu un semn aprig mycenienilor săi: Aduceți-mi-l pe Calhas!

Îl luară mai mult pe sus pe preot, trăgându-l afară din mulțime. Arăta mai pocit ca oricând, cu barba care niciodată nu-i umplea complet fața și părul răvășit, soios de la sudoarea acră. Avea obiceiul să-și treacă iute limba peste buzele uscate înainte să vorbească.

— Mărite rege, prințe Ahile, m-ați luat pe nepregătite. Nu m-am gândit... începu el, mutându-și ochii de un albastru nefiresc de la unul la

altul. Adică nu m-am așteptat să mi se ceară să țin o cuvântare în fața mulțimii.

Glasul i se unduia alunecos ca o nevăstuică furișându-se dintr-un cuiabar.

— Grăiește! îi porunci Agamemnon.

Calhas păru descumpănit; își tot linge buzele.

Ahile îl încurajă cu glas limpede.

— Desigur, ai făcut jertfe, te-ai rugat?

— Da, firește. Însă... începu preotul cu glas tremurător, mă tem că vorbele mele ar putea mânia pe cineva de aici. Cineva puternic, ce nu uită jignirile cu una, cu două.

Ahile se aplecă, întinse mâna spre umărul murdar al preotului înspăimântat și-l apucă ușurel.

— Calhas, murim ca muștele. Nu-i vremea să te lași copleșit de asemenea temeri. Care dintre noi te-ar face să plătești pentru vorbele tale? Eu, unul, nu, chiar de-ai spune că eu sunt de vină. Ar face-o vreunul dintre voi? întrebă el, înălțându-și privirea spre oștenii din fața lui.

Cu toții clătinară din cap.

— Vezi? Nici un om zdravăn la cap n-ar face vreun rău unui preot.

Lui Agamemnon i se încordase grumazul ca un mănunchi de parâme. Deodată mi-am dat seama cât de ciudat era să-l văd singur. Întotdeauna îi stăteau prin preajmă fratele lui, Odysseu sau Diomedea. Însă aceștia așteptau într-o parte, laolaltă cu ceilalți prinți.

Calhas își dres glasul.

— Semnele au arătat că Apollo este zeul mânios.

Apollo. Numele străbătu oastea ca o adiere de vânt printr-un lan de grâu.

Calhas se uită iute la Agamemnon, apoi iarăși la Ahile. Înghiți în sec.

— Este jignit, se pare, din câte arată semnele, de felul cum a fost primit slujitorul său credincios. Chryses.

Umerii lui Agamemnon erau țepeni. Calhas continuă șovăitor:

— Pentru a-l îmbuna, copila Chryseis trebuie înapoiată tatălui ei fără a cere răscumpărare, iar măritul rege Agamemnon trebuie să înalțe rugi și să facă jertfe.

Se opri, înghițindu-și ultima vorbă, de parcă nu mai avea aer.

Chipul lui Agamemnon se acoperise de pete de un roșu vinețiu, care-i trădau uluiala. Părea culmea îngâmfării și a prostiei să nu fi ghicit că era vina lui, însă nu ghicise. Se lăsă o tăcere atât de adâncă, încât mi se părea că aud cum se freacă grăunțele de nisip la picioarele noastre.

— Îți mulțumesc, Calhas, spuse Agamemnon cu un glas ce făcu țândări tăcerea. Mulțumesc că ne aduci mereu vești bune. Ultima oară a fost fiica mea. Ucide-o, mi-ai zis, ai mâniat zeii. Iar acum cauți să mă umilești în fața întregii oștiri. Se răsuci spre oșteni, cu chipul schimonosit de furie. Nu sunt eu comandantul vostru? Nu mă îngrijesc eu să aveți parte de hrană, veșminte și glorie? Nu sunt mycenienii mei grosul acestei oștiri? Fata este a mea, mi-a fost dată ca răsplată, n-am să renunț la ea. Ați uitat cine sunt?

Se întrerupse, poate așteptându-se ca aceștia să strige *Nu! Nu!* – însă nimeni nu spuse nimic.

— Rege Agamemnon, zise Ahile făcând un pas în față. Avea un glas liniștit, aproape vesel. Nu cred să fi uitat cineva că tu ești în fruntea acestei oștiri. Tu, în schimb, pari să nu-ți mai amintești că și noi suntem regi, prinți, capi de familie. Îți suntem tovarăși, nu robi.

Câtiva încuviințară – și mai mulți ar fi făcut-o.

— În vreme ce noi murim pe capete, tu te plângi că o să pierzi o fată pe care s-ar fi convenit s-o înapoiezi de mult. Nici nu pomenești de viețile pe care le-ai curmat sau de ciurma pe care ai pricinuit-o.

Agamemnon scoase câteva sunete de neînțeles, roșu ca racul de furie. Ahile ridică mâna.

— Nu vreau câtuși de puțin să te umilesc. Nu vreau decât să curm ciurma. Trimite fata tatălui ei și gata.

Obrajii lui Agamemnon erau brăzdați de mânie.

— Te înțeleg, Ahile. Socoți că dacă ești fiu de nereidă ai dreptul să faci pe marele prinț oriunde ai fi. Nu ți-ai văzut niciodată lungul nasului.

Ahile dădu să răspundă.

— Ține-ți gura, îi porunci Agamemnon cu glas biciuitor. Dacă mai zici un singur cuvânt o să-ți pară rău.

— Mie o să-mi pară rău? răspunse Ahile cu chipul împietrit. Vorbise încet, însă cu glas răsunător. Nu cred că-ți poți îngădui să-mi vorbești astfel, mărite rege.

— Mă ameninți? urlă Agamemnon. L-ați auzit cum mă amenință?

— Nu e o amenințare. Ce s-ar face oastea ta fără mine?

Pe chipul lui Agamemnon se adunase toată răutatea. Mereu te-ai crezut mai grozav decât ești, spuse el batjocoritor. Trebuia să te lăsăm unde te-am găsit, ascuns după fustele mamei tale, tu însuși în fuste de muier.

Oștenii se încruntară mirați, şușotind între ei.

Ahile își ținea mâinile pe lângă corp, cu pumnii încleștați – de-abia se mai stăpânea.

— Toate astea le zici ca să ne abați atenția de la ce ai făcut tu. Dacă n-aș fi dat adunarea, câtă vreme ți-ai fi lăsat oamenii să piară? Poți să-mi răspunzi?

Agamemnon deja se pornise să-i răcnească în față:

— Când toți acești viteji au venit la Aulis, au îngenuncheat să-mi jure credință. Toți în afară de tine. Cred că destul ți-am îndurat îngâmfarea. A venit vremea, dacă nu e cumva prea târziu, îl maimuțări el pe Ahile, să-mi juri și tu credință.

— N-am nevoie să-ți dovedesc ție ceva. N-am nimic de dovedit nimănui, grăi Ahile cu glas rece și bărbia sumețită a dispreț. Am venit aici

de bunăvoie, spre norocul tău. Nu eu se cuvine să îngenunchez.

Mersese prea departe. Am simțit mulțimea frământându-se în jur. Agamemnon se repezi să tragă folos din vorbele lui, așa cum o pasăre se năpustește să înhațe un pește.

— Îl auziți cum se fălește? Apoi se întoarse spre Ahile. N-ai de gând să îngenunchezi?

Chipul lui Ahile părea cioplit în piatră.

— Nu.

— Atunci trădezi această oștire și vei fi pedepsit. Prăzile de război îți vor fi luate și vor rămâne la mine până îmi vei da ascultare și te vei pleca în fața mea. Pentru început, fata aceea, cum o cheamă? Briseis. O să ispășească pentru fata pe care m-ai silit s-o înapoiez.

Am simțit că mi se golesc plămâni de aer.

— E a mea, spuse Ahile. Fiecare cuvânt se prăvăli precum satârul unui măcelar. Toți aheii mi-au dat-o. Nu poți să mi-o iei. Dacă încerci numai, ia-ți rămas-bun de la viață. Gândește-te bine, rege, să nu-ți atragi vreo nenorocire.

Agamemnon dădu iute răspunsul. Niciodată nu putea să dea înapoi în fața mulțimii. Niciodată.

— Nu mă tem de tine. A mea o să fie. Se întoarse spre mycenienii săi. Aduceți fata.

În jur vedeam chipurile uluite ale regilor. Briseis era un trofeu de război, întruchiparea onoarei lui Ahile. Dacă i-o lua, Agamemnon refuza să-i recunoască lui Ahile întreaga măsură a valorii sale. Oștenii mormăiau între ei, speram să se împotrivescă. Însă nimeni nu spuse nimic.

Cum stătea cu spatele, Agamemnon nu-l zări pe Ahile ducându-și mâna la sabie. Mi s-a tăiat răsuflarea. Știam că era în stare de una ca asta: să-și înfigă dintr-o lovitură tăișul în inima lașă a lui Agamemnon. Am văzut pe chipul lui că în el se dădea o luptă. Nici acum nu știu de ce s-a oprit – poate își dorea o pedeapsă mai grea pentru rege decât moartea.

— Agamemnon, spuse el.

Am tresărit auzindu-i asprimea din glas. Când regele se întoarse, Ahile își înfipse degetul în pieptul lui. Măritul rege nu-și putu înfrâna un icnet mirat.

— De la aceste vorbe ale tale ți se va trage moartea și moartea oștenilor tăi. Nu voi mai lupta pentru tine. Fără mine, oștirea ta va fi biruită. Hector o să-ți facă oasele praf și pulbere însângerată, iar eu o să privesc doar și o să râd. O să vii să cerșești mila și n-o s-o primești. Toți or să moară, Agamemnon, din pricina faptelor tale de azi.

Slobozi un scuipat mare și umed între picioarele lui Agamemnon. Apoi ajunse lângă mine și nu se opri, așa că m-am întors amețit și m-am luat după el, auzindu-i pe myrmidoni în spatele meu – sute de oameni care-și făceau loc prin mulțime, îndreptându-se ca un iureș spre corturi.

Pașii puternici îl purtară iute pe țărnm. Mânia îi era arzătoare, ca o vâlvătaie pornită sub piele. Avea mușchii atât de încordați, încât dacă îl atingeam mi-era teamă să nu plesnească precum corzile unui arc. Nu se opri când ajunserăm în tabără. Nu se întoarse să le vorbească oștenilor. Înșfăcă pânza ce acoperea intrarea în cortul nostru și o smuci la o parte din calea lui.

Gura îi era schimonosită, hidoasă și încordată ca niciodată. Avea o privire sălbatică.

— Îl omor, jură el. Îl omor.

Înșfăcă o lance și o rupse în două, împrôșcând cu așchii. Bucățile căzură pe podea.

— Era să-l omor pe loc, spuse. Așa ar fi trebuit. Cum îndrăznește? Azvârlă un urcior cât colo – se sparse de un scaun. Lașii! I-ai văzut cum și-au mușcat buzele și n-au îndrăznit să vorbească. Sper să le ia toate prăzile. Sper să-i mănânce pe toți de vii.

Se auzi un glas șovăitor, venind de afară.

— Ahile?

— Intră, mârâi Ahile.

— Iartă-mă dacă te supăr, se poticni Automedon cu răsuflarea tăiată. Foinix mi-a cerut să rămân la adunare, ca să ascult ce se mai vorbește și să-ți spun ce s-a întâmplat.

— Și? i-o tăie Ahile.

— Agamemnon a întrebat de ce e Hector încă în viață, vorbi Automedon cu o tresărire. A spus că n-au nevoie de tine. Că pesemne nu ești... ce pretinzi că ești.

Încă o coadă de lance se sfărâmă între degetele lui Ahile. Automedon înghiți în sec.

— Vin îndată s-o ia pe Briseis.

Ahile stătea întors cu spatele la mine – nu-i vedeam chipul.

— Pleacă, îi porunci vizitiului.

Automedon se retrase și rămaserăm singuri.

Veneau s-o ia pe Briseis. Stăteam cu mâinile încleștate. Mă simțeam puternic, neîndurător, de parcă picioarele mi se înfipseseră bine în pământ, până pe cealaltă față a lumii.

— Trebuie să facem ceva, i-am zis. Putem s-o ascundem undeva. În pădure sau...

— O să plătească el, chiar acum, răspunse Ahile. În glas îi răsuna un triumf sălbatic. N-are decât să vină după ea. Singur și-a scris condamnarea.

— Cum adică?

— Trebuie să vorbesc cu mama.

Dădu să iasă din cort. L-am prins de braț.

— Nu-i timp. Până te întorci, au și luat-o. Trebuie să facem ceva chiar acum!

Se întoarse spre mine. Ochii îi arătau ciudat, cu pupilele uriașe, negre, înghițindu-i parcă tot chipul. Părea să privească undeva departe.

— Ce tot spui?

— Briseis, am zis, privindu-l lung.

Se holbă la mine. Nu-i puteam desluși simțămintele din ochi.

— N-am ce face, răspunse el într-un târziu. Dacă asta e calea pe care și-a ales-o Agamemnon, trebuie să îndure toate urmările.

Mă simțeam de parcă mă prăvălisem în ocean cu bolovani atârnați de picioare.

— Doar nu-l lași s-o ia.

Își întoarse fața, ferindu-și ochii de mine.

— El a ales. Eu i-am zis ce-o să pățească.

— Știi ce-o să-i facă.

— El a ales, repetă el. Vrea să-mi răpească onoarea? Vrea să mă pedepsească? N-are decât.

În ochi îi strălucea o lumină lăuntrică.

— Nu vrei s-o ajuți?

— Nu am ce să fac, spuse el hotărât.

M-am clătinat pe picioare, amețit, ca și cum aș fi fost beat. Nu eram în stare nici să vorbesc, nici să gândesc. Nu mă mai mâniaseam niciodată pe el – nici nu știusem cum.

— E de-a noastră. Cum poți să-l lași s-o ia? Unde ți-e onoarea? Cum poți să-l lași s-o necinstească?

Apoi am înțeles dintr-odată. M-a cuprins greața. Am luat-o spre ușă.

— Unde te duci? mă întrebă.

— Trebuie s-o previn, am spus cu glas răgușit și sălbatic. Are dreptul să afle ce-ai ales pentru ea.

Stau în fața cortului ei. E mic, acoperit de piei maronii, retras față de celelalte.

— Briseis, mă aud rostind.

— Intră! mă poștește cu glas cald și bucuros.

Nici nu apucaserăm să stăm de vorbă de când izbucnise ciurma, în afara schimburilor de cuvinte strict necesare.

Stă pe un scaun, cu mojarul și pistilul în poală. Miroase puternic a nucșoară. Îmi zâmbește.

Mă simt stors de jale. Cum să-i spun ce știu?

— Am...

Încerc să vorbesc, dar mă poticnesc. Îmi vede chipul și zâmbetul îi piere. Pe dată se ridică și vine lângă mine.

— Ce s-a întâmplat? Își lipește încheietura rece de fruntea mea. Ți-e rău? Ahile e bine?

Mi se face greață de rușine. Însă nu-i vreme acum să-mi plâng de milă. O să vină din clipă-n clipă.

— S-a întâmplat ceva, spun eu. Parcă mi s-a umflat limba-n gură, vorbele nu-mi ies cum trebuie. Ahile s-a dus azi să le vorbească oamenilor. Ciurma ne-a trimis-o Apollo.

— Așa și bănuiam, încuviințează ea, punându-și blând mâna peste a mea, mângâietoare.

Aproape că nu mai pot continua.

— Agamemnon nu a... s-a mâniat. S-a luat la ceartă cu Ahile. Agamemnon vrea să-l pedepsească.

— Să-l pedepsească? În ce fel?

Acum zărește ceva în ochii mei. Chipul îi înlemnește, retrăgându-se în sine.

— Ce este?

— A trimis oameni. Să te ia.

Îi văd izbucnirea de teamă, cu toate că încearcă să și-o ascundă. Degetele i se încordează pe mâna mea.

— Ce-o să se-ntâmples?

Simt că iau foc de rușine, îmi pârjolește toți nervii. E ca un coșmar – în orice clipă m-aștept să mă trezesc ușurat. Dar n-am din ce să mă

trezesc. Totul e aievea. El n-o să sară-n ajutor.

— El...

Atâta pot să zic.

E de-ajuns. A înțeles. Se prinde de rochie cu mâna dreaptă zgâriată și înroșită de truda ultimelor nouă zile. Mă silesc să bâigui vorbe mângâietoare, că o s-o luăm înapoi, că o să fie bine. Minciuni, numai minciuni. Amândoi știm ce-o să pățească în cortul lui Agamemnon. Și Ahile știe și tot o trimite.

În minte nu văd decât nenorocire – lumea se sfârșește. Vreau să se cutremure pământul, să curgă foc și pară, să vină potopul. Numai acestea mi-ar putea cuprinde mânia și jalea. Vreau să se prăbușească lumea ca un blid cu ouă răsturnat, să se facă țândări la picioarele mele.

Afară răsună o goarnă. Își duce mâna la obraz, ștergându-și lacrimile.

— Du-te, îmi șoptește. Te rog.

Capitolul 26

În depărtare vin doi oameni spre noi, străbătând țărmul cel lat, înveșmântați în purpura vie a taberei lui Agamemnon, cu însemnul crainicilor pe ea. Îi cunosc – Talthybios și Eurybates, întâii soli ai lui Agamemnon, prețuiți pentru că știu să păstreze o taină și măritul rege îi ține mereu aproape de urechea lui. Ura îmi pune un nod în gâtlej. Vreau să pice morți.

Acum sunt aproape, trec de străjerii myrmidoni, ce-i privesc mânioși și-și scutură amenințatori platoșele. Se opresc la zece pași de noi – îndeajuns, cred ei, să scape cu viață de mânia lui Ahile, dacă aceasta se va dezlănțui. Mă las purtat de închipuiri crude: Ahile se repede la ei și le frânge gâturile, lăsându-i fără vlagă ca niște iepuri morți în mâna vânătorului.

Bâiguie un salut, târșâindu-și picioarele, cu ochii în pământ. Apoi:

— Am venit să luăm copila în grija noastră.

Ahile le răspunde – cu răceală și amărăciune, însă sec, ținându-și bine-n frâu mânia. Vrea să le arate, știu, cât de binevoitor și de îngăduitor e, dinții mi se încleștează auzindu-i glasul potolit. Îi place să se închipuie astfel, tânărul nedreptățit, acceptând cu stoicism să i se fure trofeul de luptă, îndurându-și supliciul sub ochii întregii tabere. Mă aud strigat și-i văd că se uită la mine. Eu trebuie s-o aduc pe Briseis. Mă așteaptă. E cu mâinile goale – nu ia nimic cu ea.

— Îmi pare rău, șoptesc.

Nu spune că totul e bine – nu e. Se înclină spre mine, îmi vine în nări răsuflarea ei dulce și caldă. Își lipește ușor buzele de ale mele. Apoi trece pe lângă mine și dusă e.

Talhybios se pune la dreapta și Eurybates la stânga ei. Își afundă – fără blândețe – degetele în brațele ei. O împing în față, dornici să scape de noi. Nu are de ales, dacă nu se mișcă, o să se prăvălească pe jos. Își întoarce capul să ne privească și-mi vine să mă frâng în două când îi văd speranța nebunească din ochi. Mă uit țintă la Ahile, vreau să-și înalțe privirea, să se răzgândească. Nu o face.

Au ieșit din tabără în pas iute. După o vreme, cu greu îi mai deslușesc printre siluetele întunecate ce mișună pe țărm – mănâncă, se plimbă, bârfesc însuflețiți între ei despre sfada celor doi regi. Mânia mă cuprinde ca un foc de pădure.

— Cum poți să renunți la ea? îl întreb printre dinți.

Chipul îi e golit de expresie, străin, ca o limbă necunoscută, de nepătruns.

— Trebuie să vorbesc cu mama, spune el.

— Du-te atunci, mârâi.

Îl privesc cum se îndepărtează. Îmi simt pânțele prefăcut în cenușă, mă dor palmele – mi-am înfipt unghiile în piele. *Nu-l cunosc pe omul acesta*, îmi spun. Nu l-am mai văzut. Îmi stârnește o mânie fierbinte ca sângele. N-o să-l iert în veci. Îmi închipui cum dărâm cortul nostru, fac țândări lira, îmi înfig cuțitul în pânțe și-mi dau duhul într-o baltă de sânge. Vreau să-i văd chipul sfâșiat de durere și de regrete. Vreau să fac pulbere masca de piatră care s-a așternut peste chipul băiatului pe care-l cunoșteam. A dat-o pe mâna lui Agamemnon știind prea bine ce se va întâmpla.

Și se așteaptă să stau cu mâinile-n sân, să fiu neputincios și prea plecat. N-am ce să-i ofer lui Agamemnon ca s-o țină teafără. Nu am cu ce să-l momesc și nu am cum să mă milogesc de el. Regele din Mycene a așteptat prea mult triumful acesta. N-o să renunțe la ea. Ca un lup ce-și păzește osul, îmi trece prin minte. Pe Pelion erau asemenea lupi ce atacau oamenii dacă erau prea flămânzi. „Dacă se ia vreunul după voi“, ne

spusese Chiron, „trebuie să-i dați ceva ce și-ar dori mai mult decât carnea voastră“.

Agamemnon nu-și dorește decât un singur lucru mai mult decât pe Briseis. Îmi smulg pumnalul de la brâu. Nu mi-a plăcut niciodată sângele, însă acum nu mai am ce face.

Străjerii mă văd prea târziu și sunt prea uimiți ca să ridice armele. Unul are prezența de spirit să mă înșface, însă îmi înfig unghiile în brațul lui și-mi dă drumul. Se uită la mine ca prostiți, cu priviri buimace. Nu eram doar însoțitorul lui Ahile, micuța lui jivină preferată? Dac-aș fi fost războinic, m-ar fi atacat, însă nu sunt. Până se gândesc ei să mă oprească, am intrat deja în cort.

Mai întâi o văd pe Briseis. Stă cu mâinile legate, ghemuită într-un colț. Agamemnon stă cu spatele la intrare, îi spune ceva.

Se întoarce enervat de întrerupere. Însă când dă cu ochii de mine, chipul îi strălucește triumfător. Am venit să mă milogesc de el, asta crede. Am venit să-i implor mila, ca trimis al lui Ahile. Sau poate o să spumeg neputincios de furie, ca să-l înveselesc.

Ridic pumnalul și Agamemnon face ochii mari. Își duce mâna la pumnalul lui și dă să cheme straja. Nu apucă să zică nimic. Îmi trec tăișul pumnalului peste încheietura stângă. Spintecă pielea, dar nu destul de adânc. Tai iarăși și de astă dată nimeresc vena. Sângele țâșnește în cortul strâmt. O aud pe Briseis scoțând un țipăt de groază. Chipul lui Agamemnon e plin de stropi de sânge.

— Jur că vestea pe care o aduc e adevărul, spun. Jur pe sângele meu.

Agamemnon e descumpănit. Sângele și jurământul îi forțează mâna – întotdeauna a fost superstițios.

— Bine, spune sec, încercând să rămână demn. Care e vestea?

Simt cum sângele mi se scurge din încheietură, însă nu încerc să-l opresc.

— Ești în primejdie de moarte, îi spun.

— Mă ameninți? mă întreabă el cu dispreț. De-asta te-a trimis la mine?

— Nu. Nu m-a trimis deloc.

Își mijește ochii și îl văd storcându-și mintea să pună lucrurile cap la cap.

— Desigur că s-a învoit să vii la mine.

— Nu, spun eu.

Acum a ciulit urechile.

— Știe ce-ai de gând cu fata, zic.

Cu coada ochiului o văd pe Briseis urmărind ce vorbim, însă nu îndrăznesc s-o privesc în față. Încheietura îmi zvâcnește surd și simt cum sângele cald îmi umple palma, apoi se revarsă. Arunc pumnalul și-mi apăs degetul mare pe venă ca să încetinesc sângele ce-mi goleşte inima.

— Și?

— Nu te întrebi de ce nu te-a împiedicat s-o iei? spun cu glas disprețuitor. Putea să-ți ucidă oamenii, toată oștirea. Nu crezi că ar fi fost în stare să-ți țină piept?

Agamemnon se înroșește la față. Însă nu-l las să deschidă gura.

— Te-a lăsat să i-o iei. Știe că n-o să te poți înfrâna să te împreunezi cu ea și de-aici o să ți se tragă nenorocirea. Ea îi aparține lui, a câștigat-o slujindu-ți cinstit. Ostașii ți se vor întoarce împotriva dac-o batjocorești și la fel și zeii.

Vorbesc rar și răspicat și cuvintele se înfig ca niște săgeți în țintă. Ce spun eu e adevărat, cu toate că mândria și pofta l-au orbit. E în grija lui Agamemnon, însă rămâne trofeul lui Ahile. Să o necinstești înseamnă să-l necinstești pe însuși Ahile, cea mai cruntă jignire. Ahile l-ar putea ucide pentru asta – și nici măcar Menelau nu i-ar putea găsi vină.

— Până și pentru că ai luat-o mai că ți-ai depășit autoritatea. Oamenii ți-au îngăduit asta pentru că el a fost prea mândru, însă mai mult de-atât

nu-ți vor îngădui.

Le suntem credincioși regilor noștri, însă în limitele rațiunii. Dacă trofeul lui *Aristos Achaion* nu e respectat, nici ale noastre nu vor fi respectate. Un asemenea rege nu va fi lăsat să conducă multă vreme.

Agamemnon nu se gândise deloc la asta. Înțelegerea vine în valuri, potopindu-l.

— Sfetnicii mei n-au zis nimic despre asta, spune el disperat.

— Poate că nu știi ce ai de gând. Sau poate că abia așa le faci jocul. Mă opresc, ca să-i dau vreme să se gândească. Cine va veni la putere dacă tu vei fi răsturnat?

Știe prea bine răspunsul. Odysseu și Diomedea, în frunte cu Menelau. Începe să înțeleagă în sfârșit ce dar uriaș i-am adus. N-a ajuns atât de departe din prostie.

— Îl trădezi dacă mă previi.

E adevărat. Ahile îi întinsese lui Agamemnon o sabie cu care să se înjunghie singur, iar eu i-am dat peste braț.

— Așa e, spun cu glas răgușit și amar.

— De ce? mă întreabă.

— Pentru că n-are dreptate, îi zic.

Îmi simt gâtulejul carne vie, de parcă mi-am turnat nisip și sare în el.

Agamemnon chibzuieste. Sunt cunoscut drept om cinstit și bun la inimă. N-are de ce să se îndoiască de mine. Zâmbește.

— Foarte bine-ai făcut. Te-ai arătat credincios adevăratului tău stăpân. Se oprește ca să savureze clipa, s-o pună bine, la păstrare. Știe ce-ai făcut?

— Încă nu, îi spun.

— Așa deci. Își închide ochii pe jumătate, închipuindu-și scena. Triumful i se înalță-n suflet. Știe prea bine cum să iște suferință. Nimic nu l-ar putea răni mai rău pe Ahile decât asta: să-l trădeze dușmanului său de moarte chiar omul pe care-l îndrăgește cel mai mult.

— Dacă vine la mine și-mi cere iertare în genunchi, jur s-o las liberă. Doar propria mândrie îl face de rușine, nu eu. Spune-i asta.

Nu spun nimic. Mă ridic și mă duc la Briseis. Tai sfoara ce o ține prizonieră. Ochii îi sunt plini de lacrimi – știe cât de scump m-a costat gestul meu.

— Mâna ta, îmi șoptește.

Nu pot să-i răspund. În minte mi se învâlmășesc triumful și deznădejdea. Nisipul din cort e roșu de la sângele meu.

— Poartă-te cum se cuvine cu ea, îi spun.

Mă întorc și ies. Acum o să fie teafără, îmi zis. Agamemnon se înfruptă din festinul pe care i l-am pregătit. Îmi rup o fâșie din tunică ca să-mi leg încheietura. Mă simt amețit, însă nu știu dacă de la sângele vărsat sau din pricina faptei mele. Străbat încet lungul drum, de-a lungul țărmului.

Când mă întorc, stă în fața cortului. Are tunică udă – a îngenunchiat în mare. Chipul îi e întunecat, de nedeslușit, însă pe la margini se ghicește oboseala, ca o pânză zdrențuită – face casă bună cu oboseala mea.

— Unde-ai fost?

— În tabără. Încă nu mă simt pregătit să-i spun. Ce face mama ta?

— Bine. Sângerezi.

Bandajul e îmbibat cu sânge.

— Știu, îi zic.

— Hai să mă uit.

Îl urmez ascultător în cort. Îmi ia brațul și-mi desface cârpa. Aduce apă ca să-mi spele rana și o oblojește cu pulbere de codița-șoricelului și miere.

— Cuțit? mă întrebă.

Știm că se apropie furtuna și tragem cât putem de timp. Leagă rana cu bandaje curate. Îmi aduce vin îndoit cu apă și mâncare. Îmi dau seama din

felul cum mă privește că arăt bolnav și palid.

— Nu-mi spui cine te-a rănit?

Îmi închipui că-i răspund: *Tu*. Însă ar fi doar o copilărie.

— M-am rănit cu mâna mea.

— De ce?

— Ca să fac un jurământ.

Nu mai aveam ce să aștept. Îl privesc drept în față.

— M-am dus la Agamemnon. I-am spus ce plănuiai să faci.

— Ce plănuiam? mă întreabă el cu glas șters, aproape nepăsător.

— Să-i îngădui s-o necinstească pe Briseis ca să te răzbuni pe el.

Să mă aud spunând așa ceva mă cutremură mai tare decât credeam.

Se ridică și se întoarce puțin, ca să nu-i văd chipul. Îi citesc simțămintele după cât de țepeni își ține umerii, după gâtul încordat.

— Așadar l-ai prevenit.

— Da.

— Știi că dac-ar fi făcut-o, aș fi avut dreptul să-l omor, spune el cu același glas golit de expresie. Sau să-l surghiunesc. Să-l silesc să renunțe la tron. Oamenii mi s-ar fi închinat ca unui rege.

— Știu, spun.

Urmează o tăcere primejdioasă. Tot aștept să se dezlănțuie asupra mea. Să urle, să mă lovească. În sfârșit se întoarce să mă privească în față.

— Ea e nevătămată și eu mi-am pierdut onoarea. Ești mulțumit de târgul pe care l-ai făcut?

— Dacă-ți trădezi prietenii, nu-ți mai poți păstra onoarea.

— Ciudat să te aud vorbind tocmai pe tine de trădare.

În vorbele sale e mai multă durere decât pot suporta. Mă silesc să mă gândesc la Briseis.

— Nu aveam de ales.

— Ai ales-o pe ea, îmi spuse. Împotriva mea.

— Împotriva mândriei tale.

Folosesc cuvântul *hybris*. Așa numim noi trufia strigătoare la cer, cruzimea și mânia nestăpânită, la fel de hădă cum sunt zeii.

Își încleștează pumnii. Poate acum se va năpusti în sfârșit asupra mea.

— Viața mea nu e nimic altceva decât renumele pe care îl am, îmi spune, suflând greu. E tot ce am. Și nu mai am mult de trăit. Nu pot nădăjdui să dăinui decât în amintire. Înghite cu noduri. Știi prea bine. L-ai lăsa pe Agamemnon să-mi distrugă renumele? L-ai ajuta să-mi răpească fala?

— Nu, răspund eu. Însă vreau ca amintirea să fie demnă de omul viu. Vreau să fii tu însuși, nu un tiran faimos pentru cruzimea lui. Îl poți face pe Agamemnon să plătească și altfel. O să reușim noi. Jur să te ajut. Însă nu așa. Nu merită să faci de dragul gloriei ce-ai făcut azi.

Se întoarce iarăși cu spatele și rămâne tăcut. Mă uit la spatele său amuțit. Îmi întipăresc în minte fiecare încrețitură a tunicii, fiecare fir de sare uscată lipit de pielea lui.

Când vorbește în sfârșit, glasul îi sună ostenit și învins. Nici el nu știe cum să se mânie pe mine. Suntem ca două bucăți de lemn ude, care nu iau foc.

— Ți-a reușit atunci? O să rămână teafără? Pesemne că da. Altfel nu te-ai fi întors.

— Da, o să fie teafără.

Răsuflă obosit.

— Ești mai vrednic decât mine.

Un început de speranță. Ne-am rănit unul pe celălalt, dar nu de moarte. Briseis o să rămână nevătămată, Ahile o să-și aducă aminte cine e de fapt, iar mâna mea o să se vindece. Timpul o să se scurgă mai departe, clipă după clipă.

— Nu, îi spun. Mă ridic și mă duc la el. Îmi pun mâna pe pielea lui caldă. Nu-i adevărat. Azi ți-ai ieșit din fire. Iar acum te-ai întors.

Umerii i se înalță și coboară când răsuflă îndelung.

— Nu spune asta până nu auzi ce-am mai făcut azi.

Capitolul 27

Pe covoarele din cortul nostru sunt trei pietricele, pe care probabil că le-am luat pe picioare, dacă nu cumva s-au strecurat singure. Le iau de jos. Să am ce ține în mână.

Oboseala începe să-i treacă în vreme ce vorbește:

— Nu voi mai lupta pentru el. Mereu încercă să-mi răpească gloria ce mi se cuvine. Să mă pună în umbră și să surpe încrederea oamenilor în mine. Nu îndură să vadă pe altul mai slăvit decât el. O să se învețe minte. O să-i arăt cât prețuiește oastea lui fără *Aristos Achaion*.

Nu spun nimic. Văd cum îl năpădește mânia. E ca și cum aș privi o furtună ce se apropie, știind că n-am unde să mă adăpostesc de ea.

— Aheii vor fi biruiți dacă nu mă au pe mine să-i apăr. Va fi silit să se milogească, altfel o să moară.

Îmi amintesc cum arăta când s-a dus să-și vadă mama. Dezlănțuit, înfierbântat, tare ca granitul. Mi-l închipui cum se lasă în genunchi în fața ei, cum plânge de furie, izbind cu pumnii în stâncile colțoase de pe țărm. L-au jignit, îi spune. L-au făcut de rușine. I-au terfelit renumele nemuritor.

Ea îl ascultă, cu degetele cuprinzându-i absente gâtul lung și alb, zvelt ca de focă, și încuviințează. Îi vine o idee, o idee zeiască, plină de mânie răzbunătoare. I-o spune și Ahile se potolește din plâns.

— Așa o să facă? întrebă Ahile, mirat.

E vorba de Zeus, regele zeilor, cu fruntea încununată de nori, ținând în mână însuși trăsnetul.

— Așa o să facă, încuviințează Thetis. Îmi e dator.

Zeus, cel care ține totul în balanță, o să-și lase talgerele de izbeliște. Îi va face pe ahei să piardă bătălii în șir, până vor ajunge striviți pe malul

mării, împleticindu-se în ancore și parâme, frângându-și spinările printre catarge și trincheți. Atunci o să vadă ei cui trebuie să-i cerșească îndurare.

Thetis se apleacă și-și sărută fiul – o stea-de-mare roșu aprins pe pomete. Apoi se întoarce și se face nevăzută, pierzându-se în apă ca un bolovan scufundat.

Las pietricelele să-mi cadă printre degete pe pământ – unde nimeresc din întâmplare sau se aranjează anume, un semn sau doar hazardul. Dacă ar fi aici Chiron ar putea să citească semnele, să ne ghicească destinele. Însă nu e aici.

— Și dacă n-o să vină să cerșească îndurare? îl întreb.

— Atunci o să moară. O să moară toți. N-am să lupt până nu vine.

Își saltă bărbia, pregătindu-se să-mi întâmpine muștrările.

Sunt ostenit în ultimul hal. Mă doare tăietura de la încheietură și-mi simt pielea scăldată într-o sudoare bolnăvicioasă. Nu spun nimic.

— M-ai auzit?

— Te-am auzit, îi răspund. Aheii vor muri.

Chiron ne-a zis odată că popoarele sunt cea mai prostească dintre născocirile omenești.

— Nici un om nu valorează mai mult decât altul, de oriunde-ar fi el.

— Dar dacă ți-e prieten? l-a întrebat Ahile, cu picioarele sprijinite de cuarțul trandafiriu al pereților din peșteră. Sau frate? Se cuvine să te porți cu el la fel cum te-ai purta cu orice străin?

— Ai pus o întrebare pe seama căreia și filozofii se ciondănesc, a răspuns Chiron. Pentru tine, el e mai însemnat, poate. Însă și străinul e prietenul și fratele cuiva. Care viață e mai însemnată, așadar?

Atunci am rămas tăcuți. Aveam paisprezece ani, erau lucruri prea grele pentru noi. Și acum, la douăzeci și șapte de ani, tot prea grele ni se par.

El e jumătate din sufletul meu, cum spun poezii. Curând va fi mort și n-o să mai rămână decât gloria lui. N-are alt vlăstar decât gloria, e însuși

sinele său preaiubit. Se cuvine să-l mustru pentru asta? Pe Briseis am salvat-o. Nu pot să-i salvez pe toți.

Acum știu ce i-aș răspunde lui Chiron. I-aș spune: nu există răspuns. Pe oricine ai alege, oricum te vei înșela.

Mai târziu, pe seară, mă întorc în tabăra lui Agamemnon. Din mers, simt priviri ațintite asupra mea, curioase și compătimitoare. Se uită înapoia mea, să vadă dacă Ahile mă urmează. Dar nu vine după mine.

Când i-am zis unde mă duc, parcă l-a învăluit iarăși o umbră.

— Spune-i lui Briseis că-mi pare rău, mi-a zis cu privirea plecată.

Nu i-am răspuns. Îi pare rău pentru că acum a găsit o cale mai bună de a se răzbuna? Una care să-l lovească nu doar pe Agamemnon, ci toată oastea lui nerecunoscătoare? Nu mă las în voia acestui gând. Îi pare rău. E de-ajuns.

— Intră, îmi spune ea cu un glas ciudat.

E înveșmântată într-o rochie cu fir de aur și la gât îi atârnă un colier cu lapislazuli. Pe brațe are brățări de argint gravat. Când se ridică, zornăie de parcă ar purta platoșă.

E stingherită, bag de seamă. Însă nu apucăm să schimbăm vreo vorbă, căci însuși Agamemnon se arată prin deschizătura strâmtă din spatele meu.

— Vezi ce grijă am de ea? îmi zice. Toată tabăra va vedea cât de mult îl prețuiesc pe Ahile. Nu trebuie decât să-și ceară iertare și-l voi acoperi de onorurile ce i se cuvin. Mare păcat că un bărbat atât de tânăr se ține atât de mândru.

Îngâmfarea ce i se citește pe chip mă înfurie. Însă la ce mă puteam aștepta? Eu eram de vină. *Ea e nevătămată și el și-a pierdut onoarea.*

— E un lucru de toată lauda, prea puternice rege, îi spun.

— Zi-i lui Ahile, urmează Agamemnon. Zi-i ce frumos mă port cu ea. Poți să vii oricând s-o vezi.

Îmi zâmbește hâd, apoi se ridică, fără să ne scape din ochi. Nici nu-i trece prin cap să plece.

Mă întorc spre Briseis. Am învățat o boabă din limba ei și acum îi vorbesc astfel.

— Ești cu adevărat bine?

— Da, îmi răspunde ea în graiul cântat din Anatolia. Cât mai durează?

— Nu știi, îi zic.

Chiar nu știi. De câtă căldură are nevoie fierul ca să se-nmoaie suficient cât să se încovoie ? Mă înclin și o sărut ușor pe obraz.

— Voi trece iar curând, spun în greacă.

Briseis încuviințează din cap. Agamemnon nu mă scapă din ochi în timp ce mă îndepărtez.

— Ce ți-a zis? îl aud că o întreabă.

— S-a minunat ce rochie frumoasă port, o aud că răspunde.

A doua zi dimineată, toți ceilalți regi mășăluiesc cu oștile lor să se lupte cu troienii; oștirea din Ftia nu-i urmează. Eu și Ahile nu ne grăbim deloc să terminăm de mâncat. De ce să ne grăbim? N-avem nimic de făcut. Putem să înotăm, dacă așa avem chef, să jucăm zaruri sau să nentresem toată ziua. N-am mai avut atâta timp să huzurim de când eram pe Pelion.

Însă nu pare deloc un huzur. E ca și cum ne-am ține respirația ca și cum am fi niște vulturi pe punctul de-a se năpusti. Umerii mi se încovoiază și nu pot să nu colind cu ochii țărutul pustiu. Așteptăm să vedem ce au de gând zeii.

N-avem mult de așteptat.

Capitolul 28

În seara aceea, pe țărm vine bătrânul Foinix șchiopătând, ca să ne dea de veste că va avea loc o înfruntare. Când oștile s-au înșiruit dimineața, Paris a ieșit fălos în fruntea oastei troiene, cu platoșa de aur scânteindu-i. El i-a poftit să aleagă un războinic cu care să se bată în luptă dreaptă – învingătorul o câștigă pe Elena. Aheii încuviințară într-un glas. Care din ei nu voia să plece chiar în acea zi? S-o câștige sau s-o piardă pe Elena într-o singură luptă și să se sfârșească odată. Iar Paris părea o țintă ușoară, lucind de-ți lua ochii și plâpând cum era, cu șolduri înguste ca o fecioară. Însă Menelau însuși, ne povesti Foinix, veni în față și strigă din rărunchi că vrea să se bucure de acest prilej, ca să-și spele onoarea și să-și câștige înapoi nevasta dintr-o lovitură.

Întâi se bat în lănci, apoi trec iute la săbii. Paris e mai iute decât se așteptase Menelau, nu e un luptător prea iscusit, dar se mișcă iute ca gândul. Însă până la urmă prințul troian face o mișcare greșită și Menelau îl apucă de creasta din păr de cal a coifului și-l trânteste la pământ. Paris dă neputincios din picioare, bâjbâind cu degetele să-și dezlege curelușa ce-l sugrumă. Apoi dintr-odată Menelau rămâne cu coiful în mână și Paris nu-i nicăieri. Acolo unde zăcea rășchirat prințul troian nu se vede decât tina. Oștirile se zgâiesc murmurând: Unde-o fi? Și Menelau se zgâiește la locul cel gol, fără să vadă săgeata slobozită de un arc din coarne de capră de munte, care zboară spre el de la marginea oștirii troiene. Străpunge platoșa de piele și i se afundă în pânțe.

Sângele îi curge în jos pe picioare și se adună pe pământ. Rana e puțin adâncă, însă aheii încă nu-și dau seama. Răcnesc și se reped la oștirea

troiană, mâniați de această trădare. Începe o încăierare pe viață și pe moarte.

— Dar ce s-a întâmplat cu Paris? întreb.

— Nu știu, răspunde Foinix, clătînând din cap.

Cele două oștiri se luptară până după-amiază târziu, când răsună iarăși goarna. Hector voia încă un armistițiu, o nouă întrecere, ca să spele rușinea fugii lui Paris și a săgeții slobozite. Se puse pe sine în locul fratelui său, pentru a se lupta cu oricine îndrăznea. Menelau, spunea Foinix, ar fi venit iarăși în față, însă Agamemnon nu i-a îngăduit. Nu voia să-și piardă fratele în luptă cu cel mai puternic troian.

Aheii traseră la sorți cine va lupta cu Hector. Mi-am închipuit cât de încordați erau, liniștea ce se lăsa înaintea să se scuture coiful și să sară din el bețișorul. Odysseu se apleacă să-l ridice din praf. *Aias*. Toți răsuflă ușurați – doar el are vreo șansă să-l învingă pe prințul troian. Dintre cei aflați pe câmpul de bătălie, adică.

Astfel că *Aias* și Hector încep să se lupte, azvârl cu bolovani unul în celălalt, cu lănci ce fac țândări scuturile, până când se lasă noaptea și crainicii opresc lupta. E ciudat de civilizată – cele două oști se despart pașnic, Hector dă mâna cu *Aias*, ca doi egali ce se află. Oștenii șoptesc între ei: Nu s-ar fi sfârșit astfel, dacă ar fi fost *Ahile* acolo.

Terminându-și povestea, Foinix se ridică în picioare ostenit și o ia schiopătând înapoi spre cortul său, sprijinit de *Automedon*. *Ahile* se întoarce spre mine. Suflă iute, vârfurile urechilor îi sunt trandafirii de emoție. Mă ia de mână și-mi turuie însuflețit despre faptele însemnate ale zilei, cum toată lumea i-a rostit numele și i-a simțit lipsa cu atâta tărie, ca un ciclop uriaș înaintând cu pași grei printre oșteni. S-a înflăcărat auzind toate acestea, cum se întinde focul în iască. Visează pentru prima oară cum ar fi săucidă – lovitura ce i-ar aduce victoria, lancea sa de neoprit înfigându-se în inima lui Hector. Mă furnică pielea când îl aud.

— Nu vezi? îmi spune. Țasta e începutul.

Nu-mi pot alunga simțământul că undeva în străfunduri se rupe ceva.

A doua zi în zori răsună o goarnă. Ne sculăm, suim în vârful colinei și vedem o oaste de călăreți venind spre Troia de la răsărit. Caii le sunt uriași, se mișcă din cale-afară de iute, trăgând după sine care de luptă ușoare. În frunte-i o huidumă de om, îl întrece până și pe Aias la stat. Are plete negre, date cu ulei, cum au spartanii, fluturându-i pe spate. Poartă un stindard în formă de cap de cal.

Foinix a venit lângă noi.

— Lycienii, spune el.

Sunt din Anatolia, aliați vechi ai Troiei. Tare ne mai miraserăm că încă nu s-au alăturat războiului. Însă acum, de parcă însuși Zeus îi chemase, au sosit.

— Cine-i acela? întrebă Ahile, arătând spre căpetenia mătăhăloasă.

— Sarpedon. Fiu al lui Zeus.

Soarele îi lucește pe umerii asudați după lunga călătorie – are pielea de un auriu închis.

Porțile se deschid și troienii năvălesc afară, să-și întâmpine aliații. Hector dă mâna cu Sarpedon și-și conduc oștile pe câmp. Armele lycienilor sunt tare ciudate: lănci cu dinți ca de fierăstrău și un soi de cârlige uriașe, care sfâșie carnea. Toată ziua le auzim strigătele de luptă și copitele trototitoare ale cavaleriei. În cortul lui Maháon sosesc fără încetare răniți.

Foinix merge la adunarea de seară, fiind singurul din tabăra noastră care nu căzuse în dizgrație. Când se întoarce, îl privește țintă pe Ahile.

— Idomeneu e rănit, lycienii au străpuns flancul stâng. Sarpedon și Hector o să ne strivească.

Ahile nici nu bagă de seamă nemulțumirea lui Foinix. Se întoarce triumfător spre mine.

— Ai auzit?

— Am auzit, spun.

Trece o zi, trece alta. Ne năpădesc zvonurile ca muștele: cum oastea troiană înaintează tot mai mult, dârză și de neoprit în lipsa lui Ahile. Se țin adunări gălăgioase, în care regii noștri discută tot felul de strategii disperate – atacuri de noapte, iscoade, ambuscade. Apoi iarăși vine vorba de Hector, care face prăpăd pe câmpul de luptă, ca un foc de pădure, și în fiecare zi mor tot mai mulți oșteni. În cele din urmă, oșteni fugind înspăimântați ne dau de veste că oștile au trebuit să se retragă și mulți regi sunt răniți.

Ahile întoarce zvonurile pe toate părțile.

— Nu mai e mult, spune el.

Rugurile funerare ard toată noaptea, mânjind lumina lunii cu fumul lor unuros. Încerc să nu mă gândesc că toți sunt oameni pe care-i cunosc. Pe care i-am cunoscut.

Când sosesc ei, Ahile cântă la liră. Sunt trei – Foinix în frunte, apoi Odysseu și Aias.

Eu stau lângă Ahile când ajung în dreptul nostru – Automedon stă ceva mai încolo, tăind carne pentru cină. Ahile cântă cu capul ridicat, glasul îi e limpede și melodios. Îmi îndrept spatele și-mi iau mâna de pe piciorul lui, unde o ținusem.

Cei trei vin lângă noi și se opresc de cealaltă parte a focului, așteptând ca Ahile să termine de cântat. Atunci Ahile pune jos lira și se ridică.

— Bine-ați venit. Nădăjduiesc că rămâneți la cină?

Le strânge călduros mâinile, zâmbindu-le, deși ei sunt cam țepeni.

Știu de ce-au venit.

— Trebuie să mă ocup de masă, mormăi eu.

Simt privirea lui Odysseu, urmărindu-mă în vreme ce mă îndepărtez.

Hălcile de miel picură și sfârâie pe grătar, deasupra cărbunilor. Îi urmăresc prin norii de fum, cum stau la foc de parc-ar fi prieteni. Nu aud

ce vorbesc, însă Ahile tot mai zâmbește, netulburat de aerul lor sumbru, de parcă nu l-ar fi băgat de seamă. Apoi mă cheamă și nu am cum să trag de timp. Aduc ascultător farfuriile și mă așez lângă el.

Ahile sporovăiește despre bătălii și coifuri. În vreme ce vorbește, îi servește la masă, o gazdă grijulie, le umple fiecăruia încă o dată farfuria și lui Aias de trei ori. Ei mănâncă și-l lasă să turuie. Când termină, se șterg la gură și pun farfuria într-o parte. Toți par să știe că a venit timpul. Firește că Odysseu începe să vorbească.

Începe să înșire una și alta, vorbe pe care ni le aruncă într-o doară, pe rând. Un întreg pomelnic. Doisprezece cai iuți, șapte trepiede de bronz, șapte fete frumoase, zece bucăți de aur, douăzeci de cazane și multe altele – blide, pocale, platoșe și, cel mai de preț lucru pe care ni-l oferă: întoarcerea lui Briseis. Ahile zâmbește și-și întinde mâinile, cu o ridicare nevinovată din umeri, pe care i-o știu din Scyros, de la Aulis și acum de la Troia.

Urmează un alt pomelnic, aproape cât primul de lung: un șir de ahei morți care nu se mai sfârșește. Ahile își încleștează falca, în vreme ce Odysseu tot scoate tăblițe înțesate de semne. Aias își privește mâinile julite de așchiile lăncilor și ale scuturilor.

Apoi Odysseu ne dă de știre un lucru pe care nu-l știam: că troienii au ajuns la mai puțin de o mie de pași de zidul nostru, făcându-și tabără pe șesul proaspăt cucerit, pe care nu am fost în stare să-l recâștigăm până la lăsarea serii. Am vrea dovezi că e adevărat? Pesemne că focurile lor de veghe se văd de pe colina de lângă tabăra noastră. Vor trece la atac în zori.

Se lasă o tăcere lungă, apoi Ahile grăiește.

— Nu, spune el, nevrând să știe de comori și de vinovăție.

Onoarea lui nu-i așa un fleac, încât să se spele cu o singură solie de noapte, la foc de tabără. I-a fost răpită în fața întregii oștiri, toți fuseseră de față, până la ultimul oștean.

Regele Ithacăi scurmă în foc.

— Nu i s-a făcut nici un rău, să știi. Lui Briseis. Numai zeii știu cum de a izbutit Agamemnon să se înfrâneze, însă e bine îngrijită și teafără. Te așteaptă – ca și onoarea ta – să o iei înapoi.

— Vorbești de parcă eu mi-am lăsat baltă onoarea, spune Ahile înțepător ca vinul nou. Așa vrei tu să mă prinzi în plasă? Ești oare păianjenul lui Agamemnon și prinzi muște cu povestea asta?

— Foarte poetic, spune Odysseu. Însă ziua de mâine n-o să fie ca-n cântecele aezilor. Mâine troienii vor dărâma zidul și vor da foc corăbiilor. O să stai cu mâinile-n sân?

— Agamemnon hotărăște asta. Dacă are de gând să îndrepte nedreptatea pe care mi-a făcut-o, o să-i alung pe troieni până-n Persia, dacă vrei.

— Spune-mi, întreabă Odysseu, cum de Hector e încă în viață? Ridică mâna. Nu-ți cer să-mi răspunzi, reped doar ce-ar vrea să știe oamenii. În zece ani de zile ai fi putut să-l omori de o mie de ori. Și totuși n-ai făcut-o. Nu poți să nu te miri.

Din tonul lui ne dă de înțeles că el, unul, nu se miră. Că știe de oracol. Mă bucur că nu-i cu noi decât Aias, care n-o să priceapă nimic.

— Ai mai stors zece ani de viață, mă bucur pentru tine. Însă noi, restul... Se strâmbă. Noi, restul, suntem siliți să așteptăm după tine. Ne ții pe loc, Ahile. Ai avut de ales și ai ales. Acum trebuie să trăiești cu alegerea ta.

Ne uităm lung la el. Însă n-a terminat.

— Te-ai priceput de minune să-i pui sortii bețe-n roate. Însă n-o să poți face asta la nesfârșit. Zeii n-o să-ți îngăduie. Se oprește o clipă, ca să-i cuprindem fiecare vorbă. Soarta se va depăna mai departe, fie că vrei, fie că nu vrei. Ți-o spun prietenește, mai bine o întâmpini așa cum hotărăști tu, ca să-i stăpânești tu ritmul, nu zeii.

— Chiar asta fac acum.

— Prea bine, spune Odysseu. Am zis tot ce-aveam de zis.

— Atunci e timpul să plecați, îi răspunde Ahile ridicându-se.

— Încă nu, grăiește Foinix. Și eu am ceva de spus.

Încet, prins între mândria lui și respectul pe care i-l poartă bătrânului, Ahile se așază. Foinix începe să vorbească.

— Când erai copil de-o șchioapă, Ahile, tatăl tău mi te-a dat în grijă. Mama ta nu mai era și numai eu ți-am fost doică, eu ți-am tăiat carnea și ți-am fost dascăl. Acum ești bărbat în toată firea și tot mă strădui să te veghez, să te păzesc de lănci, de săbii și de nebunie.

Îmi ridic ochii spre Ahile și-l văd încordat, prevăzător. Îi înțeleg temerea – să nu fie amăgit de bunătatea acestui bătrân, să nu se lase convins de vorbele sale să renunțe la ceva.

Mai rău, se simte dintr-odată nesigur – poate că dacă Foinix e de acord cu ei, el greșește.

Bătrânul ridică mâna, ca pentru a-i potoli gândurile învălmășite.

— Orice vei face, îți voi fi alături, ca întotdeauna. Dar înainte să hotărăști încotro vrei s-o apuci, se cuvine să asculți o poveste.

Nu-i îngăduie lui Ahile să se împotrivescă.

— Pe vremea tatălui tău, trăia un tânăr viteaz pe nume Meleagru, a cărui cetate, Calydon, era asediată de un popor sălbatic, etolienii.

Parcă știu povestea. L-am auzit pe Peleu istorisind-o în vreme ce Ahile îmi zâmbea vesel din umbră. Atunci n-avea mâinile pătate de sânge și nu-l amenința nici o condamnare la moarte. O altă viață.

— La început, etolienii au pierdut, biruiți de iscusința în luptă a lui Meleagru, urmă Foinix. Apoi, într-o zi, i s-a adus o jignire, ce i-a pătat onoarea în ochii oamenilor săi, și de atunci Meleagru n-a mai vrut să lupte pentru cetatea sa. Oamenii i-au oferit daruri și au cerut iertare, însă el nici n-a vrut să audă. Se închisese îmbufnat în odaie, găsindu-și alinarea în brațele nevestei sale, Cleopatra.

Rostindu-i numele, Foinix se uită în trecut la mine.

— În sfârșit, văzându-și cetatea aproape cucerită și prietenii aproape morți cu toții, Cleopatra n-a mai îndurat. S-a dus la bărbatul ei și l-a implorat să lupte iarăși. El o iubea mai presus de orice și s-a învoit, câștigând o mare victorie pentru ai lui. Însă, deși i-a salvat, a fost prea târziu. Prea multe vieți pieriseră din pricina mândriei sale. Astfel că nu i-au mai arătat nici strop de recunoștință și nu i-au mai oferit nici un dar. Doar l-au dușmănit fiindcă nu-i cruțase mai devreme.

În tăcerea care s-a lăsat, îl aud pe Foinix suflând din greu, după truda unei cuvântări atât de lungi. Nici nu îndrăznesc să spun ceva sau să mă urnesc din loc – mă tem să nu-mi citească vreunul gândurile întipărite pe chip. Nu de dragul onoarei sale a luptat Meleagru, nici al prietenilor săi, al izbânzii sau răzbunării, nici măcar ca să-și salveze propria viață. Ci de dragul Cleopatrei ce îngenunchease la picioarele sale, cu chipul brăzdat de lacrimi. Cât de iscusit e Foinix: Cleopatra, Patroclu. Numele ei e clădit aproape ca al meu, însă pe dos.

Dacă a băgat cumva de seamă, Ahile n-o arată. Vorbește cu blândețe, de dragul bătrânului, însă tot refuză. *Doar dacă Agamemnon îmi înapoiază onoarea ce mi-a fost răpită.* Cu tot întunericul, bag de seamă că Odysseu nu e deloc mirat. Mai că-l aud cum le dă de știre celorlalți, cu mâinile-ntinse a părere de rău: *Eu am încercat.* Dacă Ahile se învoiește, bine. Dacă nu, refuzul său de-a se lăsa îmbunat de daruri și păreri de rău va fi văzut doar ca o nebunie, mânie dezlănțuită și mândrie oarbă. Toți îl vor urî, așa cum l-au urât și pe Meleagru.

Pieptul mi se strânge de teamă, de pornirea năvalnică de-a îngenunchea în fața lui și de a-l implora. Însă nu o fac. Căci, precum Foinix, deja am dat de știre ce-am hotărât. Nu mai pot schimba soarta, ci doar să mă las purtat de ea în beznă, tot mai departe, luându-mă după mâna dreaptă a lui Ahile.

Aias nu are detașarea lui Odysseu – se uită urât, cu chip mâniaș. A plătit scump ca să vină aici și să se milogească pentru propria-i uzurpare.

De când Ahile nu mai luptă, el este acum *Aristos Achaion*.

După ce pleacă ei, mă ridic și-i ofer brațul lui Foinix. Văd cât de ostent e în seara aceasta și cât de încet pășește. Până îl conduc spre patul său, să-și odihnească oasele cu un oftat, și mă întorc în cortul nostru, Ahile deja a adormit.

Sunt dezamăgit. Pesemne sperasem să stăm de vorbă, întinși unul lângă altul în pat, să-mi liniștească teama că Ahile cel pe care l-am văzut în timpul cinei nu e singurul care a mai rămas. Însă nu-l trezesc – îl las să viseze și mă furișez afară din cort.

Mă ghemuiesc pe nisipul fărâmicios, în umbra unui mic cort.

— Briseis? o chem încet.

Tăcere, apoi aud:

— Patroclu?

— Da.

Ridică pânza cortului și mă trage iute înăuntru. Chipul îi e împietrit de teamă.

— E prea primejdios să vii aici. Agamemnon e turbat. O să te omoare, spune ea într-o șoaptă grăbită.

— Pentru că Ahile a refuzat solia? îi șoptesc și eu.

Încuviințează și stinge cu un gest iute micul felinar din cort.

— Agamemnon vine des să vadă ce fac. Ești în primejdie aici.

În beznă nu-i văd frica pe chip, însă i-o simt limpede în glas.

— Trebuie să pleci.

— O să mă grăbesc. Trebuie să vorbim.

— Atunci hai să te ascunzi. Nu se știe când vine.

— Unde?

În cortul micuț nu sunt decât un pat, pernele, păturile și câteva haine.

— În pat.

Îngrămădește perne în jurul meu și mă acoperă cu pături. Apoi se întinde lângă mine și trage pătura peste amândoi. Parfumul ei mă înconjoară, cald și atât de cunoscut. Îmi lipesc gura de urechea ei, vorbind doar o idee mai tare decât o șoaptă.

— Odysseu spune că mâine troienii vor sparge zidul și vor da buzna în tabără. Trebuie să găsim un loc unde să stai ascunsă. Printre myrmidoni sau în pădure.

O simt cum clatină din cap după mișcarea obrazului lipit de al meu.

— Nu se poate. Ți-a e primul loc unde o să caute. Și o să avem parte numai de necazuri. Aici n-o să pățesc nimic.

— Și dacă pun stăpânire pe tabără?

— O să mă predau lui Eneas, vărul lui Hector, dacă pot. Se spune că ar fi un om credincios, iar tatăl lui a fost multă vreme păstor, pe pământurile de lângă satul meu. Dacă nu reușesc, o să-l caut pe Hector sau pe oricare dintre fiii lui Priam.

— E prea primejdios, clatin din cap. Nu trebuie să te pui în pericol.

— Nu cred c-o să-mi facă vreun rău. La urma urmei, sunt de-a lor.

Mă simt dintr-odată neghiob. Pe ea troienii vin s-o elibereze, nu s-o cucerească.

— Desigur, mă grăbesc să spun. Atunci vei fi liberă. O să dorești să rămâi cu...

— Briseis!

Pânza cortului se dă într-o parte și Agamemnon stă în ușă.

— Da, răspunde ea și se ridică în capul oaselor, având grijă să nu mă dezvelească.

— Vorbeai singură?

— Mă rugam, stăpâne.

— Întinsă în pat?

Prin lâna groasă, văd lucirea unei torțe. Glasul îi răsună tare, de parcă stă chiar lângă noi. Mă silesc să nu mă urnesc din loc. Dacă mă prinde

aici, ea va fi pedepsită.

— Așa m-a învățat mama, stăpâne. Nu-i bine?

— Ar fi trebuit să te învețe cineva cum se face. Puiul ăla de zeiță nu te-a învățat buna rânduială?

— Nu, stăpâne.

— Astă-seară te-am dat înapoi plocon și nu te-a vrut. Îți simt în glas răutatea. Dacă mai strâmbe mult din nas, a mea o să fii.

Îmi încleștez pumnii. Însă Briseis spune doar:

— Da, stăpâne.

Apoi pânza cade la loc și lumina dispare. Nici nu mă mișc, nici nu respir, până când n-o simt pe Briseis întorcându-se sub pătură.

— Nu se poate să rămâi aici, îi zic.

— Nu-i nimic. Sunt doar amenințări. Îți place să-i știu de frică.

Tonul ei liniștit mă îngrozește. Cum s-o las așa, sub privirile lui pofticioase, în cortul singuratic, cu brățări groase ca niște cătușe la mâini? Însă dacă rămân, o să fie în primejdie și mai mare.

— Trebuie să plec, spun.

— Așteaptă, mă oprește ea, apucându-mă de braț. Oștenii... începe ea șovăitor. Sunt supărați pe Ahile. Dau vina pe el că au fost înfrânți. Agamemnon își trimite oamenii să vâre zâzania. Aproape au uitat ciurma. Cu cât refuză mai mult să lupte, cu atât mai rău îl vor urî.

De-asta mă temeam și eu cel mai tare, să nu se adeverească istoria lui Foinix.

— N-o să lupte?

— Până nu-și cere Agamemnon iertare, nu.

Briseis își mușcă buzele.

— Și troienii la fel. De el se tem cel mai tare și-l urăsc cel mai mult dintre toți. Dacă pot, o să-l omoare mâine – pe el și pe toți cei dragi lui. Trebuie să ai grijă.

— O să mă apere el.

— Știu, spune ea, până la moarte. Însă poate nici Ahile nu le va ține piept lui Hector și Sarpedon. Iarăși șovăie. Dacă tabăra va fi cucerită, voi spune că ești bărbatul meu. Poate asta să ne ajute. Nu trebuie să povestești nimănui, însă, ce-a fost între voi doi. Așa o să plătești cu viața. Îmi strânse și mai tare brațul. Făgăduiește-mi.

— Briseis, dacă el moare, nici eu n-o s-o mai duc mult.

Îmi ia mâna și o lipește de obrazul ei.

— Atunci făgăduiește-mi altceva, îmi spune. Făgăduiește-mi că, orice s-ar întâmpla, n-o să pleci din Troia fără mine. Știu că nu poți să... Se întrerupe. Mai bine aș trăi împreună cu tine ca frate și soră, decât să rămân aici.

— Nu trebuie să mă pui să jur, îi spun. Nu te las aici dacă vrei să vii cu mine. Tare mă cuprinde mâhnirea când mă gândesc că mâine poate se sfârșește războiul și n-o să te mai văd niciodată.

Îi simt zâmbetul în voce.

— Mă bucur.

Sunt încredințat, însă, că nu voi pleca niciodată din Troia, dar asta nu i-o mai spun.

O trag spre mine, e toată în brațele mele. Își lasă capul pe pieptul meu. Preț de-o clipă, nu ne mai gândim la Agamemnon, primejdii și aheii pe moarte. Nu există decât mâna ei mică pe pânțelele meu și obrazul ei gingaș sub mângâierea mea. Ciudat cât de bine se potrivește în brațele mele. Cu câtă ușurință îmi lipesc buzele de părul ei moale, cu miros de levănțică. Oftează încet și se cuibărește mai aproape. Aproape aș putea să-mi închipui că așa va fi viața mea de-acum încolo, înconjurat de brațele ei blânde. Aș lua-o de nevastă și am avea un copil.

Poate dacă nu l-aș fi cunoscut pe Ahile.

— Trebuie să plec, îi spun.

Trage pătura de pe mine, scoțându-mă la aer. Îmi ia fața în palme.

— Ai grijă mâine, îmi spune. O, tu, cel mai vrednic dintre toți. Cel mai vrednic dintre myrmidoni. Își duce degetele la buzele mele, nelăsându-mă să mă împotrivesc. E adevărat, spune ea. Măcar odată, nu tăgădui.

Apoi mă conduce spre peretele cortului și mă ajută să mă strecur pe sub pânză. Nu simt decât mâna ei, strângând-o pe a mea, în semn de rămas-bun.

În noaptea aceea stau treaz în pat, lângă Ahile. Chipul îi e nevinovat, liniștit de somn, dulce ca de copil. Cât de mult îmi place să-l văd așa. Acesta e el cel adevărat, serios și neprihănit, zvăpăiat, dar fără pic de răutate. S-a pierdut în jocul fățarnic al lui Agamemnon și Odysseu, în minciunile și uneltirile lor pentru putere. L-au amețit, l-au legat de un stâlp și i-au întins o capcană. Îi mângâi fruntea netedă. L-aș dezlega de-aș putea. Dacă m-ar lăsa.

Capitolul 29

Când ne trezim, se aud strigăte și tunete, o furtună iscată din senin. Nu plouă, e doar cerul cenușiu, trosnind de uscăciune, iar trăsnetele izbesc de parcă ar bate un uriaș din palme. Ne repezim la ușa cortului ca să aruncăm o privire afară. Un fum acru și întunecat vine dinspre țărm, cu miros de pământ lovit de fulgere. Atacul a început, iar Zeus se ține de cuvânt, trimițându-le la răstimpuri încurajări cerești troienilor ce se avântă spre noi. Simțim un hureit în adâncul pământului – caruri ce se năpustesc spre noi, pesemne, în frunte cu uriașul Sarpedon.

Ahile mă apucă de mână, cu chipul înmărmurit. E prima dată în zece ani când troienii ne amenință de la porți, ajunși atât de aproape în câmpie, împingându-ne să o părăsim. Dacă sparg zidul, o să dea foc corăbiilor – singura noastră cale de a ajunge acasă, singurul lucru datorită căruia suntem o oaste, nu o adunătură de pribegi. A venit clipa dorită de Ahile și mama lui – aheii sunt învinși, deznădăjduiți fără el. Dovada neașteptată, de netăgăduit, a însemnătății sale. Însă când va fi de-ajuns? Când o să ia parte la luptă?

— Niciodată, spune el când îl întreb. Nu înainte ca Agamemnon să mă implore să-l iert – sau ca Hector însuși să vină la mine în tabără, amenințându-i pe cei dragi mie. Am jurat să nu lupt.

— Și dacă moare Agamemnon?

— Adu-mi leșul său și o să lupt.

Chipul îi e împietrit, neîndurător precum statuia unui zeu solemn.

— Nu te temi că oamenii o să te urască?

— Pe Agamemnon ar trebui să-l urască. Propria lui mândrie îl ucide.

Și a ta. Însă-i știi privirea aceasta, nesăbuinta întunecată ce i se citește în ochi. N-o să se înduplece. Nu știe cum. De optsprezece ani trăiesc cu el și niciodată n-a dat înapoi, niciodată n-a pierdut. Ce se va întâmpla dacă nu va avea de ales? Mă tem pentru el, și pentru mine, și pentru noi toți.

Ne îmbrăcăm și mâncăm, iar Ahile vorbește cu îndrăzneală despre viitor. Despre ziua de mâine, când o să înotăm, poate, sau ne vom cățăra pe trunchiurile golașe ale chiparoșilor sau vom privi țeptoasele de mare cum își îngroapă ouăle ce se clocesc chiar acum sub nisipul încălzit de soare. Însă mintea îmi fuge de la vorbele lui, târâtă în jos de cenușul curgător al cerului, de nisipul rece și palid ca un stârv și de țipetele depărtate, tot mai stinse, ale atâtor oameni pe care-i cunosc. Câți vor mai cădea până la lăsarea nopții?

Îl privesc cum se uită la ocean. E nefiresc de încremenit, de parcă Thetis își ține răsuflarea. Ochii îi sunt întunecați și par mai mari în dimineața sumbră și înnoirată. Vâlvățiile pletelor îi ling fruntea.

— Cine-i acolo? întrebă dintr-odată.

Pe țărm o siluetă e purtată pe o targă, departe, spre cortul alb. Cineva însemnat – în jur s-a adunat mulțimea.

Mă agăț de acest pretext să mă mișc, să uit ce se petrece.

— Mă duc să văd.

În afara taberei noastre retrase, zgomotele bătăliei se aud mai tare: nechezatul ascuțit al cailor cu piepturile străpunse de parii din șanțuri, strigătele deznădăjduite ale căpeteniilor, zăngănitul metalului izbindu-se de metal.

Podelarios își face loc pe lângă mine în cort. În aer e un iz greu de ierburi și sânge, frică și sudoare. Nestor mi se arată sumbru din dreapta, apucându-mă zdravăn de umăr, cu o mână ce mă înfioară.

— Suntem pierduți! țipă el pițigăiat. Se dărâmă zidul!

În spatele său, Maháon zace pe un pat suflând greu și din picior îi curg șiroaie de sânge – un vârful zimțat de săgeată. Podelarios e aplecat deasupra

lui, deja la lucru. Maháon mă vede.

— Patroclu, mă strigă gâfâind.

Mă duc la el.

— O să te faci bine?

— Încă nu știu. Cred...

Se întrerupe, închizând strâns ochii.

— Nu vorbi cu el, îmi poruncește Podelarios tăios.

Mâinile îi sunt scăldate în sângele fratelui său.

Glasul lui Nestor izbucnește iarăși, înșirând toate necazurile: zidul care se crapă, corăbiile primejdute, atâția regi răniți – Diomedee, Agamemnon, Odysseu, risipiți pe câmpul de luptă ca niște tunici aruncate grămadă.

Maháon deschide ochii.

— Nu poți să vorbești cu Ahile? îmi spune el răgușit. Te rog. De dragul tuturor.

— Da! Ftia trebuie să ne sară-n ajutor, altfel suntem pierduți!

Degetele lui Nestor îmi sapă în carne și am fața umedă din cauza salivei ce-i țâșnește de frică dintre buze.

Închid ochii. Îmi amintesc povestea lui Foinix, caledonienii ce îngenunchează în fața Cleopatrei, scăldându-i mâinile și picioarele în lacrimi. În închipuirea mea, nu se uită la ei, ci doar le întinde mâinile, de parcă ar fi cârpe de șters ochii înlăcrimați. Își privește bărbatul, ca să știe ce să le răspundă, buzele sale strânse, ce-i dau de știre că trebuie să spună nu.

Mă smulg din mâinile bătrânului care se agață de mine. De-abia aștept să scap de mirosul acru al fricii ce s-a așternut precum cenușa peste toate. Îmi întorc fața de la chipul chinuit de durere al lui Maháon și de la mâinile întinse ale bătrânului și fug din cort.

Când pășesc afară se aude un trosnet îngrozitor, de parcă s-ar rupe carena unei corăbii sau s-ar prăbuși la pământ un copac uriaș. Zidul. Apoi

se aud urlete de triumf și groază.

Peste tot în jur sunt oșteni ce-și poartă tovarășii căzuți, șchiopătează sprijiniți în cârje făcute la repezeală sau se târăsc pe nisip cu mădulare rupte. Îi cunosc pe toți – au piepturile brăzdate de cicatrici pe care le-am oblojit și le-am legat cu mâna mea. Le-am curățat carnea de fier, bronz și sânge. Chipurile lor au glumit, mi-au mulțumit, s-au schimonosit de durere în vreme ce lucram aplecat asupra lor. Iar acum sunt toți nenorociți, numai carne vie și oase sfărâmate. Din vina lui. Din vina mea.

În față, un tânăr se chinuie să pășească cu un picior străpuns de o săgeată. Eurypylos, prințul tesalian.

Nu mai stau să mă gândesc. Îl iau de după umeri și îl sprijin până la cort. Aproape aiurează de durere, însă mă recunoaște.

— Patroclu, îngaimă el.

Îngenunchez în fața lui, luându-i piciorul în mâini.

— Eurypylos, spun. Poți să vorbești?

— Blestematul de Paris, îmi zice. Piciorul meu. Carnea e umflată și ruptă. Iau pumnalul și mă apuc de lucru.

Scrâșnește din dinți.

— Nici nu știu pe cine urăsc mai mult, pe troieni sau pe Ahile. Sarpedon a dărâmat zidul cu mâinile goale. Aias i-a ținut pe loc cât a putut. Acum sunt aici, spune gâfâind. În tabără.

Pieptul mi se strânge de teamă când îl aud și mă stăpânesc s-o iau la fugă. Încerc să mă concentrez la ce am de făcut: să-i scot vârful de săgeată din picior și să-i leg rana.

— Grăbește-te, îmi spune cu limba împleticită. Trebuie să mă întorc. O să dea foc la corăbii.

— Nu mai poți să te duci, îi zic. Ai pierdut prea mult sânge.

— Nu, se împotrivește el.

Însă capul i se lasă pe spate, e aproape leșinat.

Poate o să trăiască, poate nu, numai zeii hotărăsc. Eu am făcut tot ce am putut. Răsuflu și ies din cort.

Două corăbii ard, degetele lungi ale catargelor au fost aprinse de torțele troienilor. Lângă parapete se vede o ceată de oameni îngrămădiți ce strigă disperați, sărind pe punți ca să stingă flăcările. Nu-l recunosc decât pe Aias, stând la prora corabiei lui Agamemnon, înfipt pe picioarele sale depărtate, o umbră mătăhăloasă întinsă pe cer. Nu ia în seamă flăcările, ci doar împunge cu lancea mâinile troienilor ce dau târcoale corabiei ca niște pești prădalnici.

Cum stau și mă uit, țintuit locului, văd dintr-odată o mână ce se ridică din învâlmășeală, prinzându-se de prora ascuțită a unei corăbii. Brațul de sub ea, sigur, puternic și negricios, apoi capul și trunchiul spătos țâșnind în aer, ca o spinare de delfin, din noianul de oameni de jos. Hector își face loc cât e de lung pe marea și cerul pustii, atârând între aer și pământ. Chipul îi e neted, împăcat, ochii, ridicați – un om care se roagă, care-și caută dumnezeul. Stă atârnat așa o clipă, cu mușchii brațului noduroși și încordați, cu platoșa ridicându-i-se pe umeri și dându-i în vileag oasele precum cornișa sculptată a unui templu. Apoi, cu cealaltă mână azvârle o torță aprinsă pe puntea de lemn a corabiei.

A aruncat-o bine, nimerește într-un colac de parâme vechi, putrezite, pe o pânză căzută. Flăcările izbucnesc pe dată, se furișează de-a lungul parâmei și aprind lemnul de sub ea. Hector zâmbește. De ce să nu zâmbească. E învingător.

Aias scoate un urlet deznădăjduit – încă o corabie în flăcări, oamenii sar înfricoșați de pe punțile pârjolite, Hector se strecoară înapoi în mulțimea de jos și se face nevăzut. Tăria lui e cea care îi sprijină pe oșteni să nu se dea bătuți.

Apoi strălucește un vârf de lance venit de jos, argintiu ca solzii de pește în soare. Fulgeră aproape prea iute ca să-l prinzi cu privirea și, deodată, din șoldul lui Aias crește o floare roșie. După atâta amar de trudă

În cortul lui Maháon, știu că a pătruns prin mușchi. Genunchii îi tremură o clipă, îndoindu-se încet. Se prăvălește.

Capitolul 30

Ahile m-a privit cum mă apropii, gonind atât de tare, încât simțeam în gură gust de sânge. Plângeam, cu pieptul tresăltându-mi și tot gâtul o rană vie. Acum o să-l urască. Nimeni n-o să-i mai țină minte slava, cinstea sau frumusețea, tot aurul său se va preschimba în cenușă.

— Ce s-a întâmplat? mă întrebă.

Fruntea îi era încrețită de griji. Chiar nu știe?

— Mor, îi spun sufocându-mă. Toți. Troienii au ajuns în tabără, dau foc corăbiilor. Aias e rănit, numai tu ai mai rămas ca să-i salvezi.

Chipul îi îngheță auzindu-mi vorbele.

— Dacă mor, e vina lui Agamemnon. I-am zis ce-o să se-ntâmple dacă-mi răpește onoarea.

— Aseară ți-a dăruit...

Mârâi.

— Nu mi-a dăruit nimic. Niște trepiede, niște platoșe. Nimic ca să-și spele jignirea sau să-și recunoască greșeala. L-am salvat de-atâtea ori, și oștirea, și viața. Glasul îi era răgușit de mânia abia ținută în frâu. Odysseu, Diomedea și ceilalți n-au decât să-i lingă cizmele, eu n-o s-o fac.

— S-a făcut de rușine, îi spun eu, agățându-mă de el ca de un copil. Și eu o știu, și toată lumea. Trebuie să-l dai uitării. Ai avut dreptate – singur o să se nenorocească. Însă nu da vina pe ei pentru greșeala pe care a făcut-o Agamemnon. Nu-i lăsa să piară din pricina nebuniei lui. Te-au iubit cu toții și te-au cinstit.

— M-au cinstit? Unul nu mi-a luat apărarea în fața lui Agamemnon. Unul nu m-a vorbit de bine. M-am cutremurat auzindu-i glasul amar. Au stat cu mâinile-n sân și l-au lăsat să mă batjocorească. De parcă ar fi avut

dreptate! Zece ani am trudit pentru ei și cum mă răsplătesc? Mă dau la o parte. Ochii i s-au întunecat, privirea îi e dusă departe. Ei au ales. N-o să plâng pentru ei.

Dinspre țarm veni trosnetul unui catarg prăbușindu-se. Fumul se îngroșase. Și mai multe corăbii ardeau. Și mai mulți oameni mureau. O să-l blesteme, o să-i dorească să ajungă în cel mai întunecat cerc al Tartarului.

— Au fost nesăbuiți, da, dar sunt încă ai noștri!

— Myrmidonii sunt ai noștri. Restul n-au decât să-și salveze singuri pielea.

Dădu să plece, dar m-am agățat de el.

— Te nenorocești. N-o să fii iubit pentru asta, o să fii urât și blestemat. Te rog, dacă...

— Patroclu. Rostise cuvântul cu un glas tăios, pe care nu i-l mai auzisem. Mă pironea cu privirea, vorbind solemn, ca un judecător. Nu voi face una ca asta. Nu mă mai ruga.

M-am uitat drept la el, ca o lance străpungând cerul. Nu știam ce vorbe i-ar putea atinge inima. Poate nici nu existau. Doar nisipul cenușiu, cerul cenușiu și gura mea pârjolită și pustie. Simțeam că se sfârșește lumea. Nu voia să lupte. Oștenii vor pieri toți și onoarea lui odată cu ei. Fără nici o alinare, fără strop de milă. Însă mintea mea răscolea toate cotloanele, disperată să găsească ceva care să-i înmoaie inima.

Am îngenuncheat și i-am lipit mâinile de fața mea. Obrajii îmi erau scăldați în lacrimi necurmate, ca un izvor într-o albie întunecată.

— De dragul meu atunci, i-am zis. Salvează-i de dragul meu. Știu ce-ți cer. Însă te rog. De dragul meu.

Mă privea de sus, vedeam că vorbele mele îl atinseseră, în ochi i se citea lupta. Înghiți în sec.

— Orice altceva, spuse el. Orice. Numai asta nu. Nu pot.

Mă uitam la chipul lui frumos, de piatră și mă apuca disperarea.

— Dacă mă iubești...

— Nu! Chipul îi era țeapăn. Nu pot! Dacă mă las înduplecat, Agamemnon o să-și bată joc de mine cât pofteste. N-o să am nici cinstea zeilor, nici a oștenilor! Respirația i se tăie de parcă venise în fugă de departe. Crezi că le vreau moartea? Doar că nu pot. Nu pot! Nu-l las să-mi ia asta!

— Atunci fă altceva. Trimite-i măcar pe myrmidoni. Trimite-mă pe mine să-ți țin locul. Îmbracă-mă în platoșa ta și o să merg eu în fruntea myrmidonilor. O să creadă că ești tu.

Ne-am cutremurat amândoi. Cuvintele păreau să treacă prin mine, nu să vină din mine, ca rostite de gura unui zeu. Și totuși m-am agățat de ele ca un om gata să se înece.

— Vezi? N-o să fii silit să-ți încalci cuvântul și aheii vor fi salvați!

— Dar nu știi să lupți, îmi spuse el, privindu-mă țintă.

— Nici n-o să fie nevoie! Atât de tare se tem de tine, că o să fugă de cum mă văd.

— Nu, se împotrivi el. E prea primejdios.

— Te rog, m-am agățat eu de el. Nu e. N-o să pățesc nimic. Nici n-o să mă apropii de ei. O să fie Automedon cu mine și restul myrmidonilor. Dacă nu poți să lupți, bine. Dar salvează-i așa. Lasă-mă pe mine. Ai spus că faci orice altceva îți cer.

— Bine, dar...

I-am tăiat vorba.

— Gândește-te! Agamemnon va ști că încă îl înfrunți, însă oștenii te vor iubi. Nu există glorie mai mare – le vei dovedi că năluca ta e mai puternică decât toată oastea lui Agamemnon.

Mă asculta atent.

— Puternicul tău nume o să-i salveze, nu brațul tău. Atunci o să râdă de slăbiciunea lui Agamemnon. Nu vezi?

Vedeam în ochii lui că împotrivirea i se înmuia încet-încet. Își închipuia totul, cum fugeau troienii de platoșa lui, împresurându-l pe Agamemnon. Cum i se prăbușeau oștenii recunoscători la picioare. Întinse mâna.

— Jură-mi, îmi ceru. Jură-mi că, dacă mergi, n-o să te lupți cu ei. O să rămâi în car cu Automedon și o să-i lași pe myrmidoni în față.

— Da, i-am făgăduit eu luându-l de mână. Întocmai. Doar nu sunt nebun. Nu vreau decât să le vâr frica-n oase.

Eram asudat, beat de bucurie. Găsisem o ieșire din cotloanele mândriei și mâniei sale. Îi voi salva pe oameni, o să-l salvez și pe el de sine însuși.

— Mă lași?

Mai șovăi o clipă, cercetându-mă din ochi. Apoi încuviință încet din cap.

Ahile îngenunche, închizându-mi cataramele platoșei, cu degete atât de iuți, că nici nu le vedeam, simțeam doar smucirea repezită a curelelor ce se strângeau. Mă clădi încetul cu încetul: pieptarul și apărătoarele de bronz ce mă încingeau, cămașa de piele. În timp ce lucra, îmi dădea povețe cu glas scăzut, iute și egal. Să nu lupt, să nu plec de lângă Automedon sau de lângă ceilalți myrmidoni. Să stau în car și să fug la primul semn de primejdie. N-aveam decât să-i fugăresc pe troieni spre cetate, dar nu și să mă lupt cu ei acolo. Și mai ales, în primul rând, să stau departe de zidurile Troiei și de arcașii cățărați acolo, gata să ochească aheii care veneau prea aproape.

— N-o să fie ca înainte, îmi spuse el. Când eram și eu.

— Știu. Mi-am mișcat umerii. Platoșa era tare, grea și țeapănă. Parc-aș fi Dafne, i-am zis, învelită în noua ei scoarță de dafin.

N-a râs, doar mi-a întins două lănci cu vârful bine lustruit, lucios. Le-am luat, simțind cum începe să-mi fiarbă sângele în urechi. Începu iarăși

să vorbească, alte și alte sfaturi, însă nu-l mai auzeam. Ascultam doar ritmul inimii mele nerăbdătoare.

— Grăbește-te, îmi amintesc că i-am zis.

La urmă, coiful care să-mi acopere părul negru. Îmi arată o oglindă de bronz lustruit. M-am zgâit la propria mea imagine, în platoșa pe care-o cunoșteam ca pe mâinile mele, creasta coifului, sabia argintată atârându-mi la șold, centura de aur bătut. Toate unice, încât oricine le-ar fi recunoscut pe dată. Doar ochii păreau ai mei, mai mari și mai întunecați decât ai lui. Mă sărută, învăluindu-mă în căldura sa plină de blândețe, fără nici o opreliște, ce-mi insuflă dulceață în gâtlej. Apoi mă luă de mână și mersem afară, la myrmidoni.

Stăteau înșiruiți, împlătoși și înspăimântători, cu carapacele de metal lucindu-le ca aripile strălucitoare ale unor greieri. Ahile mă duse la carul unde fuseseră deja înhămați cei trei cai – *nu coborî din car, nu azvârli lăncile*. Atunci am înțeles că se temea să nu mă dau de gol dacă luptam.

— N-o să pătesc nimic, i-am zis.

Apoi i-am întors spatele ca să-mi ocup locul în car, să-mi sprijin lăncile lângă mine și să mă înfig bine pe picioare.

În spatele meu, Ahile le vorbi o vreme myrmidonilor, fluturându-și o mână peste umăr, spre punțile fumegânde ale corăbiilor, spre cenușa neagră ce se înălța în nori, spre cer și noianul de trupuri frământate ce se luptau lângă parapete.

— Să mi-l aduceți teafăr, le porunci.

Încuviințară, izbindu-și lăncile de scuturi. Automedon urcă în fața mea, luând hățurile. Știam toți de ce era nevoie de car. Dacă m-aș fi năpustit pe țarm, pașii mei nu ar fi fost luați în veci drept ai lui.

Caii fornăiră și pufniră, simțind vizitiul în spate. Roțile s-au mișcat dintr-odată și m-am clătinat pe picioare, cu lăncile zornăind.

— Pune-le de-o parte și de cealaltă, îmi spuse Ahile. Așa o să-ți fie mai ușor.

Așteptară cu toții până când mi-am mutat o lance în stânga, strâmbându-mi coiful. L-am îndreptat cu mâna.

— N-o să pătesc nimic, l-am liniștit.

M-am liniștit singur.

— Ești gata? mă întrebă Automedon.

M-am uitat ultima dată la Ahile, cum stătea lângă car, părând aproape oropsit. I-am întins mâna și mi-a strâns-o.

— Ai grijă, mi-a zis.

— O să am.

Mai erau și altele de zis, dar de astă dată am tăcut amândoi. O să mai fie destule prilejuri de discuții, diseară, mâine și în toate zilele ce vor urma. Îmi dădu drumul la mână.

— Sunt gata, i-am zis lui Automedon, întorcându-mă spre el.

Carul se puse în mișcare, Automedon îl mână spre nisipul bătătorit dinspre mal. Am simțit schimbarea, căci roțile s-au rotit mai iute, iar carul prinse să meargă lin. Ne-am întors spre corăbii, luând viteză. Simțeam cum vântul îmi biciuiește creasta coifului și știam că îmi flutură coama pe spate. Am înălțat lăncile.

Automedon se ghemui, astfel încât oamenii să mă vadă mai întâi pe mine. Nisipul țâșnea de sub roțile ce-l frământau și myrmidonii își zăngăneau armurile în spate. Începusem să gâfâi, strângeam lăncile atât de tare în mâini, că mă dureau degetele. Gonirăm pe lângă corturile pustii ale lui Idomeneu și Diomede, unde țărnul făcea un cot. Apoi începură în sfârșit să se vadă primele pâlcuri de oameni. N-am apucat să le văd chipurile, însă le-am auzit strigătele de recunoaștere și bucurie. Ahile! E Ahile! Simțeam o bucurie aprigă și năvalnică. Planul meu dădea roade.

Acum, la două sute de pași depărtare, năpustindu-se spre mine, se aflau corăbiile și oștile, capetele care se întorceau auzind larma roților noastre și picioarele myrmidonilor ce izbeau la unison în nisip. Am tras aer în piept și mi-am îndreptat umerii în strânsoarea platoșei mele – sau a

lui. Iar apoi, cu capul lăsat pe spate, lancea ridicată, picioarele înfipte în lateralele carului, rugându-mă să nu dăm într-o movilă de nisip și să vin peste cap, am scos un urlet, un sunet năvalnic, ce mă scutură cu totul. O mie de chipuri ahee și troiene se-ntoarseră spre mine împietrite de groază și bucurie. Cu un huruit ca de tunet, pătrunserăm între ei.

Am răcnit din nou, numele său spumegându-mi din gâtleej, și am auzit un strigăt înălțându-se drept răspuns din gurile aheilor încolțiți, un urlet animalic de speranță. Troienii începură să rupă rândurile în fața mea, dându-se iute în spate cu o groază ce mă bucura. Mi-am arătat colții triumfător, cu sângele năvălindu-mi în vine de plăcere aprigă, văzându-i cum gonesc. Însă troienii erau viteji și n-au fugit toți. Mi-am înălțat mâna, săltându-mi amenințător lancea.

Poate că platoșa mă preschimbase. Poate că toți anii în care-l urmărisem. Însă umerii nu-mi stăteau în obișnuita mea postură stângace și subredă. Erau mai drepți, mai puternici, în echilibru desăvârșit. Și înainte să-mi dau seama ce fac, am azvârlit lancea – care a zburat învârtindu-se drept în pieptul unui troian. Torța pe care o flutura spre corabia lui Idomeneu i-a scăpat din mână și i s-a stins pe nisipul ud, iar trupul i s-a prăbușit pe spate. Dacă a sângerat cumva, dacă i s-a despicat țeasta și i s-au împrăștiat creierii, nu am văzut. *Mort*, mi-am zis.

Gura lui Automedon se mișca, ochii îi erau holbați. Ahile nu vrea să lupti, pesemne că-mi spunea el. Însă cealaltă lance deja mi se înălțase în mână. Pot să lupt și eu. Caii făcură încă un ocol și oștenii se feriră din calea noastră. Simțeam iarăși acel echilibru desăvârșit, așteptarea încremenită a lumii. Am zărit un troian și am azvârlit lancea, simțind frecarea lemnului de degetul mare. Căzu cu șoldul sfredelit, cu oasele spulberate, știam. Doi. Peste tot în jur oștenii strigau numele lui Ahile.

L-am prins pe Automedon de umăr.

— Încă o lance.

Șovăi o clipă, apoi trase de frâie, încetinind ca să mă aplec peste marginea carului zornăitor și să smulg una dintr-un leș. Lancea păru să-mi sară singură în mână. Căutam deja din ochi următorul chip.

Aheii începură să se învioneze – Menelau ucise un oștean lângă mine, unul din feciorii lui Nestor își lovi lancea de carul meu ca pentru a-i purta noroc, apoi o azvârli spre țeasta unui prinț troian. Troienii o luară disperati spre care, retrăgându-se în iureș. Hector fugea de la unul la altul, urlând ca să-i îndemne la ordine. Se sui în carul său și-și mână oștenii spre porți, apoi pe podul îngust care străbătea șanțul și spre câmpia de dincolo.

— După ei!

Automedon părea îndoit, însă îmi dădu ascultare, întorcând caii într-acolo. Am smuls alte lănci din leșuri – târând câteva după mine până am reușit să dezgrop vârfulurile înfipte în carne – și m-am luat la întrecere cu carurile troiene ce se îmbulzeau acum pe porți. Vedeam cum vizitii se uită zguduți de teamă în spate, la Ahile cel renăscut ca un phoenix din cenușa mâniei și mâhnirii sale.

Nu toți caii erau agili ca ai lui Hector și multe care alunecară pradă groazei de pe pod, afundându-se în șanț, astfel că oamenii o luară la picior. Am pornit-o mai departe după ei, caii zeiești ai lui Ahile goneau parcă purtați de aer. Poate m-aș fi oprit, odată ce troienii se retrăgeau în dezordine spre cetate. Însă în spatele meu un pâlc de ahei îmi strigau numele. Îi strigau lui numele. Așa că nu m-am oprit.

Am arătat cu degetul și Automedon mână carul desenând un cerc, biciuindu-i ca să fugă mai iute. O luarăm înaintea troienilor ce fugeau spre cetate și făcurăm un ocol, întorcându-ne să-i întâmpinăm. Lăncile țâșneau una după alta, străpungând pantece și gâturi, plămâni și inimi. Sunt de neoprit, fără greș, mă strecor printre catarama și platoșe de bronz, înfigându-mi lăncile în carne vie, din care gălgâie sângele roșu ca prin găurile unui burduf de vin. Din zilele petrecute în cortul alb, le cunosc toate slăbiciunile. E floare la ureche.

Din mulțimea în fierbere țâșnește un car. Vizitiul e un uriaș cu plete lungi, ce-i flutură-n vânt, și își biciuiește caii spumegânzi. Ochii întunecați mă țintuiesc, gura îi e schimonosită de furie. Armura îi e lipită de trup ca pielea de focă. E Sarpedon.

Ridică brațul să-și îndrepte lancea spre inima mea. Automedon strigă ceva și trage de hățuri. Simt o rafală de vânt peste umăr. Vârful ascuțit al lăncii se înfige în pământ, în urma mea.

Sarpedon strigă ceva, mă blestemă, mă cheamă la luptă, nu știu. Îmi ridic lancea ca prin vis. Bărbatul ăsta a omorât atâția ahei. A doborât cu mâinile lui porțile.

— Nu! îmi strigă Automedon și mă prinde de braț.

Cu cealaltă mână biciuiește caii și o luăm în goană pe câmp. Sarpedon își întoarce carul și preț de-o clipă îmi închipui că s-a dat bătut. Însă îl întoarce iarăși și ridică lancea.

Lumea întreagă se face țândări. Carul zvâcnește în aer și caii necheză ascuțit. Sunt azvârlit în iarbă și mă izbesc cu capul de pământ. Coiful îmi cade în ochi și-l ridic cu mâna. Văd caii noștri, cu hamurile încâlcite, unul a căzut, străpuns de o lance. Nu-l văd nicăieri pe Automedon.

Sarpedon vine din depărtare, carul lui se năpustește neabătut spre mine. N-am vreme să fug, rămân să-i țin piept. Îmi ridic lancea ținând-o de parc-ar fi un șarpe pe care vreau să-l gâtui. Mi-l închipui pe Ahile făcând la fel, bine înfipt pe picioare, cu mușchii spatelui noduroși. El ar zări sau ar face o gaură în platoșa de nestrăpuns. Însă eu nu sunt Ahile. Eu văd altceva, singura mea șansă. Mai că m-au ajuns. Azvârl lancea.

Îl izbește în pânțece, unde platoșa e groasă. Însă pământul e plin de hârtoape și am azvârlit-o din toate puterile. Nu-l străpunge, dar îl face să se dea cu un singur pas în spate. E de-ajuns. Înclină tot carul cu greutatea lui și se răstoarnă din el. Caii se năpustesc pe lângă mine și-l lasă în urmă, zăcând nemișcat la pământ. Înșfac sabia, îngrozit că o să se ridice și o să măucidă; apoi văd că gâtul îi stă nefiresc, rupt.

L-am omorât pe fiul lui Zeus, însă nu-i de-ajuns. Trebuie să creadă cu toții că Ahile a făcut asta. Praful s-a așternut deja pe pletele lui Sarpedon, ca polenul pe pânțele unei albine. Apuc lancea și i-o înfig cu putere în piept. Țâșnește sânge, însă slab. Inima nu mai are putere să-l împingă afară. Când scot lancea, se smulge încet, ca o rădăcină din pământul crăpat. O să creadă că așa a murit.

Aud strigăte, oameni care vin năvală spre mine, în care sau pe jos. Lycieni care văd sângele regelui lor pe lancea mea. Mâna lui Automedon mă apucă de umăr și mă trage după el în car. A tăiat hamurile calului mort și a îndreptat roțile. Gâfâie alb la față de frică.

— Trebuie să plecăm.

Automedon mână caii dornici de goană și o luăm pe câmp, depărtându-ne de lycienii care ne urmăresc. În gură am un gust sălbatic, de metal. Nici nu bag de seamă că am fost la doi pași de moarte. Minteă îmi freamătă dezlănțuită, o sete care-mi înflorește ca sângele din pieptul lui Sarpedon.

În fuga noastră, Automedon ne-a mână aproape de Troia. Zidurile se înalță deasupra mea, blocuri mari de piatră zidite chiar de mâna zeilor, se spune, și porțile, uriașe și negre de la bronzul vechi. Ahile m-a prevenit să mă păzesc de arcașii din turnuri, însă oastea a dat năvală atât de iute, că nimeni n-a apucat să se întoarcă. Troia stă nepăzită în fața mea. Și un copil ar putea s-o cucerească acum.

Gândul că Troia ar putea să cadă îmi stârnește un simțământ ascuțit de plăcere. Merită să-și piardă cetatea. Numai ei sunt de vină. Am pierdut zece ani și-atâția oameni, Ahile o să moară din pricina lor. *Ajunge.*

Sar din car și mă apropii în fugă de ziduri. Găsesc cu vârful degetelor găuri mici în stâncă, ca niște găvane goale. Mă cațăr. Caut crăpături aproape nevăzute în piatra tăiată de zei. Nu mă mișc cu grație, ci pe bâjbâite, pipăi cu mâinile zidul înainte să mă agăț de el. Însă sunt tot mai sus. O să pătrund în cetatea lor de nepătruns și o să pun mâna pe Elena,

prețiosul gălbenuș din găoace. Îmi închipui cum o târăsc după mine, ținând-o sub braț și o azvârl în fața lui Menelau. Gata. Nu mai trebuie să moară nimeni din pricina vanității ei.

Patroclu, vine un glas muzical de sus. Îmi ridic privirea și văd un bărbat urcat pe ziduri de parc-ar sta la soare, cu plete negre până-n umeri, o tolbă și un arc agățate pe umăr. Speriat, alunec nițel, genunchii mi se freacă de piatră. E dureros de frumos, cu pielea netedă și un chip desăvârșit sculptat, ce răspândește o lumină nepământească. *Apollo*.

Zâmbește de parcă atâta își dorea, să-l recunosc. Apoi se apleacă și brațul i se lungește cu neputință de mult de-a lungul distanței dintre silueta mea atârnată de zid și picioarele sale. Închid ochii și simt numai atât: un deget ce mi se agață ca un cârlig de platoșă, la spate, mă smulge de pe zid și-mi dă drumul să cad.

Mă strivesc de pământ, cu armura zăngănind. Minte mi se încețoșează când mă izbesc de pământ, enervat să mă trezesc dintr-odată la poalele zidului. Parcă mă cățaram. Și totuși zidul se ridică lângă mine, încăpățânându-se să rămână neatins. Îmi încordez fălcile și încep iarăși să urc – nu mă dau bătut. Aiurez, visez înfrigurat cum va fi s-o am pe Elena prizonieră în brațe. Pietrele sunt asemeni unor ape negre ce curg necurmat peste ceva ce am scăpat în adânc și vreau să redobândesc. Uit zeul, motivul prăbușirii mele, de ce îmi înfig picioarele în aceleași crăpături în care m-am mai cățarat. Poate numai asta fac, mă gândesc înnebunit – urc ziduri și cad de pe ele. Și, de astă dată, când privesc în sus, zeul nu mai zâmbește. Degetele mă înșfacă de tunică și mă țin atârnat așa, legănându-mă. Apoi îmi dau drumul.

Capul mi se izbește iarăși de pământ, de rămân încremenit, cu răsuflarea tăiată. În jur se strânge o mulțime încețoșată de chipuri. Au venit să mă ajute? Apoi simt aerul rece și înțepător pe fruntea asudată, părul meu negru e în sfârșit liber. *Coiful meu*. Îl văd lângă mine, răsturnat

ca o cochilie goală de melc. Și platoșa mi s-a slăbit, toate curelele strânse de Ahile au fost desfăcute de zeu. Cade de pe mine, zdrăngănind pe pământ, tot ce-a mai rămas din carapacea mea făcută bucăți.

Tăcerea înghețată e ruptă de strigătele răgușite, furioase ale troienilor. Minte mi se pune în mișcare: sunt singur și neînarmat și ei știu că sunt doar Patroclu.

Fugi. Mă ridic dintr-un salt. O lance fulgeră pe-aproape, ajungând doar o clipă prea târziu. Îmi zgârie pulpa, însemnând-o cu o dungă roșie. Scap dintr-o mână ce se întinde spre mine – frica dezlănțuită, izbindu-mi se de pereții pieptului. Prin ceața groazei văd un om care-mi azvârle în față o lance. Cumva reușesc să mă mișc destul de iute și îmi trece pe deasupra capului, răvășindu-mi părul ca suflarea unui iubit. O lance se repede spre genunchii mei, să-mi pună piedică. Sar peste ea, uluit că sunt încă în viață. De când sunt n-am mai alergat atât de iute.

Lancea pe care n-o văd vine din spate. Îmi străpunge pielea spinării și iese la aer sub coaste. Mă împleticesc, purtat în față doar de avântul loviturii, de durerea ce mă sfâșie și de amorțeala fierbinte din pânțele. Ceva mă smucește și vârful suliței dispare. Sângele țâșnește fierbinte pe pielea înfrigurată. Cred că urlu.

Chipurile troienilor tremură și mă prăbușesc la pământ. Sângele mi se prelinge de pe degete în iarbă. Mulțimea se dă în lături și văd un bărbat care vine spre mine. Pare să vină de departe, să coboare cumva spre mine, de parcă aş zăcea pe fundul unei râpe adânci. Îl cunosc. Șolduri precum cornișa unui templu, fruntea încruntată și severă. Nu se uită la oștenii care-l înconjoară – pășește de parc-ar fi singur pe câmpul de bătălie. Vine să mă omoare. *Hector.*

Răsufli din greu, de parcă mi se deschide o rană de câte ori trag aer în piept. Amintirile mi se zbat precum sângele în urechi. Nu poate să mă omoare. Nu trebuie. Dacă o face, Ahile o să-i ia viața. Și Hector trebuie să trăiască veșnic, să nu piară nici la bătrânețe, când va fi atât de stafidit,

încât îi vor aluneca oasele pe sub piele ca niște bolovani în albia unui pârau. Trebuie să trăiască, căci viața lui, îmi spun în vreme ce mă târăsc în spate pe iarbă, este ultimul zăgaz ce oprește revărsarea sângelui lui Ahile.

Mă întorc disperat spre oamenii din jur și mă agăț de genunchii lor. Vă rog, orăcăi. Vă rog.

Însă nici nu se uită – îl urmăresc pe prinț, feciorul cel mare al lui Priam, cum pășește neînduplecat spre mine. Mă uit iute în spate și văd că acum e aproape, stă cu lancea ridicată. Nu-mi aud decât propriii plămâni ce tresaltă, trăgând și slobozind aerul din ei. Lancea lui Hector se înalță spre mine, înclinată ca un urcior. Apoi se prăvălește, un șuvoi strălucitor, argintiu, asupra mea.

Nu. Mâinile îmi flutură în aer ca niște păsări speriate, încercând să oprească mișcarea necurmată a lăncii spre pântecul meu. Însă sunt neajutorat ca un prunc în fața puterii lui Hector și palmele mi se desprind, depănând panglici roșii. Vârful lăncii se cufundă cu o durere arzătoare, atât de ascuțită, că mi se oprește răsuflarea, un clocot mortal ce-mi cuprinde tot pântecul. Capul îmi cade la pământ și ultimul lucru pe care îl văd e Hector, aplecat asupra mea cu un chip serios, răsucind în mine lancea de parcă ar amesteca într-un cazan. Ultimul lucru pe care îl gândesc este: *Ahile*.

Capitolul 31

Ahile stă pe culme și urmărește umbrele întunecate ce se războiesc pe câmpia Troiei. Nu deslușește chipuri, nici nu recunoaște vreo siluetă. Năvala spre Troia arată ca o revărsare de ape, săbiile și platoșele lucesc precum solzii de pește. Aheii îi pun pe fugă pe troieni, cum a spus Patroclu. În curând el se va întoarce și Agamemnon o să îngenuncheze. O să fie din nou fericiți.

Însă nu simte asta. Înlăuntrul lui e o amorțeală. Câmpul de bătălie în fierbere e ca un chip de gorgonă, îl preschimbă încet-încet în piatră. Șerpii se zvârcolesc în fața sa, alcătuiind un nod întunecat la poalele Troiei. A căzut un rege sau un prinț și se bat pe leșul lui. Cine? Își pune mâna streășină la ochi, însă nu i se arată mai mult de-atât. O să-i spună Patroclu.

Vede totul pe bucăți. Oștenii străbat țărnul spre tabără. Odysseu șchiopătează laolaltă cu ceilalți regi. Menelau are ceva în brațe. Un picior pătat de iarbă atârnă. Bucle răvășite se ițesc din pânza ce înlocuiește lințoliul. Amorțeală binecuvântată. Ultimele clipe în care se mai poate bucura de ea. Apoi prăbușirea. Se întinde după sabie ca să-și taie gâtul. Abia când se trezește cu mâna goală își amintește: mi-a dat-o mie. Apoi Antiloh îl apucă de încheieturi și oștenii vorbesc între ei. Nu vede decât pânza pătată. Cu un urlet, îl împinge cât colo pe Antiloh, îl doboară pe Menelau. Se prăbușește peste leș. Într-o clipă înțelege și simte că se sufocă. Un urlet îi țâșnește din gâtlej. Apoi încă unul și încă unul. Își apucă părul cu mâinile și și-l smulge din cap. Șuvițe de aur cad pe leșul însângerat. Patroclu, spune el. Patroclu. Patroclu. Iar și iar, până e doar un sunet fără noimă. La mică depărtare, Odysseu se lasă în genunchi, cere să

i se aducă iute mâncare și băutură. Îl cuprinde o mânie roșie, nebunească, e gata să-l omoare pe loc. Însă pentru asta trebuie să-mi dea drumul. Nu poate. Mă ține atât de strâns, că-i simt zbaterea mărunță a pieptului, ca aripile unui fluture. Un ecou, ultima urmă de spirit ce a rămas agățată de trupul meu. Un chin.

Briseis vine în fugă spre noi, cu chipul schimonosit. Se apleacă deasupra trupului, iar frumoșii ei ochi întunecați varsă lacrimi calde ca o ploaie de vară. Își acoperă fața cu palmele și bocește. Ahile n-o privește. Nici n-o vede. Se ridică.

— Cine a făcut-o? răcnește cu un glas înspăimântător, răgușit și spart.

— Hector, răspunde Menelau.

Ahile îi înhață lancea uriașă din lemn de frasin și încearcă să se smulgă din brațele ce-l țin locului. Odysseu îl apucă de umeri.

— Mâine, îi spune el. Acum s-a retras în cetate. Mâine. Ascultă la mine, Peleiene. Mâine poți să-l ucizi. Ți-o jur. Acum trebuie să mănânci și să te odihnești.

Ahile plânge. Mă ține în brațe și nu vrea să mănânce, nici să rostească alt cuvânt decât numele meu. Îi văd chipul ca prin apă, așa cum vede un pește soarele. Îi curg lacrimile, dar nu pot să i le șterg. Aceasta e natura mea de-acum, între viață și moarte, un spirit neîngropat.

Vine mama lui. O aud – zgomotul valurilor ce se sparg de țărm. Dacă în viață îi stârneam dezgustul, acum e și mai rău să-mi găsească leșul în brațele fiului său.

— E mort, spune cu glasul ei egal.

— Hector e mort, răspunde el. Mâine.

— Nu ai platoșă.

— N-am nevoie, spune el printre dinți – abia reușește să vorbească.

Se întinde, palidă și rece, să-i ia mâinile de pe mine.

— Și-a făcut-o cu mâna lui, îi zice ea.

— Nu m-atinge!

Se dă înapoi, privindu-l cum mă strânge în brațe.

— Am să-ți aduc o platoșă, îi spune.

Și tot așa: pânza cortului se dă de-o parte, apare un chip șovăielnic. Foinix sau Automedon sau Maháon. Într-un târziu, Odysseu.

— A venit Agamemnon să te vadă și să-ți înapoieze fata.

Ahile nu-i spune: *S-a întors deja*. Poate nici nu știe.

Cei doi se întâlnesc la lumina pâlpâitoare a flăcărilor. Agamemnon își drege glasul.

— E vremea să uităm sfada dintre noi. Am venit să-ți aduc fata, Ahile, teafără și nevătămată. Se oprește, de parcă s-ar aștepta la un potop de mulțumiri. Se lasă doar tăcerea. Într-adevăr, parcă ne-a luat un zeu mințile să ne sfădim așa. Dar acum s-a terminat și suntem iarăși tovarăși.

Ultima frază o spune în gura mare, să-l audă oștenii care privesc. Ahile nu răspunde. Își închipuie cum îl omoară pe Hector. Numai așa e în stare să îndure. Agamemnon șovăie.

— Prințe Ahile, am auzit că mâine vei lupta?

— Da, vine dintr-odată răspunsul, încât tresar cu toții.

— Prea bine, prea bine. Agamemnon face o pauză. Și o să lupti și mai departe?

— Dacă dorești, răspunde Ahile. Nu-mi pasă. N-o s-o mai duc mult.

Oștenii fac schimb de priviri. Agamemnon se dezmeticește.

— Bun. Atunci ne-am lămurit. Dă să plece, se oprește. M-am întristat să aud de moartea lui Patroclu. A luptat vitejește azi. Ai auzit că l-a ucis pe Sarpedon.

Ahile își ridică ochii. Sunt înroșiți și morți.

— Mai bine vă lăsa pe toți să muriți.

Agamemnon e prea uimit ca să răspundă. Odysseu vine și rupe tăcerea.

— Te lăsăm să jeleşti, prințe.

Briseis îngenunchează lângă leș. A adus apă și o cârpă, mă spală de sânge și tină. Are mâinile blânde, de parcă ar spăla un prunc, nu un trup mort. Ahile dă la o parte pânza cortului și ochii li se întâlnesc deasupra trupului meu.

— Pleacă de lângă el, îi poruncește Ahile.

— Aproape am terminat. Nu merită să zacă în mizerie.

— Nu vreau să te atingi de el.

Ochii ei sunt mânioși și înlăcrimați.

— Crezi că numai tu l-ai iubit?

— Afară! Afară!

— Ții la el mai mult acum, că a murit, decât atunci când trăia, spune ea cu jale și amărăciune. Cum te-a lăsat inima să-l lași să plece? Știai că nu se pricepe să lupte!

— Afară! urlă Ahile și face praf un castron.

Briseis nici nu clipește.

— Omoară-mă. N-o să-l aducă înapoi. Făcea cât zece de-alde tine. Zece! Și l-ai trimis la moarte!

Ahile îi răspunde cu glas aproape neomenesc.

— Am încercat să-l opresc! I-am spus să nu se depărteze de țarm!

— Din pricina ta s-a dus, spune Briseis venind spre el. A luptat să te salveze, să-ți salveze renumele scump. Pentru că nu îndura să te vadă că suferi!

Ahile își îngroapă fața în mâini. Dar ea nu se oprește.

— Nu l-ai meritat niciodată. Nu știu de ce te-a iubit. Nu-ți pasă decât de tine!

Ahile își ridică privirea să se uite la ea. Ea se teme, dar nu se dă înapoi.

— Sper să teucidă Hector.

Ahile răsuflă răgușit.

— Crezi că eu nu sper la fel? o întreabă.

Mă duce plângând în pat. Trupul meu se lasă moale – în cort e cald și curând se va face simțit și mirosul. Lui nu pare să-i pese. Mă ține toată noaptea în brațe, cu gura lipită de mâinile mele reci.

În zori se întoarce mama lui, cu un scut, o sabie și un pieptar proaspăt făurite din bronz, calde încă. Îl privește cum și le pune, fără să încerce să-i vorbească.

Nu-i așteaptă pe myrmidoni sau pe Automedon. Aleargă pe țărm, pe lângă aheii care au ieșit să privească. Pun mâna pe arme și se iau după el. Nu vor să piardă nimic.

— Hector! urlă. Pătrunde în șirurile de troieni, făcând țandări piepturi și fețe, însemnându-i cu pala mâniei sale. Nici nu apucă să se prăbușească morți la pământ, că el a și dispărut. Iarba jumulită de un deceniu de război se hrănește cu sângele bogat al prinților și regilor.

Și totuși Hector îi scapă, se strecoară printre care și oșteni cu un noroc zeiesc. Nu-l crede nimeni laș pentru că fuge. N-o să scape cu viață dacă-l prinde. Poartă chiar platoșa lui Ahile, pieptarul nemaivăzut, cu un pheonix gravat pe el, luat de lângă leșul meu. Oștenii se uită lung după ei – Ahile pare să se fugărească pe sine.

Cu pieptul tresăltându-i, Hector o ia în goană spre râul larg al Troiei, Scamanderul. Apele sale sclipesc aurii, mătăsoase, colorate astfel de pietrele din albie, stânca gălbuie ce i-a dat Troiei faima sa.

Însă acum apele nu mai sunt aurii, ci de un roșu mîlos, spumegând, sufocate de leșuri și platoșe. Hector se aruncă în apă și începe să înoate, izbindu-se cu brațele de coifuri și leșuri ce se răsucesc în valuri. Ajunge pe celălalt mal, Ahile sare după el.

Din râu se înalță o siluetă care-i stă în cale. Apa murdară îi șiroiește pe umerii musculoși, i se revarsă din barba neagră. E mai înalt decât cel mai înalt muritor și se umflă ca izvoarele primăvara de atâta putere. Iubește Troia și pe locuitorii ei. Vara îi toarnă vin ca jertfă și aruncă ghirlande ca să plutească pe apele lui. Iar cel mai credincios dintre toți îi e Hector, prințul.

Chipul lui Ahile e stropit de sânge.

— N-ai cum să mă oprești, tot o să-l ajung din urmă.

Scamander, zeul râului, înalță un toiag gros, mare cât un trunchi de copac. N-are nevoie de sabie – dintr-o lovitură ar putea sfărâma oase, ar putea rupe găuri. Ahile n-are decât sabia. Lăncile s-au dus, au rămas îngropate în leșuri.

— Merită să-ți pierzi viața? îl întreabă zeul.

Nu. Te rog. Însă n-am glas să vorbesc. Ahile pășește în râu și își ridică sabia.

Cu mâinile sale groase cât un trunchi de copac, zeul râului își învârte toiagul. Ahile se lasă în jos, apoi se rostogolește înainte, sărind peste brațul ce lovește a doua oară. Din nou în picioare, lovește și el, avântându-se spre pieptul dezgolit al zeului. Zeul se ferește cu ușurință, aproape fără nici un efort. Vârful sabiei trece pe lângă el, fără să-l atingă – e prima oară când dă greș.

Zeul se năpustește. Toiagul ce se rotește îl silește pe Ahile să se dea în spate, pășind deasupra resturilor presărate în ape. Mânuieste toiagul ca pe un ciocan – unde izbește, țâșnesc bolți largi de apă. Ahile trebuie să sară în lături de fiecare dată. Apa nu pare să-l tragă în jos ca pe oricare muritor.

Sabia lui Ahile fulgeră mai iute ca gândul, însă nu-l poate nimeri pe zeu. Scamander prinde fiecare lovitură cu toiagul, silindu-l să se miște din ce în ce mai iute. Zeul e bătrân, s-a născut pe vremurile când s-au topit prima oară ghețurile în munți, și e viclean. Cunoaște orice luptă dusă pe câmpiile acestea, nimic nu-l ia pe nepregătite. Ahile începe să se

domolească, obosit de truda de a-i ține piept puternicului zeu doar cu tăișul său subțire de metal. Când armele se întâlnesc, zboară așchii de lemn, însă toiagul e gros precum piciorul lui Scamander – nici o nădejde să se frângă. Zeul a început să zâmbească, văzând că acum bărbatul caută mai degrabă să se apere, în loc să-i pareze loviturile. Îl izbește fără încetare. Chipul lui Ahile e încordat tot de trudă și concentrare. Luptă cu ultimele puteri. La urma urmelor, el nu e zeu.

Îl văd cum își strânge puterile, pregătindu-se pentru un ultim atac disperat. Își repede sabia spre capul zeului, de nici n-o vezi. O frântură de clipă, Scamander trebuie să se aplece pe spate ca să se ferească. De răstimpul ăsta are nevoie Ahile. Văd cum i se încordează mușchii pentru acea ultimă lovitură. Sare.

O dată-n viață, nu se mișcă destul de iute. Zeul prinde lovitura și lovește sălbatic sabia cu toiagul în lături. Ahile se împiedică. E o mișcare atât de mărunță, încât mai că-mi scapă. Însă zeul o vede. Se repede înainte, crud și victorios, chiar în acel răstimp în care pare să se împiedice Ahile. Lemnul desenează în aer o boltă coborâtoare, ucigașă.

Ar fi trebuit să știe, ar fi trebuit să știu. Picioarele acelea nu s-au împleticit nici măcar o dată de când le știu. De-ar fi fost vreo greșeală, nu acolo s-ar fi petrecut, în oasele gingașe și pulpele arcuite. Ahile l-a momit cu o greșeală omenească și zeul s-a lăsat înșelat.

Când Scamander se năpustește, se ivește și deschiderea de care are nevoie – sabia lui Ahile fulgeră într-acolo. În coasta zeului înflorește o rană și râul prinde iar culoarea aurie, pătat de sângele zeiesc al stăpânului său.

Scamander nu va muri. Însă e silit să se retragă șchiopătând, slăbit și obosit, spre munți, de unde-i izvorăște apa, să-și lingă rana și să se înzdrăvenească. Se cufundă înapoi în râu și se face nevăzut.

Fața lui Ahile e scaldată în sudoare, răsuflă greu. Însă nu se oprește.

— Hector! urlă el.

Urmărirea începe iarăși.

Zei șușotesc între ei undeva:

L-a învins pe unul de-ai noștri.

Ce-o să fie dacă dă buzna în cetate?

Troia nu trebuie să cadă încă.

Îmi spun: nu duceți voi grija Troiei. Nu-l vrea decât pe Hector. Atât, pe Hector. Când Hector o să fie mort, o să se oprească.

La poalele zidurilor înalte ale Troiei e un crâng unde crește un laur sfânt, noduros. Acolo se oprește Hector în sfârșit din fugă. Sub crengile lui se înfruntă cei doi. Unul este negricios, cu picioarele ca niște rădăcini înfipite adânc în pământ. Poartă pieptar și coif de aur, apărătoare de picioare lustruite. Mie-mi veneau destul de bine, însă el e mai solid decât mine, mai lat în umeri. Metalul platoșei îi stă ridicat la gât.

Chipul celui alt e schimonosit atât de rău, că nici nu-l mai recunoști. Hainele îi sunt încă ude de la lupta din râu. Ridică lancea de frasin.

Nu, îl implor. Își ține în mână propria moarte, chiar sângele lui se va revărsa. Nu mă aude.

Hector a făcut ochii mari, dar nu mai fuge.

— Un singur lucru îți cer, spune el. Dă leșul alor mei după ce mă ucizi.

Ahile scoate un zgomot de parcă se sufocă.

— Între lei și oameni nu se încheie nici un târg. O să teucid și-o să-ți smulg carnea cu dinții.

Lancea zboară într-un vârtej întunecat, ca un luceafăr de seară, înfigându-se în scobitura gâtului lui Hector.

Ahile se întoarce la cort, unde așteaptă trupul meu neînsuflețit. E roșu, ruginiu până-n coate, genunchi și gât, de parcă a înotat în marile odăi ale inimii și tocmai a ieșit, încă șiroind de sânge. Tărăște după el leșul lui

Hector, cu gleznele străpunse de o chingă de piele. Barba bine îngrijită îi e năclăită de praf, fața îi e neagră de la praful amestecat cu sânge. L-a atârnat în urma carului, în goana cailor.

Regii ahei îl așteaptă.

— Ai triumfat azi, Ahile, îi spune Agamemnon. Spală-te și odihnește-te, o să dăm un ospăț în cinstea ta.

— Nu vreau nici un ospăț.

Trece mai departe printre ei, târându-l pe Hector după el.

— *Hokumoros*, îl strigă mama lui cu cel mai blând glas. *Cel cu destin grabnic*. Nu mănânci?

— Știi că nu.

Își duce mâna la obrazul lui, ca pentru a-l șterge de sânge. Ahile se ferește.

— Lasă-mă, îi spune.

Chipul lui Thetis se golește o clipă de orice simțire, atât de iute, că el nici n-o vede. Când vorbește, glasul îi e aspru.

— E vremea să înapoiezi corpul lui Hector familiei ca să-l îngroape. L-ai omorât, te-ai răzbunat. Ajunge.

— În veci n-o să fie de-ajuns, spune el.

Întâia oară de când am murit, se cufundă într-un somn agitat, tremurător.

Ahile. Nu îndur să te văd cum jelești.

Mădularele îi zvâcnesc și îi tresaltă.

Lasă-ne să ne odihnim amândoi. Arde-mă sau îngroapă-mă. O să te-aștept printre umbre. O să...

Însă deja se trezește.

— Patroclu! Stai! Aici sunt!

Scutură corpul de lângă el. Când nu răspund, se pune iar pe plâns.

Se trezește în zori ca să târască leșul lui Hector în jurul zidurilor cetății, să-l vadă toți troienii. La amiază o mai face o dată și din nou seara. Nu vede că aheii încep să-și ferească privirile de el. Nu vede cum își strâng buzele de nemulțumire când trece. Cât o s-o mai țină așa?

Thetis îl așteaptă în cort, înaltă și dreaptă ca o flacăra.

— Ce vrei?

Îl lasă pe Hector să se prăvălească la ușă.

În obraji are pete de culoare, ca sângele vărsat pe marmură.

— Trebuie să te oprești. Apollo e mânios. Vrea să se răzbune pe tine.

— N-are decât.

Îngenunchează și-mi netezește părul de pe frunte. Sunt învelit în pături, ca să mi se înăbușe mirosul.

— Ahile. Se duce la el și-l apucă de bărbie. Ascultă-mă. Mergi prea departe. N-o să pot să te apăr de el.

Își smucește capul și-și arată colții.

— Nici n-am nevoie.

E mai palidă decât am văzut-o vreodată.

— Nu fi prost. Doar mulțumită puterii mele...

— Ce mai contează? îi taie el vorba, mârâind. E mort. Poți să-l aduci înapoi?

— Nu, spune ea. Nu există nici o cale.

— Crezi că nu-ți văd bucuria? îi spune el ridicându-se. Știu cât l-ai urât. Întotdeauna l-ai urât! Dacă nu te duceai la Zeus, acum ar fi fost viu!

— E muritor, spune ea. Muritorii mor.

— Eu sunt muritor! urlă el. La ce bun să fii zeu dacă nu poți face asta? La ce mi-ești bună?

— Știu că ești muritor, zice ea, înșirând fiecare cuvânt rece ca bucățelele unui mozaic. Eu o știu mai bine ca oricine. Te-am lăsat prea mult pe Pelion. Și te-a nenorocit. Arată iute spre veșmintele lui rupte, chipul pătat de lacrimi. Nu așa e fiul meu.

— Atunci cine sunt, mamă? o întreabă el cu pieptul tresăltându-i. Nu sunt destul de faimos? L-am omorât pe Hector. Pe cine să mai omor? Trimite-mi-i și o să-i omor pe toți!

— Te porți copilărește, spune ea strâmbându-se. La doisprezece ani, Pyrus e mai bărbat ca tine.

— Pyrus! icnește el.

— Pyrus va veni – și Troia va cădea. Cetatea nu va fi cucerită fără el, așa spun parcele.

Chipul îi strălucește. Ahile se uită țintă la ea.

— Vrei să-l aduci aici?

— El e următorul *Aristos Achaion*.

— Încă n-am murit.

— Ești ca și mort, spune ea, biciuindu-l cu vorbele sale. Știi câte-am îndurat pentru gloria ta? Iar acum vrei să distrugi totul? Și pentru ce? Arată spre leșul care putrezește, strâmbându-se dezgustată. Gata. Nu mai am cum să te salvez.

Ochii negri par să i se strângă, ca doi aștri pe moarte.

— Mă bucur că e mort, spune ea.

E ultimul lucru pe care i-l va spune vreodată.

Capitolul 32

În tăria nopții, când până și câinii turbați stau amortiți de somn și cucuvelele tac, un bătrân vine la cortul nostru. E murdar, cu veșmintele rupte și părul mânjit de cenușă și tină. Mantia îi e udă – a înotat în râu. Însă ochii îi sunt limpezi când grăiește.

— Am venit să-mi iau fiul, spune el.

Regele Troiei străbate odaia și îngenunchează la picioarele lui Ahile. Își lasă în jos capul albit.

— Vrei să asculți ruga unui tată, preaputernice prinț din Ftia, cel mai vrednic dintre ahei?

Ahile se uită ca vrăjit la umerii bărbatului. Tremură de bătrânețe, împovărați de jale. A zămislit cincizeci de fii, dar nu i-au mai rămas decât o mână.

— Te ascult, spune el.

— Zeii să te binecuvânteze pentru bunătatea ta, îi urează Priam. Mâinile-i sunt reci pe pielea fierbinte a lui Ahile. Am venit de departe în noaptea asta, cu speranță în suflet. Îl trece fără să vrea un fior – frigul nopții și hainele ude. Mă ierți că vin în fața ta atât de ponosit.

Vorbele sale par să-l mai trezească pe Ahile.

— Nu sta în genunchi, spune el. Lasă-mă să-ți aduc mâncare și băutură.

Îi întinde mâna și-l ajută pe rege să se ridice. Îi aduce o mantie uscată, pernele moi care-i plac cel mai mult lui Foinix și-i toarnă vin. Pe lângă pielea gârbovită și pașii înceți ai lui Priam, el pare dintr-odată foarte tânăr.

— Mulțumesc că mă primești atât de bine, spune Priam. Vorbește rar, cu accent puternic, însă știe bine grecește. Am auzit că ești un om ales – și

cu gândul acesta am venit să mă rog ție. Suntem dușmani, însă se zice că n-ai fi crud la suflet. Te implor să-mi înapoiezi trupul fiului meu ca să-l îngropăm, pentru ca sufletul său să nu răătăcească.

În timp ce vorbește are grijă să nu se uite la umbra culcată cu fața în jos, într-un colț.

Ahile se uită în gol, în întunericul din căușul palmelor sale.

— Câtă îndrăzneală să vii aici singur, spune el. Cum ai pătruns în tabără?

— Zeii m-au ocrotit.

Ahile își ridică ochii spre el.

— De unde ai știut că n-am să te omor?

— N-am știut, răspunde Priam.

Se lasă tăcerea. Mâncarea și vinul le stau în față, dar nici unul nu mănâncă, nici nu bea. Lui Ahile i se văd coastele prin tunică. Priam dă cu ochii de celălalt trup, al meu, zăcând în pat. Șovăie o clipă.

— El e... prietenul tău?

— *Philtatos*, spune Ahile tăios. *Preaiubitul*. Cel mai bun dintre toți oamenii, ucis de fiul tău.

— Îmi pare rău, spune Priam. Îmi pare rău că fiul meu ți l-a răpit. Însă te implor să te înduri. La durere trebuie să ne ajutăm între noi, chiar dacă suntem dușmani.

— Și dacă n-o fac? întrebă el, țeapăn de astă dată.

— Atunci n-o faci, și gata.

O clipă se lasă iar tăcerea.

— Încă mai pot să te ucid, spune Ahile.

Ahile.

— Știu, răspunde încet regele, fără să pară speriat. Însă merită să plătesc cu viața ca sufletul fiului meu să se odihnească în pace.

Ochii lui Ahile se umplu de lacrimi; își ferește privirea, să nu-l vadă bătrânul.

— E drept să cauți pace pentru morți. Știm amândoi că aceia care dăinuie după moarte nu au parte de pace.

— Nu, șoptește Ahile.

În cort nu mișcă nimic, timpul pare să se fi oprit. Apoi Ahile se ridică.

— Mai e puțin până-n zori și nu vreau să fii în vreo primejdie pe drum spre casă. O să pun slujitorii să pregătească trupul fiului tău.

După ce pleacă ei, se lasă lângă mine, cu fața sprijinită de pânțelele meu. Lacrimile necurmte îmi alunecă pe piele.

A doua zi mă duce la rug. Briseis și myrmidonii îl privesc cum mă așază pe lemne și scapără amnarul. Flăcările mă înconjoară și simt cum alunec tot mai departe din viață, până când nu mai sunt decât un tremur slab în aer. Tânjesc după bezna și liniștea lumii de jos, unde mă voi putea odihni.

Adună cenușa cu mâna lui, chiar dacă e datoria femeii. O toarnă într-o urnă de aur, cea mai frumoasă din tabără, și se întoarce spre aheii care privesc.

— Când voi muri, las în grija voastră să ne amestecați cenușa și să ne îngropați împreună.

Hector și Sarpedon au murit, însă vin alți viteji să le ia locul. În Anatolia se găsesc aliați din belșug și regi care vor să dea o mână de ajutor împotriva năvălitorilor. Întâi Memnon, fiul aurorei cu degete trandafirii, regele Etiopiei. O matahală cu piele smeadă, cu coroană pe cap, ce vine cu o oaste la fel de smeadă ca el, cu pielea neagră lucind palid. Rămâne locului, zâmbind plin de speranță. A venit să răpună un om anume, doar unul.

Omul acela îl întâmpină înarmat doar cu o lance. Pieptarul atârână pe el, încins prost; pletele, pe vremuri strălucitoare, îi atârână acum lătoase și nespălate. Memnon izbucnește în râs. Ce ușor o să fie. Când se

prăbușește, ghemuit în jurul unei cozi de frasin, zâmbetul i se șterge de pe chip. Ahile își scoate lancea cu mișcări ostenite.

Apoi vin amazoanele, cu sâni goi și pielea lucindu-le ca lemnul uns cu uleiuri. Pletele le sunt prinse în coadă, poartă în mâini sulițe și săgeți cu pene zbârlite. De șei le atarnă scuturi pântecoase, în formă de semilună, ca bătute din astrul nopții. În frunte apare o siluetă singuratică pe un cal murg, cu pletele desfăcute, ochi anatolieni negri, migdalați și firoși – ca doi solzi de piatră ce se mișcă neobosiți cercetând oastea din fața sa. Penthesilea.

Poartă pelerină, asta o nenorocește – poți s-o tragi jos din șa, cu mădularele ei ușoare și grațioase ca de pisică. Se rostogolește cu măiestrie și cu o mână apucă iute sulița legată de șa. Se ghemuiește pe pământ, regăsindu-și echilibrul. Un chip se uită-n jos la ea, sumbru, întunecat, golit de simțire. Nu mai poartă nici o platoșă, lăsându-și dezvelită pielea în fața vârfulor de lance și săgeată. Pieptul îi e îndreptat spre ea acum, cu nădejde și alean.

Femeia își repede sulița și trupul lui Ahile se ferește de vârful ucigaș, cu neputință de zvelt, cu o agilitate nesfârșită. Caută mereu viața, cum îl trădează mușchii, nu pacea pe care o aduc cu sine sulițele. Ea lovește încă o dată, iar el sare de la pământ, înălțându-se mai sus de vârf, ca o broască, cu trupul ușor și dibaci. Scoate un geamăt de regret. Sperase – căci ea omorâse atâția oameni. Căci din șa părea aidoma lui, iute și grațioasă, neîndurătoare. Însă nu e. Dintr-o lovitură, o strivește de pământ, lăsând-o cu pieptul sfârtecat, ca pământul sub plug. Celelalte femei urlă după el cu jale, după umerii săi încovoiați, îndepărtându-se.

La urmă vine un băiețel, Troilus. Îl ținuseră zălog după ziduri – mezinul lui Priam, cel care nădăjduiesc să scape cu viață. Moartea fratelui său l-a scos din cetate. E curajos, nesăbuit și nu vrea să asculte de nimic. Îl văd cum se smulge din mâinile fraților mai mari și sare în carul său. Gonește aplecat în față, ca un ogar lăsat liber, căutând răzbunare.

Coadă lăncii i se opintește în pieptul care de-abia începea să se lărgească, acum că începe să crească. Cade cu hățurile încă în mână și caii speriați o iau din loc, târându-l după ei. Vârful lăncii se lovește metalic de pietre și desenează dungi în praf cu unghia sa de bronz.

În sfârșit se eliberează și se ridică, cu picioarele și spinarea zgâriate și pline de praf. Îl înfruntă pe bărbatul mai în vârstă, care se înalță în fața lui, umbra ce bântuie pe câmpul de luptă, chipul fioros ce omoară cu gesturi ostenite om după om. După câte văd, n-are nici o șansă, cu ochii lui strălucitori și bărbia sumețită dârz. Vârful i se înfinge în nodul cel moale al gâtului și sângele îi curge precum cerneala, a cărei culoare pare să se întindă în aerul amurgului ce mă înconjoară. Băiatul se prăbușește.

Între zidurile Troiei, mâini grăbite leagă iute o coardă de arc. E aleasă o săgeată și picioarele princiare urcă în goană scările spre un turn înclinat deasupra unui câmp de bătălie presărat cu morți și muribunzi. Unde așteaptă un zeu.

Paris găsește ușor ținta. Omul se mișcă încet, ca un leu rănit și bolnav, însă pe care-l însemnează fără greș pletele aurii. Paris își potrivește săgeata.

— Unde să țintesc? Am auzit că e invulnerabil. Doar dacă...

— E om, spune Apollo. Nu zeu. Dacă-l nimerești, o să moară.

Paris țintește. Zeul își pune degetul pe aripioarele săgeții. Apoi suflă un pic de aer – ca pentru a spulbera o păpădie sau a împinge o corabie de jucărie pe apă. Iar săgeata zboară drept și fără sunet, desenând o boltă coborâtoare spre spinarea lui Ahile.

Ahile aude bâzâitul slab pe care-l stârnește în zbor cu o clipă înainte să-l lovească. Întoarce nițel capul, ca pentru a o privi cum se apropie. Închide ochii și simte cum vârful îi pătrunde în piele, despiciând mușchiul gros și străpungând carnea caldă până în căușul coastelor. Acolo îi dibuie

În sfârșit inima. Îi țâșnește sângele între umeri, întunecat și gros ca uleiul.
Când chipul i se izbește de pământ, Ahile zâmbește.

Capitolul 33

Nereidele vin să ia trupul, târându-și în urma lor mantiile din spumă de mare. Îl spală cu ulei de trandafir și nectar și-i împletesc flori în pletele aurii. Myrmidonii îi clădesc un rug și e așezat deasupra. Nimfele îl plâng în vreme ce flăcările îl mistuie. Trupul lui frumos a pierit, preschimbat în oase și cenușă.

Însă mulți nu plâng. Briseis, care privește până se sting ultimii tăciuni. Thetis, cu spinarea dreaptă, pletele negre desfăcute, șerpuind în vânt. Oștenii de rând și regii. Stau cu toții adunați mai la o parte, temându-se de plânsul ascuțit al nimfelor și ochii lui Thetis, ce fulgeră năprasnic. Aias mai că izbucnește în lacrimi, cu piciorul bandajat, aproape vindecat. Însă poate se gândește doar la înaintarea în rang pe care-a așteptat-o atâta.

Rugul se stinge singur. Dacă nu strânge cineva cenușa iute, o să se risipească-n vânt, însă Thetis, care are această datorie, nu se mișcă din loc. Într-un târziu, Odysseu e trimis să stea de vorbă cu ea. Îngenunchează.

— Zeiță, vrem să știm ce dorești. Să strângem cenușa?

Se întoarce să se uite la el. Poate că în ochi i se citește durerea, poate nu. N-ai cum să-ți dai seama.

— Strângeți-o. Îngropați-i. Eu am făcut tot ce aveam să fac.

Odysseu își înclină capul.

— Mărită Thetis, fiul tău a vrut ca cenușa să fie pusă...

— Știu ce-a vrut. Faceți cum vreți. Nu-i grija mea.

Slujnice sunt trimise să strângă cenușa – o duc la urna de aur unde mă odihnesc eu. O să-i simt cenușa căzând deasupra mea? Mă gândesc la fulgii de pe Pelion, reci pe obrajii noștri fierbinți. Dorul după el mă

pustiește ca foamea. Sufletul lui așteaptă undeva, însă nu pot să ajung la el. *Îngropați-ne și scrieți-ne numele deasupra. Lăsați-ne liberi.* Cenușa lui se așterne peste a mea și nu simt nimic.

Agamemnon cheamă adunarea ca să hotărască ce mormânt să înalțe.

— Ar trebui să-l săpăm pe câmpul unde a căzut, spune Nestor.

Maháon clatină din cap.

— E mai la îndemână pe țărm, în piața publică.

— Asta ne lipsește. Să ne tot împiedicăm de el, spune Diomedea.

— Pe colină, zic eu. Pe culmea de lângă tabăra lor, propune Odysseu.

Oriunde, oriunde, oriunde.

— Am venit să iau locul tatei, spintecă un glas limpede încăperea.

Regii întorc capul spre pânza de la intrarea cortului. În ușă stă un băiat. Are părul roșu, precum pojghița de pe tăciuni, e frumos, dar rece, ca o dimineață de iarnă. Doar un prostovan nu ar ști despre ce tată vorbește. E întipărit în fiecare trăsătură de pe chipul său, atât de limpede, că-mi vine să plâng. Doar bărbia e altfel, foarte ascuțită, ca a mamei sale.

— Sunt fiul lui Ahile, dă de veste.

Regii se uită lung. Cei mai mulți nici nu știau că Ahile are un copil. Doar Odysseu găsește ce să spună.

— Am putea ști cum îl cheamă pe fiul lui Ahile?

— Mă numesc Neoptolemos, mi se mai spune și Pyrus.

Foc. Însă nu aduce deloc cu focul, decât la păr.

— Unde stătea tatăl meu?

Idomeneu se așezase acolo. Se ridică.

— Aici.

Pyrus îl cercetează din ochi pe regele Cretei.

— Îți iert îngâmfarea. Nu știai că vin. Se așază. Rege din Mycene, rege din Sparta, îi salută cu o înclinare abia văzută din cap. Mă pun în slujba oastei voastre.

Pe chipul lui Agamemnon încă se citește ceva între neîncredere și neplăcere. Crezuse că a scăpat de Ahile. Iar băiatul se poartă ciudat, neliniștitor.

— Nu pari destul de vârstnic.

Doisprezece ani. Are doisprezece ani.

— Am locuit cu zeii mării, spune el. Am băut nectar și m-am hrănit cu ambrozie. Acum am venit să câștig războiul vostru. Parcele au spus că fără mine Troia nu va cădea.

— Cum? rămâne Agamemnon cu gura căscată.

— Dacă-i așa, ne bucurăm să te avem printre noi, spune Menelau. Tocmai vorbeam despre mormântul tatălui tău, unde să-l înălțăm.

— Pe deal, spune Odysseu.

— Un loc numai bun pentru ei, încuviințează Menelau.

— Pentru ei?

— Tatăl tău și soțul său, Patroclu.

— Și de ce să-l îngropăm pe bărbatul acesta lângă *Aristos Achaion*?

Aerul e apăsător. Toți așteaptă să vadă ce va răspunde Menelau.

— A fost dorința tatălui tău, prinț Neoptolemos, ca cenușa să le fie îngropată laolaltă. Nu putem să-l îngropăm pe unul fără să-l îngropăm și pe celălalt.

— Sclavul nu-și are locul în mormântul stăpânului, spune Pyrus ridicându-și bărbia. Dacă cenușa e amestecată, nu avem ce face, însă n-o să îngădui ca faima tatălui meu să pălească. Mormântul i se cuvine doar lui.

Nu lăsați să se întâmple asta. Nu mă lăsați aici, singur, fără el.

Regii se uită unul la altul.

— Prea bine, spune Agamemnon. Fie cum zici.

Sunt aer, gând, nu pot să fac nimic.

Cu cât e monumentul mai mare, cu atât mai mare omul. Piatra de mormânt pe care o taie aheii e uriașă, albă, se înalță până la cer. Pe ea scrie A H I L E. Îi va ține locul și le va spune tuturor trecătorilor: a trăit, a murit și trăiește iarăși în amintire.

Stindardele lui Pyrus poartă emblema Scyrosului, regatul mamei sale, nu al Ftiei. Și oștenii lui tot din Scyros sunt. Automedon înșiruie credincios myrmidonii și femeile ca să-l întâmpine. Îl privesc cum se apropie pe țărm, cu oștirea sa nouă, sclipitoare și pletele roșu-aurii pe albastrul cerului.

— Sunt fiul lui Ahile, le spune. Voi sunteți moștenirea mea, dreptul meu din naștere. Acum îmi veți fi credincioși mie.

Ia la ochi o femeie care stă cu ochii plecați și mâinile împreunate. Se duce la ea și-i saltă bărbia în mână.

— Cum te cheamă?

— Briseis.

— Am auzit de tine, spune el. Din pricina ta n-a mai vrut tata să lupte.

Seara își trimite străjile s-o aducă. O țin de brațe în vreme ce o duc la cort. Are capul plecat și nu se zbate.

Pânza cortului se dă deoparte și e împinsă înăuntru. Pyrus stă tolănit pe un scaun, cu un picior atârându-i în voie. Poate și Ahile a stat pe vremuri așa. Însă ochii nu-i erau deloc asemenea, pustii ca adâncurile fără fund ale unei mări negre, unde nu sunt decât stârvuri de pești, golite de sânge.

— Stăpâne, îngenunchează ea.

— Tatăl meu s-a rupt de oștire de dragul tău. Pesemne erai o roabă tare pricepută în pat.

Ochii lui Briseis sunt mai negri și mai tăinuți ca oricând.

— Mă cinstești spunând asemenea cuvinte, stăpâne. Însă nu cred că de dragul meu a refuzat să lupte.

— De ce atunci? După părerea ta de roabă? Întreabă el, ridicând din sprânceană.

E îngrozitor să văd cum îi vorbește. E ca un șarpe – nu știi când o să atace.

— Eram prada lui de război și Agamemnon l-a dezonorat când m-a luat. Asta-i tot.

— Nu se culca cu tine?

— Nu, stăpâne.

— Ajunge, i-o taie el cu glas tăios. Să nu mă mai minți niciodată. Ești cea mai de preț femeie din tabără. Erai a lui.

Umerii ei se înălțară nițel.

— Nu vreau să ai o părere mai bună despre mine decât merit. Nu m-am bucurat niciodată de acest noroc.

— Cum așa? Ce-i în capul tău când spui asemenea vorbe?

— Stăpâne, ai auzit de bărbatul îngropat alături de tatăl tău? Întreabă ea șovăitoare.

— N-am auzit, firește, răspunde el cu chip împietrit. E un om fără nici o însemnătate.

— Și totuși tatăl tău l-a iubit mult și l-a cinstit. Tare s-ar bucura să știe că au fost îngropați împreună. De mine n-avea deloc nevoie.

Pyrus o privește lung.

— Stăpâne...

— Tacă-ți gura. Cuvintele plesnesc în aerul de deasupra capului ei ca un bici. O să te-nvăț ce-nseamnă să te culci cu *Aristos Achaion*. Se ridică. Vino la mine.

Nu are decât doisprezece ani, însă nu pare, la trup e bărbat. Briseis face ochii mari.

— Stăpâne, iartă-mă că te-am supărat. Poți să întrebi pe-oricine, pe Foinix sau pe Automedon. O să-ți spună că nu mint.

— Ți-am poruncit ceva.

Se ridică bâjbâind cu mâinile în faldurile rochiei. *Fugi, îi șoptesc. Nu te duce la el.*

— Stăpâne, ce pot să vă dau eu?

Se apropie de ea cu ochi strălucitori.

— Orice am chef.

Nu văd de unde vine cuțitul. E în mâna ei, îl repede spre el. Însă n-a mai omorât pe nimeni. Nu știe cât de tare trebuie să izbești, nici cu câtă hotărâre. Iar el e agil, deja s-a ferit. Tăișul îi crestează pielea în zigzag, însă nu se afundă. O lovește crud, doborând-o la pământ. Ea îi azvârle cuțitul în față și fuge.

Dă năvală afară din cort, trecând de mâinile prea leneșe ale străjerilor, fuge în jos pe țărm și se azvârle în mare. Pyrus vine după ea, cu tunica ruptă și sângele curgându-i pe pânțele. Rămâne lângă străjerii buimaci și ia liniștit o lance din mâna unuia.

— Azvârle-o, îl îndeamnă străjerul.

A trecut de valurile de la țărm.

— O clipă, murmură Pyrus.

Mădularele i se ridică în valurile cenușii ca niște aripi ce bat egal. Dintre noi trei, ea putea să înoate cel mai mult. Jura că a ajuns odată în Tenedos, cale de două ceasuri cu barca. Simt un triumf dezlănțuit când o văd depărtându-se tot mai tare de țărm. Singurul om care ar putea-o răzbi cu lancea a murit. E liberă.

Singurul om în afară de fiul său.

Lancea zboară din capătul plajei, fără zgomot, exact așa cum trebuie. Vârful o izbește în spate ca o piatră azvârlită pe o frunză plutitoare. Noianul negru o înhite cu totul.

Foinix trimite un înotător să-i caute leșul, însă n-o găsește. Poate că zeii ei sunt mai îndurători ca ai noștri și o să-și găsească odihna. Mi-aș da încă o dată viața pentru asta.

Oracolul a vestit adevărul. Acum, că a venit Pyrus, Troia cade. Nu e doar meritul lui, desigur. Mai sunt calul, planul ticluit de Odysseu și o oaste întregă. Însă el îl ucide pe Priam. El o găsește pe nevasta lui Hector, Andromaha, ascunsă într-o pivniță împreună cu fiul ei. Îi smulge copilul din brațe și-l dă cu capul de zidul de piatră, atât de tare, încât i se strivește țeasta ca pe un fruct putred. Până și Agamemnon a pălit când a auzit.

Cetatea se frânge ca un os și ei îi sug măduva. Regii ahei își umplu cămărilor cu drugi de aur și prințese. Mai iute decât mi-aș fi închipuit că se poate, strâng tabăra, toate corturile se fac sul unul peste altul, vitele sunt ucise și puse la păstrare. Țărmlul e curățat, ca un hoit de păsări.

Le bântui prin vise. *Nu plecați, mă rog de ei. Dați-mi mai întâi odihna.* Însă dacă m-aude cineva, nu-mi răspunde.

Pyrus vrea să facă o ultimă jertfă în cinstea tatălui său în seara dinainte să ridice ancora. Regii se strâng lângă mormânt și Pyrus tronează asupra tuturor, cu prizonierele regale la picioare, Andromaha, regina Hecuba și tânăra prințesă Polyxena. Le târăște peste tot cu el, ca să-și arate necurmat triumful.

Calhas duce un vițel alb la poalele mormântului. Însă când dă să ia cuțitul, Pyrus îl oprește.

— Doar un vițel? Atâta tot? La fel ca pentru oricare alt om? Tatăl meu a fost *Aristos Achaion*. A fost cel mai bun dintre voi și fiul său s-a dovedit și mai bun. Și vă zgârciți?

Mâna lui Pyrus înșfacă rochia umflată a prințesei Polyxena și o trage spre altar.

— Asta merită sufletul tatei.

Nu. N-o să îndrăznească.

De parcă mi-ar răspunde, Pyrus zâmbește.

— Ahile e mulțumit, spune el și-i smulge beregata.

Încă mai simt pe limbă gustul de sare și fier. S-a strecurat în iarbă, unde suntem amândoi îngropați, sufocându-mă. Se spune că morții sunt însetați de sânge, dar nu așa. Nu așa.

Aheii pleacă mâine, sunt disperat.

Odysseu.

Are somnul ușor, pleoapele îi flutură.

Odysseu. Ascultă-mă.

Tresare. Nici în somn nu se liniștește.

Când ai venit să-i ceri ajutorul, eu ți-am răspuns. Nu-mi răspunzi și tu acum? Știi ce-a însemnat el pentru mine. Ai știut chiar și înainte să ne aduci aici. Pacea noastră e în mintea ta.

— Mă ierți că-ți tulbur liniștea atât de târziu, prințe Pyrrus, spune el cu zâmbetul său cel mai pașnic.

— Eu nu dorm, spune Pyrus.

— Bună treabă. Nu-i de mirare că apuci să faci mai multe decât noi, restul.

Pyrrus îl privește cu ochii mijiiți, nu-și dă seama dacă-și bate joc de el.

— Vin? întrebă Odysseu, ridicând un burduf.

— De ce nu? Pyrrus își ițește bărbia spre două pocaluri. Ieși, îi poruncește lui Andromaha.

Cât își strânge ea hainele, Odysseu toarnă.

— Ei, pesemne ești mulțumit de tot ce-ai izbândit aici. Erou la nici treisprezece ani? Nu mulți bărbați se pot lăuda cu una ca asta.

— Nici un alt bărbat, spune el rece. Ce dorești?

— Mă tem că o vină rară m-a mânat încoace.

— Ah?

— Mâine plecăm și lăsăm în urmă o mulțime de ahei morți. Toți sunt îngropați cum se cade, cu un nume care să le ducă amintirea. În afară de

unul singur. Nu sunt credincios, însă nu-mi place să mă gândesc cum rățesc sufletele printre cei vii. Vreau să odihnesc fără să mă chinuie vreun spirit neliniștit.

Pyrus ascultă cu buzele răsfirate, trădând un ușor dispreț, după cum i-a obișnuit deja.

— Nu pot spune că eu și tatăl tău am fost prieteni. Însă i-am admirat iscusința și l-am prețuit ca oștean. Și într-un deceniu întreg ajungi să cunoști omul, chiar dacă nu vrei. Așa că pot să-ți spun că n-ar dori deloc ca numele lui Patroclu să fie uitat.

Pyrus se încordează.

— A zis el asta?

— A cerut să le fie amestecată cenușa și să fie îngropați ca un singur om. Dacă ne luăm după cuvintele sale, cred că asta și-a dorit.

Pentru prima oară, mă bucur că e atât de isteț.

— Eu sunt fiul lui. Eu spun ce-și dorește spiritul său.

— De aceea am venit la tine. Eu n-am nimic de câștigat. Sunt doar un om cinstit, căruia îi place să vadă că se face dreptate.

— E drept ca faima tatălui meu să fie împrăștiată? Să fie pătată de un om de rând?

— Patroclu nu era om de rând. S-a născut prinț și a fost surghiunit. A slujit cu curaj în oastea noastră și mulți l-au admirat. El l-a ucis pe Sarpedon, cel mai puternic om al lui Hector.

— În platoșa tatălui meu. Mulțumită faimei tatălui meu. El nu are un renume al lui.

— Adevărat, încuviințează Odysseu din cap. Însă faima e lucru ciudat. Unii se acoperă de glorie după moarte, pe când alții pălesc. Ceea ce o stirpe admiră, alta nu poate să sufere. Își întinde mâinile late. N-avem cum ști cine va supraviețui măcelului memoriei. Cine știe? zâmbește el. Poate chiar și eu voi fi faimos într-o zi. Poate mai faimos decât tine.

— Mă îndoiesc.

— N-avem de unde să știm, ridică Odysseu din umeri. Suntem doar muritori, ca o torță ce se stinge repede. Cei ce vin după noi pot să ne ridice sau să ne coboare după poftă. Patroclu ar putea să se înalțe odată, în viitor.

— Ba nu.

— Atunci ar fi o faptă bună. O dovadă de milostenie și evlavie. Ca să-ți cinstești tatăl și să lași un mort să-și găsească odihna.

— El e o pată pe onoarea tatei și pe a mea. N-am să îngădui. Ia-ți poșirca și du-te, spune Pyrus cu glasul uscat, ca un braț de surcele sfărâmându-se.

Odysseu se ridică, dar nu pleacă.

— Ai nevastă? îl întreabă.

— Bineînțeles că nu.

— Eu am. N-am mai văzut-o de zece ani. Nu știu dacă n-a murit sau n-o să mor eu pe drum spre ea.

Crezusem întotdeauna că nevasta lui e o glumă, o născocire. Însă glasul îi e acum blând. Fiecare vorbă se înșiruie încetisor, de parcă le scoate din străfundurile ființei lui.

— Singura alinare e că vom fi împreună pe lumea cealaltă. Că ne vom întâlni iarăși dincolo, dacă nu în viața asta. N-aș vrea să fiu acolo fără ea.

— Tata n-a avut o asemenea nevastă.

Odysseu privește chipul neîndurător al tânărului.

— Am făcut tot ce puteam, spune. Să nu se uite că am încercat.

N-o să uit.

Aheii ridică ancora și cu ei se duce și speranța mea. Nu pot să plec împreună cu ei. Sunt înlănțuit de pământul în care-mi zace cenușa. Mă ghemuiesc la poalele obeliscului de piatră al mormântului. Poate e rece la atingere, poate cald. Nu-mi dau seama. Pe el scrie A H I L E și atât. El s-a dus pe lumea cealaltă și eu sunt aici.

Oamenii vin la mormântul lui. Unii rămân mai în spate, de parcă s-ar teme că stafia lui o să se ridice din pământ și o să-i cheme la luptă. Alții stau la poale și privesc scenele din viața lui săpate în piatră. Au fost sculptate nițel cam în grabă, însă se văd destul de limpede. Ahile îl ucide pe Memnon, îl ucide pe Hector, o ucide pe Penthesilea. Numai moarte peste tot. Așa ar putea arăta mormântul lui Pyrus. Așa o să rămână în amintire?

Thetis vine și ea. O privesc cum veștejește iarba pe care pășește. De mult n-am mai urât-o atâta. Ea l-a făcut pe Pyrus și l-a iubit mai mult decât pe Ahile.

Privește scenele de pe mormânt, o moarte după alta. Întinde mâna ca pentru a le atinge. Nu mai îndur.

Thetis, spun.

Își trage iute mâna. Se face nevăzută.

Se întoarce mai târziu. *Thetis*. Nu pare să mă audă. Doar stă și se uită la mormântul fiului ei.

Sunt îngropat aici. În mormântul fiului tău.

Nu spune nimic. Nu face nimic. Nu aude.

Vine în fiecare zi. Stă la poalele mormântului și parcă-i simt răceala prin pământ, mirosul usturător de sare. N-am cum s-o alung, dar pot s-o urăsc.

Ziceai că Chiron l-a nenorocit. Tu ești zeiță, ești rece și nu știi nimic. Tu l-ai nenorocit. Uite cum o să-l țină minte acum. Ucigașul lui Hector, ucigașul lui Troilus. Fapte pline de cruzime, pe care le-a săvârșit împins de durere.

Are chipul ca piatra. Nu se urnește. Zilele se înalță și se cufundă.

Poate asemenea lucruri trec drept virtute în rândul zeilor. Dar cu ce slavă te-alegi dacă iei viața cuiva? Murim atât de ușor. Vrei să fie și el un Pyrus? Lasă ca poveștile lui să spună mai mult de-atât.

— Mai mult? întreabă.

Măcar acum nu mă tem. Ce poate să-mi mai facă?

Că i-a înapoiat lui Priam leșul lui Hector, zic. Asta se cuvine să dăinuie în amintire.

Rămâne tăcută mult timp.

— Și mai ce?

Cât de bine cânta la liră. Glasul său frumos.

Pare să aștepte.

Fetele. Le-a luat el, ca să nu le facă rău vreun alt rege.

— Tu ai pus asta la cale.

De ce nu ești alături de Pyrus?

În ochi i se vede o lucire.

— A murit.

Mă cuprinde o bucurie dezlănțuită. *Cum?* o întreb aproape poruncitor.

— L-a ucis fiul lui Agamemnon.

De ce?

O vreme nu răspunde.

— I-a răpit mireasa și a necinstit-o.

„Orice am chef“, așa i-a zis lui Briseis. Asta e fiul cu care l-ai schimbat pe Ahile?

Își strânge buzele.

— Nu mai ai nici o amintire?

Sunt tot numai amintiri.

— Atunci vorbește.

Mai că dau înapoi. Însă dorul de el e mai puternic decât ura. Vreau să vorbesc despre ceva care nu e mort, nici ceresc. Vreau să trăiască.

Mai întâi e ciudat. M-am obișnuit să-l țin ascuns de ea, să mă bucur numai eu de el. Însă amintirile se strâng ca apa de izvor, atât de iute, că nu le pot zăgăzui. Nu vin în vorbe, ci precum visele, înălțându-se ca

mirosurile din pământul udat de ploaie. Spun una, spun alta, și tot așa. Cum îi arăta părul în soarele de vară. Cum arăta la chip când fugea. Ochii săi serioși, ca de bufniță, în timpul lecțiilor. Una după alta și alta și alta. Atâtea clipe de fericire ce dau năvală fără opreliști.

Închide ochii. Pleoapele au culoarea nisipului iarna. Mă ascultă și-și amintește și ea.

Își amintește cum stă pe un țărm, cu pletele negre și lungi ca o coadă de cal. Valuri cenușii ca granitul se sparg de stânci. Apoi mâinile unui muritor, înșfăcând-o brutal, lăsându-i vânătăi pe pielea strălucitoare. Nisipul care-o zgârie până la sânge, ruperea lăuntrică. Cum au legat-o zeii de el după aceea.

Își amintește cum simte pruncul în trupul ei, luminându-i bezna din pânțece. Își repetă oracolul pe care i l-au dat cele trei bătrâne: *fiul tău își va întrece cu mult tatăl.*

Ceilalți zei s-au dat în lături când au auzit. Știau ce le fac fiii puternici taților lor – trăsnetele lui Zeus încă miros a carne arsă și a paricid. Au dat-o unui muritor, încercând să înlănțuie puterea pruncului. Să-i amestece firea de zeu cu aceea de om, să-l micșoreze.

Își pune mâna pe pânțece, îl simte cum înoată acolo, înăuntru. Sângele ei îl va face puternic.

Însă nu destul de puternic. *Sunt muritor!* urlă la ea cu fața pătată, udă și pustie.

De ce nu te duci la el?

— Nu pot.

Durerea din glas pare sfâșietoare.

— Nu pot să merg sub pământ.

Lumea de jos, cu văgăunile ei sumbre și cu sufletele tremurătoare, unde nu pot păși decât morții.

— Altceva nu mi-a mai rămas, spune ea cu ochii încă țintă la monument.

Veșnicia săpată în piatră.

Îl invoc pe băiatul pe care-l cunoșteam pe vremuri. Ahile, zâmbind larg, jonglând cu smochine. Ochii lui verzi răsând într-ai mei. *Prinde*, îmi spune. Ahile desenat pe cer, atârnat de o creangă deasupra râului. Răsuflarea lui caldă, adormită, în urechea mea. *Dacă trebuie să pleci, o să vin cu tine*. Toate fricile mele date uitării în îmbrățișarea lui aurie.

Amintirile vin una după alta. Ascultă cu ochii pierduți pe piatra grunjoasă. Toți suntem acolo, zeiță, muritorul și băiatul care era și una, și alta.

Soarele apune deasupra mării, revărsându-și culorile pe fața apei. Ea e lângă mine, tăcută, în amurgul încețoșat ce se lasă încet. Chipul îi e la fel de șters ca în prima dimineață când am văzut-o. Stă cu mâinile încrucișate pe piept, de parcă ar ține un gând numai pentru ea.

I-am povestit tot. N-am cruțat-o de nici un amănunt, despre nici unul din noi.

Privim lumina pătrunzând în mormântul de la apus.

— N-am putut să-l fac zeu, spune ea cu glas răgușit, plin de jale.

Dar l-ai făcut.

Nu-mi răspunde multă vreme, stă doar, cu lumina muribundă a zilei strălucindu-i în ochi.

— Am reușit, spune.

Mai întâi nu înțeleg. Însă apoi văd mormântul și însemnele pe care le-a săpat în piatră. A H I L E, scrie.

Și lângă el: P A T R O C L U.

— Du-te, îmi spune. Te așteaptă.

Două umbre se întind în beznă una spre cealaltă, în amurgul ce s-a lăsat greu, fără speranță. Când li se întâlnesc mâinile, se revarsă potop de lumină, ca o sută de urne de aur revărsându-se din soare.

Mulțumiri

Scrierea acestui roman a fost o călătorie lungă de un deceniu, în care am avut norocul să întâlnesc mai mult zei binevoitori decât ciclopi furioși. Ar fi imposibil să le mulțumesc tuturor celor care m-au încurajat de-a lungul anilor – ar fi nevoie să mai scriu o carte –, însă în fața unor divinități trebuie neapărat să mă închin.

Aș vrea să le mulțumesc mai ales primilor cititori, care mi-au oferit indicații pline de iubire și atenție: Carolyn Bell, Sarah Furlow și Michael Bourret. Aș vrea să-i mulțumesc și minunatei mele mame, Barbara Thornbrough, care m-a încurajat de la bun început, precum și familiei Drake, pentru sprijinul și bunăvoința lor și pentru că mi-au oferit consultanță într-o gamă largă de domenii. Le mulțumesc din inimă și profesorilor mei, mai ales lui Diane Dubois, Susan Melvoin, Kristin Jaffe, Judith Williams și Jim Miller, precum și studenților mei pasionați și extraordinari, buni cunoscători ai lui Shakespeare, dar și ai culturii latine, pentru că m-au învățat mult mai mult decât i-am învățat eu pe ei vreodată.

Am avut norocul de a fi avut nu unul, ci trei mentori fantastici în limbile clasice, în profesorat și în viață: David Rich, Joseph Pucci și Michael C.J. Putnam. Le sunt peste măsură de recunoscătoare pentru bunătatea și erudiția lor. Vreau să mulțumesc și întregii catedre de limbi clasice de la Universitatea Brown. Se înțelege de la sine că toate greșelile și abaterile de la adevăr din această carte îmi aparțin doar mie, nu și lor.

Mulțumiri speciale lui Walter Kasinskas, precum și frumoasei și talentatei Nora Pines, care a crezut întotdeauna că voi ajunge scriitoare, cu toate că mi-a citit o parte din primele povestiri pe care le-am scris.

Mii de mulțumiri inimitabilului, irepresibilului și excepționalului Jonah Ramu Cohen, un războinic înflăcărat și neînfricat care a luptat pas cu pas pentru această carte. Sunt atât de recunoscătoare pentru prietenia ta.

Un întreg munte Olimp de recunoștință pentru uimitoarea Julie Barer, cea mai vrednică dintre toți agenții, care m-a luat pe sus și m-a condus către un miracol, alături de fantastica ei echipă.

Îi mulțumesc desigur și dinamicului, extraordinarului meu redactor Lee Boudreaux și întregului grup de la Ecco, inclusiv Abigail Holstein, Michael McKenzie, Heather Drucker, Rachel Bressler și tuturor celor care s-au ocupat atât de bine de mine și de acest roman. Aș vrea să le mai mulțumesc și oamenilor fantastici de la Bloomsbury, Marea Britanie – Alexandra Pringle, Katie Bond, David Mann și tuturor celorlalți din echipa lor, pentru munca lor incredibilă în slujba acestei cărți.

În sfârșit, vreau să mulțumesc familiei mele, fratelui meu Bud, care mi-a îndurat poveștile cu Ahile toată viața, și minunatului meu tată vitreg, Gordon. Mai presus de toate îi mulțumesc uimitoarei mele mame, care m-a iubit și m-a sprijinit în tot ce-am făcut și mi-a insuflat dragostea ei pentru cărți. Sunt binecuvântată să-ți fiu fiică.

Și nu în ultimul rând, îi mulțumesc lui Nathaniel, Athena mea în armură de aur, a cărui iubire, îndrumări și răbdare m-au făcut să mă simt ca acasă.

Glosar de personaje

Zei și nemuritori

Afrodita. Zeița iubirii și frumuseții, mama lui Eneas și susținătoare a Troiei. Paris era preferatul ei și în Cântul al III-lea al *Iliadei* îl salvează de Menelau.

Apollo. Zeul luminii și al muzicii, susținător al troienilor. El a trimis molima în armata aheilor în Cântul I și e răspunzător atât pentru moartea lui Ahile, cât și a lui Patroclu.

Artemis. Sora geamănă a lui Apollo, zeița vânătorii, a lunii și a fecioarelor. Mâniindu-se din cauza vărsării de sânge pe care o va pricinui războiul troian, a oprit vânturile, ținând pe loc flota ahee la Aulis. După jertfirea Ifigeniei, s-a îmbunat și vânturile s-au întors.

Athena. Puternica zeiță a înțelepciunii, țesutului și artelor războiului. Era o susținătoare ardentă a iubiților ei ahei împotriva troienilor și protectoarea șiretului Odysseu. Își face des apariția atât în *Iliada*, cât și în *Odiseea*.

Chiron. Singurul centaur „bun“, cunoscut ca profesor al eroilor Iason, Esculap și Ahile, precum și inventatorul medicinei și chirurgiei.

Hera. Regina zeilor, sora și soția lui Zeus. La fel ca Athena, i-a susținut pe ahei și i-a urât pe troieni. În *Eneida* lui Vergiliu e principalul personaj negativ, chinuindu-l încontinuu pe eroul troian Eneas după căderea Troiei.

Scamander. Zeul râului Scamander de lângă Troia și un alt susținător al troienilor. Faimoasa sa luptă cu Ahile e povestită în Cântul al XXII-lea al *Iliadei*.

Thetis. Nereidă și ființă proteică, mama lui Ahile. Parcele au prorocit că fiul lui Thetis își va învinge tatăl, ceea ce l-a speriat pe Zeus (care o dorise înainte). A avut grijă s-o mărite cu un muritor, pentru a limita puterea fiului ei. În versiunile de după Homer, face mai multe încercări să-l facă nemuritor pe Ahile: îl scufundă în râul Styx ținându-l de gleznă și-l vâără în foc pentru a-i arde firea muritoare.

Zeus. Regele zeilor și tatăl multor eroi, printre care se numără Heracles și Perseu.

Muritori

Agamemnon. Fratele lui Menelau, rege în Mycene, cel mai mare regat din Elada, și conducător al armatei ahee în campania de la Troia. În război s-a certat adesea cu Ahile, care refuza să-i recunoască dreptul de a-i da porunci. După întoarcerea acasă din război, a fost asasinat de soția sa Clytemnestra. Eschil prezintă acest incident și urmările lui în faimosul ciclu de tragedii *Orestia*.

Ahile. Fiul regelui Peleu și al nereidei Thetis, cel mai bun războinic din generația sa, precum și cel mai chipeș. *Iliada* îl numește „cel iute de picior“ și-i laudă vocea. A fost crescut de blajinul centaur Chiron și l-a ales drept tovarăș nedespărțit pe Patroclu. În adolescență, i s-a dat să aleagă: viață lungă și lipsită de faimă sau viață scurtă și glorie. A ales gloria și a plecat spre Troia împreună cu ceilalți ahei. Însă în cel de-al nouălea an al războiului, s-a certat cu Agamemnon și a refuzat să mai lupte, revenind doar când iubitul său Patroclu a fost ucis de Hector. Pradă mâniei, l-a înjunghiat pe marele războinic troian și i-a târât trupul neînsuflețit în jurul zidurilor Troiei drept răzbunare. Până la urmă a fost ucis de prințul troian Paris, ajutat de zeul Apollo.

Cel mai faimos mit legat de Ahile – călcâiul său vulnerabil, de la care i s-a tras moartea, e de fapt o poveste foarte târzie. În *Iliada* și *Odiseea*,

Ahile nu este invincibil, doar extraordinar de talentat în lupte. Însă în anii de după Homer au început să apară mituri care să explice mai amănunțit aparenta invincibilitate a lui Ahile. Într-o versiune foarte cunoscută, zeița îl scufundă în râul Styx, în încercarea de a-l face nemuritor – îi rămâne vulnerabil călcâiul de care l-a ținut cu mâna. Cum m-am inspirat mai mult din *Iliada* și *Odiseea*, care par să dea explicații mai realiste, am ales să urmez vechea tradiție.

Aias. Rege în Salamis, urmaș al lui Zeus, cunoscut pentru statura și puterea lui uriașă. Al doilea între războinicii ahei după Ahile, a ținut piept atacului troienilor asupra taberei ahee după ce Ahile n-a mai vrut să lupte. Totuși, după moartea lui Ahile, când Agamemnon a hotărât să-l cinstească pe Odysseu drept cel mai valoros războinic din armata aheilor, Aias a înnebunit de supărare și s-a omorât. Povestea este prezentată emoționant de Sofocle, în tragedia *Aias*.

Andromaha. Născută în Cilicia, în vecinătatea Troiei, ca fiică de rege, a devenit credincioasa și iubitoarea soție a lui Hector. Îl ura pe Ahile, care i-a ucis familia într-o expediție de cucerire. Când a fost cucerită și prădată Troia, a fost luată prizonieră de Pyrus, care a dus-o în Elada. După moartea lui Pyrus, a întemeiat împreună cu Helenus, fratele lui Hector, cetatea Buthrotum, pe care au clădit-o aidoma Troiei pierdute. Vergiliu ne povestește asta în *Eneida*, în Cântul al III-lea.

Automedon. Vizitiul lui Ahile, mânăndu-i cu iscusință divinii cai năvălași. După moartea lui Ahile, l-a slujit pe fiul său Pyrus.

Briseis. Luată prizonieră de ahei în expedițiile de pârjolire a satelor troiene, Briseis a fost dăruită ca trofeu lui Ahile. Când l-a sfidat pe Agamemnon, acesta a pus să-i fie luată, drept pedeapsă. I-a fost redată după moartea lui Patroclu, și în Cântul al XIX-lea îl jelește alături de celelalte femei din tabără.

Calhas. Preot și sfetnic aheu care l-a îndemnat pe Agamemnon să-și sacrifice fiica, pe Ifigenia, și s-o redea pe sclava prizonieră Chryseis

tatălui ei.

Chryses și Chryseis. Chryses a fost un preot anatolian al lui Apollo. Fiica sa, Chryseis, a fost luată ca sclavă de Agamemnon. Când a venit după ea, oferind o recompensă generoasă, Agamemnon l-a refuzat și l-a jignit. Înfuriat, Chryses i-a cerut lui Apollo să trimită ciurma ca să pedepsească armata ahee. Atunci când Ahile l-a îndemnat public pe Agamemnon s-o redea pe Chryseis tatălui ei, Agamemnon a avut o izbucnire de mânie care a adâncit prăpastia dintre ei.

Deidameia. Fiica regelui Lycomedes și prințesă a regatului-insulă Scyros. Pentru a-l scăpa de război, Thetis l-a îmbrăcat pe Ahile în fată și l-a ascuns printre domnișoarele ei de companie. Deidameia a descoperit șiretlicul și s-a măritat în secret cu Ahile, concepând un copil, pe Pyrrhus.

Diomedes. Rege în Argos. Vestit pentru șiretenia și pentru puterea lui fizică, Diomedes era unul dintre cei mai prețuiți războinici ahei. La fel ca Odysseus, era un favorit al zeiței Athena, care-i acordă, în Cântul al V-lea al *Iliadei*, puteri supraomenești în luptă.

Elena. Potrivit legendei, cea mai frumoasă femeie din lume, Elena era prințesă în Sparta, fiica reginei Leda și a zeului Zeus (preschimbat în lebedă). Mulți bărbați i-au cerut mâna, fiecare jurând să apere căsnicia aceluia care o cucerea. I-a fost dată lui Menelaos, însă mai târziu a fugit cu prințul troian Paris, declanșând războiul troian. După război, s-a întors acasă, în Sparta, împreună cu Menelaos.

Eneas. Fiul zeiței Afrodita și al muritorului Anchises, nobilul troian Eneas era faimos pentru credința sa. A luptat vitejește în războiul troian, însă e cunoscut mai degrabă pentru peripețiile prin care trece după aceea. Așa cum povestește Vergiliu în *Eneida*, Eneas a fugit din cetate după căderea Troiei și a condus un grup de supraviețuitori în Italia, unde s-a însurat cu o prințesă din partea locului și a întemeiat poporul roman.

Foinix. Prieten și sfetnic vechi al lui Peleu, l-a urmat pe Ahile la Troia ca sfătuitor. În Cântul al XIX-lea al *Iliadei*, Foinix povestește că i-a fost doică lui Ahile în copilărie și încearcă în van să-l convingă să-și uite mândria și să-i ajute pe ahei.

Hector. Fiul cel mare al lui Priam și prințul moștenitor al Troiei, Hector era cunoscut pentru forța lui, caracterul nobil și dragostea pentru familie. În Cântul al VI-lea al *Iliadei*, Homer ne arată o înduioșătoare scenă între Hector, soția sa Andromaha și băiețelul lor Astynax. A fost ucis de Ahile în ultimul an al războiului.

Heracles. Fiul lui Zeus și cel mai faimos erou aheu. Cunoscut pentru forța sa imensă, Heracles a fost silit să îndeplinească douăsprezece munci, drept pedeapsă, pentru a o mulțumi pe zeița Hera, care-l ura, căci era vlăstarul lui Zeus cu o muritoare. A murit cu mult înainte să înceapă războiul troian.

Idomeneu. Regele Cretei și nepotul regelui Minos, vestit pentru legenda minotaurului.

Ifigenia. Fiica lui Agamemnon și a Clytemnestrei, promisă de soție lui Ahile și adusă la Aulis pentru a o îmbuna pe zeița Artemis. După sacrificarea ei, vânturile au început să bată din nou, astfel că flota ahee a putut să ajungă la Troia. Povestea ei apare în tragedia lui Euripide, *Ifigenia la Aulis*.

Lycomedes. Regele Scyrosului și tatăl Deidameiei. L-a ascuns, fără să știe, pe Ahile deghizat în fată la curtea lui.

Menelaos. Fratele lui Agamemnon și, după căsătoria cu Elena, rege al Spartei. Atunci când Elena a fost răpită de Paris, a invocat jurământul depus de toți peștorii ei și, alături de fratele lui, a pornit în fruntea unei armate s-o recucerească.

Nestor. Bătrânul rege din Pylos și fostul tovarăș al lui Heracles. Era prea bătrân ca să lupte în războiul troian, însă îi era mare sfetnic lui Agamemnon.

Odysseu. Șiretul prinț al Ithacăi, iubit de zeița Athena. El a propus faimosul jurământ ce le cerea tuturor pețitorilor Elenei să-i apere măritișul. Drept răsplată, a cerut-o pe isteța ei vară Penelopa drept soție. În războiul troian a fost printre sfetnicii de seamă ai lui Agamemnon și a ticluit mai târziu capcana calului troian. Călătoria spre casă, care a durat zece ani, e subiectul *Odiseei* lui Homer, din care fac parte faimoasele episoade ale întâlnirii cu ciclopul, vrăjitoarea Circe, Scyla și Charybda, precum și sirenele. Într-un final, Odysseu s-a întors în Ithaca, unde s-a reîntâlnit cu soția sa, Penelopa, și fiul ajuns bărbat în toată firea, Telemah.

Paris. Fiul lui Priam, care a servit drept judecător în faimosul „concurș de frumusețe“ dintre Hera, Athena și Afrodita, având drept premiu mărl de aur. Toate zeițele au încercat să-l mituiască: Hera i-a oferit putere, Athena înțelepciune și Afrodita pe cea mai frumoasă femeie din lume. El i-a acordat premiul Afroditei, care l-a ajutat s-o fure pe Elena de la curtea soțului ei, Menelau, pornind astfel războiul troian. Paris era cunoscut ca arcaș priceput și, cu ajutorul lui Apollo, l-a ucis pe puternicul Ahile.

Patroclu. Fiul regelui Menoitios. Exilat pentru că a ucis din greșeală un alt băiat, Patroclu a fost primit la curtea lui Peleu și a crescut alături de Ahile. În *Iliada* e personaj secundar, însă hotărârea fatală de a încerca să-i salveze pe ahei îmbrăcându-se în armura lui Ahile pune în mișcare ultimul act al istorisirii. Atunci când e ucis de Hector, Ahile e deznădăjduit și se răzbună cumplit pe troieni.

Peleu. Rege în Ftia, tatăl lui Ahile, împreună cu nereida Thetis. Povestea subjugării proteicei Thetis era foarte cunoscută în Antichitate.

Polyxena. Prințesa troiană pe care Pyrus a sacrificat-o pe mormântul tatălui ei, înainte să plece acasă din Troia.

Priam. Bătrânul rege al Troiei, faimos pentru evlavie sa și numeroșii săi copii. În Cântul al XXIV-lea din *Iliada* s-a strecurat curajos în cortul

lui Ahile, implorându-l să-i dea trupul neînsuflețit al lui Hector. A fost ucis de fiul lui Ahile, Pyrus, în timpul asediului Troiei.

Pyrus. Numit mai întâi Neoptolemos, dar poreclit Pyrus din cauza părului roșcovan, a fost fiul lui Ahile și al prințesei Deidameia. S-a alăturat aheilor în război după moartea tatălui său, luând parte la înșelăciunea calului troian și ucigându-l sângeros pe bătrânul rege al Troiei, Priam. În Cântul al II-lea al *Eneidei*, Vergiliu povestește ce rol a jucat Pyrus în asediul Troiei.